

חברי הדירקטוריון

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

זלמן שובל

שמואל אשל

משה באואר

עובד בן עוזר

אדיב ברוך

שלום-יוסף הוכמן

רם הרמלך

פנחס וולובלסקי

אירה סובל

נורית קראוס

גדעון שובל

תוכן העניינים

עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו' 88
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.

5 דבר המנכ"ל

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

9 פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו
 20 מידע צופה פני עתיד
 21 תיאור תמציתי של מגזרי פעילות
 22 השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו
 23 חלוקת דיבידנדים

חלק שני - מידע אחר

24 מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי
 24 התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית
 27 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

31 מגזרי פעילות

חלק רביעי - עניינים הנוגעים לפעילות התאגיד הבנקאי בכללותו

55 גיוס מקורות המימון
 60 רכוש קבוע ומתקנים
 64 הון אנושי
 70 מיסוי
 71 מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי
 72 הסכמים מהותיים
 73 הליכים משפטיים
 74 הסיכונים ודרכי ניהולם
 108 מבקר פנימי
 111 גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
 111 שונות
 113 עיסקאות עם בעל שליטה
 117 הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים
 125 נספח א' - נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו

סקירת ההנהלה, דוחות כספיים, דוח תקופתי ושאלון ממשל תאגידי

129 סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו
 146 הצהרת (CERTIFICATION) המנהל הכללי
 147 הצהרת (CERTIFICATION) החשבונאי הראשי
 149 דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
 151 דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2012
 255 דוח תקופתי לשנת 2012
 274 שאלון ממשל תאגידי

דבר המנכ"ל

שנת 2012 המשיכה להיות שנה של אי וודאות כלכלית גוברת בעולם ובישראל. אמנם המכירות בשוק הנדל"ן התאוששו, אך הפרמטרים המקרו כלכליים הורעו וריבית בנק ישראל המשיכה במגמת ירידה.

בנק ירושלים המשיך בישום התכנית האסטרטגית שלו בתחומים השונים:

בתחום הקמעונאי המשיך הבנק ליישם את אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית שלו במספר מישורים, ברובה באופן חדשני ומבודל מהמתחרים.

1. כניסה לתחום העו"ש - ברבעון האחרון של 2012, השיק הבנק מהלך נרחב של כניסה לתחום העו"ש וגיוס לקוחות חדשים, שבמרכזו הצעת ערך אטרקטיבית ביותר הכוללת ניהול חשבון עו"ש ללקוחות פרטיים בשקלים ללא עמלות עו"ש, ללא תנאים מוקדמים וללא הגבלת זמן. מדובר במהלך ייחודי בעולם הבנקאות בישראל ובעקבותיו גויסו למעלה מ-3,000 לקוחות עד לתאריך המאזן.

בנק ירושלים רואה במהלך זה חלק ממימוש אסטרטגיית ההתרחבות הקמעונאית ארוכת הטווח שלו.

2. הגברת מהלך שיווק פיקדונות קצרים (עד שנה) במחירים אטרקטיביים מאוד ביחס למתחרים, הן באמצעות הסניפים והן באמצעות המערכת הסגורה. מדובר במהלך משמעותי מבחינת התחרותיות בתחום זה. הנוהג הקיים במערכת הבנקאית שמחירי הטבלה של הבנקים הם כ-20% מריבית בנק ישראל בעוד שבנק ירושלים נותן לפחות 80% מריבית בנק ישראל ולכל סכום פיקדון.

3. הבנק הציג את פרופיל סניפיו העתידי - סניפי הווידאו. שני סניפי ווידאו כבר נפתחו ועוד שניים נפתחים בימים אלו. סניף הווידאו מעניק שירות לקהל באופן רציף 10-12 שעות ביום, חמישה וחצי ימים בשבוע. הסניף הוא בשטח קטן והשירות ניתן דרך הווידאו על ידי בנקאי במוקד הטלפוני. מדובר ברמת שירות גבוהה יותר ובעלות שירות זולה יותר - עובדה שתאפשר לבנק לעמוד בהצעת הערך של בנק ללא עמלות עו"ש ולהעניק ריבית גבוהה על פיקדונות ועו"ש הזכות.

4. המשך העמקת פעילות האשראי הצרכני ללקוחות ללא חשבון עו"ש על בסיס מודל עבודה שמשלכ בחינת כל לקוח ולקוח במודל תומך החלטה ובבדיקה פרטנית של בנקאי בסניף. השנה, כתוצאה מהמשך גידול תיק האשראי הצרכני, גדלו ההוצאות להפסדי אשראי באופן ניכר. הבנק המשיך להפיק לקחים ולשפר את מודלי החיתום שלו והטיפול בחובות בעייתיים, לשיפור איכות תיק האשראי. כניסת הבנק לתחום האשראי הצרכני משפרת מחד את הכנסות המימון והמרווח באופן משמעותי. ומאידך, רמת ההוצאה להפסדי אשראי, תהיה גבוהה מבעבר.

5. המשך מכירת המוצרים המסורתית של הבנק. משכנתאות, פיקדונות, ני"ע, כרטיסי אשראי ואשראי לרכב, בדגש של שוק רכבי יד שניה.

6. שדרוג נרחב של תהליכי העבודה וגופי הפיקוח בבנק, בעיקר בתחום הקמעונאי.

7. המשך שדרוג מערכות המחשוב, תוך חיזוק מערכת הליבה של הבנק ואמוץ סביבה רב ערוצית. השנה, פעל המוקד הטלפוני באופן מלא והתרחב במהלכה. כמו כן, הוחל בהשקעה של מערכת ניהול קשרי לקוחות (CRM), הושק הארכיב הדיגיטלי ובימים אלו הוחל בהשקת אתר האינטרנט החדש של הבנק. בחודשים הקרובים מתכנן הבנק פריסה הדרגתית של מכשירי ATM.

כמו כן, בתחום לווית פרויקטים לבניה, המשיך הבנק לצמוח אם כי בשיעורים נמוכים מאשתקד.

בשנה זו חלה עליה משמעותית בהכנסות הבנק בתחום המימון מעסקי ליבה. כתוצאה מהתרחבות זו ובמקביל חל גידול בהוצאות, כפועל ישיר מההערכות לפעילות זו.

בשנת 2013 מתכוון הבנק להמשיך במאמצים אלו ולהתרחב עוד יותר בתחום הקמעונאי.

מנהל כללי

חלק מהמידע לעיל מהווה מידע צופה פני עתיד. התנהלות הבנק בפועל עשויה להיות שונה מהותית מהתיאור לעיל כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים מדיניים / ביטחוניים בלתי צפויים, שינויים בטעמי הלקוחות ושינויים ברגולציה בהוראות חקיקה, או בהוראות גורמי פיקוח.

דוח הדירקטוריון

לאסיפה הכללית של בעלי המניות

דין וחשבון לשנת 2012

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דו"ח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ב-28 בפברואר 2013, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשנת 2012 (להלן: "שנת הדוח"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

חלק ראשון - תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד הבנקאי

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הופיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ. גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק על פי היתר שליטה מאת בנק ישראל.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). הבנק פועל באמצעות 18 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה קמעונאית נרחבת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, תוך גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים שלו, דוגמת חשבונות עו"ש אשראי צרכני ופיקדונות (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

על פי התכנית, אסטרטגיית הצמיחה תלויה בהצעת ערך מבודלת ללקוחות תוך פיתוח התמחותו הקמעונאית של הבנק. בבסיסה של התכנית האסטרטגית, הפחתת הסיכון הסיסטמי של הבנק, על-ידי גיוון וגירעון הלקוחות ומקורות ההכנסה המימוניים בדגש על משקי בית, הן בפיקדונות הציבור, והן מאשראי צרכני מפוזר היטב.

התכנית האסטרטגית נשענת על ניתוח סביבת התחרות אשר מלמד על פוטנציאל חיובי לגיוס לקוחות מקרב משקי הבית, זאת לאור הריכוזיות במערכת הבנקאית מחד, ומאידך הגברת המודעות של הלקוח והנכונות שלו להיטיב את מצבו.

לצורך הגשמת יעדי התכנית כאמור לעיל פועל הבנק במספר ממדי פעולה שהוגדרו בתכנית האסטרטגית כדלהלן:

- הרחבת פעילותו הקיימת של הבנק, בדגש על הרחבת הפעילות בתחומי העו"ש והאשראי הצרכני.
- פתיחת 3-5 סניפים במהלך שנת 2013 והרחבת מערך הסינוף במהלך 2014-2015 על-ידי פתיחת סניפי וידאו מבוססי טכנולוגיה.
- מעבר לשימוש נרחב באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הלקוח הכוללים בנקאות רב-ערוצית ואפשרות לפתיחת חשבון פיקדון באינטרנט, תוך הקטנת התלות בפעילות הסניפים הפיזיים.
- המשך שידרוג מערכות ה-IT של הבנק הכולל הטמעת מערכת CRM, המשך הטמעת מרכז שירות טלפוני מתקדם, המאפשר את ביצוע מרבית הפעולות הבנקאיות ללא צורך בהגעה לסניף, ומאפיין ביכולות טכנולוגיות מתקדמות. עוד כולל הפרוייקט תשתית לעמדות שירות וכספומטים ושדרוג אתר האינטרנט של הבנק. סך היקף ההשקעות הכולל, מוערך בכעשרות מיליוני ש"ח ומבוצע באופן מדורג ומבוקר.

- הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוח, הן בתחום החסכונות והפיקדונות והן בתחומים צרכניים נוספים. הצעת הערך אינה באה רק על חשבון הרווחיות מהלקוח, אלא מבוססת על הסטת מודל ההפעלה לאינטרנט. מודל זה מאפשר עלויות זולות יותר, מבלי לפגוע באיכות השירות הניתן ללקוח וללא צורך להתפשר על איכות ניהול הסיכונים מצד הבנק.

- העמקת מודעות הצרכנים לדימוי הבנק כבנק תחרותי ויצירתי.

בחודש אוקטובר 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי לגייס חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק מבקש לגייס אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד במהלך 2013. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך עם פטור גורף מעמלות עו"ש ליחידים תושבי ישראל.

חשבון העו"ש נחשב למוצר עוגן ולפיכך ההתרחבות בתחום חשבונות העו"ש תורמת תרומה מהותית להפחתת סיכוני האשראי על-ידי העמקת הקשר עם הלקוחות וגיוון המוצרים הבנקאיים. כמו כן, היא מאפשרת לבנק להרחיב לאורך זמן את בסיס לקוחותיו. הגדלת הרווחיות תושג בעקבות מכירת המוצרים הנלווים.

מטרת הבנק היא לשרת את הלקוחות תוך שמירה על בסיס עלויות צר ומיטבי ולכן פותח קונספט של סניף וידאו שיכול לשרת כ- 3,000 לקוחות, הסניף מאויש על ידי עובד או שניים במשמרת ונשען על טכנולוגיה המאפשרת שיחת וידאו בין הלקוח לבנקאי במוקד הטלפוני. יצוין כי מתוכננת פריסה הדרגתית ומבוקרת של סניפים אלו תוך שמירה על מערך הסניפים הקיים.

במסגרת המשך תכנון ובחינת ההתרחבות הקמעונאית, הבנק בוחן הרחבת מספר נקודות המגע עם הלקוח באמצעות שיתוף פעולה עם שותפים קמעונאיים חיצוניים. הבנק רואה בשיתופי הפעולה פתרון אסטרטגי לחסרונות היחסי בפריסת סניפים וזאת, כמובן, בכפוף לבחינה מעמיקה בהיבט ניהול הסיכונים והקצאות ההון הנדרשות בגינה, ובכפוף לאישורים הרגולאטוריים הנדרשים.

בתחום האשראי הצרכני, ממשיכה התכנית האסטרטגית של הבנק את המהלך אשר החל עוד ברבעון הרביעי של שנת 2010, למתן אשראי צרכני ללקוחות הבנק וללקוחות חדשים, הנמנים על מגזר משקי הבית. מהלך זה מביא בהדרגה לפיזור ולגירעון תיק האשראי של הבנק אשר מרוכז במשכנתאות. מאז הרבעון הרביעי של 2010 ניתן האשראי הצרכני להיקף נרחב של לקוחות. בד בבד גדלו ההוצאות בגין הפסדי האשראי מתחום אשראי זה המספק מרווחים גבוהים יותר. יצוין כי רוב הגידול בהפרשה ברבעון הרביעי נובע מעידכון מקדמי ההפרשה על בסיס קבוצתי בעקבות הנחיות בנק ישראל. הדירקטוריון והנהלה המשיכו לעקוב אחר תהליך הפקת הלקחים ולשפר את מודלי החיתום ותהליכי העבודה לשיפור איכות תיק האשראי הצרכני.

בנוסף, שם הבנק דגש רב על חיזוק מערך הפיקוח והבקרה. במסגרת זו חוזקו הפונקציות במעגל הבקרה הראשון והוקמה מחלקת ניהול ותפעול חשבונות קמעונאיים פיקוח והדרכה באגף הסינון, שבמרכז תפקידה פיקוח הדוק על עבודת הסניפים. בנוסף, חוזקו פונקציות הבקרה במעגל השני ובמעגל שלישי, לפרטים ראה פירוט בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

כמו כן, ימשיך הבנק בפעילות העסקית בתחום לוו פרויקטים ובניה וזאת תוך בחינה שמרנית של רווחיות העסקאות, ושילוב גופים מוסדיים בסינדיקציות לפיזור סיכון האשראי בעסקאות גדולות, תוך בחינה שוטפת של מצב שוק הנדל"ן.

השינוי בהגדרת ליבת הפעילות של הבנק וההרחבה המסיבית של נקודות המגע עם הלקוח ושל היצע השירותים הקמעונאיים מלווים בבחינה קפדנית על ידי הבנק של השינויים בפרופיל הסיכונים הנגזר ממאפייני הפעילות החדשים ובהקצאות ההון הנדרשות להלימת הסיכונים האמורים.

תכנית העבודה של הבנק לשנת 2013, המבוססת על עקרונות התכנית האסטרטגית, נשענת, בין היתר, על תכנון הון (יחס הון כולל ויחס הון לביה) שנקבע במסגרת ה- ICAAP שהוגש ונידון בשנת 2012. התכנון הוגש לבנק ישראל והבנק קיבל התייחסות ראשונית של בנק ישראל לתכנון זה ולמסמך ה- ICAAP. לפרטים נוספים ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב

הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים ואו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

פעילות הבנק בשנת 2012

בנק ירושלים פעל בשנת 2012 בסביבה מאתגרת על רקע ההתמודדות המשק המקומי עם העמקת אי הוודאות הכלכלית, וניסיונות ההתאוששות מהמשבר העולמי שפרץ בשנת 2008.

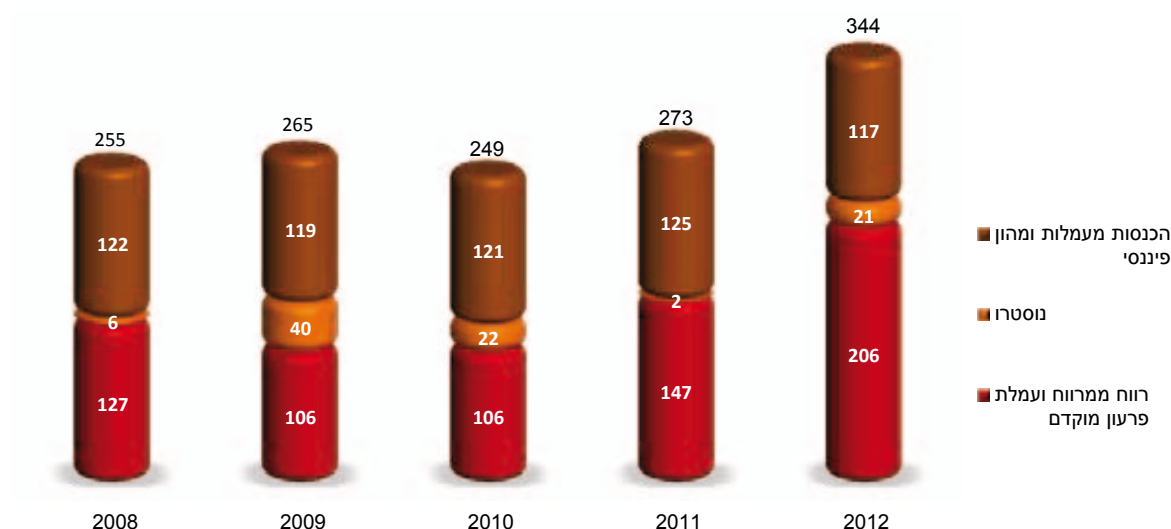
התפתחויות בסעיפי רווח והפסד

על פי הוראות בנק ישראל החל מהדוח לציבור לרבעון הראשון של שנת 2012 השתנתה הצגת הסעיפים בדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור 2 מדיניות חשבונאית לדוחות הכספיים.

הרווח הנקי הסתכם בשנת הדוח ב- 36.1 מיליוני ש"ח, לעומת 24.7 מיליוני ש"ח אשתקד (בניטרול רווח ממכירת מבנה ההנהלה בסך 20.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011) גידול של כ- 46%, עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית נטו ומגידול בהכנסות מימון שאינן מריבית.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 5.4% לעומת 4.0% בתקופה המקבילה אשתקד (ולעומת 7.3% ללא נטרול הרווח ממכירת מבנה ההנהלה).

להלן הרכב הכנסות הבנק במיליוני ש"ח:

הכנסות ריבית, נטו בשנת הדוח הסתכמו ב- 230.9 מיליוני ש"ח, לעומת 174.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011 - גידול של כ- 32%. עיקר הגידול בסך של כ- 43 מיליוני ש"ח נובע משיפור חד בעסקי הליבה של הבנק- מהמשך שיפור במרווחי המשכנתאות, ומגידול ביתרות האשראי הצרכני והאשראי העסקי. כמו כן, נרשם גידול בסך של כ- 16 מיליוני ש"ח הנובע מהוזלת עלות גיוס מקורות, בין היתר, באמצעות הרחבת ערוצי הגיוס גם באמצעות "מערכת סגורה" (לפרטים אודות "מערכת סגורה" ראה להלן בפרק גיוס מקורות המימון). מנגד, נרשם קיטון בהכנסות בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח על רקע סביבת הריבית הנמוכה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת הדוח הסתכמו בכ- 36.0 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 15.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נכלל גידול בהפרשה הקבוצתית הנובע מגידול בתיק האשראי הצרכני וכן מעדכון אחוז ההפרשה הקבוצתית בהתאם להנחיות בנק ישראל.

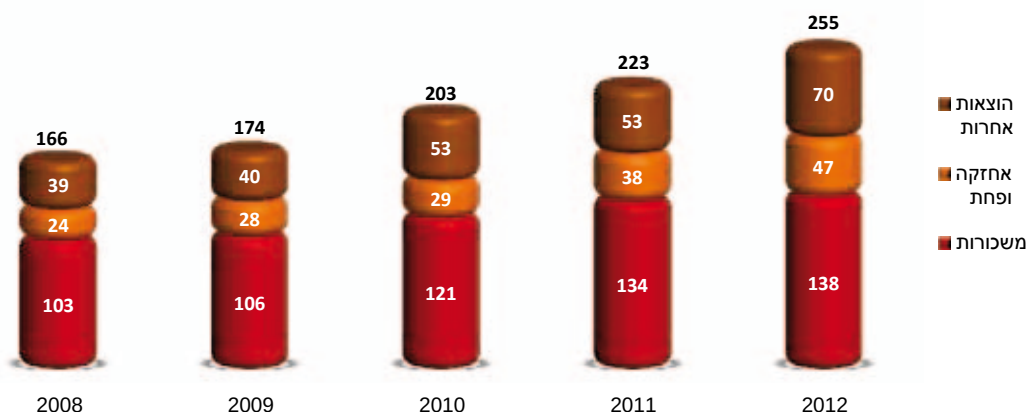
יחס ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה הנסקרת על בסיס שנתי לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני) הינו 0.37%.

הכנסות מימון שאין מריבית בשנת הדוח הסתכמו ב- 22.6 מיליוני ש"ח, לעומת 6.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי הנוסטרו.

העמלות בשנת הדוח הסתכמו ב- 90.2 מיליוני ש"ח, לעומת 91.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מירידה בהכנסות מפעולות בניירות ערך בסך 2.0 מיליוני ש"ח, מירידה בהכנסות מביטוחי חיים ונכס בסך 1.6 מיליוני ש"ח, ומירידה בהכנסות מעמלות לפי מידת גביה (הלוואות לזכאים מכספי המדינה) בסך 1.4 מיליוני ש"ח, מנגד נרשם גידול בסך של כ- 3.6 מיליוני ש"ח בהכנסות מליווי פרויקטים.

הוצאות התפעוליות והאחרות בשנת הדוח הסתכמו ב- 254.5 מיליוני ש"ח, לעומת 223.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ- 14%. עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות אחזקת בניינים וציוד על רקע מעבר מנכס בבעלות לנכס בשכירות, ומגידול בהוצאות פרסום, מיחשוב, פחת, שכר וייעוץ, וזאת על רקע יישום התכנית האסטרטגית של הבנק. הוצאות השכר בשנת הדוח הסתכמו ב- 137.8 מיליוני ש"ח לעומת 134.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. למרות המשך הצמיחה והפיתוח של הבנק מדובר בגידול מתון בסעיף זה.

להלן הרכב הוצאות הבנק במיליוני ש"ח:

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2012 בסך של 17.7 מיליון ש"ח. שעור המס האפקטיבי בשנת 2012 הגיע ל-32.9% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי במוסדות כספיים של 35.5%. לפרטים נוספים ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט הרווח הנקי למניה בשלוש השנים האחרונות:

הרווח הנקי למניה (בש"ח)

2010	2011	2012
0.48	*0.35	0.51

* בשנת 2011 הרווח הנקי למניה אינו כולל רווח ממכירת מבנה ההנהלה, ללא ניטרול רווח זה הרווח למניה לשנת 2011 היה 0.65 ש"ח.

ההתפתחויות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכם ב- 12,291 מיליוני ש"ח, לעומת 11,483 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, גידול של כ- 7%. הגידול נובע בעיקר בגין גידול ביתרות האשראי לציבור, כפי שיפורט להלן.

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכמה ב- 2,524 מיליוני ש"ח לעומת 2,283 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011 גידול של כ- 11%.

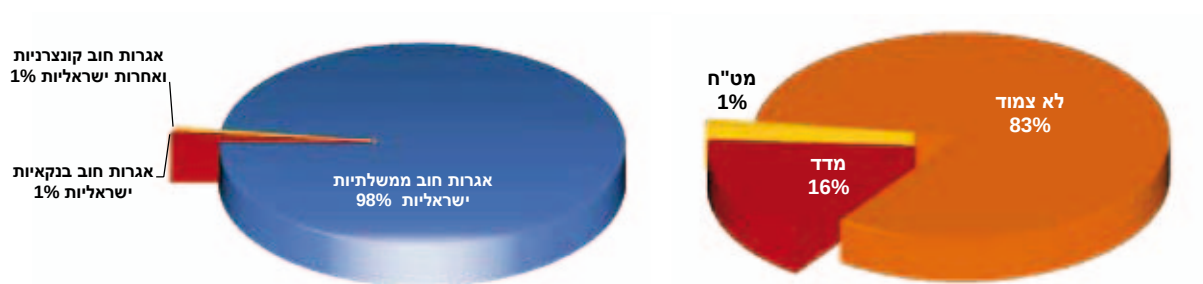
יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכמה ב-1,361 מיליוני ש"ח, לעומת 792 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, גידול של כ-72%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכמה ב-1,163 מיליוני ש"ח, לעומת 1,491 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, קיטון של כ-22%.

להלן הרכב תיק ניירות הערך:

אחוז מתוך תיק ניירות הערך ליום 31 בדצמבר 2012	יתרות ליום 31 בדצמבר		
	2011	2012	
	מיליוני ש"ח		
98.0%	1,245	1,140	אגרות חוב ממשלתיות ישראליות
1.5%	120	17	אגרות חוב בנקאיות ישראליות
0.5%	126	6	אגרות חוב קונצרניות ואחרות ישראליות
100%	1,491	1,163	סך הכל ניירות ערך

להלן הרכב תיק הנוסטרו:

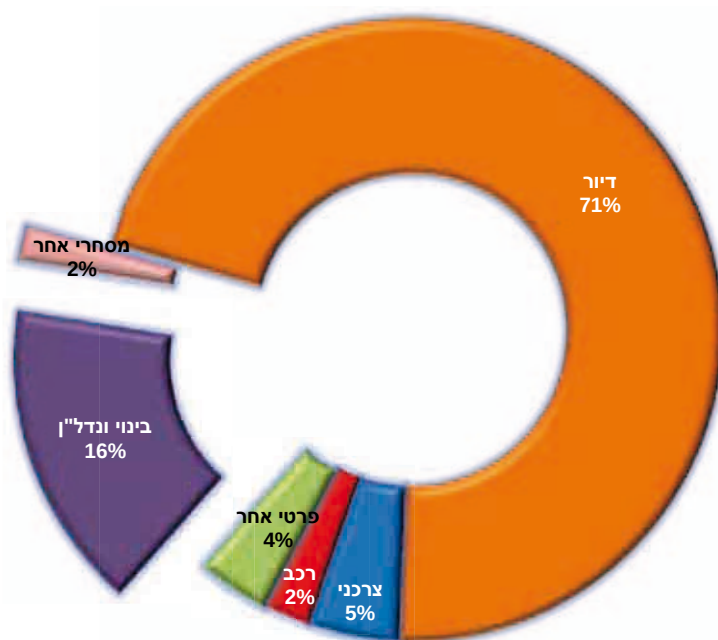

יתרת האשראי לציבור נטו, הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2012, ב-9,581 מיליוני ש"ח, לעומת 9,058 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, גידול של כ-6%. עיקר הגידול נובע מגידול בתיק האשראי לדיור וגידול בתיק האשראי הצרכני.

להלן הרכב יתרת האשראי לציבור:

יתרות ליום 31 בדצמבר			
	2011	2012	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
אשראי לפרטיים			
4%	6,558	6,822	אשראי לדיור
51%	300	450	אשראי צרכני
-26%	307	226	אשראי לרכישת רכב
33%	275	367	פרטיים - אחר
6%	7,440	7,865	סך הכל אשראי לפרטיים
אשראי מסחרי			
20%	967	1,159	בינוי ונדל"ן - בינוי (כולל פרויקטים, קבוצת רכישה ואגרגיה סולרית)
-4%	392	377	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן (בעיקר נכסים מסחריים)
-31%	259	180	מסחרי אחר
6%	1,618	1,716	סך הכל אשראי מסחרי
6%	9,058	9,581	סך הכל אשראי לציבור

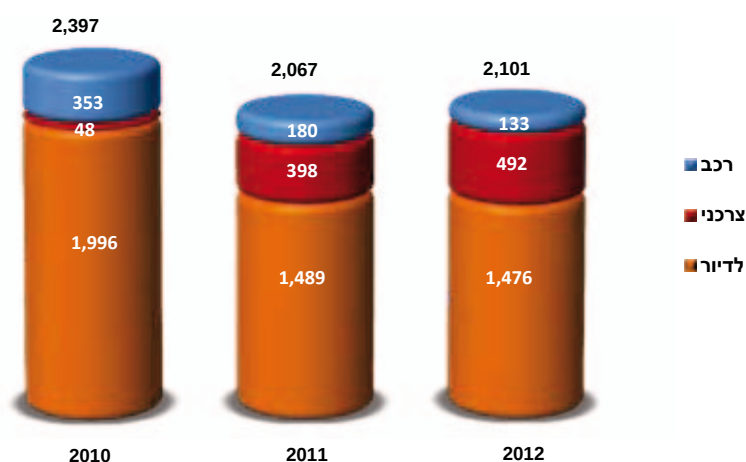
להלן הרכב תיק האשראי:

להלן טבלת נתוני ביצועי אשראי קמעונאי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2011	2012	
שינוי ב-%	מיליוני ש"ח		
-4%	1,402	1,340	ביצועי אשראי לדיור
56%	87	136	מיחזור הלוואות לדיור
-1%	1,489	1,476	סך הכל אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
24%	398	492	ביצועי אשראי צרכני (כולל כרטיסי אשראי ועו"ש*)
-26%	180	133	ביצועי אשראי לרכב
2%	2,067	2,101	סך הכל אשראי קמעונאי

(*) צבירה נטו של יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי במהלך התקופה.

יתרת פיקדונות הציבור יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2012, ב- 9,814 מיליוני ש"ח, לעומת 9,065 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, גידול של כ- 8%. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת הפיקדונות ממשקי בית בסך כ- 930 מיליוני ש"ח, כמפורט להלן בפרק גיוס מקורות המימון.

יתרת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2012, ב- 1,581 מיליוני ש"ח (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 490 מיליוני ש"ח) לעומת 1,612 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011 (מזה - יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 518 מיליוני ש"ח). ביום 24 בדצמבר, 2012 הנפיק הבנק באמצעות חברה בת ירושלים מימון והנפקות אגרות חוב בסכום כולל של כ- 122 מיליוני ש"ח. וכן, כתבי התחייבויות נדחים בסכום כולל של כ- 72 מיליוני ש"ח. (לפרטים נוספים ראה בפרק אירועים בשנת הדוח להלן).

סך הכל יתרת פיקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ביום 31 בדצמבר, 2012, ב- 11,395 מיליוני ש"ח לעומת 10,677 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, גידול של כ- 7%.

ההתפתחויות בסעיפים חוץ מאזניים

יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה (הלוואות לזכאים מכספי ממשלה) הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2012, ב- 1,997 מיליוני ש"ח, לעומת 2,308 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011, קיטון של כ- 13%. עיקר הקיטון נובע מצמצום מתמשך בהיקף ביצועי הלוואות לזכאים בכלל המשק, בין היתר בשל סביבת ריבית נמוכה אשר גרמה לחוסר כדאיות כלכלית בניצול

הלוואות אלה. ההכנסות מעמלות גביה לפי מידת גביה הסתכמו בשנת 2012 ב- 17.0 מיליוני ש"ח לעומת 18.5 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

יתרת תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על-ידי כ- 4,400 לקוחות הגיע ביום 31 בדצמבר, 2012, לכ- 2,116 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,829 מיליוני ש"ח, שהוחזקו בידי כ- 4,100 לקוחות בסוף שנת 2011. ההכנסות מפעילות בניירות ערך הסתכמו בשנת 2012 ב- 8.1 מיליוני ש"ח לעומת 11.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק) עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות. יתרת הנכסים בהחזקת החברה ליום 31 בדצמבר, 2012, הינה בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח (לעומת שנת 2011 - סך של 3.5 מיליוני ש"ח). בשנת 2012 הכנסות החברה הסתכמו בכ- 2 אלפי ש"ח, לעומת 28 אלפי ש"ח בשנת 2011.

ההתפתחויות בשערי הכנסות והוצאות

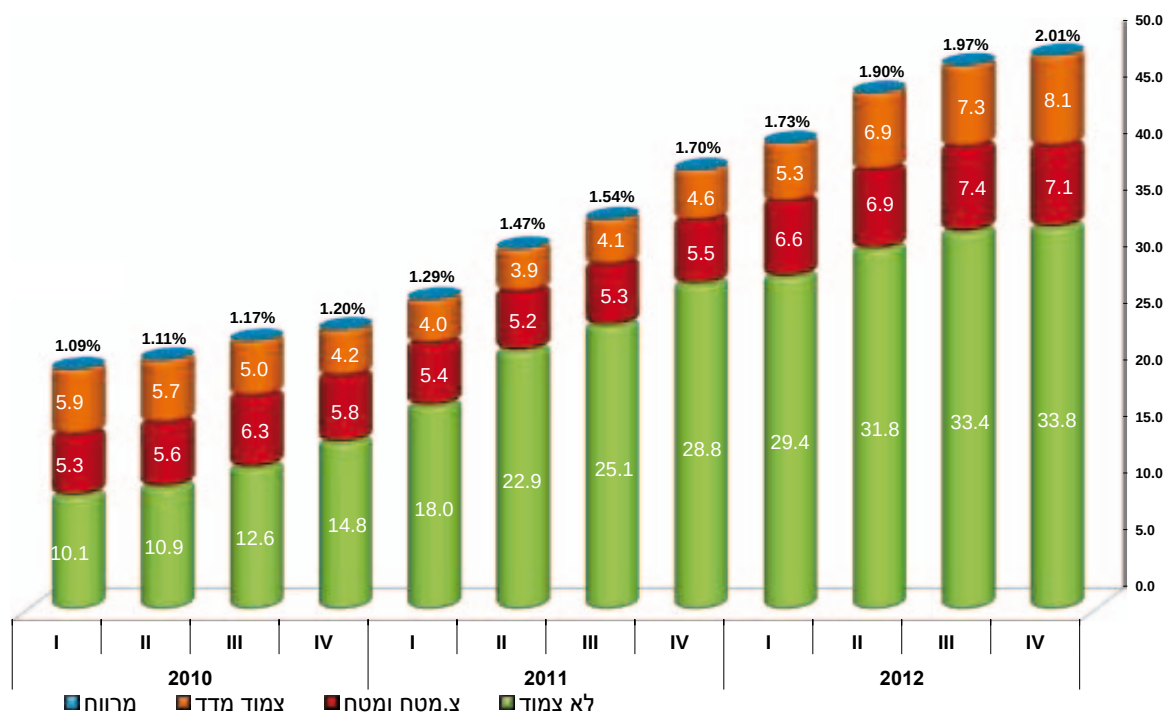
להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור ההכנסה על נכסים ובין שיעור ההוצאה על ההתחייבויות) במגזרי ההצמדה השונים (כולל השפעת נגזרים):

ממוצע שנת 2012	ממוצע שנת 2011	
1.98%	1.76%	לא צמוד
0.75%	0.15%	צמוד למדד
2.47%	1.65%	מט"ח וצמוד מט"ח
1.70%	1.17%	סך הכול כולל השפעת נגזרים

העלייה בפערי הריבית במגזר הלא צמוד נבעה בעיקרה משיפור רווחיות באשראי לדיור ומגידול ביתרת האשראי הצרכני. העלייה בפערי הריבית במגזר הצמוד מדד נבעה בעיקרה משיפור רווחיות באשראי לדיור ומירידה בעלויות הגיוס של המקורות המדדיים.

העלייה בפערי הריבית במגזר המט"ח וצמוד המט"ח נבעה בעיקרה משיפור רווחיות באשראי לדיור.

להלן נתוני מרווח האשראי - ממוצע רבעוני בשנים 2010-2012 (במיליוני ש"ח)

לפירוט נרחב ראה תוספת ג' לסקירת ההנהלה.

בחודש ינואר, 2012, יצא הבנק בהכרזה על שינוי מודל תמחור הפיקדונות, הכולל התחייבות על פיה שיעור הריבית בפיקדונות שקליים עד שנה לא יפחת מ- 80% מריבית בנק ישראל, למעט פיקדונות בריבית קבועה לתקופה העולה על שלושה חודשים, בהם שיעור הריבית לא יפחת מ- 80% מתשואת המק"מ הרלוונטי. בפיקדונות שתקופתם שנה ומעלה מתחייב הבנק ששיעור הריבית לא יפחת מ- 80% מתשואת אג"ח ממשלתית או מחיר הכסף לפי הגבוה מביניהם. התחייבות זו אינה מותנית בגודל הפיקדון ואינה מותנית בפתיחת חשבון עו"ש. מאז ההכרזה, ובמהלך שנת 2012, ניכר גידול משמעותי בגיוס פיקדונות חדשים במסגרת זו. לפרטים ראה להלן בפרק גיוס מקורות המימון.

ביום 22 באפריל, 2012, הודיעה Standard & Poor's Maalot (להלן - מעלות) כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 בנובמבר, 2011), היא מוציאה את דירוג הבנק מ-CreditWatch¹ (עם השלכות שליליות) אליו הוכנס ביום 2 ביוני, 2011, והיא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק (תחזית הדירוג שלילית)². לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 22 באפריל, 2012 (אסמכתא: 2012-01-106239).

ביום 15 במאי, 2012, נחתם עם מנכ"ל הבנק לשעבר, מר אבי בזורה, הסדר בקשר עם סיום העסקתו. לפרטים ראה דוח מיידי מיום 16 במאי, 2012, מס' אסמכתא: 2012-01-126258.

ביום 30 ביולי, 2012, אישרה ממשלת ישראל צעדים כלכליים לצמצום הגרעון ובהם הגדלת שיעור מס ערך מוסף ל-17% (במקום 16%). תחולת התיקון מיום 1 בספטמבר, 2012.

בהתאם לכך, שיעור המס הסטטוטורי (מס חברות ומס רווח) אשר חל על מוסדות כספיים בשנת 2012 יהיה 35.53% והחל מ-2013 ואילך 35.9%. (במקום שיעורי המס שלפני העלאה זו - 35.34% - בשנת 2012 ו-35.06% החל משנת 2013).

בחודש יולי 2012, מכר הבנק לציבור את כל אחזקותיו באג"ח סדרה ב' של חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת של הבנק) בע"ג. כולל של 79,545 אלפי ש"ח.

בחודש יולי 2012, פורסמו המלצות ועדת זקן להגברת התחרות במערכת הבנקאית. חלק ניכר מהמלצות הועדה עסק בעסקים קטנים. להערכת הבנק אין בהמלצות הועדה בנושא זה השפעה מהותית על הרווח הצפוי של הבנק מאחר ופעילות העסקים הקטנים והבינוניים בבנק אינה מהותית.

בנוסף, פרסמה הועדה מספר המלצות אשר נגעו לחשבונות הפרטיים של משקי הבית (חשבונות של יחיד שאינו תאגיד) אשר עיקרן עסק בהרחבת מעגלי המידע הזמין לגבי הלקוחות. להערכת הבנק המלצות הועדה יביאו להגברת התחרות בתחום האשראי הקמעונאי ויכולות להוות הזדמנות לבנקים בגודלו של בנק ירושלים.

הערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

בחודש אוקטובר 2012 החל הבנק במהלך הדרגתי לגיוס חשבונות עו"ש בקרב משקי הבית (חשבונות פרטיים). הבנק מבקש לגייס אלפי חשבונות חדשים מקרב לקוחות קיימים וחדשים כאחד במהלך 2013. לשם כך גיבש הבנק הצעת ערך עם פטור גורף מעמלות העו"ש ליחידים תושבי ישראל.

ביום 24 בדצמבר, 2012, הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, על פי דוח הצעת מדף מיום 24 בדצמבר, 2012, שפורסם על פי תשקיף מדף מיום 31 באוגוסט, 2011, אגרות חוב (סדרה ט') בע"ג. של 122,421 אלפי ש"ח ע"ג. אגרות חוב בתמורה ל- 122,421 אלפי ש"ח ו- 71,761 אלפי ש"ח ע"ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י0) בתמורה לסך של 71,761 אלפי ש"ח.

1 CreditWatch מדגיש את הכיוון הצפוי המיידי של שינוי הדירוג בעיקר עקב אירועים הניתנים לזיהוי ומגמות קצרות טווח.

2 תחזית הדירוג מעריכה את הכיוון הפוטנציאלי של דירוג האשראי לזמן ארוך (בטווח של חצי שנה עד שנתיים).

אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 7 בינואר, 2013, התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, המנוהלת על ידה. השלמת העסקה צפויה בתוך תקופה של מספר חודשים בהתאם למנגנונים שנקבעו בהסכם בין הצדדים.

יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק.

ביום 19 בפברואר, 2013, פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר. לפרטים נוספים ראה פרק מגבלות חקיקה תקינה, הנחיות וחוזים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים שבפרק מגזרי משקי בית בדוח זה.

פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

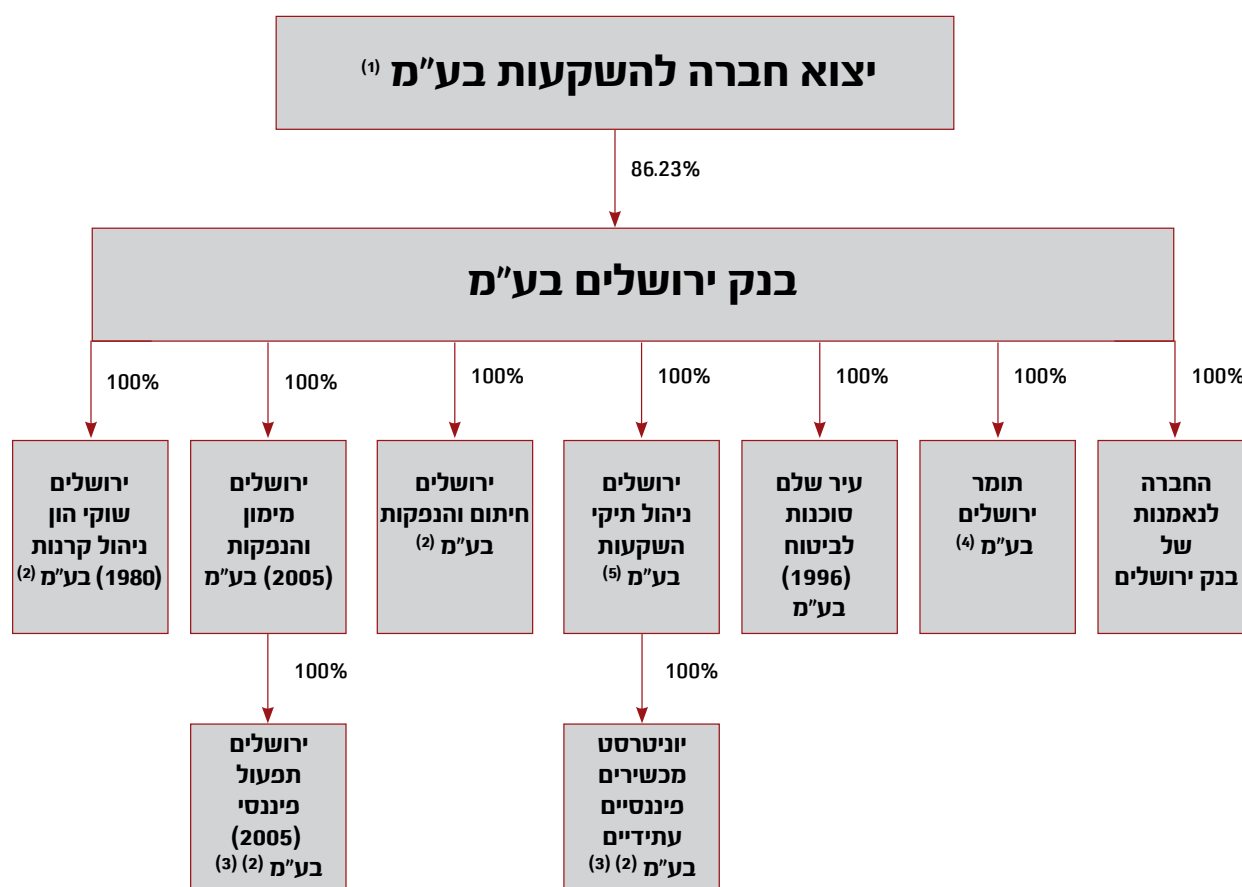
לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוח השנתי של הבנק מצורפים בנספח א לדוח הדירקטוריון.

תרשים מבנה אחזקות הבנק

להלן תרשים מבנה אחזקות הבנק בחברות בת ובחברות כלולות נכון ליום 31 בדצמבר, 2012. לפירוט תחומי העיסוק של החברות הבנות והחברות כלולות ראה ביאור 7 ג'.

(1) לפירוט בדבר בעלי השליטה בבנק, ראה להלן.

(2) לא פעילה.

(3) החברה בהליכי פירוק מרצון.

(4) למר זלמן שובל החזקה זניחה בחברה כמפורט בתקנות 11-13 לדוח התקופתי.

(5) פעילות ניהול התיקים של החברה נמכרה לצד שלישי ביום 7 בינואר 2013.

בעלי השליטה בבנק

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב- 74.30% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן: "יצוא"). יצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.ס. הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהיון חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטיות שהומצאו לבנק, ה"ה מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), ומר גדעון שובל (כנה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק), נחשבים כבעלי שליטה בבנק מכח הוראות חוק הבנקאות רישוי.

מר זלמן שובל נחשב כבעל שליטה אף לפי הוראות חוק ניירות ערך.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות ידועות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתוכניות אלה.

תיאור תמציתי של מגזרי הפעילות

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

- **מגזר משקי הבית** - לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.
- **מגזר בנקאות פרטית** - לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- **מגזר עסקי** - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.
- **מגזר ניהול פיננסי** - המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מרוכזת בחטיבה הפיננסית. בשל העובדה כי פעילות זו נוגעת לכלל מגזרי הפעילות של הבנק וכי לתחום זה מאפיינים יחודיים וחוצי מגזרי פעילות, תתואר פעילות זו במרכז בפרק "גיוס מקורות המימון" ולא בכלל מגזר בנפרד.

ייחוס ההכנסות וההוצאות לפי מגזרי פעילות בבנק נעשה כדלקמן.

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכלל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכלל מגזר. חישוב התשואה בכלל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחסו כאמור למגזר.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכם ב- 694 מיליוני ש"ח, לעומת 645 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011. עיקר הגידול נובע מהרווח הנקי בסך 36.1 מיליוני ש"ח, מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו בסך של 12.7 מיליוני ש"ח ומגידול בסך 0.7 מיליוני ש"ח הנובע מהנפקת אופציות למנכ"ל הבנק (לפירוט ראה ביאור 22א לדוחות הכספיים).

יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב- 31 בדצמבר, 2012, ב- 337 מיליוני ש"ח, לעומת 319 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011.

למידע לגבי ירידת הערך של אג"ח זמינים למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן הונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה נתונים במגזר ניהול פיננסי.

לפירוט בדבר שינויים בהון העצמי ראה בדוח על השינויים בהון העצמי לדוחות הכספיים.

לעניין יעדי ההון תחת הוראות של באזל II ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

הבנק בוחן את צרכי ההון שלו, במסגרת תכנית העבודה השנתית של הבנק, ובהתאם להנחיות בנק ישראל בהתאם ליישום הוראות באזל III ובהתאם להתפתחויות במהלך העסקים השוטף. לבנק אין אפשרות להעריך את סוגי מכשירי ההון שיתפתחו בהתאם להוראות בנק ישראל. ביום 24 בדצמבר 2012, הנפיק הבנק באמצעות חברה בת כתבי התחייבויות נדחים בסכום כולל של 71,761 אלפי ש"ח.

חלוקת דיבידנדים

בשנת 2012 הבנק לא חילק דיבידנד.

ביום 31 במרץ 2011, הוחלט על תשלום דיבידנד לבעלי מניות הבנק בסך 25 מיליוני ש"ח, היינו כ-0.35 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.נ. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד היה ביום 12 באפריל 2011, יום האקס ביום 13 באפריל 2011, ומועד התשלום בפועל ביום 27 באפריל 2011.

ביום 27 בפברואר 2011, הוחלט על אישור שלב א' של התכנית האסטרטגית של הבנק. בין יעדי התכנית חתירה ליצירת ערך גבוה ומתמשך לבעלי המניות של הבנק, ובכלל זה המשך חלוקת דיבידנדים שנתית בטווח של 25%-40% מהרווח הנקי בשנים הבאות. יחד עם זאת, השיקולים לחלוקת הדיבידנד וחלוקתו בפועל, ככל שתהיה, יושפעו מהצורך בעמידה ביעדי ההון המעודכנים שיקבע הדירקטוריון (ראה להלן בפרק הלימות הון אשר בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם) וכפופים להוראות המפקח על הבנקים, שייקבעו מעת לעת.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים בריווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 ביוני 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

אין באמור לעיל בדבר חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלשהי כלפי צד שלישי כלשהו (לרבות לעניין מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו).

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות של התאגיד הבנקאי

פירוט פעילות הבנק לפי מגזרים מובא בביאור 30 לדוחות הכספיים. התפתחויות שחלו במגזרי הפעילות מובאים להלן בחלק של תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות. במגזרי הפעילות של הבנק לא נרשמו הוצאות תפעוליות ואחרות המיוחסות למגזר הפעילות, הנובעות מעסקאות בין מגזריות.

התפתחויות מהותיות בסביבה העסקית

כללי

המשק הישראלי צמח בשנת 2012 בשיעור של 3.3% (לפי האומדן המוקדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). לאורך שנת 2012 ניכרת האטה בקצב הצמיחה, כאשר במחצית השנייה של השנה, לפי הערכת בנק ישראל, צפויה צמיחה של פחות מ-3%. הגורם העיקרי להאטה קצב הצמיחה הוא הירידה ביצוא על רקע המצב הגלובלי, ברבעון האחרון של שנת 2012 ירד יצוא הסחורות ביותר מ-3% לעומת הרבעון הקודם. כמו כן חלה התמתנות בשיעורי הצמיחה גם בצריכה הפרטית ובהשקעות. מדד מנהלי הרכש של חודש דצמבר 2012 הצביע על התכווצות בפעילות התעשייתית זה החודש השביעי ברציפות. מגמה דומה ניתן לראות בסקר המגמות בעסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בו מאזן הפעילות העסקית הכוללת, הגיע ברבעון הרביעי של 2012 לרמה הנמוכה ביותר מתחילת הסקר.

שיעור האבטלה בישראל נותר יציב ועמד על שיעור של 6.9% בשנת 2012. מספר המועסקים גדל בשנת 2012 ב-3.5% כאשר מרביתם נוספו לסקטור הציבורי: שירותי חינוך ובריאות.

גם הכלכלה הגלובלית רשמה בשנת 2012 האטה בקצב הצמיחה לרמה שנתית של 3.3%. ההאטה נרשמה בשל המיתון באירופה, האטה הצמיחה בשווקים המתעוררים, ומנגד שיפור בכלכלת ארצות הברית. הכלכלות המפותחות יחד צמחו בשיעור נמוך של 1.3% ועיקר התרומה לצמיחה הגלובלית נותרה מהכלכלות המתפתחות שצמחו בשיעור של 5%. משבר החוב באירופה המשיך להיות במרכז תשומת הלב העולמית כשהוא מלווה באבטלה גבוהה. בארה"ב העיב משבר סביב הבעיה הפיסקאלית על ההתאוששות הכלכלית. הבנקים המרכזיים בעולם פעלו לעידוד הצמיחה ושפרו על מדיניות מוניטארית מרחיבה שהתאפשרה גם בשל האינפלציה הנמוכה שהושפעה בין היתר מירידת מחירי הסחורות.

אינפלציה ושער חליפין

בשנת 2012 עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.6%, המדד ללא ירקות ופירות עלה ב-1.7%, המדד ללא דיור עלה ב-1.2% והמדד ללא אנרגיה ב-1.3%. האינפלציה בשנת 2012 הייתה נמוכה יחסית מהציפיות למרות המדיניות המוניטרית המרחיבה של בנק ישראל. מנגד צעדי הממשלה כדוגמת הרחבת חוק חינוך חובה חינוך מגיל שלוש ורפורמות בתחום הסלולר הביאו לירידה במחירים. התרומה העיקרית לאינפלציה בשנת 2012 נבעה ממחירי הדיור והאנרגיה שעלו ב-3.3% וב-6.5% בהתאמה.

תחזית האינפלציה לשנת 2013 על פי ממוצע ציפיות החזאים והציפיות הנמדדות על פי החוזים העתידיים של הבנקים עומדת על 1.8%-1.9%.

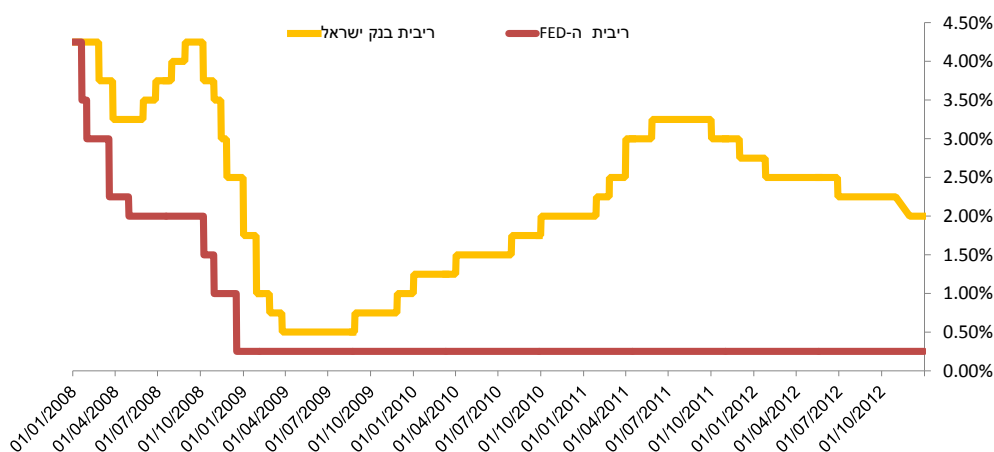
בשנת 2012 שער החליפין של הדולר ירד ב-2.3% כאשר בשמונת החודשים ראשונים של השנה הוא עלה בכ-5.4% ומאז הוא ירד בכ-7.3%. בין ההסברים לירידה האחרונה של שער הדולר ניתן למנות את התפוגגות החששות ממתקפה באיראן והציפיות לשינוי מגמה במאזן התשלומים של ישראל עם תחילת זרימת הגז הטבעי בשנת 2013. שער החליפין של האירו ירד ב-0.4%.

המדיניות הפיסקלית והמוניטארית

במהלך שנת 2012 ריבית בנק ישראל ירדה בהדרגתיות מרמה של 2.75% בתחילת השנה ל- 1.75% החל מחודש ינואר 2013. החלטות על הורדת הריבית של בנק ישראל באו על רקע הצורך בתמיכה נוספת בפעילות הכלכלית, והעדר לחצים אינפלציונים, כפי שצויין בהודעות על החלטות הריבית של הבנק. ציפיות השוק לשיעור הריבית של בנק ישראל לתום שנת 2013 הן 1.6%-1.7%.

הגרעון הממשלתי הכולל בשנת 2012 הסתכם בכ- 39 מיליארדי ש"ח, שהם 4.2% מהתוצר, זאת בהשוואה ל- 3.4% שנחזו בתחילת 2012. הסטיה נובעת מהכנסות נמוכות בכ- 6.9 מיליארדי ש"ח (מתוכם גביית המסים הנמוכה ב- 3 מיליארדי ש"ח מהתחזית) והוצאה גבוהה בכ- 2.2 מיליארדי ש"ח מהתקציב המקורי.

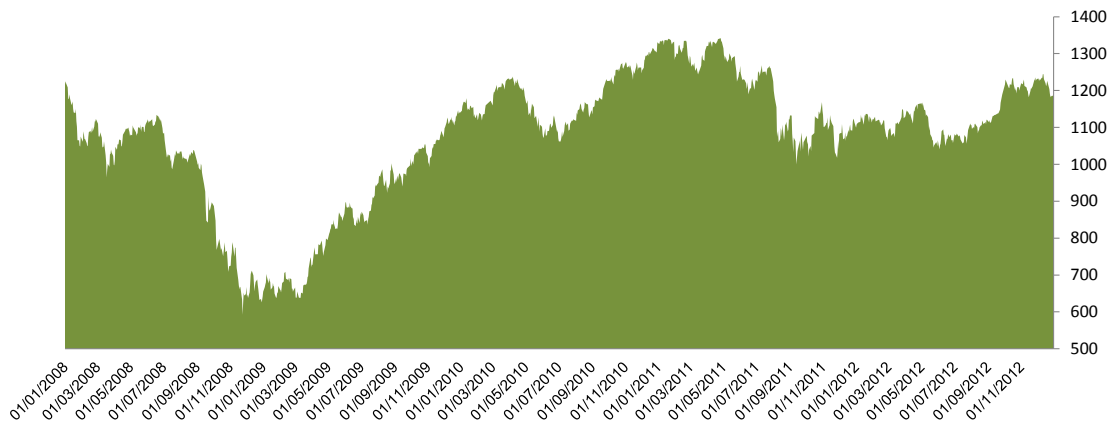
שוק ההון והכספים

שוק המניות בישראל התאפיין בתנודתיות רבה במהלך שנת 2012, כאשר השנה הסתיימה עם תשואה חיובית במדדי המניות המרכזיים. מגמה נוספת שבלטה בשנת 2012 היא התכווצות מחזורי המסחר. בשנת 2010 מחזור המסחר הממוצע עמד על כ- 2 מיליארדי ש"ח ביום, בשנת 2011 הוא הצטמצם ל- 1.5 מיליארדי ש"ח ביום ובשנת 2012 עמד נפח המסחר היומי על כ- 1 מיליארד ש"ח בלבד.

שוק איגרות החוב בישראל התאפיין בעליות שיערים בכל מדדי איגרות החוב, הממשלתיות והקונצרניות. סביבת האינפלציה הנמוכה והירידה בריבית בנק ישראל במהלך השנה תרמו למגמה זו.

בשנת 2012 עלו מדד ת"א 25 ומדד ת"א 100 ב-9.4% וב-7.2% בהתאמה. מדד איגרות החוב הממשלתיות עלה בשנת 2012 ב- 7.2%.

מדד תל אביב 25

ענף הבניה

בשנת 2012 נמכרו בישראל 21,517 דירות חדשות - עליה של 11% בהשוואה לשנת 2011. אך על פי נתוני המגמה, העלייה הרצופה שנרשמה במכירת הדירות החדשות מאוקטובר 2011 עד ספטמבר 2012 (כ- 2.4% בממוצע לחודש) התמתנה, ומחודש אוקטובר 2012 נרשמה ירידה של כ- 0.5% בממוצע לחודש.

בחלוקה לפי מחוזות, בשנת 2012 נרשמה עליה במספר הדירות החדשות שנמכרו, בהשוואה לשנת 2012 : במחוז ירושלים - כ- 49%, במחוז צפון - כ- 35%, במחוז דרום - כ- 12% ובמחוז מרכז - כ- 6%. לעומת זאת, נרשמה ירידה של כ- 8% במחוז תל אביב.

מספר הדירות החדשות שנותרו למכירה בסוף דצמבר 2012 מוערך בכ- 20,400 דירות - קיטון של 2.7% בהשוואה לתום שנת 2011. מספר חודשי ההיצע על פי מספר ממוצע של הדירות החדשות שנמכרו בחודשים אוקטובר - דצמבר 2012 עמד בסוף דצמבר 2012 על 11 חודשים.

ענף הרכב

בשנת 2012 נמסרו כ- 205 אלפי כלי רכב חדשים, ירידה של 9.3% לעומת שנת 2011. בחודש דצמבר 2012 נמסרו כ- 10 אלפי כלי רכב - המספר החודשי הנמוך ביותר בשנת 2012.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 2 לדוחות הכספיים. יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלת הבנק במהלך עריכת הדוחות הכספיים כרוך בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. השימוש באומדנים כרוך במידה רבה של אי וודאות, והשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים. חלק מההערכות ומאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי ולתוצאות הפעילות המשתקפות בדוחות הכספיים וזאת בשל מהותיות הנושא, מורכבות החישובים, או מידת ההיתכנות של התממשות אירועים לגביהם קיימת חוסר וודאות, אומדנים אלה נחשבים ונקראים "נושאים קריטיים". קיימת אפשרות שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים יהיה שונה מכפי שהוערך בדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשיעור 0.75% בגין יתרת הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ- 60%.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. הוראה זו מיושמת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיס אשראי, החל מיום 1 בינואר, 2011 (בהוראה המקורית - בינואר 2010). ההוראה לא מיושמת למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות. השפעת חוזר זה על הבנק בא לידי ביטוי בנושאים הבאים:

בדיקה פרטנית - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל לווה (למעט הלוואות לדיור) שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן חובות אחרים המזוהים על ידי הבנק (דוגמת תרומות ופשיטות רגל). כל לווה שנבדק פרטנית וקיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו נעשית על ידי הבנק הערכה של הסכום הניתן לגבייה מאותו לווה בהתאם לתזרימי מזומנים הצפויים מפעילותו העסקית, ערך מימוש נכסיו, ערך מימוש ערבויות מצדדים שלישיים ומועד המימוש. מאחר ונתונים אלו מבוססים על אומדנים והערכות, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן. באשר לתרומות ופשיטות רגל - חובות אלו נמחקים חשבונאית באופן מיידי. באשר לשאר החובות הנבחנים פרטנית - לירידת ערך מתבצעת מחיקה חשבונאית לא יאחר משנתיים ממועד ביצוע ההפרשה הפרטנית.

סיווג החוב - הוגדרו חמישה סיווגים עיקריים היוצרים מדרג בחומרת הבעייתיות של החוב ובקביעת ההפרשות בגינו: חוב תקין, חוב בהשגחה מיוחדת, חוב נחות, חוב פגום צובר ריבית וחוב פגום שאינו צובר ריבית.

ההפרשה להפסדי אשראי - נעשתה הבחנה בין הפרשה על בסיס פרטני לחובות שנבדקו פרטנית וזוהו כפגומים לבין הפרשה קבוצתית לכל החובות שאינם מסווגים כפגומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מאזני וחוף מאזני מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים (חלק מהאשראי הקמעונאי מתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים מגזריים במגזרי פעילות השונים) בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי בשנים 2008 עד 2012 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל. בהתאם להוראת המעבר של המפקח על הבנקים, לשיעורי הפרשה אלו נעשה תיקוף ועדכון מדי רבעון.

מחיקה חשבונאית - בגין חובות שנבדקו פרטנית וזוהו כחובות שאינם ברי גבייה. מדיניות הבנק למחוק חשבונאית את כל ההפרשות הספציפיות שאורכן הינו מעל שנתיים. כמו כן, מבוצעות מחיקות חשבונאיות עבור חובות שנעשתה להם הפרשה קבוצתית והינם בפיגור מעל 150 ימים. בנוסף, מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמופרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין סיכוני האשראי שאינם פגומים מבטלת את ההפרשה הנוספת והכללית בגין חובות בעייתיים ובגין מאפייני סיכון שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בין מאפייני הסיכון נכללים: סיווג חובות, אשראי לאנשים הקשורים לבנק, היעדר מידע כספי על הלווה, אשראי ללווה או לקבוצת לווי החורים ממגבלות חבות של "לווה בודד". בשנת 2011, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק המשיך לחשב ההפרשה הנוספת ברוטו ממס לצורך השוואה להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, כאשר בספרים נרשמת ההפרשה הגבוהה מבין השתיים.

ככלל, יישום ההוראה בנושא "מדידת חובות פגומים הפרשה להפסדי אשראי" שנעשה החל מיום 1 בינואר 2011 הביא לשינוי משמעותי הן באופן בחינת וסיווג החובות והן באופן חישוב ההפרשות להפסדי אשראי וביצוע מחיקות חשבונאיות. בדוח רווח והפסד לשנת 2012, ניתן להבחין כי ההוצאות להפסדי אשראי עמדו על כ- 36.0 מיליוני ש"ח לעומת 15.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011, כאשר בביאור 30 בדוחות הכספיים (בנושא מגזרי פעילות) ניתן להבחין שהגידול נבע בעיקר מאשראי שניתן למגזר משקי הבית הנכלל ברובו בהפרשה על בסיס קבוצתי וכן מעידכון אחוז ההפרשה הקבוצתית בהתאם להנחיות בנק ישראל. הגידול במגזר זה מוסבר גם מאסטרטגית הבנק להרחיב ביצועי אשראי קמעונאי.

לפרטים נוספים אודות ההשפעה הכמותית, ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים ותוספת ה' בסקירת ההנהלה.

מיסים נדחים

המיסים הנדחים מחושבים עבור הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. חישוב המיסים הנדחים נעשה על פי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר מיסים אלה ייזקפו לרווח והפסד כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. מיסים נדחים לקבל מחושבים עבור הפרשים זמניים שצפוי שיווצר לגביהם חיסכון במס במועד ההיפוך.

בעת רישום מיסים נדחים לקבל הבנק מבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרות מימושם בעתיד.

לפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, המכשירים הנגזרים בבנק מוצגים במאזן על פי שווי ההוון. השווי ההוון של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים או על אומדן השווי ההוון שנקבע על פי מחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות (Mark to model). שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים כגון: עקומי ריבית, שיעורי מטבעות וסטיות תקן. ההערכה כוללת התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים כגון סיכוני אשראי של הצד הנגדי לעסקה ונזילותו. לא קיימים מקרים בהם שערך הנגזרים והשווי ההוון לא נקבע על סמך מודל אלא על סמך ציטוטי מחירים המתקבלים מצדדים שלישיים.

לפרטים נוספים ולפירוט ההשפעה הכמותית - ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

מדידות שווי הוון של מכשירים פיננסיים

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המחיל על המערכת הבנקאית את תקן (FAS 157) ASC 820 - 10 בנושא מדידת שווי הוון. במסגרת יישום התקן, הבנק עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות שמתפתים בשוק היו משתמשים בהן בתמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על נתוני שוק שהושגו ממקורות שאינם תלויים בבנק. נתונים לא נצפים הם נתונים שמשקפים את ההנחות של הבנק עצמו לגבי הנחות שמתפתים בשוק היו משתמשים בהן לשם תמחור הנכס או ההתחייבות, שפותחו בהתבסס על המידע הטוב ביותר הזמין באותן נסיבות.

מדידת שווי הוון מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

הבנק מסווג מדידות שווי הוון תוך שימוש במדרג שווי הוון שמשקף את המשמעותיות של הנתונים ששימשו בביצוע המדידות. מדרג השווי ההוון מורכב מהרמות הבאות:

רמה 1 - מדידה המבוססת על מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים. מחירים

מצוטטים בשוק פעיל מהווים את הראיה המהימנה ביותר לשווי הוגן, ומשמשים למדידת שווי הוגן בכל עת שבה הם זמינים. רמה 2 - מדידה המבוססת על נתונים נצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים, לרבות: מחירים מצוטטים לנכסים והתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים או דומים בשווקים שאינם פעילים; נתונים הנגזרים בעיקר מנתוני שוק נצפים, או נתונים על ידי נתוני שוק נצפים בדרך של מתאם או באמצעים אחרים.

רמה 3 - מדידה המבוססת על נתונים לגבי נכסים או התחייבויות שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה ואשר משמעותיים למדידת השווי ההוגן בכללותה.

היררכיה זו דורשת מהבנק שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. ככל אשר הדבר אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, המרווח וההתאמה הנדרשת כאשר משווים לעסקאות דומות הינם גורמים שנלקחים בחשבון כאשר נקבע רלוונטיות המחירים הנצפים מאותם שווקים.

קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים המשתייכים לרמה 2 ולרמה 3 מבוססת על הערכות והנחות הנשענות, בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.

ככלל, לבנק יתרות זניחות הנשענות על נתוני שוק לא פעיל, ובכל מקרה נבדקת סבירות ונאותות המדידה על ידי הערכות מומחים ואומדנים חיצוניים.

הבנק פעל ליישום תקן ASC 820-10 בשנת 2011 בהתאם להנחיות בנק ישראל. עם זאת, לא חל שינוי מהותי באופן מדידת השווי ההוגן ובאומדנים עליהם התבסס קודם יישום תקן זה.

לפירוט נוסף ופרטים אודות ההשפעה הכמותית ליישום מדידה לפי שווי הוגן - ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים ותוספת ד' בסקירת ההנהלה.

ירידת ערך ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני

שינויים בשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה נזקפים להון העצמי בניכוי השפעת המס, אלא אם כן קיימת ירידת ערך שאינה זמנית. במקרה כזה, ירידת הערך נכללת בדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן מדי תקופה את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע קריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן נקבעו קריטריונים לביצוע הפרשה לירידת ערך בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת עלות מופחתת.
2. ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

קריטריונים אלו נידונו בוועדת האשראי הדירקטוריונית ואושרו על ידיה, ודווחו לפיקוח על הבנקים בנק ישראל. בשנת 2012, בוצעה בבנק הפרשה לירידת ערך שאינה זמנית בסך 1.5 מיליון ש"ח (בשנת 2011 לא בוצעה הפרשה לירידת ערך).

התחייבויות תלויות

הבנק הינו צד בהליכים משפטיים אשר ננקטו כלפיו על ידי לקוחות הבנק, לקוחות לשעבר וצדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים המשפטיים מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של עורכי הדין הפנימיים של הבנק, או על חוות דעתם של יועצים משפטיים חיצוניים, הנבדקות על ידי עורכי הדין הפנימיים של הבנק. הערכות אלו מתבססות על מיטב שיפוטם של היועצים המשפטיים, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון משפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ.

הערכת הסיכויים בתובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב יותר בשל מיעוט ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל. כמו כן ישנן תביעות ייצוגיות שלא ניתן להעריך את סיכוייהן בשל השלב בו הן נמצאות.

יש להביא בחשבון כי תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגבי תביעה בשל העובדה שבתחום המשפטי אין אפשרות לתת הערכה ודאית.

לפירוט נוסף אודות ההתחייבויות התלויות - ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

חלק שלישי - תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

להלן ריכוז היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לפי מגזר פעילות:

מגזרים	נכסים		התחייבויות		שינוי
	2012	2011	2012	2011	
	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		%
משקי בית	7,028.7	6,608.9	6,292.4	5,505.7	14
בנקאות פרטית	1,192.6	982.7	1,119.7	835.0	34
עסקי	1,311.9	1,165.8	3,405.1	3,728.9	(9)
ניהול פיננסי	1,955.2	2,015.8	70.2	81.2	(14)
סך הכל	11,488.4	10,773.2	10,887.4	10,150.8	7

להלן פירוט הרווח מפעולות רגילות ותשואת הרווח מפעולות רגילות להון לפי מגזרי פעילות:

מגזרים	הרווח הנקי		תשואה להון	
	2012	2011	2012	2011
	מיליוני ש"ח		%	
משקי בית	3.7	14.2	1.0	4.3
בנקאות פרטית	2.8	3.9	4.3	7.4
עסקי	15.0	14.0	10.2	7.4
ניהול פיננסי	14.6	(7.4)	30.1	(19.8)
סך הכל (לא כולל סכומים שלא הוקצו)	36.1	24.7	5.4	4.0

בשנת 2012 הרווח הנקי במגזרים משקי בית ובנקאות פרטית ירד, ומנגד נרשמה עליה ברווחיות המגזר העסקי ומגזר ניהול פיננסי. לפירוט ראה נתוני רווחיות בכל מגזר ומגזר.

במסגרת מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים. המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: חשבון עו"ש, פיקדונות וחשכונות, מסגרות עובר ושב, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת דירת מגורים, לרכישת כלי רכב, הלוואות לכל מטרה, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

אחד מהיעדים העיקריים העומדים בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק (כפי שתוארה לעיל), הינו פיתוח והרחבה של מגזר משקי הבית, תוך גידול משמעותי בהיקף לקוחות המגזר במקביל להרחבת קשת השירותים והמוצרים אשר יוצעו ללקוחות המגזר והגדלת הרווחיות הגלומה בהם. בכוונת הבנק להציע במסגרת תחום פעילות זה, מוצרים אשר יכללו מאפיינים ייחודיים המגלמים ערך מוסף בהשוואה למוצרים הקיימים כיום במערכת הבנקאית בישראל.

להלן עיקרי התכנית האסטרטגית של הבנק במגזר פעילות זה:

- גידול ניכר בבסיס הלקוחות הקיים באמצעות:
 - הרחבת הפעילות בסניפים ופתיחת סניפים חדשים.
 - גידול במספר הלקוחות אשר מנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק (פעילות אשר החלה בחודש אוקטובר 2012).
 - גיוס מוגבר של פיקדונות ממשקי בית, באמצעות סניפי הבנק, אינטרנט ושיתופי פעולה עם שותפים קמעונאיים (כגון בנק הדואר).
 - מתן אשראי צרכני ללקוחות קיימים וחדשים, וזאת גם באמצעות שיווק כרטיסי אשראי ושיתופי פעולה עם שותפים קמעונאיים.
 - פיתוח משכנתאות ייחודיות התואמות את צרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה.
- הגברת מאמצי השיווק והמכירה, לרבות באמצעות שיפור מתמשך ברמת השירות ללקוח, בין היתר, על-ידי:
 - המשך הרחבתו של המוקד הטלפוני אשר הוקם בשלהי 2011 והורחב במהלך 2012 ואשר מיועד לתת מענה למרבית השירותים הבנקאיים.
 - הטמעת מערכת CRM ושדרוג אתר האינטרנט תוך הפיכתו לאתר המאפשר ביצוע פעולות.
 - הפעלת מערכת חיתום אשראי מתקדמת, ככלי תומך החלטה, המאפשרת שירות מהיר ונאות ללקוח.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת הפעילות במגזר זה:

משכנתאות:

- מתן הלוואות לדיור כנגד שעבוד דירת מגורים ליחידים תושבי ישראל ולקבוצות רכישה לתקופות ארוכות בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית הנקבעים על פי סוג ההלוואה, העדפות הלקוח, ויכולת ההחזר של הלווה.
- הפעילות בתחום המשכנתאות כוללת גם מתן שירותים נלווים של ביטוח חיי לוויים ובביטוח נכס אגב משכנתא, הניתנים בהתאם להוראת המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים באמצעות: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "עיר שלם").

בנקאות ופיננסים:

- ניהול חשבון עו"ש מלא.
- מתן אשראי צרכני סולו לזמן קצוב למשקי בית.
- גיוס פקדונות וחשכונות ממשקי בית.
- הנפקת כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק.
- מסגרות אשראי ופעילות בחשכונות עובר ושב הנקבעות בהתאם לצרכי הלקוח ורמת הכנסתו.
- סיוע במימון רכישת כלי רכב - הפעילות בתחום זה מבוצעת בין היתר באמצעות שיתופי פעולה עם חברות ומגרשי מכוניות למכירת כלי רכבי יד שניה.
- מתן אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות.

שוק ההון:

- מתן שירותי נ"ע - ביצוע קניה ומכירה ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל בסניפי הבנק.
- ייעוץ השקעות - מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות בכל מערך הסניפים של הבנק באמצעות יועצים מורשים.
- ניהול תיקי השקעות - ניהול נכסים פיננסיים עבור לקוחות באמצעות ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ"). ביום 7 בינואר 2013, מכרה ירושלים ניהול תיקי השקעות את פעילות ניהול התיקים המבוצעת על ידה והחל ממועד השלמת העסקה, הבנק (באמצעות חברה בת שלו), לא יעסוק בפעילות ניהול תיקים (ראה בפרק אירועים לאחר תאריך המאזן לעיל).

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל ומגזר משקי הבית, בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר.

להלן פירוט לגבי עדכוני חקיקה והצעות חקיקה בנושאים הקשורים למתן שירותים בנקאיים למשקי בית:

מכתב המפקח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור בריבית משתנה

ביום 3 במאי, 2011, הוציא המפקח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו נאמר כי לנוכח המשך הגידול בביצועי ההלוואות בריבית משתנה וההשלכות האפשריות לעניין זה של עליה בשיעורי הריבית במשק, נדרשים הבנקים לאשר ולהעמיד הלוואה לדיור רק אם היחס בין חלק ה"הלוואה לדיור בריבית משתנה" לבין סך ה"הלוואה לדיור" אינו עולה על 33.3%. הבנקים רשאים לא להחיל את המגבלה האמורה על הלוואות לדיור במט"ח לתושב חוץ, על הלוואות גישור ועל הלוואות לכל מטרה בסכומים

נמוכים, ובלבד שהיחס בין סך ההלוואות לדיור בריבית משתנה לבין סך ההלוואות לדיור, אשר הועמדו במהלך רביעי קלנדר, אינו עולה על 33.3%. כמו כן, הבנקים נדרשים להביא לידיעת לווים קיימים אשר ההלוואה שלהם אינה עומדת ביחסים הקבועים לעיל, את הסיכון הגלום בהרכב הלוואותם, כולל דוגמא להמחשה. תוקף המכתב, לגבי הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני החל מיום 5 במאי, 2011.

כתוצאה מהמגבלה המתוארת לעיל חל שינוי בתמהיל ביצועי האשראי של הלקוחות.

הבנק קיבל הקלה מבנק ישראל לפיה הוא רשאי לא להחיל את המגבלה האמורה על ההלוואות האמורות (הלוואות במט"ח, הלוואות גישור והלוואות לכל מטרה) ובלבד שהיחס אינו עולה על 40% (בשונה משיעור של 33.3% כאמור לעיל). ההקלה האמורה הינה בתוקף עד ליום 30 ביוני, 2014. בכל מקרה בו בנק ישראל לא יאריך את תוקף ההקלה שניתנה לבנק, הבנק יתאים את תמהיל ביצועי האשראי של הלקוחות, כך שהוא יעמוד במגבלות המקוריות ללא ההקלה. להערכת הבנק, אי הארכת ההקלה אינה צפויה להשפיע באופן מהותי על הכנסות הבנק הנובעות ממתן הלוואות לדיור.

ביום 1 בנובמבר 2012 הוציא המפקח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו נאמר כי לנוכח העליה המשמעותית במחירי הדירות בשנים האחרונות, אשר בחלקה נובעת מפעילות משקיעים אשר הועצמה על ידי הלוואות לדיור בשיעורי מימון גבוהים נקבעו מגבלות שיעור המימון אותו מוסמך תאגיד בנקאי לאשר. ההנחיה קובעת כי תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואה לדיור בשיעור מימון (LTV) העולה על השיעורים המפורטים להלן:

- הלוואה לדיור לצורך רכישת זכות במקרקעין המהווים דירה יחידה - 75%.
- הלוואה לדיור לצורך רכישת זכות במקרקעין המהווים דירה להשקעה - 50%.
- הלוואה לדיור שאינה נכללת בסעיפים הנ"ל - 70%.

האמור בהנחיה יחול על הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בנובמבר 2012.

הבנק מעריך כי להנחיה לא תהיה השפעה מהותית על ביצועי הבנק.

הערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק כגון ירידה חדה בביקושים לרכישת דירות למטרת דיור ו/או למטרת השקעה, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים והוראות גורמי פיקוח ואחרים.

ביום 19 בפברואר 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות (גידול של כ- 76% בחמש השנים האחרונות) במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בטיטוה החדשה:

א. על פי טיוטת ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 45% ועד 60%, ישוקללו ב- 50%, במקום ב- 35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 60% ישוקללו ב- 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100% (ראה בנקודה הבאה).
- במקביל תבוטל הדרישה (מאוקטובר 2010) לשקלל ב- 100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

ב. ההנחיות בטייטה קובעות דרישה להגדלה של ההפרשה לחובות מסופקים בגין ההלוואות לדיר - כך שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת ההלוואות לדיר יעמוד על שיעור מינימאלי של 0.35%. בסוף הרביעי השלישי של 2012 עמד יחס זה, בממוצע, על כ-0.22%.

ג. בנוסף, קובעות ההנחיות בטייטה הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

מטרת ההנחיות היא להגדיל את כריות ההון וההפרשה הנדרשות בגין העלייה בסיכונים גלומים בתיק האשראי לדיר. במקביל, הצעד מקל בדרישות הון בגין ערבויות חוק מכר לאחר מסירת הדירה למשתכן, וזאת בגלל רמת הסיכון הנמוכה יחסית הגלומה בהן.

ההנחיות החדשות יחולו מיום 1 בינואר 2013, השפעה המיידית תהיה הגדלה של ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ- 17-20 מיליון ש"ח ברוטו לפני מס (ירידה של כ- 0.2% ביחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון). ביחס להשפעה המתמשכת הבנק בוחן את השפעת ההוראה על הרכב מתן האשראי לדיר, וכן על רווחיותו העתידית.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

לאחר שברבעון האחרון של שנת 2011 חלה ירידה בפעילות המערכת הבנקאית בכלל, והבנק בפרט, בתחום המשכנתאות אשר נבעה בעיקר ממגבלות בנק ישראל על מתן אשראי לדיר בריבית משתנה וממחאות חברתיות אשר השפיעו, בין היתר, על הביקוש לרכישת דירות, היקפי הפעילות בתחום זה חזרו לרמתם הממוצעת לפני הירידה כאמור לעיל.

הנחיית המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעורי המימון בהלוואות לדיר מיום 1 בנובמבר, 2012, לא השפיעה באופן מהותי על היקפי הפעילות בתחום המשכנתאות ולא ניכרת ירידה ברמת הביקוש לדירות בענף. יש לציין שמאז פרסום ההנחיה כאמור חלפו מספר חודשים בלבד כך שנדרש יהיה להמשיך ולעקוב אחר השפעת ההנחיה, ככל שתהיה, על ענף המשכנתאות.

בשנת 2012 לא חלו שינויים במאפייני לקוחות הבנק במגזר פעילות זה.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- בניית מגוון מוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות הקיימים ולקוחות פוטנציאליים אשר יהיו בעלי מאפיינים חדשניים וייחודיים.
- שימוש בידע ובניסיון הרב שנצבר ביחס לתחום המשכנתאות בבנק המסייע בהבנת המשתנים השונים הרלוונטיים המשפיעים על ערך הנדל"ן המשמש כבטוחה כנגד הלוואה הניתנת ללקוח, יכולת חיתום אשראי גבוהה ואפיקים בעלי רווחיות רבה.
- חשיפה וזמינות של מערך ההפצה (הסניפים) בפריסה ארצית.
- פעילות שיווק אינטנסיבית, בין היתר, באמצעות שיתופי פעולה, אשר יסייעו להגיע למוקדים מרכזיים בהם מתבצעת מכירת כלי הרכב, וזאת בשילוב עם יכולת תגובה מהירה לשם גיבוש תכניות מימון גמישות, התואמות את תכניות השיווק וצרכיו של היבואן ו/או מגרש למכירת כלי הרכב, מחד, ואת צרכי הלקוחות הפוטנציאליים, מאידך.
- מתן שירות מקצועי ואמין, תוך מענה לצרכיו וטעמיו האישיים של הלקוח.
- הרחבת בסיס הלקוחות הקיים בתחום פעילות זה וכן הרחבת מגוון המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות המגזר.
- גמישות ורגישות לשינויים המתחוללים בשוק, לרבות יכולת תגובה וכניסה לתחומי פעילות חדשים.
- פיתוח מערכות ותשתיות מחשוב אשר יאפשרו מתן מוצרים מגוונים ומתקדמים ללקוחות תוך שמירה על רמות סיכון נמוכות.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

בין חסמי הכניסה במגזר ניתן למנות: הון אנושי שירותי, מקצועי ומימון, הרגלי לקוחות, מערכות מחשוב מתקדמות ותחזוקתן ודרישות להון מינימאלי. חסמי הכניסה לתחום מתן אשראי לרכב יד שנייה הינם מחיר האשראי והיכולת לסגירת עסקת

אשראי מהירה הנובעים משוק בשל ורווי תחרות במתן שירותי מימון מהירים על ידי חברות חוץ בנקאיות, ועסקאות מימון מסובסדות מול הבנקים הגדולים.

כמו כן, היציאה מתחום המשכנתאות הינה בטווח של שנים, בשל משך החיים הארוך של הלוואות, שניתנו לתקופה של עד 30 שנה. או לחילופין מכירת תיק המשכנתאות למוסד פיננסי אחר.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות ושינויים החלים בהם

תחליפים למוצרים ולשירותים המוצעים על-ידי הבנק ללקוחות המגזר הינם אותם השירותים והמוצרים המוצעים על-ידי המערכת החוץ בנקאית, לרבות מתן הלוואות לרכישת כלי רכב המוצעים גם על-ידי חברות הליסינג השונות ושירותי שוק ההון הניתנים גם על-ידי בתי השקעות בעלי פלטפורמת מסחר באינטרנט. באשר לאשראי הצרכני ניתן לראות יותר גופים פיננסיים חוץ בנקאיים וגופים מוסדיים (חברות כרטיסי אשראי, וחברות ביטוח) הפונים לפלחי האוכלוסייה הרלוונטיים בהצעות למתן אשראי. בנוסף, רשתות קמעונאות המזון בשיתוף עם חברות כרטיסי אשראי מנפיקות כרטיסי אשראי ללקוח, שלא באמצעות המערכת הבנקאית.

התחרות במגזר הפעילות

- בתחום חשבונות העו"ש התחרות הולכת וגוברת. לאחר שנים שבהם רק בנקים בינוניים התחרו בבנקים הגדולים, בשנים האחרונות גוברת התחרות גם מצד הבנקים הקטנים. הבנקים הקטנים מציעים למשק הבית חשבונות עו"ש אטרקטיביים בהיבטי עמלות ומרווח פיננסי ובכך מנסים לפצות על חיסרון בפריסה קמעונאית.
- בתחום המשכנתאות קיימת תחרות אגרסיבית בין הבנקים. על פי דיווחי הבנקים בדוחותיהם הכספיים של השנים האחרונות - ארבעת הבנקים הגדולים מחזיקים בנתח שוק של כ- 85% מכלל ביצועי המשכנתאות בענף. יתר הבנקים וחברות הביטוח הפועלים בתחום, חולקים בחלק הנותר. להערכת הבנק חלקו בביצועי המשכנתאות עומד על כ- 2%. ככלל, ניתן לציין כי מוצרי המשכנתא המוצעים על-ידי הבנקים השונים הינם דומים, לכן התחרות מתמקדת בטיב השירות, בשיעורי המימון, במחירי האשראי ובעמלות המשולמות על ידי הלקוחות.
- הבנק מתמודד עם התחרות בתחום המשכנתאות באמצעות מומחיותו בבחינת הבטוחות ורמת השירות הגבוהה והמהירה המוענקת ללקוח, גם בעסקאות מורכבות.
- בתחום השירותים הנלווים למשכנתא יש לבנקים תחרות נוספת מצד חברות הביטוח המציעות ללקוחות הבנקים לבצע באמצעותן ביטוחי חיים ונכס.
- בתחום מימון האשראי לרכישת כלי רכב מרבית המימון נעשה בעבר על-ידי חברות מימון חוץ בנקאיות. בשנים האחרונות, עם כניסת הבנקים הגדולים לתחום, הרווחיות במימון רכב יד ראשונה הלכה ופחתה, ובמטרה לחזק את הנאמנות מול לקוחותיהם, הבנקים (לרבות הבנק) הורידו מחירים והתקשרו במבצעי סבסוד עם יבואנים שונים.
- יחד עם זאת, בשוק המימון לרכישת כלי רכב יד שנייה, עדיין לא מורגשת נוכחות משמעותית של הבנקים הגדולים ורמת התחרות עדיין נמוכה. הדבר מאפשר לבנק לממן רכישת כלי רכב יד שנייה במרווחים גבוהים יותר יחסית לתחום רכישת כלי רכב מיד ראשונה. המתחרים בתחום זה הינם חברות כרטיסי אשראי המקימות מיזמים משותפים בתחום הרכב וחברות מימון חוץ בנקאיות כמו: "פמה", "מימון ישיר" ו"כלל מימון" המספקות שירותי מימון המאפשרים ללקוח להשלים את הרכישה ואופן המימון במקום.
- בתחום כרטיסי האשראי והאשראי הצרכני, בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של חברות כרטיסי האשראי בשיתוף עם רשתות קמעונאיות לפעול בקרב אוכלוסיית משקי הבית בהנפקת כרטיסי אשראי ישירות ללקוח שלא באמצעות בנק ובהצעות למתן אשראי.
- בתחום שוק ההון קיימת תחרות מצד גורמים בנקאיים, בתי השקעות וגופים מוסדיים. מספר השחקנים בענף הינו גדול ועוצמתם של הבנקים הגדולים הינה משמעותית. כתוצאה מועדת בכר רבים מהלקוחות עברו לטיפול הגופים המוסדיים ובתי ההשקעות, שמנסים למשוך את הלקוח על כל פעולותיו בשוק ההון. התחרות בתחום זה מתמקדת בעיקר בשעות שרות ארוכות, פלטפורמות אינטרנט משוכללות ומחירים תחרותיים.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם לקוחות פרטיים, משקי בית, תושבי ישראל. הצעת הערך של הבנק בתחום חשבונות העו"ש פונה לכלל המגזרים ובכל חתך סוציאקונומי. פעילות המגזר מאופיינת בפיזור רב של לקוחות. בהיבטי אשראי יש לציין את המיקוד במשקי בית כאשר האשראי הניתן לכל אחד מהם הינו בהיקף נמוך יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות אשר אובדנם עשוי להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. כמו כן למגזר זה משקל רב בגיוס המקורות של הבנק באפיקים השונים.

מתוך 18 סניפי הבנק, 3 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית ושניים באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי.

שיווק והפצה

פעילות השיווק של מגזר משקי הבית של הבנק מתבססת על מערך הפצה של סניפי הבנק, בנקאות ישירה (אינטרנט ומוקד טלפוני) ודיוור ישיר ללקוחות. הבנק מקיים, מעת לעת, מסעות פרסום באמצעי התקשורת השונים.

בתחום מימון האשראי לרכישת כלי רכב פועל הבנק גם באמצעות שיתופי פעולה עם יבואנים, סוכנויות רכב ומגרשי מכירת רכב, המפרסמים מבצעים משותפים עם הבנק ללקוחות לרכישת כלי רכב באמצעות מימון בנקאי הניתן על ידו.

אין לבנק תלות בצינורות השיווק וההפצה במסגרת מגזר פעילות זה.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 189 משרות ישירות לעומת 163 משרות בשנת 2011.

בתחום המשכנתאות - 61 משרות בממוצע, לעומת 59 בשנת 2011. בתחום הבנקאות והפיננסים - 102 משרות בממוצע, לעומת 76 בשנת 2011, גידול של כ-34% בעיקר בשל התרחבות בפעילות הקמעונאית. בתחום שוק ההון - 26 משרות בממוצע, לעומת 28 בשנת 2011. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			
משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	משכנתאות	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
מיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו							
107.7	80.3	-	188.0	102.6	59.0	-	161.6
(6.6)	(8.0)	-	(14.6)	(10.2)	(10.5)	-	(20.7)
סך הכנסות ריבית, נטו							
101.1	72.3	-	173.4	92.4	48.5	-	140.9
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים							
40.9	7.9	8.0	56.8	43.6	7.4	10.8	61.8
סך הכל הכנסות							
142.0	80.2	8.0	230.2	136.0	55.9	10.8	202.7
2.0	(35.4)	-	(33.4)	(2.8)	(17.6)	-	(20.4)
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(58.9)	(92.0)	(26.7)	(177.6)	(59.9)	(63.0)	(29.7)	(152.6)
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות							
(4.2)	(7.2)	(1.9)	(13.3)	(3.5)	(4.5)	(1.7)	(9.7)
פחת והפחתות							
80.9	(54.4)	(20.6)	5.9	69.8	(29.2)	(20.6)	20.0
(26.8)	17.8	6.8	(2.2)	(20.0)	8.3	5.9	(5.8)
רווח (הפסד) לפני מסים							
54.1	(36.6)	(13.8)	3.7	49.8	(20.9)	(14.7)	14.2
רווח נקי (הפסד)							
16.7%	-40.4%	-	1.0%	18.4%	-30.1%	-	4.3%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
6,059.0	969.7	-	7,028.7	5,818.9	790.0	-	6,608.9
-	6,292.4	-	6,292.4	-	5,505.7	-	5,505.7
3,428.3	951.9	-	4,380.2	2,834.4	718.0	-	3,552.4
-	-	1,476.0	1,476.0	-	-	1,539.0	1,539.0
2,118.3	-	191.7	2,310.0	2,426.3	-	175.3	2,601.6
יתרה ממוצעת של נכסים							
81.9	53.8	-	135.7	71.2	30.1	-	101.3
-	17.9	-	17.9	-	17.7	-	17.7
19.2	0.6	-	19.8	21.2	0.7	-	21.9
מרווח מפעילות מתן אשראי							
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
אחר							
101.1	72.3	-	173.4	92.4	48.5	-	140.9

* סווג מחדש.

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיות

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 67% מסך הכנסות הבנק, לעומת 68% בשנת 2011.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 230.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 202.7 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 14%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מתחום המשכנתאות כתוצאה מעלייה במרווח וכן מגידול בהכנסות מתחום הבנקאות והפיננסים כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי הצרכני.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 33.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 20.4 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 64%, הנובע מגידול בשיעור המחיקות החשבונאית באשראי הצרכני ובאשראי לרכב, מגידול בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מגידול בתיק האשראי הצרכני וכן מעדכון אחוז ההפרשה הקבוצתית בהתאם להנחיות בנק ישראל.

סך ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב- 190.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 162.3 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 18%,

הנובע בעיקר עקב התרחבות הבנק בתחום הקמעונאי, כחלק מתכנית אסטרטגית של הבנק המלווה בהרחבת סניפים, מוקד טלפוני מתקדם ומסעות פרסום, ראה פירוט לעיל בפסקת יעדים ואסטרטגיה עסקית.

הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 3.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 14.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

עיקר הקיטון ברווח נובע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ובהוצאות תפעוליות ואחרות כאמור לעיל.

הרווח הנקי מפעילות המשכנתאות במגזר זה הסתכם ב- 54.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 49.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עיקר הגידול ברווח נובע מגידול בהכנסות כתוצאה מעלייה ברווח.

ההפסד מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 36.6 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 20.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עיקר הגידול בהפסד נובע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ובהוצאות תפעוליות אחרות כאמור לעיל.

ההפסד מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 13.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 14.7 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

להלן פירוט ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר משקי הבית:

הסכמים עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות

לבנק הסכם מסגרת עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות באחריות הממשלה (כולל הסדרת ביצוען וגבייתן) לזכאי משרד הבינוי והשיכון. ההסכמים קובעים כי הבנק זכאי לקבל עמלות בשיעורים שונים שנקבעו בהסכמים כאמור וכן השתתפות בהוצאות גביה. הסכם המסגרת האחרון נחתם בחודש יולי 2004, תוקפו לשנתיים והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה נוספת של שנה אחת, אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 4 חודשים לפני תום תקופתו.

בנוסף, חתם הבנק בחודש מאי 2008, הסכם עם ממשלת ישראל המתייחס להלוואות שיועמדו לזכאי משרד הבינוי והשיכון ממועד החתימה על הסכם זה ואילך. ההלוואות שיועמדו לזכאים על פי הסכם זה הינן ברובן מכספי הבנק ועל אחריותו ומיעוטן מכספי המדינה ועל אחריותה. הבנק זכאי לקבל מהמדינה סבסוד בגין ההלוואות שנתן מכספי הבנק וכן עמלות בשיעורים שונים בגין ההלוואות שנתן מכספי המדינה. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה של שנה נוספת אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 3 חודשים לפני תום תקופתו.

הבנק התחייב כלפי ממשלת ישראל כי במתן השירותים על פי ההסכמים האמורים יפעל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה וכי ישפה את מדינת ישראל אם לא יעשה כן. הבנק פועל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה לעניין הלוואות לזכאים ולפיכך הוא מעריך כי ההתחייבות לשיפוי אינה יוצרת לבנק חשיפה מהותית.

הסכם לביטוח חיי לווים

הבנק צד להסכמים משנת 1992 (כפי שעודכנו מעת לעת) עם מספר חברות ביטוח, עיר שלם, וסוכנות ביטוח נוספת. על פי ההסכמים, מתחייבות חברות הביטוח לבטח את חיי הלווים בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח. חברות הביטוח זכאיות לפרמיה והבנק וסוכנויות הביטוח הנ"ל זכאיות לתשלום מאת חברות הביטוח, בהתחשב בשירותיהן. הבנק הינו בעל הפוליסה והמוטב על פיה. ההסכמים הנ"ל חלים רק על ביטוחי חיים של לווים שנעשו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם לביטוח נכסי לווים

ביום 1 באפריל, 2007, נחתמו הסכמים בין הבנק, עיר שלם ומספר חברות ביטוח לפיו התחייבו חברות הביטוח לבטח נכסים אשר שועבדו לטובת הבנק בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסת הביטוח ולשלם לעיר שלם עמלה. ההסכמים חודשו בסוף מרץ 2012 ותוקפם הוארך עד ליום 31 במרץ, 2013 ויחודשו מידי שנה. ההסכמים חלים רק על פוליסות ביטוח מבנה שנערכו בגין הלוואות שניתנו עד ליום 31 בדצמבר, 2005.

הסכם מסגרת - ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואות לדיור

הסכם מיום 10 באפריל, 2006, שתוקפו החל מ-1 בינואר, 2006, בין עיר שלם לבין חברת ביטוח, לפיו ינפיק המבטח פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה (לרבות נזקי מים) אגב הלוואות לדיור שינתנו על-ידי הבנק ללקוחות הבנק, אשר ישווקו על-ידי עיר שלם באמצעות חברה בת של תאגיד מבטח.

הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ

לבנק הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") מיום 15 בנובמבר, 1998, לפיו מקבל הבנק מבנק לאומי שירותי סליקה לממסרים המוצגים בבנק וממסרים המשוכים על הבנק באמצעות מסלקת בנק לאומי, תמורת עמלות שנקבעו בהסכם.

הסכמים עם חברות כרטיסי אשראי

לבנק הסכמים עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ מיום 8 באוגוסט, 2002 ועם פועלים אקספרס בע"מ מיום 25 בפברואר, 2010. הסכמים אלו משקפים את מערכת היחסים במסגרת שיתופי הפעולה בין הבנק לבין חברות כרטיסי האשראי האמורות, לרבות לעניין חלוקת האחראיות בין חברת כרטיסי האשראי לבנק, והתנאים המסחריים בין הצדדים.

כללי

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים במסגרת מגזר משקי הבית, לקהל אשר ברובו הינו תושבי חוץ בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. שירותי המגזר ניתנים באמצעות סניף הבנק המתמחה במתן שירותים ומוצרים אלה לתושבי חוץ. במסגרת מגזר פעילות זה, ניתן דגש רב יותר על מתן שירות אישי ומקצועיות גבוהה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק רואה במגזר פעילות זה נדבך חשוב לפעילותו העסקית ובהתאם לכך פועל, בין היתר:

- לשימור המעמד והמוניטין שהבנק יצר בקרב הקהילות היהודיות בחו"ל.
- להרחבת מגוון השירותים הפיננסיים והמוצרים הרלבנטיים לפלח שוק זה.

הערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

בשנים האחרונות ניכרת יותר ויותר מגמתם של מרבית הבנקים הפועלים בישראל בפיתוח וקידום השירותים והמוצרים הניתנים במסגרת שירותי הבנקאות הפרטית.

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר את השירותים והמוצרים המפורטים להלן:

משכנתאות - מתן הלוואות למימון רכישת דירות בארץ, וכן מתן אשראי למטרות אחרות המגובה בשעבוד ביטחונות אחרים.

בנקאות ופיננסים - מגוון מוצרים ושירותים בתחום זה לרבות מתן אשראי, פעילות בחשבונות עו"ש, גיוס פיקדונות במט"ח ואחרים, כאשר הדגש הינו על מתן שירות מקצועי, מתקדם ומותאם לצרכי האישיים והספציפיים של הלקוח.

שוק ההון - פעילות הלקוחות בניירות ערך, לרבות ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות על-ידי יועצים המתמחים בעיקר בתחומי השקעות רלוונטיים לתושבי חוץ והתמחות מיוחדת בשווקי חו"ל.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בנוסף לפירוט אשר ניתן בעניין זה ביחס למגזר משקי הבית לעיל והרלוונטי גם לגבי תחום פעילות זה, כפופים השירותים הניתנים במסגרת מגזר זה גם למגבלות ספציפיות של הדינים החלים במדינות התושבות השונות של לקוחות המגזר.

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה-Fatca, לפיו יידרשו המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסמו התקנות המסדירות את הנושא ואשר כניסתן לתוקף צפויה להיות בתחילת 2014. נכון למועד הדוח, אין ביכולתו של הבנק להעריך את השפעת החקיקה האמורה על פעילותו.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארה"ב, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בני"ע ללקוחות שהינם תושבי ארה"ב. לפיכך, מנוע בנק ירושלים ממתן שירותים בני"ע ללקוחותיו שהינם תושבי ארה"ב.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הייחודיים כוללים, מערכת קשרים ענפה עם קהילות יהודיות במדינות שונות בעולם, ומתן שירות מקצועי ואישי ללקוחות המגזר בתחומי הבנקאות הפרטית וזאת בנוסף לגורמי ההצלחה אשר פורטו בהרחבה במגזר משקי הבית והרלוונטיים גם ביחס למגזר זה.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות

הרגלי הלקוחות, מגבלות רגולטוריות, הכשרת כוח אדם מקצועי ומיומן ותשתית טכנולוגית עשויים להוות חסמי כניסה למגזר פעילות זה. היציאה מתחום המשכנתאות הינה ארוכת טווח, בשל משך החיים הארוך של הלוואות.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

למרבית המוצרים והשירותים של המגזר לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות בנקאיים ופיננסיים, בארץ ובעולם.

לקוחות

לקוחות המגזר הינם בעיקר תושבי חוץ בעלי זיקה חזקה למדינת ישראל ובעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה. מרבית הלקוחות הינם תושבי ארה"ב ומערב אירופה. לבנק אין תלות מהותית בלקוח בודד והפעילות במגזר זה מאופיינת בפיזור סיכון האשראי וגיוס מקורות מפוזר. השירותים ניתנים באמצעות סניף בנקאות פרטית, כאשר מרבית הנכסים הנרכשים במסגרת מגזר זה במימון הבנק הינם באזור ירושלים.

שיווק והפצה

עיקר השיווק נעשה באמצעות פניה אישית ללקוחות פוטנציאליים במסגרת כנסים ואירועים בהם הבנק משתתף וכן באמצעות הפניית לקוחות על-ידי אנשי מקצוע המעורבים בקהילות האמורות בחו"ל, ביניהם, עו"ד, יועצים ורו"ח עימם מצוי הבנק בקשרים שוטפים.

תחרות

כל הבנקים מתחרים על פלח שוק זה. הבנק אינו יכול להעריך את חלקו היחסי במערכת הבנקאית בקשר עם תחום פעילות זה. על מנת להתמודד עם התחרות משקיע הבנק מאמצים רבים בהכשרה מקצועית ייחודית של העובדים בסניף הבנקאות הפרטית. יתרון נוסף של הבנק במגזר הפעילות הינו רמת השירות והזמינות של הבנקאים בבנק אשר הינם דוברי שפות שונות ובעלי יכולת ליצור קשר אישי מול לקוחות המגזר.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 31 משרות ישירות לעומת 24 משרות בשנת 2011. בתחום המשכנתאות - 11 משרות בממוצע, לעומת 9 בשנת 2011.

בתחום הבנקאות והפיננסיים - 19 משרות בממוצע, לעומת 14 בשנת 2011, גידול של כ-36%. בתחום שוק ההון - משרה אחת בממוצע, בדומה ל- 2011. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה. במגזר מועסקים עובדים קבועים שעברו הכשרה מתאימה למתן שירות המותאם לצרכי לקוחות המגזר.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012				
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	משכנתאות	
מיליוני ש"ח								
הכנסות ריבית, נטו								
17.7	-	7.4	10.3	21.5	-	8.2	13.3	מחיצוניים
(3.0)	-	(1.4)	(1.6)	(2.4)	-	(1.2)	(1.2)	בינמגזרי
14.7	-	6.0	8.7	19.1	-	7.0	12.1	סך הכנסות ריבית, נטו
10.0	1.8	6.3	1.9	11.6	3.6	7.3	0.7	הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים
24.7	1.8	12.3	10.6	30.7	3.6	14.3	12.8	סך הכל הכנסות
2.7	-	-	2.7	(0.6)	-	(0.4)	(0.2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(20.6)	(1.0)	(12.8)	(6.8)	(24.0)	(1.0)	(14.7)	(8.3)	הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות
(1.3)	(0.1)	(0.7)	(0.5)	(2.1)	(0.1)	(1.2)	(0.8)	פחת והפחתות
5.5	0.7	(1.2)	6.0	4.0	2.5	(2.0)	3.5	רווח (הפסד) לפני מסים
(1.6)	(0.2)	0.3	(1.7)	(1.2)	(0.8)	0.7	(1.1)	הפרשה למסים על הרווח
3.9	0.5	(0.9)	4.3	2.8	1.7	(1.3)	2.4	רווח נקי (הפסד)
7.4%	-	(25.0%)	8.4%	4.3%	-	(26.8%)	4.1%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
982.7	-	24.0	958.7	1,192.6	-	27.7	1,164.9	יתרה ממוצעת של נכסים
835.0	-	835.0	-	1,119.7	-	1,119.7	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
556.0	-	33.4	522.6	653.1	-	53.6	599.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
227.9	227.9	-	-	263.7	263.7	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
9.3	-	0.6	8.7	13.1	-	1.0	12.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
5.4	-	5.4	-	6.0	-	6.0	-	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
14.7	-	6.0	8.7	19.1	-	7.0	12.1	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 9% מסך הכנסות הבנק, לעומת 8% בשנת 2011.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 30.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 24.7 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 24%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מתחום המשכנתאות כתוצאה מעלייה במרווח וביתירות.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 0.6 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסה של 2.7 מיליוני ש"ח, עיקר השינוי נובע מריקברי (ביטול הפרשה) שנרשם ב-2011 בתחום המשכנתאות.

סך הוצאות תפעוליות ואחרות הסתכמו ב- 26.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 21.9 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 19% הנובע בעיקר עקב הקצאת עובדים גבוהה יותר למגזר זה.

הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 2.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011.
עיקר הקיטון ברווח נובע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי ובהוצאות תפעוליות ואחרות.
הרווח הנקי מפעילות המשכנתאות במגזר זה הסתכם ב- 2.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עיקר
הקיטון ברווח נובע מריקברי (ביטול הפרשה) שנרשם ב 2011.
ההפסד מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 1.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 0.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011.
הרווח מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 1.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 0.5 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות. שירותים אלה מועמדים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות האגף העסקי והמחלקות העסקיות המתמחות במתן שירותים אלה והממוקמות בסניף הבנק בירושלים, בסניף הבנק בתל-אביב ובסניף הבנקאות פרטית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה ומימון קבוצות רכישה. בנוסף, מעמיד הבנק מימון לחברות המבצעות פרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית והלוואות מסחריות.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במסגרת התכנית האסטרטגית (כפי שתוארה לעיל), פועל הבנק ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן למגורים, בדגש על פוטנציאל צמיחה וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרויקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות ופיזור הסיכון ובהתאמה להגדיל את התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך הקטנת הסיכון.

כמו כן, הבנק פועל להסטת הסיכון והתשומות, למימון פרויקטים (ליווי בניה למגורים) או למימון עסקאות הדורשות הקצאת הון נמוכה ככל שניתן, וזאת תוך הקטנת היקף האשראי המסחרי למימון פעילות שוטפת של חברות ועסקים קטנים, ככל שניתן.

בנוסף, פועל הבנק להרחבת מימון עסקאות בענף האנרגיה הסולארית, להן הסכם ארוך טווח מול חברת החשמל וזאת, בין היתר, באמצעות שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן האשראי. שיתופי פעולה אלו, בדומה לאמור לעיל ביחס למימון פרויקטים (מודל האופרטור), מאפשרים כניסה לעסקאות גדולות בענף תוך פיזור הסיכון.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד, והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים ואו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם.

מבנה מגזר הפעילות

הפעילות במגזר זה כוללת בעיקר:

בנייה ונדל"ן – הבנק מממן רכישת קרקע והקמת פרויקטים למגורים וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן עפ"י צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן ע"פ רוב בשיטת הליווי הסגור בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות, ערבויות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי חברות ביטוח עימן קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים לצורך הרחבת היקף פעילותו והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם הגופים הפיננסיים, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על-ידי הגוף הפיננסי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחות בפרויקט יהיו פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על-ידי הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

בנקאות ופיננסים

אשראי הניתן לשם מימון פעילותן השוטפת של חברות - הבנק קיבל החלטה לצמצם את היקף האשראי שניתן במסגרת תחום פעילות זה בשנת 2012 לעומת האשראי שניתן בשנים קודמות, וזאת בשל הקצאת ההון הרב והתפעול השוטף הנדרש לשם כך. מימון הפעילות המסחרית לרבות מימון נכסים מניבים ופעילות שוטפת, נעשה בדרך כלל כנגד בטוחות מטריאלים. הפעילות השוטפת של החברות, ממומנת, בין היתר, כנגד שעבוד הנכסים השוטפים.

אשראי לענף האנרגיה הסולארית - מימון רכישה, התקנה ותפעול מערכות אנרגיה סולארית מבוצע כנגד חוזה מול חברת החשמל לתקופה של 20 שנים בתעריף רכישה חשמל מוגדר וקבוע לכל תקופת ההפעלה. בנוסף, הבנק משעבד את ציוד המערכת ואת מערך החוזים הכולל בעסקה, וככל שנדרש, צובר קרנות רזרבה שונות במהלך תקופת המימון. בתחום זה, משתף הבנק פעולה עם גופים פיננסיים, בדומה לתחום הנדל"ן, על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום האשראי הסולארי, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי מתגבש ונחתם לפני שלב ההקמה של הפרויקט. שלב ההקמה של הפרויקט הסולארי ממומן, על פי רוב, על-ידי הבנק, בלבד. המימון המשותף מתחיל בשלב ההפעלה של הפרויקט, כאשר האשראי שניתן עד כה על-ידי הבנק במסגרת שלב ההקמה, נפרע במלואו באמצעות האשראי המשותף הניתן על-ידי הבנק והשותף הפיננסי במסגרת שלב ההפעלה; הביטוחות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי בין הבנק לבין השותף הפיננסי נקבע גם הוא מראש ונשמר לאורך חיי הפרויקט.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו בהתאם להסכמי המימון ולהסכם שיתוף הפעולה בין הבנק לבין הגוף הפיננסי, ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוח הנדסי בגין הפרויקט מועבר על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף טרם העמדת המימון. במהלך חיי הפרויקט הבנק מדווח לגוף הנוסף על נתוני הפרויקט השוטפים ועל אירועים חריגים בפרויקט.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

הבנק בכלל והמגזר העיסקי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות, הנחיות רגולטוריות והוראות, המוחלות על הבנקים על-ידי גופי חקיקה ופיקוח לרבות, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות הערך, הממונה על ההגבלים העסקיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון במשרד האוצר.

להלן עדכוני הוראות חקיקה החלות על מגזר זה:

הצעה לתיקון חוק החברות בנושא הבראת חברות

ביום 17 ביולי 2012 פורסם תיקון מס' 19 לחוק החברות בנושא הבראת חברות. עיקרי התיקון הינם:

- מתן סמכות לבתי המשפט לכפות הסדר נושים על סוג נושים שהתנגד לו; הסדרת הליך אישור יעיל ומהיר על ידי בית המשפט להסדר נושים שגובש מחוץ לכתליו; הסדרת כלים להפעלת החברה במסגרת הליכי הבראה עד לגיבוש ההסדר ובכלל זה מתן סמכות לבית המשפט למנוע מספקים של מוצרים או שירותים חיוניים להפסיק לספק את המוצר או השירות בשל אי תשלום חובות העבר. וכן סמכות לבית המשפט לכפות על צדדים להסכם עם החברה את המשך ביצוע ההסכם.
- בנוסף, לאור חשיבותו של אשראי חדש להבראתה של חברה, מסדיר התיקון את סמכות בית המשפט לאשר לחברה לקבל אשראי חדש ואת מעמדו העדיף של אשראי זה על פני חובות העבר.
- כמו כן, על מנת לאפשר את הפעלתה השוטפת של חברה, מסדיר התיקון את סמכות בעלי התפקיד לעשות שימוש בנכסים משועבדים של החברה, ובלבד שניתנה לנושים הגנה הולמת. התיקון לחוק מגדיר לראשונה מהי אותה הגנה הולמת ובאילו מקרים היא נדרשת.
- מניעה מבעלים של נכס מכוח תניית שימור בעלות לקבל חזקה על נכס הדרוש להפעלתה השוטפת של החברה- בתזכיר מוצע לשקול לקבוע כי צו הקפאת ההליכים ימנע מבעלים של נכס מכוח תניית שימור בעלות לקבל חזקה בנכס הדרוש להמשך הפעלתה של החברה, ובלבד שניתנה לו הגנה הולמת, קרי שניתנו לו בטוחות לתשלום ערך הנכס בתום הקפאת ההליכים.

שינויים בשווקים של מגזר הפעילות ובמאפייני הלקוחות שלו

ענף הבינוי והנדל"ן התאפיין בעליות מחירים בשנים האחרונות ומביקושים גדולים לדירות לצד מחסור בקרקעות זמינות לבניה. שנת 2012 התאפיינה בקצב מכירת יחידות דיור גבוה משמעותית מהציפיות בתחילת השנה וברמת מחירים דומה למחירי 2011, זאת למרות הציפייה לירידת מחירים בעקבות גל המחאה החברתית בקיץ 2011. ציפייה זו לא התממשה לאור המחסור בקרקעות זמינות לבניה, מחסור בכוח אדם בענף הבניה ומגבלות רגולטוריות שהשפיעו על המערכת הבנקאית (מרבית הבנקים הגיעו לרמת המגבלה הענפית לענף הבניה). לפיכך, עדיין שוררת אי וודאות בשוק הנדל"ן לגבי רמות המחירים, המושפעת בין היתר, ממחסור בקרקעות זמינות לבניה וירידה בהיקף התחלות הבניה באזורי הביקוש (שיווק קרקעות של משרד השיכון ומנהל מקרקעי ישראל מתרכז ברובו באזורי הפריפריה), והכבדה על נוטלי המשכנתאות לצד ציפיות להתערבות ממשלתית שתביא לירידת מחירים.

כאמור, חלק מהבנקים מיצו את המגבלה הענפית הקיימת בהתאם לניהול בנקאי תקין מס' 315: הפרשה נוספת לחובות מסופקים, ובשל כך נחשף הבנק ללקוחות נוספים שהינם "לקוחות הבית" של בנקים אלו. יחד עם זאת לאור החלטת הממשלה מיום 16 באוגוסט 2012 להקמת קרן להחזרת מע"מ בגין ערבויות חוק מכר (במסגרת הסכמי ליווי פיננסי שנחתמו ו/או שייחתמו בין יום 1 לספטמבר 2012 ליום 31 בדצמבר 2015), קיים צפי כי חלקם של הבנקים שהיו חסומים בשל המגבלה הענפית יחזרו להיות שחקנים פעילים במימון פרויקטים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם:

- הכשרה מקצועית של כוח אדם בעל ניסיון ומיומנות.
- ניהול סיכונים מושכל, תוך קיום מערכות בקרת אשראי נאותות לאיתור ומזעור הסיכונים.
- מתן שירות איכותי ומהיר.

בתחום הנדל"ן:

ידע מקצועי ספציפי בתחום זה, לרבות הבנה ויכולת ניתוח של מכלול המשתנים הרלוונטיים המשפיעים על רמת הסיכון בפרויקט נדל"ן ביניהם: אזורי ביקוש, בניה בשלבים, קרקע בשלה לבניה וכיוצא בזה.

- איתור הזדמנויות באמצעות קשרים עם יזמים מנוסים הפועלים בענף.
- יכולת חיתום אשראי גבוהה המתבטאת בבחירה נכונה של הפרויקט המלווה שהינה נגזרת של מיקום הפרויקט ואפשרויות השיווק שלו בהתאם לצרכי השוק.
- קביעת מבנה מימון לעסקה התואם את צורכי הפרויקט והלקוח.
- שליטה ובקרה על הוצאות והכנסות הפרויקט עד להשלמתו.
- יכולת ניהול אשראי בתנאי משבר.
- הערכה הולמת של יכולת ההחזר של הלקוח.

בנקאות ופיננסים:

- ניהול קפדני של האשראי, תוך ביצוע מתמיד של בקורות.
- ניתוח עמוק ומקיף של העסקאות החדשות לרבות הבנת הסיכונים הכרוכים במימון.
- קביעת מבנה האובליגו והתאמת סכום המימון לתזרים המזומנים בגין העסקאות ולפעילות החברה.
- הערכה אמינה ושוטפת של מצבת הביטחונות הקיימת בבנק ומעקב אחר הדיווחים השוטפים של החברה.
- פיתוח מומחיות בתחום מימון ענף האנרגיה הסולארית ונגישות לגורמים הפועלים בענף.
- בדיקות משפטיות בבחינת מתן מימון לעסקת אנרגיה סולארית לרבות בדיקת הזכויות בנכסים עליהם מותקנות המערכות הסולאריות, בדיקת חוזה השכירות בין היזם לבין בעל הנכס (ככל שמדובר בעסקה מסוג זה), בדיקת המודל הפיננסי של העסקה וכו'.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של מגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

- מגבלות רגולטוריות על תאגידים בנקאיים, לרבות מגבלות על חבות של לווה או קבוצת לווים וכן מגבלות רגולטוריות אחרות, כך לדוגמה גורמים חוץ בנקאיים מוגבלים בכניסה עצמאית לענף הנדל"ן כתוצאה מחוק המכר המחייב, בתנאים מסוימים, הנפקה של ערבויות בנקאיות לרוכשי יחידות בפרויקטים של בניה.
- דרישות להון מינימאלי.
- מערכות יחסים ארוכות טווח עם הגורמים הפעילים בתחומים אשר פורטו במסגרת המגזר העסקי.
- הכרות וניסיון נצבר בהפעלת מימון בשיטת הליווי הסגור.

תחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות והשינויים החלים בהם

כתחליף לאשראי הבנקאי התפתחו מוצרי מימון תחליפיים הניתנים על-ידי הגופים החוץ בנקאיים. תחליפי האשראי כוללים גיוס בשוק ההון, בין היתר, באמצעות הנפקות אג"ח בחברות נדל"ן אשר לעיתים מגובות בתזרימי מזומנים ספציפיים ולרבות אשראי ישיר הניתן על-ידי גופים אלה. תחליף אשראי זה וזמינותו מושפע ממצב שוק ההון ולפיכך קיימת ירידה בהיקף ההנפקות.

לקוחות

בתחום בנייה ונדל"ן, הבנק מלווה כ-180 פרויקטים, בהיקף ממוצע של כ-58 יחידות דיור לפרויקט. מעל למחצית הפרויקטים המלווים נמצאים באזורי הביקוש: אזור ירושלים רבתי, אזור המרכז והשרון.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח אשר בדרך כלל מנפיקות פוליסות על פי חוק המכר (דירות) לרוכשים בפרויקטים המלווים על-ידי הבנק. בנוסף קיימים שיתופי פעולה עם חברת ביטוח גם במתן אשראי כספי בפרויקטים המלווים (על פי מודל האופרטור).

האשראי הניתן לפעילות מסחרית ולענף האנרגיה הסולארית הינו מפוזר בין מספר רב של לקוחות בפריסה ארצית.

במימון ענף האנרגיה הסולארית קיימים שני סוגי לקוחות: האחד, בעלי נכסים אשר מתקינים מערכת סולארית על גגות שבבעלותם והשני והעיקרי שביניהם, יזמים אשר שוכרים גגות לצורך התקנת מערכת סולארית.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות המנהלים והעובדים בסקטור נדל"ן של הבנק ובמחלקות המסחריות בסניפי הבנק בתל-אביב, בירושלים ובסניף בנקאות פרטית.

הבנק מגייס לקוחות ומרחיב את פעילותו בענף הנדל"ן בין היתר, על-ידי איסוף מידע ביחס למכרזים לרכישת קרקעות המיועדות לבניה, ניתוחם ופנייה באופן יזום לזוכים במכרזים אלו וזאת באמצעות היכרותו הנרחבת עם הפועלים בענף זה. בנוסף, פועל הבנק להרחבת פעילותו על בסיס מאגר הלקוחות הקיים של הבנק.

הבנק נחשף לקהל היעד באמצעות מתן חסויות לאירועים המאורגנים על-ידי התאחדות הקבלנים והבונים הארצית ועל-ידי ארגוני הקבלנים המקומיים והשתתפות בכנסים שונים, לרבות השתתפותם של אנשי מקצוע מטעם הבנק, המרצים ו/או משתתפים בפאנלים מקצועיים באירועים אלו.

בענף האנרגיה הסולארית הבנק משווק עצמו בקרב חברות התקנה ולקוחות פוטנציאליים, לרבות בדרך של פניה יזומה לגורמים אלה.

תחרות

התחרות בין הבנקים על השגת לקוחות איכותיים בתחום הנדל"ן מתבטאת בשיעורי ההון העצמי המושקע בפרויקט, מבנה העסקה, גובה העמלות, הריביות על האשראי ורמת השירות הניתנת ללקוח. במהלך שנת 2013 חברות ביטוח מתכננות גם הן להיכנס לתחום מימון הפרויקטים. השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, מתבססות על הקשרים שנצברו לאורך השנים ובסיס הלקוחות הקיים בבנק המהווים עבור הבנק מנוף להמשך פעילותו. בנוסף, לעיתים משתמש הבנק בעודפי המקורות בפרויקטים קיימים למינוף פעילות עתידית בפרויקטים חדשים של לקוחותיו. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

מרבית הבנקים מתחרים על מימון ענף האנרגיה הסולארית. כמו כן, בעסקאות בהיקפים גבוהים לוקחים חלק במימון גם גופים מוסדיים וחברות ביטוח. רמת המקצועיות, הידע וההיכרות הרחבה בענף מאפשרים לבנק להרחיב את פעילותו בענף מול לקוחות קיימים ולקוחות חדשים.

לבנק אין יכולת להעריך את חלקו ביתרת האשראי בתחום זה מכלל המערכת הבנקאית. יחד עם זאת, להערכת הבנק, בשנת 2011 חלקו היחסי של הבנק בליווי יחידות דיור חדשות עמד על כ- 12% מכלל יחידות הדיור אשר התחילו בהקמתן במהלך שנת 2011. כמו כן, להערכת הבנק חלקו בענף האנרגיה הסולארית גבוה מחלקו של הבנק במערכת הבנקאית.

הסכמי שיתוף פעולה

לבנק שיתופי פעולה עם מספר חברות ביטוח למתן אשראי ו/או להנפקת פוליסות ביטוח על ידן לרוכשים של דירות בפרויקטים למגורים בהם ניתן מימון על-ידי הבנק בשיטת הליווי הסגור (הנפקת הפוליסות נעשית על-ידי חברות הביטוח כנדרש על פי חוק המכר (דירות). ההתקשרויות עם חברות הביטוח כוללות הסדרת שיתוף הפעולה בין הבנק לבינן בנושאים הבאים: אחריות לניהול השוטף של הפרויקט ומסירת דיווחים, קבלת בטוחות ושחרורן ונקיטת הליכים למימוש השעבודים ויחסי הנשייה בין הגופים.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר בכ- 30 משרות ישירות לעומת 31 משרות בשנת 2011. בתחום הבנייה והנדל"ן - 18 משרות בממוצע, בהשוואה ל- 17 משרות בממוצע בשנת 2011.

בתחום הבנקאות והפיננסים - 10 משרות בממוצע, לעומת 12 בשנת 2011, קיטון של כ- 17% הנובע משינויים ארגוניים. בתחום שוק ההון - 2 משרות בממוצע, בדומה ל- 2011. כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של המגזר העסקי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	בנייה ונדל"ן
מיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו							
39.6	-	21.9	17.7	38.5	-	16.6	21.9
(8.3)	-	(6.8)	(1.5)	(5.0)	-	(3.9)	(1.1)
מחיצוניים							
בינמגזרי							
31.3	-	15.1	16.2	33.5	-	12.7	20.8
סך הכנסות ריבית, נטו							
20.1	1.5	4.7	13.9	22.4	1.1	5.0	16.3
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים							
51.4	1.5	19.8	30.1	55.9	1.1	17.7	37.1
סך הכל הכנסות							
2.6	-	(1.1)	3.7	(2.0)	-	(2.6)	0.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
(32.5)	(2.5)	(14.0)	(16.0)	(29.6)	(2.0)	(11.8)	(15.8)
הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות							
(1.9)	(0.1)	(0.8)	(1.0)	(2.1)	(0.1)	(0.7)	(1.3)
פחת והפחתות							
19.6	(1.1)	3.9	16.8	22.2	(1.0)	2.6	20.6
רווח (הפסד) לפני מסים							
(5.6)	0.3	(1.1)	(4.8)	(7.2)	0.3	(0.8)	(6.7)
הפרשה למסים על הרווח							
14.0	(0.8)	2.8	12.0	15.0	(0.7)	1.8	13.9
רווח נקי (הפסד)							
7.4%	-	3.7%	10.4%	10.2%	-	4.2%	13.2%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
1,165.8	-	478.0	687.8	1,311.9	-	501.5	810.4
יתרה ממוצעת של נכסים							
3,728.9	-	3,506.5	222.4	3,405.1	-	3,165.6	239.5
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
1,969.2	-	774.7	1,194.5	1,527.4	-	425.7	1,101.7
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
318.9	318.9	-	-	247.8	247.8	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
125.9	125.9	-	-	72.7	72.7	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול							
24.2	-	8.1	16.1	28.8	-	8.5	20.3
מרווח מפעילות מתן אשראי							
7.1	-	4.4	2.7	5.6	-	3.2	2.4
מרווח מפעילות קבלת פקדונות							
-	-	2.6	(2.6)	(0.9)	-	1.0	(1.9)
אחר							
31.3	-	15.1	16.2	33.5	-	12.7	20.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

* סווג מחדש.

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיות

שיעור ההכנסות במגזר זה עומד על כ- 16% מסך הכנסות הבנק, לעומת 17% בשנת 2011.

סך הכנסות המגזר הסתכמו ב- 55.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 51.4 מיליוני ש"ח, גידול של כ- 9%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי בעיקר בתחום הבנייה והנדל"ן.

סך הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב- 2.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסה של 2.6 מיליוני ש"ח, עיקר השינוי נובע מריקברי (ביטול הפרשה) שנרשם ב-2011 בתחום הבנייה והנדל"ן.

סך הוצאות תפעוליות ואחרות הסתכמו ב- 31.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-34.4 מיליוני ש"ח, קיטון של כ- 8%, הנובע בעיקר עקב קיטון במספר העובדים בתחום הבנקאות והפיננסים.

הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 15.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 14.0 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

הרווח הנקי מפעילות הבנייה והנדל"ן במגזר זה הסתכם ב- 13.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 12.0 מיליוני ש"ח בשנת 2011, עיקר הגידול ברווח נובע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו כתוצאה מגידול ביתרות האשראי.

הרווח הנקי מפעילות הבנקאות והפיננסים במגזר זה הסתכם ב- 1.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל 2.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011. עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות הבין מגזריות המיוחסות לפעילות זאת.

ההפסד מפעילות שוק ההון במגזר זה הסתכם ב- 0.7 מיליוני ש"ח בדומה לשנת 2011.

הפעילויות במגזר זה אינן נעשות מול לקוחות, והן כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ובכלל זה:

- ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.
- ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.
- ניהול החשיפות לסיכויי שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.
- פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מטרת פעילות זו הינה יצירת תשואה עודפת על עודפי הנזילות של הבנק וזאת תוך שמירה על רמת סיכון נאותה.

מבנה מגזר הפעילות

פעילות המגזר מרוכזת בחטיבה הפיננסית. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים העומדים לרשותו. ניהול זה מבוצע על פי מדיניות ניהול הסיכונים שקבע דירקטוריון הבנק, וזאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

תיק הנוסטרו משמש לסוגי פעילות כמפורט להלן:

- פעילות למסחר המאופיינת בהשקעות קצרות טווח בעיקר בניירות ערך ממשלתיים הן בשוק הראשוני והן בשוק המשני.
- פעילות המשמשת כהגנה לפיקדונות המופקדים בבנק לתקופות קצרות, בינוניות וארוכות וכן השקעות כנגד ההון העצמי של הבנק.
- פעילות השקעה באגרות חוב בעיקר לצורך השגת תשואה עודפת על יתרות הנזילות של הבנק.
- פעילות השקעה בניירות ערך שאינם ממשלתיים, בעיקר באג"ח בנקאי, בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.
- תיק ההשקעות והמוצרים הפיננסיים נבחרים באופן שוטף בהתחשב בתחזיות מאקרו כלכליות בנושאי שער חליפין, שער ריבית לטווח קצר וארוך, אינפלציה, צמיחה ועקומי תשואות. ניתוח שכזה חיוני ליצירת תמחור נכון של מוצרים פיננסיים כמו גם להחלטות השקעה הנוגעות לתיק הנוסטרו.
- כחלק מניהול הנזילות ובהתחשב במגבלות שקבע הדירקטוריון מופקדים עודפי הנזילות בבנק ישראל ובבנקים בארץ ובחו"ל. לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.
- לבנק מסגרות אשראי מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

הבנק ומגזר ניהול פיננסי בפרט, פועלים במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר הפעילות

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר זה הם היכולת לזהות נכון את תנאי השוק ואת העיתוי הצפוי לשינוי תנאים אלו, היכולת להבין ולנתח את ההשפעה האפשרית של גורמים מאקרו-כלכליים על תנאי השוק ולחזות את עוצמתם, והיכולת לפעול במהירות ולשנות את הפוזיציות ואת החשיפות בהתאם לתנאי השוק. גורם חשוב נוסף הוא המקצועיות של העובדים האמונים על ניהול המגזר הפיננסי בכלל ותיק הנוסטרו בפרט.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הישירות במגזר ב 2 משרות בדומה לשנת 2011.

כמו כן הועמסו על המגזר עובדי מטה והנהלה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011*	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012	מיליוני ש"ח
		הכנסות ריבית, נטו
(44.1)	(17.1)	מחיצוניים
32.0	22.0	בינמגזרי
(12.1)	4.9	סך הכנסות ריבית, נטו
6.2	22.6	הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים
(5.9)	27.5	סך הכל הכנסות
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(4.4)	(5.6)	הוצאות תפעוליות אחרות למעט פחת והפחתות
(0.1)	(0.2)	פחת והפחתות
(10.4)	21.7	רווח (הפסד) לפני מסים
3.0	(7.1)	הפרשה למסים על הרווח
(7.4)	14.6	רווח נקי (הפסד)
(19.8%)	30.1%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
2,015.8	1,955.2	יתרה ממוצעת של נכסים
81.2	70.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
389.2	509.2	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
(33.1)	(14.5)	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
21.0	19.4	אחר
(12.1)	4.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש.

שינויים בהיקף הפעילות במגזר וברווחיותו

הרווח הנקי במגזר הסתכם ב- 14.6 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 7.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

עיקר השינוי נובע מעלייה ברווחים מפעילות הנוסטרו (מימוש ניירות ערך והתאמות לשווי הון של ניירות ערך למסחר) לסך של 22.6 מיליוני ש"ח מסך של 6.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד (ברוטו לפני מס).

נכון ליום 31 בדצמבר, 2012, מחזיק הבנק 226.5 מיליוני ש"ח ע.ג. בכתבי התחייבות שהנפיקה חברת הבת שלו (ירושלים מימון והנפקות). בגין רכישות כתבי התחייבויות אלו רשם הבנק רווחים בסך של 0.3 מיליוני ש"ח, אשר נזקפו למגזר זה (בשנת 2011 - 3.9 מיליוני ש"ח).

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אג"ח זמינים למכירה (ממשלתיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן הונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי	סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)				
	משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו				
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל ירידת ערך ליום 31 בדצמבר
עד 20%	-	-	-	1.7	1.7
20%-40%	-	-	-	-	5.4
מעל 40%	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	-	1.7	21.4
מזה אגרות חוב ממשלתיות	-	-	-	1.7	15.2

הערה: יודגש כי שיעור ירידת הערך ומשך זמן ירידת הערך מתייחסים לתקופות שונות - משך הזמן נמדד מהמועד בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו ואילו שיעור ירידת הערך הינו נקודתי, לימים 31 בדצמבר, 2012 ו-31 בדצמבר, 2011.

חלק רביעי - עניינים הנוגעים לפעילות התאגיד הבנקאי בכללותו

גיוס מקורות המימון

מידע כללי

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית מסך פיקדונות הציבור וזאת במקביל לירידה במשקלם של הפיקדונות מגופים מוסדיים. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 בדצמבר, 2012, ב-9,814 מיליוני ש"ח לעומת 9,065 מיליוני ש"ח בתום שנת 2011. שיעור הפיקדונות ממשקי בית מיתרת פיקדונות הציבור ביום 31 בדצמבר, 2012 עמד על כ- 82% לעומת 79% בתום שנת 2011.

פעילות הבנק בתחום גיוס המקורות מהציבור מנוהלת בחטיבה הפיננסית.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסך הכל פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הנהלת הבנק קובעת יעדים ספציפיים לסניפים וליחידות המטה בכל תחומי הפעילות ומנוהל מעקב שוטף אחר עמידתם ביעדים.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים כמפורט להלן. כמו כן, הבנק רואה חשיבות בשימור הקשר ושיתוף פעולה עם לקוחות מוסדיים, לרבות הקרנות הכספיות.

מבנה המגזר

מקורות המימון של המערכת הבנקאית בשקלים ובמטבע חוץ הם בעיקר פיקדונות ממשקי בית, מחברות, מגופים מוסדיים, מבנקים בארץ ובחוץ לארץ ומגיוס חוב סחיר בשוק ההון.

המקורות כוללים בין השאר פיקדונות בכל מגזרי ההצמדה, הנושאים ריבית קבועה או משתנה, ומופקדים לתקופות משתנות החל מיום ועד לשמונה עשרה שנים.

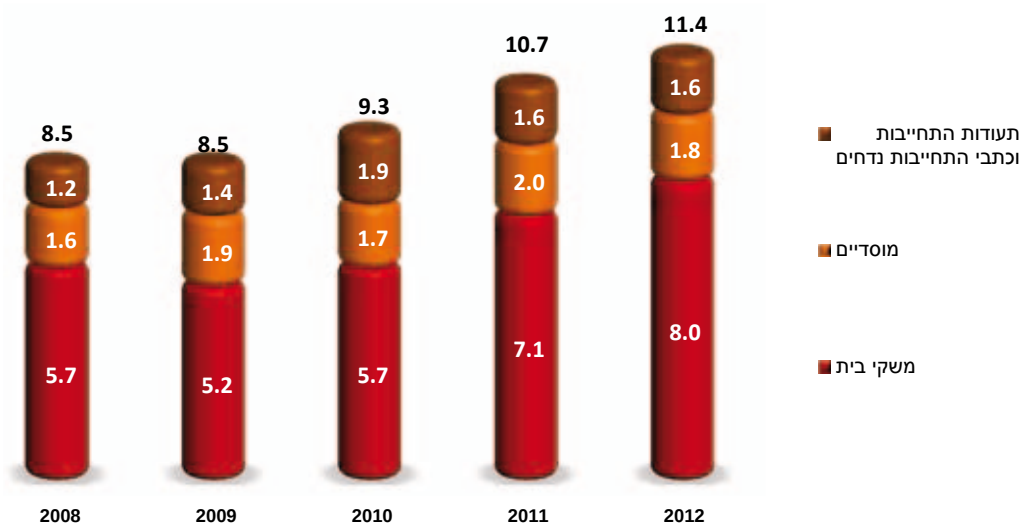
במהלך שנת 2012 הייתה צבירה נטו בפיקדונות ממשקי בית בסך של כ- 930 מיליוני ש"ח לעומת צבירה נטו בסך של כ- 1,400 מיליוני ש"ח אשתקד. הצבירה נטו ממשקי בית בשנים האחרונות נובעת משיפור תהליכי העבודה בסניפים, ניהול מסעות פרסום אשר בעקבותם גויסו לקוחות חדשים בסניפים ובאמצעות המערכת הסגורה, ושינויים במודל התמחור של פיקדונות.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את: פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים:

יתרות ליום 31 בדצמבר			
השינוי באחוזים	2011	2012	
מיליוני ש"ח			
1.	8%	4,962	5,367 פיקדונות שקליים וחשבוניות עו"ש
2.	9%	2,764	3,012 תכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
3.	7%	1,339	1,435 פיקדונות במט"ח וצמודי מט"ח
סך הכל פיקדונות הציבור			
	8%	9,065	9,814
4.	-2%	1,612	1,581 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
סך הכל מקורות המימון			
	7%	10,677	11,395

היתרה הממוצעת של ההתחייבויות בשנת 2012 עמדה על סך של 10,887 מיליוני ש"ח לעומת 10,151 מיליוני ש"ח בשנת 2011. יתרה זו כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות למשקי בית בסך 6,292.4 מיליוני ש"ח (מגזר משקי הבית), יתרה ממוצעת של התחייבויות לבנקאות פרטית בסך 1,119.7 מיליוני ש"ח, יתרה ממוצעת של התחייבויות לחברות וגופים מוסדיים בסך 3,405.1 מיליוני ש"ח (מגזר עסקי), ויתרה ממוצעת של התחייבויות לבנקים בסך 70 מיליוני ש"ח (מגזר ניהול פיננסי).

להלן תמהיל מקורות הבנק במיליארדי ש"ח:

לבנק מסגרות אשראי יומיות מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכיו השוטפים. גובה המסגרות נקבע על-ידי בנקים אחרים ואיננו ידוע לבנק. נכון לתאריך המאזן לא ניצל הבנק מסגרת כלשהיא מבנק בארץ.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות וחוזרים של המפקח על הבנקים ואילוצים מיוחדים

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות הרשויות, המוחלות על הבנקים על-ידי הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מבנה התחרות

מבנה התחרות בענף הבנקאות הינו שמרבית לקוחות הבנקים מפקידים את כספם בבנק המסחרי שבו מנוהל חשבון העובר ושכ שלהם ומרביתם אדישים להצעות ריבית על מוצרי השקעה שונים בבנקים אחרים. כפועל יוצא מכך רק חלק מלקוחות הבנקים עורך השוואת מחירים בין הבנקים על מנת להשיג את הריבית המרבית להשקעתו.

בשנת 2011 השיק הבנק מיזם ייחודי לגיוס פיקדונות ממשקי בית הקרוי בשם "מערכת סגורה". המערכת מאפשרת ללקוח להפקיד כסף בפיקדון בבנק באמצעות האינטרנט ללא הטרחה הכרוכה בפתיחת חשבון מלא בסניף הבנק, ובכך מגבירה את נגישות הבנק ללקוחות פוטנציאליים. המיזם נבנה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 417 של בנק ישראל.

בתחילת שנת 2012, שינה הבנק את מודל תמחור הפיקדונות, הכולל התחייבות על פיה שיעור הריבית בפיקדונות שקליים עד שנה לא יפחת מ- 80% מריבית בנק ישראל, למעט פיקדונות בריבית קבועה לתקופה העולה על שלושה חודשים, בהם שיעור הריבית לא יפחת מ- 80% מתשואת המק"מ הרלוונטי. בפיקדונות שתקופתם שנה ומעלה מתחייב הבנק ששיעור הריבית לא יפחת מ- 80% מתשואת אג"ח ממשלתית או עלות הכסף לפי הגבוה מבניהם. התחייבות זו אינה מותנית בגודל הפיקדון ואינה מותנית בפתיחת חשבון עו"ש.

שילוב זה של מדיניות התמחור החדשה לצד הנגישות הקיימת במערכת הסגורה תרם לתחרות בתחום הפיקדונות במערכת הבנקאית.

הצלחת המהלך הביאה להגדלת בסיס לקוחות הבנק, פיזור המקורות, הקטנת הסתמכותו על שוק ההון ושיפרה את רווחיות הבנק.

הבנק פועל לגיוס מקורות גם באמצעות שוק ההון על-ידי הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. ההנפקה מתבצעת על-ידי חברה בת בשליטה מלאה ירושלים מימון והנפקות שהינה זרוע הגיוס של הבנק, ולפיכך, הבנק התחייב לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות, לשאת בתשלום מלוא הסכומים שיהיו דרושים לפירעון תעודות ההתחייבות למחזיקים בהן ואת הריבית בגין, בהתאם לתנאים הקבועים בתשקיף ההנפקה שפורסם על-ידי ירושלים מימון והנפקות.

ביום 24 בדצמבר, 2012 הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, על פי דוח הצעת מדף מיום 24 בדצמבר, 2012, שפורסם על פי תשקיף מדף של החברה מיום 31 באוגוסט, 2011, אגרות חוב (סדרה ט') בעג. של 122,421 אלפי ש"ח עג. אגרות חוב בתמורה ל- 122,421 אלפי ש"ח ו- 71,761 אלפי ש"ח עג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 10) בתמורה לסך של 71,761 אלפי ש"ח.

לקוחות

לאורך השנים האחרונות שם הבנק דגש רב על הרחבת בסיס המפקידים והגדלת שיעור הפיקדונות ממשקי בית, על מנת לצמצם את ההישענות על מפקידים גדולים. תיק הפיקדונות של הבנק מפוזר בין לקוחות רבים, עובדה המקטינה את סיכון הנזילות ומקנה לבנק רמת רגישות נמוכה למפקידים בודדים. אין לבנק לקוח או קבוצת לקוחות אשר יתרת פיקדונותיהם בבנק מגיעה ל- 5% מסך יתרת פיקדונות הציבור.

שיווק והפצה

הגיוס ממשקי הבית מתבצע באמצעות 18 סניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ וכן באמצעות המערכת הסגורה המאפשרת גיוס פיקדונות ללא פתיחת חשבון בסניף הבנק. הגיוס מלקוחות מוסדיים מתבצע בדרך כלל ישירות על-ידי מחלקת פיקדונות.

בשנת 2011 התקשר הבנק עם בנק הדואר, שלו פריסה ארצית רחבה ביותר, בהסכם שיתוף פעולה, לפיו יוצעו בסניפי בנק הדואר פיקדונות של בנק ירושלים, לפרטים ראה סעיף הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה להלן. התקשרות זו מאפשרת לבנק לשווק פיקדונות ללקוחות בנק הדואר המתגוררים בכל רחבי הארץ, וחושפת לקוחות אלו לבנק ירושלים. נכון לסוף שנת 2012 מוצעים פיקדונות של בנק ירושלים בעשרות מסניפי בנק הדואר בהם נפתחו למעלה מ-2000 חשבונות פיקדון. בשנת 2013 מתוכנן להציע פיקדונות של בנק ירושלים בסניפים נוספים של בנק הדואר.

מידע זה ביחס להרחבת הפעילות עם בנק הדואר הינו מידע צופה פני עתיד, אשר יכול שלא יתממש, כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הבנק ויכול שלא להתממש במקרה שבנק הדואר יורשה לעשות פעילות זו בעצמו, שינויי רגולציה אחרים ביחס לבנק הדואר או לבנק, העדפות לקוחות, אי הצלחה עסקית ותגובות לא חזויות בסביבה העסקית של הבנק.

תחרות ותחליפים למוצרים ושירותים של מגזר הפעילות

התחרות בתחום גיוס המקורות הינה חריפה וכוללת את כל הבנקים. התחרות מתמקדת בעיקר בפלח לקוחות הרגיש לשינויים בשיעורי ריבית. הבנק מתמודד עם התחרות, בין היתר, על-ידי הצעת מבצעים אטרקטיביים ללקוחות ופיתוח מוצרים חדשים לגיוון סל המוצרים. כמו כן מוצרי שוק ההון השונים מהווים אלטרנטיבת השקעה לפיקדונות המוצעים על ידי הבנק.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כספים לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, והבנק בפרט. יצוין, כי כל בנק הלווה כסף מבנק ישראל חייב בבטוחות, דרישה זו מובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות. ערוץ נוסף לגיוס מקורות לטווח קצר הוא שוק הכספים הבין בנקאי.

היקף הפיקדונות וסוגיהם במערכת הבנקאית מושפעים, בין היתר, מהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל. להלן סקירת הכלים המוניטריים המופעלים על-ידי בנק ישראל לצורך יישום מדיניותו המוניטרית:

ריבית - מידי חודש מפרסם בנק ישראל את שער הריבית שישורר במהלך החודש הבא. ריבית זו מהווה את ריבית הבסיס של מכרזי ההלוואות והפיקדונות העומדים לרשות המערכת הבנקאית, כפי שיפורט בהמשך.

חובת נזילות - הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים להחזיק יתרות באמצעים נזילים בגין פיקדונות הציבור, בשיעורים שונים בהתאם לתקופת הפיקדון. שיעורי חובת הנזילות כיום הינם 6% על פיקדונות שתקופתם מיום אחד עד וכולל 6 ימים, ו-3% על פיקדונות לזמן קצוב משבוע עד שנה. פיקדונות שתקופתם שנה ומעלה, לא קיימת בגינם חובת נזילות.

החל מסוף ינואר 2011 הטיל בנק ישראל חובת נזילות חדשה בגין עסקאות החלף (currency swap) ועסקאות עתידיות שקל - מט"ח, המבוצעות מול תושבי חוץ, ובכללם בנקים זרים.

פיקדונות לספיגת עודפי נזילות - בנק ישראל מעמיד מכרזי פיקדונות לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר לספיגת עודפי נזילות במערכת. מכרזי הפיקדונות הינם לפרקי הזמן הבאים: יום, שבוע, חודש. ריבית המקסימום במכרזים אלו הינה ריבית של בנק ישראל המוצהרת על ידו. בנוסף, קיים חלון להפקדה של פיקדון יומי בבנק ישראל ללא מגבלת סכום, בריבית הנמוכה ב-0.5% מריבית בנק ישראל.

מלוות קצרי מועד - המכשיר הפיננסי העיקרי לספיגת עודפי שקלים הינו מלווה קצר מועד (מק"מ), באמצעות הנפקת שוטפות לציבור ופעילותו של בנק ישראל בשוק המשני.

מכרזי הלוואות בבנק ישראל - בנק ישראל מעמיד מכרזי אשראי לזמן קצר (עד שבוע) לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר להזרמת נזילות מערכת, וריבית המינימום במכרזים אלו הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, קיים חלון אשראי יומי בבנק ישראל, בריבית הגבוהה ב-0.5% מריבית בנק ישראל. קבלת אשראי מבנק ישראל, הן באמצעות המכרזים והן באמצעות חלון האשראי, מוגבלת לפי סכום הביטחונות שיש לכל בנק בבנק ישראל.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

הסכם עם בנק הדואר

לבנק הסכם עם חברת דואר ישראל בע"מ (מטעמה ומטעם בנק הדואר בע"מ), מיום 25 בספטמבר, 2011, במסגרתו הוסכם על שיתוף פעולה בין הבנק לבין בנק הדואר, אשר מציע ללקוחותיו לעשות שימוש בשירותי הדואר לצורך פתיחת חשבון פיקדון בבנק ירושלים. על פי תנאי ההסכם, לקוחות בנק הדואר יכולים להגיש בקשה לפתיחת חשבון פיקדון

והפקדת פיקדון בבנק ירושלים, להעביר כספים מחשבונם בבנק הדואר לחשבון פיקדון בבנק ירושלים ולנהל את חשבון הפיקדון בבנק ירושלים.

דירוג התחייבויות הבנק על-ידי Standard & Poor's Maalot

ביום 22 באפריל, 2012 הודיעה Standard & Poor's Maalot (להלן: "מעלות") כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 בנובמבר, 2011), היא מוציאה את דירוג הבנק מ-CreditWatch (עם השלכות שליליות) אליו הוכנס ב-2 ביוני 2011 והיא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק (תחזית הדירוג שלילית). לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 22 באפריל, 2012 (אסמכתא 106239-01-2012).

דירוג זה הינו גם הדירוג של אגרות החוב (למעט כתבי ההתחייבות הנדחים כמפורט להלן) שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, דהיינו ilA+. כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, מדורגים ברמת דירוג אחת נמוכה מדירוג הבנק וזאת על פי מתודולגיית חברת הדירוג. לפיכך, דירוגם הנו ilA.

ביום 13 בדצמבר 2012, הודיעה מעלות כי קבעה דירוג של ilA+ לאגרות החוב (סדרה ט') ודירוג של ilA לכתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 10).

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר, 2012, ב- 117.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-79.7 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר, 2011. עיקר הגידול נובע מהשקעות בעלויות תוכנה.

מרבית השטחים בהם מתנהלים עסקי הבנק הינם שטחים בשכירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2012, עמדו לרשות הבנק שטחים בהיקף של כ- 11 אלף מ"ר לעומת שטח של כ-9.6 אלף מ"ר ביום 31 בדצמבר, 2011.

נכון לסוף שנת 2012 משתרעים משרדי המטה על שטח כולל של כ- 4.9 אלף מ"ר. יתרת השטח שימש את סניפי הבנק. ביום 7 באפריל, 2011 הועתק מטה הבנק לקריית שדה התעופה, בהתאם להסכם שכירות מיום 19 בדצמבר, 2010. הסכם השכירות הינו לתקופה של 7 שנים (עד שנת 2018) עם אופציה להארכה ל-7 שנים נוספות (עד שנת 2025) ואופציה נוספת ל-7 שנים (עד שנת 2032). במהלך שנת 2012 שכר הבנק 878 מ"ר נוספים בבניין המטה.

יתר הרכוש הקבוע הינו ציוד ריהוט וכלי רכב (בעיקר מערכות מחשב, ראה להלן פרק המחשוב) שמשמשים את הבנק לפעילותיו השוטפות.

לנתונים נוספים ראה גם ביאור 8 לדוחות הכספיים.

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל, או שצפוי שידרשו לו בעתיד. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפייניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים ועורך את ההתאמות הנדרשות.

נכסים בלתי מוחשיים

סימני מסחר ושמות מתחם - הבנק הוא בעל זכויות הקניין הרוחני בסימני המסחר הבאים, הרשומים על שמו אצל רשם סימני המסחר: "בנק ירושלים", "BANK OF JERUSALEM", "בנק ירושלים להחלטות החשובות בחיים", "בנקאות למהדרין". כמו כן, הבנק הוא הבעלים הרשום של שמות המתחם www.bankofjerusalem.co.il, bankjerusalem.co.il, www.bankofjerusalem.co.il.

מאגרי מידע - הבנק וחברות בקבוצתו הינם הבעלים של מאגרי מידע רשומים המכילים נתונים בקשר לעסקי הבנק ובלקוחותיו.

מערכות מידע ומיחשוב

אגף המחשוב של הבנק מטפל בכל הפעילות המחשובית של הבנק באמצעות חברת תומר ופועל לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד של המערכות והתשתיות המחשוביות בבנק.

מרכזי מחשוב

מרכז המחשוב הראשי של הבנק נמצא בבניין ההנהלה בקרית שדה התעופה בלוד (אירפורט סיטי).

הבנק מפעיל אתר גיבוי (DR) הממוקם בירושלים.

סניפי הבנק מחוברים למרכז המחשבים ברשת TCP/IP, כאשר בכל סניף קיים נתב. בסך הכל מופעלות כ-450 תחנות עבודה ברשת התקשורת של הבנק.

מערכות מידע

התמיכה בפעילויות העסקיות של הבנק מתבצעת תוך התבססות על 3 מערכות ליבה:

מערכת מסחרית (BankWare) - לניהול הפעילות המסחרית והספר הראשי. החבילה מותקנת על פלטפורמת AIX/Unix כמערכת הפעלה, ו-Oracle כבסיס נתונים.

מערכת משכנתאות - לניהול פעילות המשכנתאות. חבילת התוכנה מותקנת על פלטפורמת Cache- i LINUX כבסיס נתונים.

מערכת מסחר בני"ע - לניהול הפעילות בשוק ההון, החבילה מופעלת על סביבת מחשוב של מחשבי יבם AS/400. בנוסף למערכות הליבה מופעלות בבנק כ-60 מערכות תוכנה/חומרה. מערכות התוכנה הנוספות מאופיינות עפ"י 3 קטגוריות:

1. מערכות נלוות בנקאיות.
2. מערכות נלוות ניהוליות.
3. מערכות תשתית, תקשורת ואחסון.

גיבוי והתאוששות מאסון

מדיניות הבנק להתאוששות מאסון מתבססת על הפעלה של המערכות שהוגדרו כחיוניות בהתאם לפרק הזמן שנקבע במדיניות.

לצורך כך הוקם אתר גיבוי (DR) בירושלים הכולל את המערכות שהוגדרו בדרגת קריטיות גבוהה. בשנת 2012 נמשכה הרחבת האתר והקמת מערכות גיבוי למערכות נוספות וחדשות שהוגדרו כמערכות קריטיות וזאת על פי סדר עדיפות שיקבע על ידי הבנק.

ברבעון הראשון של שנת 2012 בוצע תרגיל שבחן מספר מערכות שיופעלו מאתר הגיבוי. במהלך השנה בוצע תהליך מיפוי תהליכים קריטיים אשר נדרשת להם המשכיות עסקית במקרה אסון/חרום ובהתאם בוצע מיפוי למערכות התומכות בתהליכים עסקיים אלו.

בבנתה תוכנית למענה לדרישות הנ"ל באמצעות מערכות המידע הקיימות בבנק, ברבעון האחרון תוכנית זו יצאה לדרך לאחר שתוקפה על ידי הנהלת הבנק ומתוכננת להסתיים במהלך החציון הראשון של שנת 2013.

אבטחת מידע

הבנק משקיע משאבים רבים להטמעה של מוצרים חדשים ולשיפור שוטף ברמת אבטחת המידע, לאור החשיבות הגבוהה שהבנק רואה בנושא זה, מדיניות אבטחת המידע של הבנק נקבעת על ידי דירקטוריון הבנק אשר מבצע בקרה על יישום המדיניות בפועל. המדיניות מיושמת על ידי מנהל אבטחת מידע ואגף המחשוב של הבנק.

פרייקטים

1. CRM

תהליך הקמת התשתיות והרכיבים בסביבת היצור הושלמו בחודש מאי 2012. שלב ההשקה הרכה החל ביום 15 לאוקטובר 2012.

היקף פריסת השימוש במערכת במוקד הטלפוני ובסניפים מתבצע בשלבים בהתאם לקצב מתן פתרונות לתקלות במערכת.

2. אינטרנט

בכוונת הבנק לשדרג את אתר האינטרנט כך שיאפשר ללקוחות, בשלב ראשון לקבל מידע ובשלבים הבאים גם לבצע פעולות בנקאיות.

3. דיוור והפצה

הושלמה הקמת תשתית מערכת דיוור והפצה, המאפשרת דיוור והפצת הודעות ללקוחות הבנק. חלק מההודעות ללקוחות נשלחות כבר באמצעות המערכת ובמהלך שנת 2013 יורחב השימוש במערכת החדשה.

4. כספומטים (ATM)

הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של הקמת מערך כספומטים בפריסה ארצית אשר יאפשר משיכת מזומנים, הפקדת מזומנים, הפקדת שיקים, ביצוע פעולות נוספות וקבלת מידע. פריסת המכשירים תתחיל במהלך שנת 2013.

5. שדרוג והרחבת המוקד טלפוני (Contact center)

הוקם מוקד טלפוני המבוסס על מערכות טכנולוגיות מתקדמות לתמיכה בתהליכי העבודה של המוקד הן למול הלקוח והן למול היחידות העסקיות של הבנק הן למענה טלפוני והן יכולת עבודה למול סניפי וידאו במטרה שישימש כ"סניף מרכזי" ללקוחות הבנק ויאפשר תמיכה מלאה בלקוחות הבנק, הן בקבלת מידע וביצוע פעולות והן לצורכי שיווק ומכירה.

6. ארכיון דיגיטלי

הוקם ארכיון דיגיטלי לשמירת מסמכי הלקוח, בשנת 2013 יושלם קישור הארכיון לכל מערכות הבנק הרלוונטיות.

7. סניפי וידאו

על מנת להרחיב את הפריסה הגיאוגרפית של סניפי הבנק ולחסוך עלויות תפעוליות מקים הבנק סניפי וידאו בהם מנהל הלקוח שיחת וידאו מול בנקאי במוקד המכירות. במסגרת התשתית שהוקמה נבנתה מערכת לשימוש עצמי של הלקוח בסניף תוך עמידה בדרישות אבטחת מידע. ניתנו דגשים מיוחדים לפשטות השימוש במערכת, יציבות המערכת והגנה על פרטיות המידע כמתחייב. בוצע שימוש בתוכנות וידאו של Avaya בשילוב אפליקציה בפיתוח פנימי לזיהוי לקוח וניהול הדפסות וסריקות.

אינטגרציה וקישוריות

הבנק יבצע פרויקט אינטגרציה בתפיסת SOA (Service-oriented architecture) ויטמיע כלי תוכנה שיתמכו בתפיסה הרב ערוצית ומימוש פעילות עסקית מוכוונת לקוח.

הבנק יטמיע כלי תוכנה (ESB - Enterprise service bus) שיאפשר אינטגרציה בין המערכות הליבה לבין המערכות האחרות. שיטת האינטגרציה בין המערכות תהיה באמצעות פיתוח Web services.

מידע ניהולי

הפקת המידע למנהלים תבוצע בשיטה יעילה, תוך אספקת מידע איכותי בזמני תגובה מהירים - כמתחייב ממצאות עסקית דינאמית.

בשנים 2013 ו-2014 ישודרגו מודלי הנתונים של ה-DWH ושל מערכת ה-BI אשר יאפשרו מתן מענה למרחב גדול יותר של שאלות עסקיות. כמו כן, שודרגה גרסת מערכת ה-BI וסופקו כלים מתקדמים לתחקור נתונים על ידי אנליסטים ומשתמשי קצה.

תשתיות מחשוב

תשתיות המחשוב של הבנק תומכות באופן מלא במערכות המפותחות בבנק או הנרכשות כמוצרי מדף מספקים חיצוניים, הבנק מבצע תהליכי סטנדרטיזציה לתשתיות אחידות אשר נותנות מענה לכלל המערכות, נקבעו סטנדרטים להקמת בסיסי נתונים אשר המערכות נשענות עליהם, נבנו רשתות תקשורת רחבות המאפשרות זרימת מידע בצורה מהירה וללא עומסים גם בשעות השיא, מערכת הטלפוניה נבנתה בצורה מודולרית התומכת בגידול הן בכמויות והן בנפחי השיחות כולל הקלטות המחויבות מתוקף הרגולציה.

המידע המפורט לעיל בקשר עם תכניות המחשוב והפרויקטים המתוכננים הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק, ההסכמים אשר נחתמו על הספקים השונים ותכניות העבודה של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, אי עמידה בלוחות זמנים הנקובים בהסכמים עם הספקים ושינויים בתכניות העבודה של הבנק.

ניהול ספקים

הבנק נישען על מערכות שונות כולל מערכות הליבה שפותחו ומתוחזקות על ידי חברות שונות. הבנק מקפיד על התקשרות נאותה עם כלל הספקים החיצוניים של טכנולוגית המידע, על מנת להבטיח תקינות המערכות, רציפות פעילותן ושדרוגן הטכנולוגי והפונקציונאלי.

הבנק מוודא אחת לתקופה את מצב החברות וחוסנם הכלכלי בעיקר במערכות החיוניות והמרכזיות.

יחסי הבנק מעוגנים בהסכמים פרטניים מול כל ספק וספק המפרטים את חובות הספק למול הבנק (כולל SLA) וכן את חובות הבנק כלפי הספק.

לבנק אין תלות בספקים העיקריים פרט ל- IBM, EMC, אורקל, מטריקס, קו מערכות ו- F.M.R.

היקף ההשקעה

היקף ההשקעה בתוכנה ובחומרה הסתכם בשנת 2012 בכ- 48.8 מיליוני ש"ח ומתוכנן בהיקף דומה בשנת 2013, וזאת לצורך העמידה בתכניות העבודה כפי שאושרו על ידי הנהלת הבנק.

עלויות המיחשוב לשנת 2012

הוצאות שנרשמו בדוח רווח והפסד (מיליוני ש"ח)

6.8	הוצאות בגין שכ"ע ונלוות
6.1	הוצאות בגין מיקור חוץ
12.9	הוצאות בגין פחת
21.8	הוצאות אחרות
47.6	סך הכל

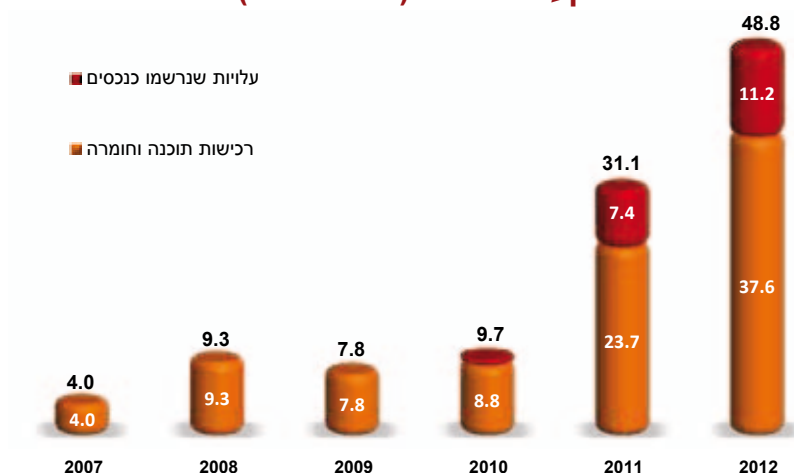
עלויות שנרשמו כנכסים (מיליוני ש"ח)

4.9	היוון בגין שכ"ע ונלוות
6.3	היוון בגין מיקור חוץ
11.2	סך הכל

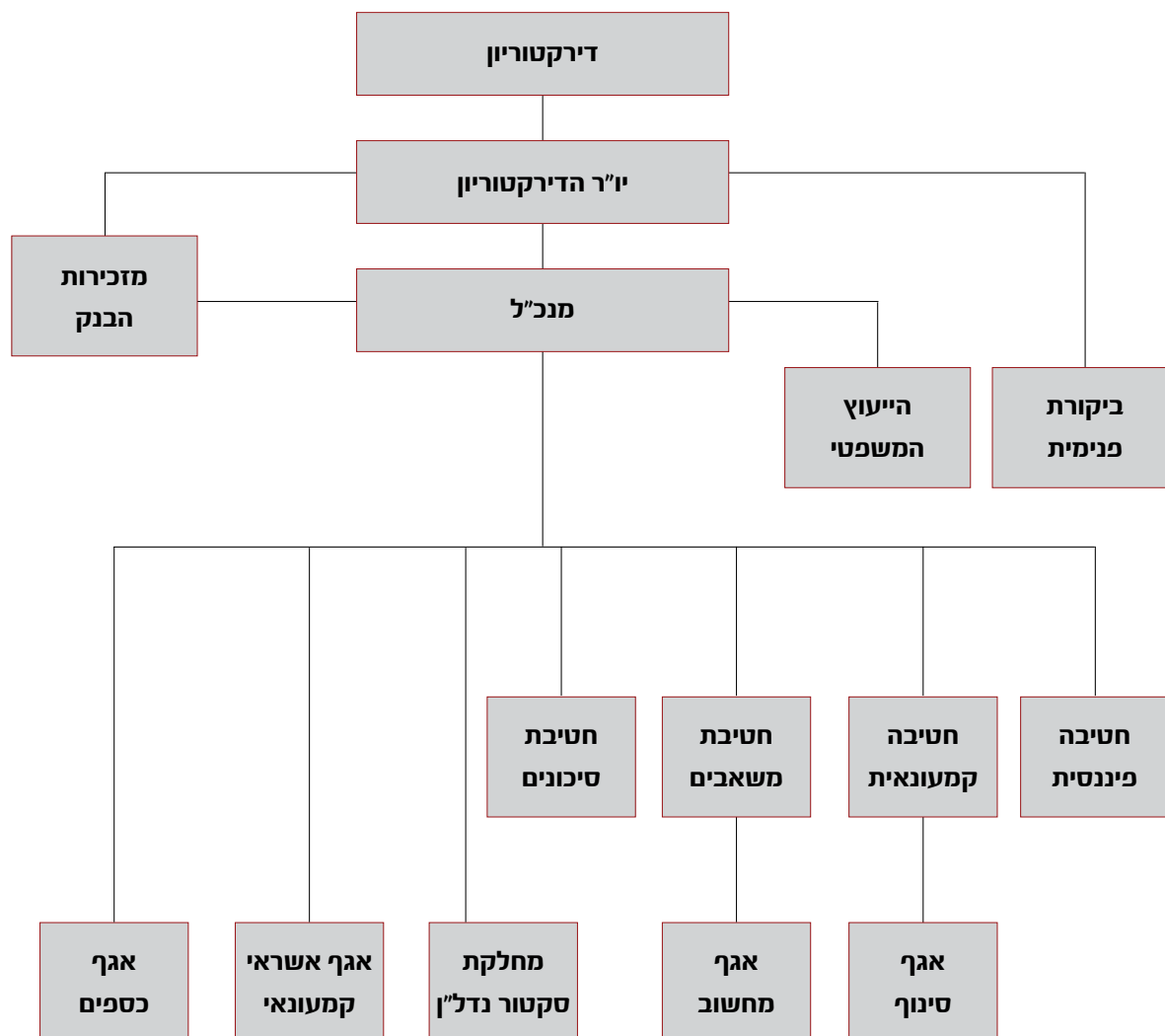
יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע (מיליוני ש"ח)

70.8	עלות מופחתת (עלויות תוכנה)
5.5	עלות מופחתת (ציוד מיחשוב)
76.3	סך הכל

השקעה במיחשוב (במיליוני ש"ח)

להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

במהלך שנת 2012, בוצע שינוי במבנה החטיבות בבנק, במסגרתו הוקם אגף אשראי קמעונאי תחתיו מרוכזת פעילות האשראי הקמעונאי והמסחרי בבנק. מנגד, בוטל אגף ערוצי שיתופי פעולה כאשר חלק מפעילותו הוכפף למחלקת המכירות, כמו כן מחלקת סקטור נדל"ן הוכפפה ישירות למנכ"ל. מטרת השינוי הייתה לחזק את יכולת הניהול של הבנק על-ידי יצירת קווי התמחות ברורים ומוטת שליטה יעילה יותר בניהול הארגון.

ביום 12 בדצמבר, 2012 חדל, מר אשר בן דוד, מנהל החטיבה הקמעונאית ומשנה למנכ"ל הבנק, לכהן כנושא משרה בבנק; נכון למועד דוח זה, מנכ"ל הבנק משמש בפועל גם בתפקיד זה. ביום 12 בדצמבר 2012 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר ישראל בוקר כמשנה למנכ"ל ומנהל החטיבה הקמעונאית, בכפוף לאישור בנק ישראל. המועד הצפוי לתחילת כהונתו של מר בוקר בבנק הינו ביום 1 במרץ, 2013, בכפוף לאישור בנק ישראל.

פירוט בדבר חברי הנהלת הבנק ותפקידיהם ראה פרק חברי הנהלת הבנק ותפקידיהם לדוח זה ובדוח התקופתי המצורף לדוח זה.

להלן פירוט מספר המועסקים בבנק ובחברות הבנות שלו:

ממוצע שנתי		לסוף שנת		
2011	2012	2011	2012	
440	479	463	509	מספר העובדים:
43	45	49	46	מזה במיקור חוץ
				מספר המשרות:
427	468	453	483	בשעות רגילות
16	19			בשעות נוספות

להלן פירוט על רמות ההוצאות על המשכורות (עלות שכר למעביד):

סך הכל הוצאות		מספר משרות ⁽²⁾		
במיליוני ש"ח	מיקור חוץ	עובדי בנק	באלפי ש"ח לשנה ⁽³⁾	
1.6	17	7	עד 100	
56.2	12	267	מעל 100 עד 300	
81.8	16	149	מעל 300	
139.6	45	423		סך הכל משכורות
3.1				בתוספת הוצאות שלא נכללו במשכורות
(4.9)				בניכוי משכורות והוצאות נלוות שהונו
137.8				סך הכל משכורות והוצאות נלוות

- (1) בדוח זה בסעיף עובדי בנק נכללו גם מנהלים הנותנים שירותים באמצעות חברת ניהול בשליטתם, בסעיף מיקור חוץ נכללו עובדים המועסקים דרך חברות כח אדם, בתי תוכנה וחברות אחרות המעניקות שירותים לבנק, מהן נשכרים עובדים מסוימים לתפקידים ספציפיים.
- (2) נכללו עובדים לפי 100% משרה, עובדים במשרה חלקית או אחד.
- (3) החלוקה לקבוצות נעשתה לפי עלות שנתית לעובד בהנחת 100% משרה.

לפירוט בדבר המשרות במגזרי הפעילות השונים ראה סעיף "מידע כספי לגבי מגזרי פעילות" לדוח זה.

בשנת 2012, בהתאם לתכנית האסטרטגית של הבנק, גדלה מצבת העובדים בעיקר במערך הסניפים במטרה לאייש סניפים חדשים ולעבודות סניפים קיימים. בנוסף, תוגברה מצבת העובדים במוקד הבנק ובמערך העורפי. בשנת 2013, בהתאם ליעדים שנקבעו בתכנית העבודה, בכוונת הבנק לגייס כ-28 עובדים חדשים. עובדים אלה צפויים לאייש סניפים חדשים שבכוונת הבנק לפתוח במהלך השנה ולעבודות את הסניפים קיימים ואת המערך העורפי אשר ימשיך תהליך הרחבת פעילותו ותמיכתו בפעילות העסקית.

המידע המפורט לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו, או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר יישום תכנית העבודה השנתית של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו, תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד), הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.

רוטציה

הבנק פועל בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא רוטציה, ורואה ברוטציה של בעלי תפקידים רגישים מרכיב חשוב בתהליכי הבקרה הפנימיים בארגון. במקרה בו לא ניתן לקיים נידוד בין בעלי תפקידים מיישם הבנק בקורות מפצות.

הדרכה

הבנק מקיים הכשרות והדרכות מקצועיות לעובדיו באופן סדיר בהתאם לתפקיד העובד ולצרכי הבנק. שנת 2012 עמדה בסימן חיזוק מקצועיות המערך הקיים והכשרתו לפעילות בתחום העו"ש והאשראי הצרכני, תוך קליטת והכשרת עובדים חדשים לתוכו.

כהכנה להשקת מערכת CRM בשנת 2013 החלה הכשרת נציגים במטה ובמערך הסניפים.

בשנת 2012 התמקדה ההדרכה בבנק בהכשרת מערך הסניפים, המוקד הטלפוני והמערך האחורי לתמיכה ביעדים העסקיים החדשים שהציבה הנהלת הבנק. הדרכות בתחום הליבה כללו, בין היתר, הדרכות עו"ש ואשראי צרכני והכשרה לקציני אשראי. כמו כן החל הבנק לקיים הכשרות לבנקאי וידאו קונפרנס תוך הקניית ידע בנושאים מקצועיים שונים ומיומנויות אישיות בתחום השירות והמכירה. בנוסף לאמור, הועברו הכשרות באפיק ניהול הסיכונים (הלבנת הון, סיכונים תפעוליים, ניהול בקורות ופיגורים, ציות ואכיפה מנהלית).

בתחום המיומנויות הרכות הועברו הכשרות מקיפות לשיפור מיומנויות מכירה לבנקאים הפועלים מול לקוחות (מערך הסניפים, נציגים במוקד הטלפוני). מנהלי סניפים קיבלו הכשרה ואימון אישי בדגש על ניהול המכירות. נציין כי במהלך שנת 2012 התקיים מסלול הכשרה מקיף לניהול לעובדים נבחרים.

בשנת 2012 העביר הבנק 2,364 ימי הדרכה בעלות של 964 אלפי ש"ח (מהם 741 אלפי ש"ח בגין הדרכה ואימון למכירות) לעומת 2,588 ימי הדרכה בשנת 2011 בעלות של 937 אלפי ש"ח.

מדיניות תיגמול עובדים

בשנת 2010 אישר דירקטוריון הבנק את תכנית תגמול לעובדים ולחברי הנהלה (מלבד המנהל הכללי) הקובעת מדדים ותנאי סף לקבלת מענק שנתי (להלן: "התכנית"). התכנית התקבלה בהתאם להוראות בנק ישראל בכל הנוגע לתגמול עובדים.

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתכנית, יהיו העובדים ובכללם חברי הנהלה זכאים לתשלום בנוסח שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן (נתונים באלפי ש"ח):

תשואה מחושבת (כמוגדר להלן)	סכום מענק לעובדים		סכום מענק לחברי הנהלה		סך הכל סכום מענק לעובדים וחברי הנהלה	
	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-	החל מ-	עד ל-
8.5%-9%	1,200	1,200	-	-	1,200	1,200
9%-10%	2,900	4,500	400	700	3,300	5,200
10%-11%	4,500	6,000	700	950	5,200	6,950
11%-12%	6,000	7,250	950	1,500	6,950	8,750
12%-13%	7,250	8,500	1,500	2,000	8,750	10,500
13%-14%	8,500	11,000	2,000	2,700	10,500	13,700
14%-15%	11,000	13,000	2,700	3,300	13,700	16,300
15%-16%	13,000	15,000	3,300	4,500	16,300	19,500

יצוין כי במידה ובשנה מסוימת לא יעמוד הבנק בתנאי הסף שנקבעו ויקצב סך של 800 אלפי ש"ח לתשלום מענק לעובדים נבחרים.

כתנאי סף לקבלת המענק הוגדרו שני מצבים:

א. לפני שדירקטוריון הבנק אישר את המיזם (כמוגדר להלן) או אחרי שדירקטוריון הבנק קבע שהמיזם הפך לבעל רווח חשבונאי - תשואה מדווחת (כמוגדר להלן) מינימלית העולה על 8.5%.

ב. לאחר שדירקטוריון הבנק אישר את המיזם ולפני שדירקטוריון הבנק קבע שהמיזם הפך לבעל רוח חשבונאי - תשואה מדווחת מינימלית העולה על 5% (במקרה בו התשואה המדווחת עלתה על 5% אך לא הגיעה ל 8.5% יחולק רק חלקו היחסי של המענק הנגזר מהטבלה לעיל).

"תשואה מחושבת" משמעה "התשואה המדווחת" (כהגדרתה להלן), בנטרול חלק ההון שמורות לפעילות המיזם (כמפורט להלן) (לעניין זה, ריתוק ההון משמעו ההון הנדרש בהתבסס על דרישות הלימות ההון על נכסי הסיכון המנוהלים במסגרת המיזם) ובנטרול (1) הוצאות והכנסות המיזם (כהגדרתם להלן); (2) מגן המס שייווצר כתוצאה מהמיזם; כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק. אופן נטרול הכנסות והוצאות המיזם ומגן המס שייווצר כתוצאה מהמיזם, ייבדק ויאושרו על ידי דירקטוריון הבנק או ועדה מטעמו על בסיס חוות דעת שתוגש, מדי שנה, על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

"תשואה מדווחת" משמעה הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר, לא יילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי). לצורך חישוב התשואה המדווחת, תנטרל השפעתם של רווחים חד פעמיים (מובהר כי פעילות שהינה במאפיינה פיננסית, כדוגמת חשבון נוסטרו, לא תיחשב כחד פעמית) ורווחי הון (למעט רווח אשר עשוי לנבוע ממכירת נכס מקרקעין מסויים). למען הסר ספק, התשואה המדווחת תהיה לאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין תשלום מענקים למנכ"ל, לחברי הנהלה ולעובדים, ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות למנכ"ל ולחברי הנהלה (ולכל גורם אחר, אם וככל שיהיו), כפי שאלו יירשמו בספרי הבנק. אופן נטרול המרכיבים האמורים ייבדק ויאושר על ידי דירקטוריון הבנק או ועדה מטעמו, על בסיס חוות דעת שתוגש מדי שנה על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

בתכנית הוגדר "מיזם" להקמה ותפעול של בנקאות קמעונאית חדשה לבנק; עוד הוגדרו "הוצאות והכנסות המיזם", אשר יהיו בהתאם לתוצאות הפעילות של המיזם בשנת המענק, כך שלפחות 75% מההוצאות וההכנסות כאמור לעיל, לפי העניין, נובעים או קשורים, במישרין או בעקיפין, למיזם. יודגש כי אם לפחות 75% מההוצאות או ההכנסות כאמור, נובעות או קשורות, במישרין או בעקיפין למיזם, 100% מההוצאות או ההכנסות הללו תיוחסנה למיזם.

מובהר כי חישוב המענק בהתאם לאמור לעיל, יעשה באופן ליניארי ופרו-רטה, בין המדרגות המפורטות לעיל, בגבולות הקבועים במדרגות אלה. כמו כן גובה המענק מוגבל ל 8 משכורות לעובדי הבנק ול-12 משכורות לחברי הנהלה.

המענק ישולם במועדים ובתנאים הקבועים בתכנית. יצוין, כי בהתאם לתכנית, המענק לחברי הנהלה ישולם בשלבים על פני שלוש שנים ממועד הזכאות (60% בגין שנת הזכאות ו- 20% בשנה ובשנתיים שלאחר מועד הזכאות), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלום.

תשלומם בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון.

יצוין, כי בהתאם לתכנית התגמול לחברי הנהלה, בשלב זה, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים סעיף זה לא ייושם.

תשלום המענק על פי התכנית מותנה בעבודה של שישה חודשים בבנק, לפחות, וכן עבודה בפועל במועד תשלום המענק. עם זאת, למנכ"ל הבנק בקשר עם עובדים ולדירקטוריון הבנק בקשר עם חברי הנהלה, מסור שיקול דעת בלעדי לאשר תשלום מענק גם במקרה בו נותקו יחסי עובד מעביד, טרם הגיע מועד תשלום המענק ולהתנותו בתנאים, כפי שימצא לנכון.

דירקטוריון הבנק יבחן האם להגדיל את תקרת המענקים בשים לב למצבת כוח האדם, הרווח הכולל, רווחיות, פרופיל הסיכון וכיוצא בזה.

ביום 12 לנובמבר, 2012 התקבל בכנסת תיקון מס' 20 לחוק החברות התשע"ג-2012 לפיו נדרשות חברות ציבוריות למנות ועדת תיגמול ולקבוע מדיניות תיגמול לנושאי משרה. בבנק קיימת ועדת תיגמול אשר הרכבה תואם את הוראות התיקון

האמור. בנוסף, בוחן הבנק את מדיניות התיגמול שלו ויפעל להתאימה כך שתעמוד בהוראות החוק. לפרטים בדבר תכנית התגמול למנכ"ל וליו"ר הדירקטוריון ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

תאור הסכמי העסקה

כ-50% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם בבנק. אחת לשנה נבחן עדכון תנאי העסקתם, וזאת על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות שסוכמו עמו באופן פרטני עם גיוסו.

תנאי העסקתם של כ-50% מעובדי הבנק מוסדרים בהסכם שנחתם עם ועד העובדים בבנק המסדיר את תנאי העסקתם ואת הקידום בשכרם (הסכם עובדי דרגות). הסכם זה הינו במעמד של הסדר קיבוצי. ההסכם מתעדכן אחת לשנתיים בהסכמה עם ועד העובדים וזאת בתוספת בכתב שנחתמת בין ההנהלה לוועד העובדים. עדכון זה כולל תוספות שכר על שכר הבסיס והנלווים לו, ולוקח בחשבון את שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה נשוא העדכון. בנוסף, עורך הבנק אחת לשנה דיוני דרגות אישיים לעובדים האמורים. ההסדר האמור חל גם על חלק מהעובדים שהם מורשי חתימה בבנק ואשר נכללים באוכלוסיית עובדי הדרגות, למעט העובדה כי הם זכאים בנוסף לתוספת שכר בגין הרשאת החתימה.

הסדרי פרישה- תנאי הפרישה של עובדי ההסכמים האישיים נכללים בהסכם העבודה שלהם.

עובדי חברות הבת מועסקים בהתאם להסכמי ההעסקה בבנק.

בנוסף, רוכשים הבנק וחברת בת שלו את שירותיהם של חברות כח אדם ובתי תכנה (ראה פירוט עובדי "מיקור חוץ" בטבלה לעיל).

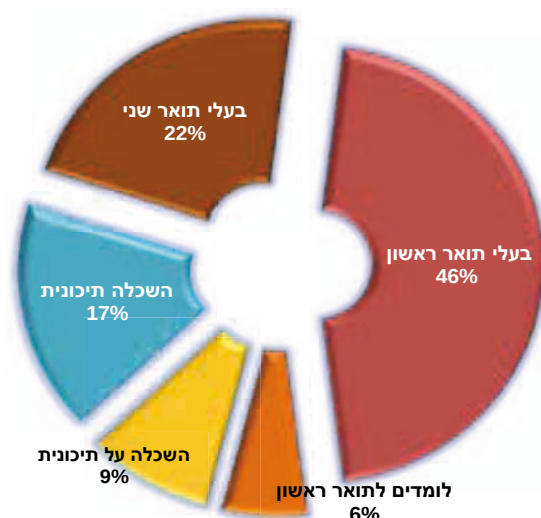
פיתוח המשאב האנושי

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמאיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקעה לתחומי הבנקאות.

ברבעון האחרון לשנת 2011 אותרו, בתהליך מיון קפדני, מועמדים לקורס הכשרה לניהול. הקורס התקיים במהלך שנת 2012 ושילב סדנאות לפיתוח מיומנויות אישיות, הדרכות מקצועיות ואימון אישי בידי מנחה חיצוני.

כיום קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2012 בבנק 68% עובדים אקדמאים, מהם 22% בעלי תואר שני ו-7% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים המחזיקים בהשכלה על תיכונית עומד על 83% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 6%.

הבנק מעודד ערבות הדדית בין עובדיו והקים קרן משותפת בינו לבין העובדים לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.

נושאי משרה ומורשי חתימה

נכון ליום 31 בדצמבר, 2012 מכהנים בבנק 12 נושאי משרה. מתוכם 11 בחוזים אישיים ו-1 בהסכם למתן שירותים באמצעות חברת ניהול שבשליטתו ובאישור בנק ישראל, ו-175 מורשי חתימה, 92 בסניפים, ו-83 במטה.

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

בהתאם לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט-2009 שאישרה הכנסת בחודש דצמבר 2010 יעמוד שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים על 16% בשנים 2010-2012.

בחודש אוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב-2012 אשר קבע כי שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2012 תחול לגבי שליש מהרווח בשנה זו. הצו האמור ביטל את הוראת השעה האמורה.

ביום 5 בדצמבר, 2011 התקבל בכנסת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 (להלן - החוק). במסגרת החוק בוטל, בין היתר, החל משנת 2012, מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת החוק גם הועלה מס החברות לשיעור של 25% החל משנת 2012. לאור העלאת שיעור מס החברות ל- 25% כאמור לעיל, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
		%	
2010	25	16.00	35.34
2011	24	16.00	34.48
2012	25	16.33 (*)	35.53
2013 ואילך	25	17.00	35.90

(*) שיעור משוקלל.

שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס לחברות הבנות עד וכולל 2008 נחשבות כסופיות.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

לבנק רישיון בנק, על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א - 1981. על פי רישיון הבנק חלות עליו המגבלות הבאות: הבנק לא ישלוט ולא יהיה בעל עניין בתאגידים מכל סוג שהוא, בארץ או בחו"ל, למעט תאגיד עזר, ללא אישור המפקח, לתאגיד מסוים או לסוג של תאגידים. האמור לעיל לא יחול על תאגידים שהבנק החזיק בהם כדין ערב מתן הרישיון, וההחזקה הינה על פי התנאים שנקבעו.

כמו כן על פי רישיון הבנק, מינוי יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי טעונים אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים. יובהר כי דרישות הרישיון לענין שליטה בתאגיד עזר ואישור כהונת יו"ר ומנכ"ל, הינן דרישות הנכללות כיום בחקיקה הבנקאית ומתייחסות לכלל התאגידים הבנקאיים.

הוראת בנק ישראל לבנק הינה כי הבנק רשאי לבצע עסקאות אופציות וספוט בין שערי מטבעות או שערי ריבית אך ורק לצורך גידור. עסקאות שאינן למטרת גידור טעונות אישור המוקדם של בנק ישראל.

בהתאם להודעה שנמסרה על-ידי הבנק לבנק ישראל, החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, מבצעת הוראות לקוחות ללא הפעלת שיקול דעת.

רשימות לפעילות חברות הבת

לעיר שלם, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לסוכן ביטוח תאגיד על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, עיר שלם רשאית לעסוק רק בשיווק פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה, אגב הלוואות לדיור הניתנות על-ידי הבנק (מגבלה זו אינה חלה לגבי ביטוח שנעשה לפני ה-1.1.06).

לירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברת בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לניהול תיקים מהרשות לניירות ערך. פעילות ניהול התיקים של החברה הבת נמכרה ביום 7 בינואר, 2013. לפרטים ראה לעיל בפרק אירועים לאחר תאריך המאזן.

כללי

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות בנות של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מופקות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות דיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין. במסגרת החקיקה, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם. להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק (לשינויי חקיקה רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות מגזרי הפעילות, ראה התייחסות בכלל מגזר בנפרד):

חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה) התשע"ב - 2012

ביום 12 במרץ, 2012, אושר בכנסת חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2012. החוק כולל תיקונים לפקודת הבנקאות (רישוי) ולפקודת הבנקאות, ונועד בעיקרו להשלים את ההסדרים הקבועים בחוקים אלו ביחס לאופן הצעת מועמדים לכהונה כדירקטורים בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה, מינויים וכהונתם, וזאת במטרה למנוע שליטה בפועל בתאגיד בנקאי ללא היתר שליטה מבנק ישראל. מרבית התיקונים הללו אינם רלבנטיים במועד הדוח לבנק, לאור היותו בנק עם גרעין שליטה. בנוסף כולל החוק מספר תיקונים החלים על כלל תאגידים בנקאיים שהינם חברות ציבוריות, כדוגמת האיסור על דירקטוריון התאגיד הבנקאי למנות דירקטורים לדירקטוריון, תיקונים בהליך ה-FIT AND PROPER, החובה לפרסם דוח מיידי מקדים בדבר הכוונה לפרסם כינוס אסיפה לעניין מינוי דירקטורים וכו'.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי

ביום 14 בפברואר, 2012, פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדש מס' 350 בנושא ניהול סיכון תפעולי. בהוראה נקבעו עקרונות יסוד לניהול הסיכון התפעולי תוך התייחסות לנושאי ממשל תאגידי ולסביבת ניהול הסיכון כולל התייחסות לנושא הבקרה והפחתת הסיכון התפעולי. תחילת הוראה זו, ביום 1 בינואר, 2013, הבנק מיישם את הוראת המפקח.

הצעות חקיקה

מעת לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים. הצעות חוק אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר פעילות דירקטורים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות אלה נמצאות בשלבי חקיקה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל וודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה מחויבות.

הסכמים מהותיים

לתיאור תמציתי של הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק, וכן להסכמי שיתוף פעולה הרלוונטיים למגזרי הפעילות, שנחתמו ו/או שהם בתוקף בשנת הדוח ראה פירוט בכל אחד מהמגזרים.

התקשרות עם ספק להקמת תשתית מיחשוב רב ערוצית

בחודש אפריל 2011 התקשרה תומר בהסכם עם חברת טלדור מערכות מחשבים (1986) בע"מ לפיו חברת טלדור תקים ותטמיע תשתית מיחשוב רב ערוצית מתקדמת לניהול קשרי לקוחות עבור הבנק. נכון למועד הדוח בוצעו עיקר תכולות הפרוייקט, ועם עליית אתר האינטרנט שצפויה להתבצע ברבעון השני של 2013 יבוא הפרוייקט לידי גמר. בהתאם, הסכימו הצדדים לסיים את ההתקשרות בקשר לפרוייקט.

מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

בחודש ינואר, 2012, אושרה באסיפה כללית של בעלי המניות של הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבת במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.

הליכים משפטיים

למידע בנושא הליכים משפטיים ראו ביאור 19 ג לדוחות הכספיים.

דיון בגורמי סיכון

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים, ובהם סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נזילות. כמו כן הבנק חשוף לסיכונים נלווים, שאינם סיכונים פיננסיים הנובעים בעיקרם מסיכונים תפעוליים, מסיכונים משפטיים ומסיכונים אסטרטגיים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים משמשת לתמיכה בהשגת היעדים העסקיים תוך הגבלת החשיפה לסיכונים הכרוכה בפעילויות השונות.

פעילות הבנק ורווחיותו חשופים לשינויים בסביבה העסקית ומושפעים מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשווקי הנדל"ן וההון, מהתפתחויות טכנולוגיות ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט.

להלן יתוארו עיקרי השינויים בסביבה העסקית העלולים להשפיע על פעילות הבנק ורווחיותו:

1. התפתחות משבר פיננסי בארץ והעמקת ההאטה הכלכלית עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים בבנק, על גידול בהיקף הפיגורים של לווים בשל ההרעה ביכולת ההחזר, על יכולת הגיוס של הבנק ועל המרווחים של פעילותו הבנקאית.
2. תחזיות לא נכונות ואומדנים שגויים, תגובות לא חזויות של גורמים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק, זיהוי מאוחר של מגמות שוק, שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם, שינויים במערכת הבנקאית ו/או ברגולציה עליה והשפעת הנ"ל על מבנה התחרות בענף, העדר יכולת ניטור של מימוש היעדים הרב שנתיים - התממשות כל אחד מהנ"ל בשונה מההערכות העומדות בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק, עלול לפגוע ברווחיות הבנק ובתוכניתו העסקית.
3. שינויים מהותיים בשוק הנדל"ן למגורים העלול להשפיע הן על ירידה בשווי הבטוחות לאשראי שהעמיד הבנק ועל גידול בהפרשה להפסדי אשראי והן על היקפי מתן אשראי למשקי בית בשעבוד דירת מגורים. שינויים אלו עלולים אף להשפיע על האשראי שניתן לפרויקטים המלווים על-ידי הבנק.
4. פגיעה מוחשית בנכסי הנדל"ן המשמשים את הבנק כבטוחות לאשראי שהעמיד, דוגמת פגיעה בישובים כתוצאה של מלחמה או הרס מבנים כתוצאה מאסון טבע, עלול, במקרים של העדר כיסוי ביטוחי מלא, לפגוע ביכולת ההחזר ולהביא לגידול בהיקף החובות הבעייתיים. פגיעה נרחבת כאמור עלולה להביא להתפתחות משבר כלכלי ולהעמקת המיתון.
5. שינוי תוואי ההתאוששות מהמשבר בשווקים הפיננסיים בעולם ו/או העמקתו עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של לווים תושבי חוץ, על הקטנת הביקושים לאשראי חדש למימון רכישת נכסי מגורים בארץ ועל פגיעה ביכולת גיוס מקורות למימון הפעילות במט"ח.
6. האטה בשוק ההון עלולה להשפיע על אפשרויות גיוס מקורות לבנק דרך הנפקות סחירות. כמו כן האטה בשוק זה עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון.
7. העלאת שיעורי הריבית עלולים להגדיל את ההחזר של הלווים שנטלו הלוואות בריבית משתנה ובכך להשפיע על ההסתברות לחדלות פירעון של הלוואות אלו.
8. התממשות בעתיד של תחזיות מאקרו-כלכליות של המשק באופן השונה מהערכות הבנק בדבר תחזיות אלו (דוגמת עלייה חריגה ולא צפויה בשיעור הריבית הריאלית) עלולה להשפיע על תוצאות מגזר הניהול הפיננסי ועל השווי ההון של תיק ניירות הערך של הבנק.
9. חריגה משמעותית, פתאומית ובלתי צפויה בנתוני מאקרו (דוגמת התפרצות אינפלציונית בלתי מבוקרת, עליית שער החליפין של הדולר בשיעור חריג) עלולה להביא לגידול לא מתוכנן של נכסי הסיכון, ולמנוע מהבנק לבצע את תכניות העבודה שלו.

10. שינויים בהוראות רגולטוריות וכן תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים עלולים להשפיע על היקף הפעילות במערכת הבנקאית, על מבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
 11. פגיעה בתדמית הבנק והורדת דירוג האשראי של הבנק עלולות לפגוע ברווחיות הבנק בשל צמצום היקפי פעילותו והתייקרות עלות גיוס ההון והנזילות בשל הורדות הדירוג.
 12. סיכון תפעולי, שיכול לבוא לידי ביטוי בין השאר בכשל של מערכות מידע שלא מתקיימות בהן בקרה נאותה או אירועי מעילה והונאה, בשל הגידול בהיקפי המסחר האלקטרוני, השתכללות הפעילות הפיננסית, ומורכבות המוצרים והטכנולוגיות.
 13. התגברות איומי אבטחת מידע בהקשר לטכנולוגיות מחשב ובעיקר תקריות קיברנטיות אשר עשויות להתרחש מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים.
- המידע המפורט בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.
- ניהול הסיכונים בבנק מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם לכללים שנקבעו בנדבך השני של הוראות באזל II. במסגרת זו הבנק מינה מנהלי סיכון לכל אחד מהסיכונים המהותיים כמפורט להלן, ומנהל סיכונים ראשי (CRO), המשמש כסמנכ"ל ומנהל חטיבת הסיכונים.
- המפקח על הבנקים פרסם במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות שונות לעניין ניהול הסיכונים על ידי הבנקים, לרבות הוראות באזל. הבנק גיבש מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים ומתאים את מדיניות הבנק בניהול הסיכונים השונים ולעקרונות המופיעים בהוראות באזל.

הגורמים המעורבים בניהול הסיכונים

ניהול הסיכונים בבנק מובל על ידי מנהל הסיכונים הראשי אשר הינו חבר הנהלה ומנהל חטיבת הסיכונים בבנק. בכל אחד מהסיכונים השונים נקבע מערך ניהול, הכולל מעגל פיקוח ושלושה מעגלי בקרה, בהתאם לפירוט הגופים הבאים להלן: מעגל הפיקוח מורכב מהגופים המפקחים - דירקטוריון, ועדות דירקטוריון ייעודיות והנהלה בכירה.

הדירקטוריון - נושא באחריות לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק, לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. הדירקטוריון אחראי לקביעת הסיבולת והתיאבון לסיכון של הבנק, בין היתר, באמצעות הגדרת היקף מגבלות החשיפה של הבנק לסיכונים ומדיניות ניהול הסיכונים. כמו כן, אחראי הדירקטוריון לוודא את הלימות פונקציות ניהול הסיכונים של הבנק; לאשר מתודולוגיות פנימיות עיקריות לזיהוי, הערכה וניהול של סיכונים ולחישוב של דרישות ההון; לבצע בקרה ופיקוח על יישום המדיניות שנקבעה על ידו.

דירקטוריון הבנק דן, אחת לרבעון, במסמך חשיפות לסיכונים המרכזיים שמציג מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. הדירקטוריון מינה ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, אשר בין תפקידיה דיון והמלצה לדירקטוריון בכל הנוגע להתוויות ואישור מדיניות הבנק בניהול סיכונים; בחינה של תהליכי ניהול הסיכונים ומידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון; פיקוח על יישום מדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה על ידי דירקטוריון הבנק, לרבות קבלת דיווחים על חריגה ממדיניות או מגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. בנוסף הוועדה הדירקטוריונית דנה ומאשרת מוצרים ו/או תהליכים חדשים מהותיים בבנק בהתאם להמלצות הפורומים הפנימיים הרלוונטיים בראשות מנכ"ל הבנק.

ההנהלה - מחויבת לניהול הסיכונים בהתאם למדיניות, תיאבון לסיכון והמגבלות שקבע הדירקטוריון. ההנהלה בראשות המנכ"ל אחראית למימוש מדיניות ניהול הסיכונים, קיום בקרה ופיקוח על איכות ניהול הסיכונים ונאותות מדידת והערכת הסיכונים. בנוסף ההנהלה אחראית ליצירת מערכת אפקטיבית של ניהול סיכונים ובקרתם. ההנהלה פועלת באמצעות ועדות ייעודיות לניהול הסיכונים השונים ובאמצעות חטיבת הסיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי.

תאור מעגלי הבקרה

מעגל בקרה ראשון - מעגל זה כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון, אשר מהווים את הפונקציה העסקית והתפעולית המקבלת החלטות הכרוכות בנטילת הסיכונים. הבקורות הנערכות במסגרת הפעילות השוטפת, על ידי הגורמים העסקיים, כוללות מגוון פעולות, לרבות: ציות למדיניות ולנהלים, עמידה במגבלות ודיווח להנהלה הבכירה ולדירקטוריון.

להלן פירוט סיכונים וחברי ההנהלה ומנהלי מחלקות המשמשים כמנהלי סיכון:

סוג הסיכון	מנהל הסיכון
אשראי	מנהל אגף אשראי קמעונאי
אשראי עסקי בתחום נדל"ן	מנהלת סקטור נדל"ן
שוק	מנהל החטיבה הפיננסית
נזילות	מנהל החטיבה הפיננסית
תפעולי	מנהל חטיבת הסיכונים
תפעולי - מערכות מידע	מנהל חטיבת משאבים
אסטרטגי	מנכ"ל(*)
משפטי	יועצת משפטית
רגולטורי	יועצת משפטית
מוניטין	מנכ"ל(*)
ציות	קצין ציות
הלבנת הון ומימון טרור	האחראי ליישום החוק לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
סליקה וצד נגדי	מנהל החטיבה הפיננסית
סביבתיים	מנהלת סקטור הנדל"ן
משאבי אנוש	מנהל חטיבת משאבים
אכיפה מנהלית	מנהל חטיבת הסיכונים

(*) ביום 12 בדצמבר, 2012 פרש מנהל החטיבה הקמעונאית, מר אשר בן דוד, ששימש עד לאותו תאריך כמנהל הסיכון האסטרטגי ומנהל סיכון המוניטין. בשלב זה משמש המנכ"ל כמנהל הסיכון האסטרטגי ומנהל סיכון המוניטין.

מעגל בקרה שני - מעגל זה כולל את פונקציות ניהול הסיכונים המשמשות כגורם הבקרה של ההנהלה והינה בלתי תלויה ביוצרי הסיכונים וכן את בקרי סיכון האשראי והסיכונים הפיננסיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי. התהליכים המתקיימים במסגרת מעגל בקרה זה הינם, בין היתר: התווית מדיניות לניהול הסיכונים (בשיתוף הפונקציה העסקית), זיהוי ומדידה עצמאית של רמות החשיפה לסיכונים, בחינת קיומם של תהליכי עבודה נאותים, תיקוף המודלים, בחינת העמידה במגבלות שנקבעו במסמכי המדיניות השונים ודיווח על רמות החשיפה ועל חריגות ממדיניות הבנק ומהנהלים לגורמים הרלוונטיים.

מנהל סיכונים ראשי - בהתאם להוראות בנק ישראל ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, מינה הבנק מנהל סיכונים ראשי לבנק (CRO). החל מיום 1 באוגוסט, 2011 מכהן מר מיכאל בן ישי, סמנכ"ל וחבר הנהלה, כמנהל חטיבת הסיכונים של הבנק ומנהל הסיכונים הראשי. תפקידה של חטיבת ניהול הסיכונים הינו לחזק את יכולתו של הבנק להבין את מכלול הסיכונים בפניהם ניצב הבנק והבטחת ניהולם הזהיר. הנחיות בנק ישראל מגדירות את עקרונות הפעילות של מנהל הסיכונים הראשי ושל פונקציות ניהול הסיכונים, ומפרטות את מעמדם, תפקידם ותחומי אחריותם.

תכלית תפקידו של ה-CRO הינה לייצר ראייה רחבה וחוצת ארגון של מכלול הסיכונים הטבועים בפעילות הבנק, בין היתר, באמצעות יצירת תרבות ניהול סיכונים המשפיעה על כלל הפעילויות של הבנק.

באחריותה של פונקציות ניהול הסיכונים והעומד בראשה לספק לדירקטוריון הבנק ולהנהלתו הבכירה, באופן ישיר ובלתי אמצעי, את כל המידע הרלוונטי לשם פיקוח הולם על פרופיל הסיכונים של הבנק באופן שיסייע בהכוונת פעילותו.

מעגל בקרה שלישי - מעגל זה כולל, בין היתר, את הביקורת הפנימית המבצעת בדיקת תקינותן של פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, החברות הבנות ותאגידי העזר שלו ובכלל זה: בחינה והערכה של הנאותות והאפקטיביות של מסגרת הבקרה הפנימית ושל האופן שבו בעלי התפקידים והסמכויות ממלאים את תפקידיהם. בחינת עסקאות

ובחינת פעולתם ותפקודם של תהליכים ספציפיים בבקרה הפנימית. בחינת יישום ואפקטיביות של הנהלים לניהול סיכונים והמתודולוגיה להערכת סיכונים. בחינת האמצעים לשמירת נכסי הבנק. בחינת מערכות המידע השונות לרבות: מערכות מידע עסקיות ותפעוליות, מערכות מידע המשמשות לצרכים ניהוליים ופיננסיים ומערכות הדיווח. מערכת המידע האלקטרוני ושרותי בנקאות בתקשורת. בחינת נאותות מסגרת הבקרה הפנימית בתהליך הפקת דיווחים פיננסיים. בחינת הדיוק והמהימנות של הרישומים החשבונאיים ושל הדיווחים הפיננסיים. בחינת המהימנות והעיתוי של הדיווח לרשויות הפיקוח ולרשויות האחרות. בחינת מערכות להבטחת ציות לחוקים, לדרישות רגולציה ולכללי ההתנהגות והיישום של המדיניות ושל נהלי הבנק. ביקורת על הביצוע השוטף של החלטות הדירקטוריון וההנהלה ועל פעילות ההנהלה הבכירה. בחינת תהליך הערכת ההון ביחס להערכת הסיכונים הגלומים בפעילות התאגיד הבנקאי. ביצוע של בדיקות וחקירות מיוחדות.

הלימות הון

רקע כללי

בנק ישראל פרסם ב-20 ביוני, 2010 הוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות במדידה והלימות הון. ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון והיא מבוססת על המלצות ועדת באזל, בנושא ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II) שפורסמו ביוני 2006.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.

נדבך שני - תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).

נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים. בדוחות אלו, בדומה לכלל המערכת הבנקאית, דווחו נתוני הלימות ההון על פי עקרונות הגישה הסטנדרטית בבאזל II כפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם.

בחודש יוני, 2011 עודכנו על ידי ועדת באזל ההמלצות בנושא "מסגרת פיקוחית גלובלית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" שקיבלו את השם באזל III. בין היתר ההמלצות כוללות דרישה להעלאת יחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) המזערי בהדרגה מ-2% עד ל-7% (4.5% יחס הון מזערי ובנוסף 2.5% כרית לשימור הון) בשנת 2019. עוד כוללות ההמלצות דרישות חדשות בתחום ניהול סיכון הנזילות (בחודש ינואר 2013 ועדת באזל עדכנה את ההמלצות בנושא נזילות), הגדרת כריות הון נוספות (כרית אנטי מחזורית וכרית ספציפית כנגד הסיכון המערכתי), דרישה לניהול יחס מינוף ועוד. עוד המליצה הוועדה כי מכשירי ההון ברובד 1 יידרשו לכלול מנגנון לספיגת הפסדים וכי מכשירים שלא עומדים בתנאים החדשים יופחתו בהדרגה מההון.

ביום 30 בדצמבר, 2012 פרסם בנק ישראל טיוטות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III במערכת הבנקאית בישראל (נוהלי בנקאי תקין 201 - 211).

בטיטות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

- לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 (הון ליבה) מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.
 - לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.
- בנוסף, נקבעו קריטריונים לכשירות של הון עצמי רובד 1, הון רובד 1 נוסף והון רובד 2. כמו כן, נקבעו הוראות מעבר המתייחסות להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו.
- הבנק ערך סקר להשפעה הכמותית של המעבר למשטר באזל III. לפי תוצאות סקר זה, המעבר למשטר באזל III מקטין את יחס הלימות ההון העצמי, רובד 1 בכ- 0.2%.

תהליכי ה-ICAAP וה-SREP

ביום 10 במאי, 2012, אישר דירקטוריון הבנק את התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית - ICAAP - Internal Capital Assessment Adequacy Process ליום 31 בדצמבר 2011. ה-ICAAP הינו תהליך שוטף שבאמצעותו הבנק מזהה ומטפל בסיכונים הגלומים בפעילותו, בוחן את ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים אלו ומוודא כי ההון העומד לרשותו עולה על דרישה זו. בניית תהליך זה בבנק מהווה חלק מרכזי בהיערכות הבנק לדרישות באזל II ולדרישות בנק ישראל ליישום הוראות הנדבך השני של הוראות אלו.

נתוני הדוחות הכספיים של הבנק, חישוב נכסי הסיכון ויחס הלימות ההון ליום 31 בדצמבר, 2012 מחושבים ומוצגים בהתאם להנחיות הנדרשות על פי כללי הגישה הסטנדרטית בבאזל II. יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון בשיעור 14.4% ויחס הון ליבה לרכיבי סיכון בשיעור 9.7% (באזל II) המוצגים בדוח ליום 31 בדצמבר, 2012 מכסים על פי הערכות הבנק את ההון הנדרש בגין הנדבך הראשון והנדבך השני, כולל תרחישי קיצון שמשמשים את הבנק בהערכתו הפנימית. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים.

במקביל לתהליך ה-ICAAP, מבצע המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה (הקרוי SREP - Supervisory Review and Evaluation Process) במסגרתו נדרש הפיקוח לחוות את דעתו על הלימות הונו של תאגיד בנקאי ועל נאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון), תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

במסגרת דיונים נמשכים אלה בין בנק ישראל לבין הבנק שבמסגרתם נדונות סוגיות העולות מתהליך ה-ICAAP וה-SREP, נתקבל בבנק ביום 19 בפברואר 2013 מכתב הליך הסקירה הפנימי (SREP) של בנק ישראל. המכתב מתייחס למסמך ה-ICAAP לשנת 2011 ובו הבעת עמדתו של בנק ישראל על הצורך בקבלת החלטה ליעד הון ליבה ארוך הטווח ביחס הגבוה מהמוצע על ידי הדירקטוריון.

כמו כן נקבע כי קבלת ההחלטה הנ"ל תעשה במהלך הדיונים על תהליך ה-ICAAP לשנת 2012 שאמור להסתיים עד ליום 30 באפריל 2013.

המפקח על הבנקים פרסם הוראת שעה בדבר יישום דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II. להלן טבלת קשר בין דרישות הגילוי בהוראה האמורה לבין סעיפי דוח הדירקטוריון או הביאורים לדוחות הכספיים בהם נכלל המידע הנדרש, למעט דרישות אשר אינן רלוונטיות לבנק (כגון נושא האיגוח):

מספר טבלה	נושא	מיקום	מספרי עמודים
טבלה 1	תחולת היישום	הלימות הון	77-78
טבלה 2	מבנה ההון	הלימות הון ביאור 16	79 210-211
טבלה 3	הלימות ההון	הלימות הון ביאור 16 ב	79-80 211
טבלה 4	סיכון אשראי - דרישות גילוי כלליות	סיכונים אשראי תוספת ה' לסקירת הנהלה ביאור 5 ביאור 18	81-91 142-143 196-201 216-219
טבלה 5	סיכון אשראי - גילוי לגבי תיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית	הלימות הון חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	80-81 89
טבלה 7	הפחתת סיכונים אשראי	הלימות הון	81
טבלה 8	סיכון אשראי של צד נגדי	ביאור 20 סיכון סליקה וסיכון צד נגדי	227 92
טבלה 10	סיכון שוק	סיכונים השוק	92-98
טבלה 12	סיכון תפעולי	סיכונים תפעוליים	99-101
טבלה 13	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	ביאור 4	192-195
טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי	סיכון הריבית	94-95

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל II:

הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		
2011	2012	
מיליוני ש"ח		
644.6	693.0	הון רובד 1, לאחר ניכויים
318.6	338.0	הון רובד 2, לאחר ניכויים
963.2	1,031.0	סך הכל ההון הכולל

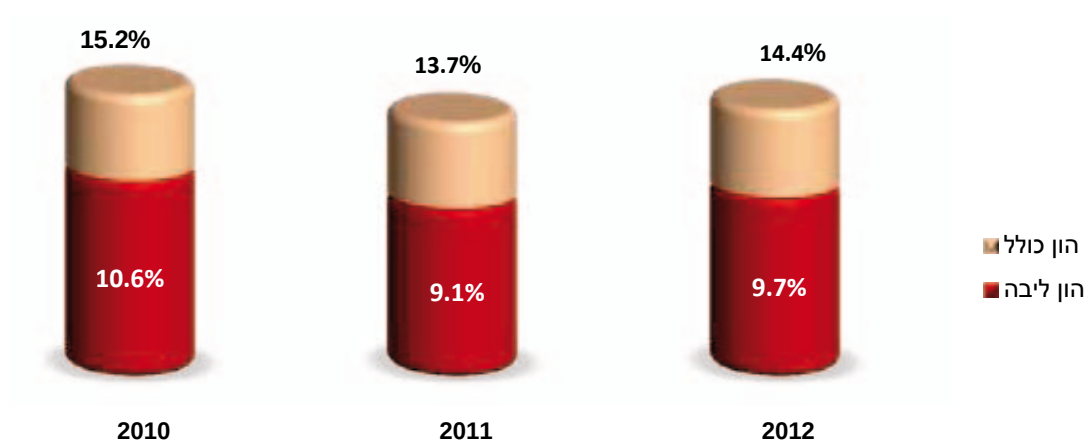
יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,395.8	6,452.3	סיכון אשראי
171.6	148.2	סיכונים שוק
491.1	553.3	סיכון תפעולי
7,058.5	7,153.8	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

יחס ההון לרכיבי סיכון

9.1%	9.7%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.7%	14.4%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0%	13.0%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

להלן יחסי ההון לרכיבי סיכון לפי שנים:

להלן יתרות נכסי סיכון של הבנק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סיכון אשראי	נכסי סיכון	דרישת הון
חשיפות של ריבונות	5.9	0.5
חשיפות של סקטור ציבורי	0.8	0.1
חשיפות של תאגידים בנקאיים	177.1	15.9
חשיפות של תאגידים	1,576.1	141.8
חשיפות בביטחון גדל"ן מסחרי	54.0	4.9
חשיפות קמעונאיות ליחידים	850.8	76.6
חשיפות של עסקים קטנים	168.3	15.1
חשיפות בגין משכנתאות לדיוור	3,452.6	310.7
חשיפות בגין נכסים אחרים	166.7	15.0
סיכון שוק	148.2	13.3
סיכון תפעולי	553.3	49.8
סך הכל	7,153.8	643.7

להלן הרכב חשיפות (לפני המרה לאשראי של חשיפות חוץ מאזניות) לפי משקלי סיכון על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

משקל סיכון	לפני הפחתה	אחרי הפחתה
0%	1,777.0	1,777.0
20%	88.9	88.9
35%	4,485.7	4,484.9
50%	310.7	332.3
75%	3,892.0	3,706.0
100%	2,724.2	2,551.7
150%	89.1	88.6
סך הכל	13,367.6	13,029.4

להלן הרכב החשיפות והיתרות המכוסות בביטחונות וערבויות על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

חשיפת סיכון המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי כשיר		חשיפת אשראי ברוטו		חשיפת אשראי נטו	
סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות	סכומים שנגרעו בגין ערבויות	סכומים שנוספו בגין ערבויות
חובות של ריבונות	1,799.9	-	-	1,799.9	-
חובות של ישויות סקטור ציבורי	1.6	-	-	1.6	-
חובות של תאגידים בנקאיים	368.5	-	-	368.5	21.7
חובות של חברת ניירות ערך	-	-	-	-	-
חובות של תאגידים	2,065.1	-151.2	-21.7	1,892.2	-
חובות בבטחון נדל"ן מסחרי	54.0	-	-	54.0	-
חשיפות קמעונאיות ליחידים	1,301.1	-46.9	-	1,254.2	-
הלוואות לעסקים קטנים	369.4	-138.4	-	231.0	-
משכנתאות לדיור	7,234.7	-1.7	-	7,233.0	-
איגוח	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	173.3	-	-	173.3	-
סך הכל	13,367.6	-338.2	-21.7	13,029.4	21.7

סיכוני אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלו או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלוואים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכוני אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ניהול הסיכון, הפחתתו וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך נוסף הינו מסמך מדיניות האשראי המאושר על ידי דירקטוריון הבנק, המתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, מגבלות ובטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על-פי סיווגם הענפי.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

- מגזר משקי הבית ולקוחות הפעילות הבינלאומית נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
- לקוחות עסקיים, בעיקר בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות המחלקה העסקית הכפופה למנכ"ל הבנק.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על ידי הדירקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את מעגל הבקרה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל.

מערכות מדידה ומעקב - בבנק נעשה שימוש במספר מערכות ממוחשבות לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה למעגל הבקרה הראשון וכן למעגל השני והשלישי, לאיתור סיכוני אשראי.

בין המערכות העיקריות ניתן למנות את מערכת האשראי המסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, ומערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודל דרוג הקיים בבנק. הבנק השלים פיתוח מערכת דירוג לקוח באשראי הצרכני המשולבת במערכת חיתום אשראי זה.

הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל את כלי המדידה הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי.

הפחתת סיכון האשראי - במטרה להפחית את סיכון האשראי הבנק פועל על פי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לקבלת בטוחות וניהולן, שיעורי הסתמכות על בטוחות, רישום הבטוחות וכד'.

בטוחות - הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן. כמו כן מתקבלים בבנק בטוחות נוספים: שעבוד רכב, צ'קים, שעבוד פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב, ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי השענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטוחות מותאמים לנסיבות ההלוואה.

בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטוחות ולעדכון ערכם.

יחידות הבחינה במעגל הבקרה השני, בקרת אשראי וכן הביקורת הפנימית בודקים את תיקי הביטוחות, בנוסף לגורמים העסקיים במעגל הראשון.

בחישוב הלימות ההון פועל הבנק בהתאם להוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בדבר מדידה והלימות ההון ומקזז מהאשראי לציבור בטוחות המותרים בניכוי על פי הוראות אלו.

בחישוב זה, על פי הוראה 203, מתייחס הבנק לשני מכשירי CRM מרכזיים, על פי הנחיות באזל II, הבהרות בנק ישראל ובהתאם לחוות דעת משפטית. הראשון הוא פיקדונות וחשכונות שהוקמו ומנהלים בבנק, השני הוא ערבויות צד ג' אשר מבטיחות חשיפות של לקוחות הבנק.

הפיקדונות והחשכונות אשר יכולים לשמש כמבטיחי אשראי הינם פיקדונות אשר מסומנים במערכת הבנק כמשועבדים כאשר בעל הפיקדון הוא גם בעל החשיפה, וכן פיקדונות אשר רשומים במערכת הבנק ושועבדו לטובת הבנק, כאשר בנוסף השעבוד נרשם ברשם המשכונות או רשם החברות, לפי העניין. קיזוז הפיקדונות והחשכונות מסך האשראי לציבור נעשה בהתאם לעמידת הבטוחה בהוראות האמורות.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי:

הבנק אימץ מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים המבוססת על מעגל פיקוח ו-3 "מעגלי בקרה":

הגופים המפקחים

הדירקטוריון - הדירקטוריון וועדותיו הינם בעלי האחריות העליונה לקביעת האסטרטגיה העסקית של הבנק לרבות בתחום ניהול הסיכונים והבטחת הונו של הבנק. כמו כן מאשר הדירקטוריון את המדיניות העסקית ותכנית העבודה של הבנק בכל שנה, ובוחן את הקצאת נכסי הסיכון לגורמים העסקיים. הדירקטוריון מאשר את מגבלות החשיפה לסיכון אשראי, מסמך מדיניות ניהול סיכונים אשראי; מקיים מעקב תקופתי אחר התפתחות החשיפה לסיכונים אשראי; ודן בשינויים נדרשים במגבלות על מנת לוודא כי המגבלות שקבע מאפשרות את ההתנהלות השוטפת תוך עמידה בתיאבון שקבע לסיכון. הדירקטוריון בוחן את מאפייני סיכון האשראי הגלומים בפעילות או מוצרים רלוונטיים חדשים.

ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים - תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. תפקידה וסמכויותיה יכללו, בין היתר: דיון במדיניות החשיפה של הבנק לסיכונים השונים ובמסמך החשיפות והמלצה בהתאם לדירקטוריון, דיון בהצעות למוצרים או לפעילויות חדשות והמלצה בהתאם לדירקטוריון.

ועדת האשראי של הדירקטוריון - ועדת אשראי דירקטוריונית מקיימת דיונים מקדמיים ופרטניים בנושאים של קביעת מדיניות האשראי בבנק וכן בנושאים נוספים אשר על פי החלטת הדירקטוריון, מעת לעת, נדרשת העמקה בהם, וממליצה לדירקטוריון בהתאם.

על פי הוראת המעבר שנקבעה במסגרת הוראת נב"ת 301 החדשה, דירקטוריון הבנק אישר תכנית לצמצום מעורבות הדירקטוריון באישור אשראי. הדירקטוריון יאשר בקשות אשראי החורגות באופן משמעותי ממהלך העסקים הרגיל של הבנק ולפיכך מהווים חריגה ממדיניותו. הבקשות יובאו לדירקטוריון מבלי שיובאו קודם לועדת אשראי דירקטוריונית על פי מדרג סמכויות והנחיות מפורטות במדיניות האשראי לשנת 2012 כפי שאושרו ביום 22 בנובמבר, 2011 על ידי הדירקטוריון. יצוין כי היקף העסקאות החורגות ממדיניות האשראי והמובאות לאישור הדירקטוריון הינו מצומצם ביותר.

הנהלה - בין היתר באמצעות וועדותיה, אחראית לבסס מערכת אפקטיבית של ניהול הסיכונים ובקרתם, לרבות: גיבוש תכנית העבודה השנתית של הבנק ומדיניות האשראי, גיבוש מדיניות ניהול הסיכונים שנתית של הבנק, הגדרה של רמות החשיפה לסיכונים אשראי והגדרה של הרמות הרצויות בפועל, קביעת נהלים הקשורים לזיהוי, מדידה, ניטור ובקרה אחרי החשיפה לסיכון אשראי והבטחת האפקטיביות של תהליך ניהול סיכון זה באמצעות תהליכים מבוססים ובאמצעות גורמי הבקרה בחטיבת הסיכונים.

נוטלי ומנהלי הסיכון - מעגל I

ועדת אשראי פנימית - בה חברים חברי ההנהלה הבכירה בעלי מיומנות פיננסית ומשפטית, ובהם מנהלי אגפי האשראי של הבנק, ובראשה עומד מנכ"ל הבנק. הועדה דנה בבקשות למתן/חידוש אשראי ללווים/קבוצות לווים בסכומים שנקבעו ובהתאם לתמהיל הביטחונות כפי שהוגדר בנהלי הבנק אשר אושרו על ידי הדירקטוריון. כחלק מהתכנית לצמצום מעורבות הדירקטוריון באישור אשראי והגדלת סמכויות וועדת האשראי הפנימית, מנהל הסיכונים הראשי או נציג מטעמו צורף כמשקיף בשיבות וועדת האשראי. מנהל הסיכונים הראשי ידווח לפי שיקול דעתו על אשראי מסוים ליו"ר הדירקטוריון/יו"ר הוועדה לניהול סיכונים.

מוסמכי אשראי - תפקידם לאשר בקשות אשראי על-פי קריטריונים שנקבעו במדיניות האשראי המאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון ונהלי הבנק.

מערך החיתום - פועל במחלקת אשראי קמעונאי ומסחרי באגף העסקי ומעביר לאישור, לאחר הערכה ובחינה מחדש, כל בקשת אשראי החורגת מסמכות אישור של מנהל סניף, בפני גורמי האישור הבכירים יותר.

אגף אשראי קמעונאי - אגף אשראי קמעונאי כולל את פעילות האשראי הקמעונאי ואת פעילות האשראי המסחרי המטופלת במסגרת מחלקת אשראי קמעונאי ומסחרי.

אגף סינון - אגף זה אחראי על פעילות הסניפים, אשר הם יוצרי סיכון האשראי. האגף אחראי על הדרכת הסניפים, הכוונתם, ניהול המכירות ועמידה ביעדים.

מחלקת גבייה - תפקידה לאכוף את גביית החובות הבעייתיים. מחלקת הגבייה עוסקת בסיווג, הסדרה, גביה ומדידת הפרשות לחובות מסופקים בתחום האשראי הקמעונאי, העסקי והמסחרי.

פונקציית ניהול הסיכון - מעגל II

מנהל סיכונים ראשי - מנהל הסיכונים הראשי הינו האחראי למעגלי הבקרה הבלתי תלויים ותפקידו לוודא יעילות כוללת של מערכת ניהול ובקרת הסיכונים. כמו כן הוא מוודא דיווח סיכונים שוטף, מהימן ורלוונטי, ובדק באופן תקופתי את הציות לחלוקת הסמכויות ולמגבלות החשיפה שנקבעו.

יחידת בקרת סיכונים - היחידה לבקרת סיכונים, משמשת כפונקציה בלתי תלויה, אשר תפקידה, בין היתר, הינו לספק מידע להנהלה ולדירקטוריון אודות סיכונים אשראי; לחוות דעה כוללת עצמאית על החשיפות לסיכונים האשראי, פיתוח מודלים למתן אשראי (המבוססים ומתוקפים סטטיסטית) ופיתוח כלים ומתודולוגיות (Best Practice) לניהול סיכונים האשראי. תהליך הערכה של היחידה הינו בלתי תלוי בגורמים המאשרים את האשראי שכן בקרת האשראי אינה מעורבת בהחלטות לגבי מתן אשראי ותנאיו. ביחידה פועל בקר אשראי שתחום אחריותו כולל מספר תחומים:

הערכת טיב הלווה הספציפי ואיכות תיק האשראי הכולל, כיסוי לווים עיקריים, בדיקה ובקרת הלווים. כמו כן מכינה היחידה דוח רבעוני על מגמות בחשיפות אשראי המוגש לפורום ניהול סיכונים אשראי, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון. הדוח כולל סקירת מדדים לסיכון האשראי הן העסקי והן הקמעונאי, בהשוואה בין תקופות ובהשוואה לבנקים אחרים (ככל שניתן).

פורום ניהול סיכונים אשראי - מטרתו לסקור את הדיווחים המתקבלים מנוטלי וממנהלי הסיכון ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכונים אשראי, וכן לדון במדיניות בטרם היא מוגשת לאישור. כמו כן, הפורום ידון באומדני החשיפה החודשיים, בדוח המגמות הרבעוני ובסוגיות שעולות תוך כדי עבודתה של יחידת נס"א או בקרת אשראי, בלקחי בחינה, בלקחי גביה וכן בנושאים נוספים על-פי הצורך.

יחידת הבחינה המרכזית - בוחנת תיקי משכנתאות עפ"י קריטריונים שקבעה הנהלת הבנק טרם ביצועם בפועל וכן בחינת הלוואות רכב לפני ביצוע. מערך הבחינה הינו חלק מחטיבת המשאבים, כך שנוצרת הפרדה ניהולית בין תהליך האישור והעברת המסמכים לבין בחינתם.

יחידת הבחינה וניתוח סיכונים האשראי (נס"א) - היחידה הוקמה במסגרת היערכות באזל II לצורך הפרדה בין הדרג היוצר את סיכון האשראי (המביא את העסקה לבנק), הדרג המכין את בקשת האשראי והדרג המאשר. ליחידה שני תפקידים עיקריים:

1. בחינת תיקי אשראי וניתוח סיכונים אשראי. במסגרת מעגל הבקרה השני היחידה עוסקת בבחינת תיקי אשראי ובטחונות של לווים (מסקטור הנדל"ן ומהמחלקה לבנקאות מסחרית) הן בטרם מתן האשראי והן במהלך חיי האשראי השוטפים.
2. קבלת בקשת האשראי לפני העברתה לאישור, ובחינה האם מבנה העסקה, כפי שמפורט בבקשת האשראי, עולה בקנה אחד עם מדיניות האשראי ומדיניות התיאבון לסיכון של הבנק. יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

מנהל יחידת נס"א מחווה את דעתו על עסקת האשראי המובאת לאישור מוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן - "מסמך נס"א").

לא יידונו בקשות אשראי בוועדות האשראי ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל.

יחידת הנס"א כפופה למנהל חטיבת הסיכונים ומדווחת לו ישירות על פעילותה.

בקר אשראי ובטחונות בני"ע - נדרש לפקח על קיום הוראות תקנון הבורסה בעניין מתן אשראי (במסגרת פעילות ני"ע), דרישת ביטחונות ומכירות בחסר וכן על קיום הוראות הדירקטוריון בנושאים אלו. הבקרה כוללת בדיקת חסמים והתראות, פעולות קאסטודיאן, בקרה על חשבוניות מיוחדים, וכן בדיקות נוספות. במקרים של חריגות ידווח הבקר לגורמים הרלוונטיים בבנק בהתאם לגובה החריגה ובעת הצורך ידווח אף ליו"ר הדירקטוריון. בנוסף, ינהל הבקר מעקב שוטף אחר חריגות אשראי, בטחונות - Short בפעולות בני"ע.

צוות תרחישי קיצון - הצוות קובע את תרחישי הקיצון השונים הכוללים תרחישי קיצון הוליסטיים לרבות התרחשויות אפקטי הדבקה בין השווקים ובהתאם להנחיות באזל II ויבחן את תוצאותיהם. במקרה הצורך הצוות ימליץ להנהלה על היערכות נדרשת להתממשות של תרחישי הקיצון.

גופי בקרה - מעגל III

מבקר פנים / ביקורת פנימית - הביקורת אמונה על בחינת פעולות ותהליכים המתבצעים על ידי הבנק, ועיקרן: תקינות הפעולות המבוצעות על ידי הבנק ועובדיו, עמידת הבנק בהוראות רגולטוריות ונהלים פנימיים, יישום החלטות הדירקטוריון וההנהלה, ניהול הנכסים וההתחייבויות, תיקון הליקויים שהתגלו בדוחות ביקורת ובחינת תהליכי ניהול הסיכונים בבנק.

אגף הכספים - במסגרת תפקיד האגף הוא אחראי על הרישום החשבונאי ומתן כף על המידע הפיננסי שמשמש את ניהול הסיכונים. בנוסף האגף מספק נתונים ספציפיים ביחס להרכב ההון, פריטי ההון ותחזית ההון ונכסי הסיכון ל-3 השנים הבאות. בנוסף, לאגף יש אחריות על בניית דוחות בנושא נדבך 1 ועל מעקב אחר העמידה השוטפת בתוואי הלימות ההון שנקבע בתכנית העבודה השנתית לרבות הקצאת נכסי סיכון לתחומי הפעילות.

ועדה פנימית לחובות פגומים - בה נערכים דיונים מקדמיים ללווים/קבוצות לווים בסכומים שנקבעו במדיניות בטרם מתקיים הדיון בוועדת הדירקטוריון.

רו"ח חיצוני - מבצעים משימות ביקורת וסקירה חשבונאית בהתייחס לדוחות הכספיים של הבנק.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לווים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד, מסגרת לקבוצת לווים ומסגרת לששת הלווים הגדולים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

ביום 8 בנובמבר, 2011 פורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לווים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לווים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש ליתן גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים - "פארי פסו".

הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

מתוך 18 סניפי הבנק, 3 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה חרדית ו-2 מסניפי הבנק מצויים באזורים המאופיינים באוכלוסייה שרובה מן המגזר הערבי.

במגזר החרדי הבנק מרוכז מעבר לחלקו באוכלוסייה של מגזר זה. ובמגזר הערבי הבנק אינו מרוכז מעבר לחלקו באוכלוסייה של מגזר זה. הבנק בוחן חשיפתו למגזרי אוכלוסייה אלו באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזרים אלו.

הבנק בוחן אחת לרבעון את ריכוזיות האשראי בבנק, גם במסגרת תרחישי קיצון, ותוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון במסגרת דוח חשיפות אשראי רבעוני.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיק האשראי בבנק מנוהל באגף האשראי הקמעונאי, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, מנוהל במחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה ישירות למנכ"ל. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר, וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

באשראי הקמעונאי פועל מרכז חיתום, המעלה לאישור כל בקשת משכנתא, החורגת מסמכות אישור מנהל סניף, בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי.

בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי, וכל זאת מתוך מטרה לקיים פונקציה ניטור על תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על ידי צוות בקרה ודוחות, ולא על ידי הרפרנטים (יוצרי הסיכונים), והן עוברות בחינה של יחידת נס"א (הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים), בטרם הן מוגשות לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, היחידה אף בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי, ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכונים אשראי, יחידת נס"א נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן - "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיון במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה. מנהל יחידת נס"א מדווח לחטיבת הסיכונים על מסמכי נס"א שהוכנו על ידו.

במחלקת ליווי הפרויקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמותו. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרויקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלווה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרויקט, בדרך כלל אחת לחודש (עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרויקט על ידי הרפרנטים באגף.

בתחום האשראי המסחרי מובאות בקשות האשראי לחידוש, לפחות אחת לשנה. תיק האשראי והביטחונות נבדקים הן במועד מתן האשראי הראשוני והן במועד חידושו. גם בתחום זה נערכות בדיקות לגבי איתנותם הפיננסית של הלווים ולגבי הדוחות הכספיים. כמו כן מתבצעות בקורות יומיות על חריגה ממסגרות אשראי וביטחונות.

טיפול וזיהוי באשראי בעייתי

לצורך מתן המלצות בדבר סיווגי אשראי והפרשות להפסדי אשראי מתקיימת אחת לרבעון, סקירה פרטנית של כל לקוחות סקטור הנדל"ן ולקוחות מסחריים של מחלקת האשראי הקמעונאי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד', ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים.

ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות מסופקים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות. כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן כי לווה נקלע לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיים דיון מיידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מיידיות באם להעבירו לטיפול מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

באשראי הקמעונאי - כאשר הלוואה נכנסת לפיגור - הסניפים מטפלים בגביה עד עומק פיגור מסוים שנקבע בנהלים. הלוואות שמעבר לעומק הפיגור הנ"ל מועברות לטיפול מחלקת הגביה. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף, מרמה, חשד לבריחת לווים לחו"ל וכד' העברת התיק על ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מיידיית ללא תלות בגובה הפיגור.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים במסגרת פעולת הגביה בבנק, ומפקחת על עבודת עורכי הדין וקבלני המשנה המעורבים בהליכי הגביה.

הנהלת הבנק שואפת להסדיר עם לוויים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים, ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הלוויים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, יינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב.

קיים בבנק מערך נהלים מסודר הן באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

בקורות אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הלוויים הקיימים.

הדירקטוריון וועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוחו למגזרים, לוויים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי.

לבנק יש מערכת פנימית לדירוג לוויים התומכת בקבלת החלטות אשראי. בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. בכל מתן אשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודל דרוג הקיים בבנק.

הבנק קובע את ההפרשות להפסדי אשראי בהלוואות בשעבוד דירת מגורים על פי נוסחת עומק פיגור כפי שנקבעה בהוראה מס' 314 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין יתרת הלוואות לדירוג שניתנו החל משנת 2009 ואילך ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ- 60%.

ביתר האשראי הקמעונאי וכן באשראי העסקי, הבנק קובע הפרשותיו בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" שפורסם ביום 31 בדצמבר, 2007. החוזר מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב.

על פי החוזר, הבנק קובע כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק מזהה לצורך בחינה פרטנית כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שאין כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר. כן מזהה הבנק לצורך הערכה פרטנית, חובות אחרים (למעט הלוואות לדירוג לגביהן חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור) אשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה קבוצתית. ההפרשה הפרטנית תוכר לגבי כל חוב ששווה כפגום. חוב יסווג כפגום כאשר על פי מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו על פי התנאים החוזיים של החוב. חוב מסווג כפגום כאשר החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב מגובה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי בניכוי עלויות מכירה.

ההפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - מיושמת עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדירוג וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדירוג לגביהם חושבה הפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות

אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן – "FAS 5"), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי בשנים 2008 עד 2011 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, הבנק פועל למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם (ככלל, כאשר בפיגור מעל 150 ימים) וביטחונותיהם.

הוראה זו יושמה בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011. ההוראה לא יושמה למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים:

יתרה ליום 31.12.2011			יתרה ליום 31.12.2012		
סיכון אשראי ³			סיכון אשראי ³		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
1. סיכון אשראי בעייתי¹					
38.6	3.0	35.6	87.8	9.7	78.1
113.1	38.1	75.0	34.6	6.3	28.3
265.3	6.3	259.0	278.1	0.4	277.7
417.0	47.4	369.6	400.5	16.4	384.1
310.6		310.6	280.3		280.3
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*					
*מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר ²					
2. נכסים שאינם מבצעים:					
38.6	3.0	35.6	53.8	9.7	44.1
-	-	-	-	-	-
38.6	3.0	35.6	53.8	9.7	44.1
סך הכל נכסים שאינם מבצעים					

1. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
2. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאים בפיגור של 90 יום או יותר.
3. סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים;
4. לא כולל חובות שהכרת הכנסות הריבית בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן טבלה המציגה שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2012	
א.	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.81%	
ב.	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
2.90%	
ג.	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
0.96%	
ד.	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
118.57%	
ה.	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
4.14%	
ו.	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.38%	
ז.	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הממוצעת
0.38%	
ח.	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין הציבור
100.28%	

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים¹ על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר, 2012:

סך חשיפת אשראי במיליוני ש"ח ²		
ליום 31 בדצמבר		
דרוג אשראי חיצוני	2012	2011
AAA עד AA-	49	28
A+ עד A-	56	27
ללא דרוג	-	25
סך הכל חשיפה ³	105	80

1 בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.

2 פקדונות ויתרות עו"ש בבנקים, אין לבנק סיכונים אשראי חוץ מאזני.

3 לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, דנמרק, שווייץ, גרמניה, בריטניה וקנדה.

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל. הבנק מסתמך על דירוגים של חברות הדירוג - "Standard & Poors", "Moody's". דירוגים אלה רלוונטיים ביחס לפיקדונות אשר הופקדו בבנקים זרים בלבד.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

עלייה במודעות העולמית ובישראל, הבאה לידי ביטוי בהרחבת הרגולציה, לקיום הוראות הנוגעות לאיכות הסביבה מחייבת את הבנק להתייחס לחשיפה פיננסית פוטנציאלית הנובעת מסיכונים סביבתיים. הבנק מחויב כלפי ציבור לקוחותיו ובעלי המניות לניהול עסקיו באופן רווחי ואחראי. כחלק ממחויבות זו, פועל הבנק לזהות, להעריך ולנהל את הסיכונים הסביבתיים הכרוכים בפעילותו ובפעילות לקוחותיו. התיאבון של הבנק לסיכון בתחום זה נמוך ולכן הבנק פועל על פי עקרונות שמרניים לניהול סיכונים סביבתיים בפעילות פיננסית.

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה לא גבוהה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות סקטור הנדל"ן במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום סביבה.

הלוואות לדיור

בנק ירושלים שם לו כיעד לשפר את איכות תיק האשראי. יעד זה מושג על-ידי פעילות לשיפור לקוחותיו החדשים. פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיור הינה עם אוכלוסיות מעשירין האמצעי ומעלה וכקהל המטרה העיקרי, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, הכנסת המשפחה ברוטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק. בשנתיים האחרונות, ירד שיעור המימון בהלוואות לדיור שנותן הבנק באופן ניכר, בשנת 2012 כ- 92% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

שיעור המימון הממוצע בבנק - יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך מאוד ועומד על כ- 31% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועל פי מספר חדרים).

הטבלה הבאה מציגה את התפתחות איכות תיק האשראי לדיור:

2008	2009	2010	2011	2012	
937	1,179	1,996	1,489	1,476	סך הכל ביצוע (מיליוני ש"ח)
					מזה:
523	743	1,198	731	328	ברבית משתנה בתדירות קצרה מ- 5 שנים במיליוני ש"ח
252	247	482	243	252	במט"ח במיליוני ש"ח

נתונים כלליים על משכנתאות בש"ח (לפי שנת הביצוע):

2008	2009	2010	2011	2012	
199	203	217	226	221	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
3,082	3,322	3,716	3,740	4,136	הכנסה לנפש בממוצע (ש"ח)
					התפלגות סכום הביצוע לפי אחוז מימון הנכס (LTV)
58%	61%	60%	87%	92%	0%-60%
38%	36%	37%	12%	7%	61%-75%
4%	3%	3%	1%	1%	מעל 75%
					התפלגות מספר הסכומים על פי סכום ביצוע:
85%	82%	75%	72%	74%	0-500
11%	14%	18%	19%	18%	500-1,000
4%	4%	7%	9%	8%	מעל 1,000 (*)
300	324	447	458	510	סכום הלוואה ממוצעת (אלפי ש"ח)

(*) בשנת 2012, ניתנו 113 הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח, בסכום כולל של 394 מיליוני ש"ח.

איכות לקוחות

אוכלוסיית לקוחות המשכנתאות נמנית בעיקר עם לקוחות בסוף שנות השלושים לחייהם מהעשירונים 6 ומעלה עם הכנסה הגבוהה מההכנסה הממוצעת במשק. יחס ההחזר להכנסה הממוצעת נמוך משמעותית מדרישות המינימום כמוגדר במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

שיעור המימון בהלוואה לדיור משמש מדד ליכולתו של הלקוח להיפרע מההלוואה אותה נטל. ככלל הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת לא יעלה על 35% מהכנסות משק הבית. בהלוואות בהן שיעור ההחזר גבוה יותר, האשראי ניתן ללווים בעלי היקף נכסים גבוה, ושיכולת ההחזר איננה מתבססת רק על ההכנסה השוטפת של המבקשים.

בשנת 2012 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 33%, כאשר כ- 11.4% בלבד מהאשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ- 35%. שיעור המימון הממוצע ללקוחות אלו עמד על פחות מ 60%.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, בדרך כלל ל- 75% מערך הנכס המשועבד. בשנתיים האחרונות התמקדו מרבית ביצועי האשראי בשיעורי מימון שאינם עולים על 60% מערך הנכס המשועבד. בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים החל מהמחצית השנייה של שנת 2010 הקטין הבנק משמעותית את שיעור ההלוואות הניתנות בשיעור מימון מעל 60%. החל מחודש נובמבר 2012 החל הבנק ליישם את הוראת המפקח על הבנקים בנושא הגבלת שיעור המימון בהלוואות לדיור לפיה חלק משמעותי מביצועי ההלוואות יוגבל לשיעור מימון של 50% מערך הנכס המשועבד. לפרטים ראה בפרק מגזר משקי בית לעיל.

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית.

יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

ככלל, הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

בשנת 2012 כ- 14% מסך האשראי לדיור (205 מ' ש"ח) ניתן לתקופה העולה על 25 שנים. תקופת ההלוואה המקורית של 90% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ 25 שנים.

התפלגות התיק לפי איזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ, 54% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

תהליך מתן אשראי לדיור:

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק, והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב"). לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי.

האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או וועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך מתן ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים, ובכך קיימת הפרדת ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצע.

פעילות האשראי הקמעונאית נתמכת באופן הדוק בליווי משפטי של עורכי דין מהמחלקה המשפטית בבנק, אשר בוחנים, בין השאר, את הנאותות המשפטית של הסכמים וסוגי הביטחונות.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעסקת הסליקה, זאת על אף שהבנק העביר לצד הנגדי את החלק שלו. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובד"כ היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

עד לחודש ספטמבר 2007, השתמשה המערכת הבנקאית בסליקת ממסרים, בעיקר באמצעות מערכת מס"ב, בנוסף למערכת סליקת שיקים. בנוסף, החל מחודש ספטמבר 2007, החלה המערכת הבנקאית להפעיל את מערכת RTGS, שהיא מערכת לסליקת תנועות כספיות בזמן אמת. סכום התנועה המחייב העברה ב- RTGS נקבע על-ידי בנק ישראל ל- 1 מיליון ש"ח.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק פועל מול לקוחותיו במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, אך איננו פועל מולם בנגזרות OTC. הבנק פועל בנגזרות אלו עבור עצמו ורק לצורך גידור סיכונים וככלי נוסף המשמש אותו לשם ניהול הנכסים וההתחייבויות שלו. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעת ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה מסוג None-DVP.

לכן, עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחול"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחול"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך התקופה הנסקרת לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול חלק מהבנקים בו מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא רק סכום החשיפה נטו, ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

סיכוני השוק

כללי

סיכוני שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה דומה ובאמצעות אותם גורמים עיקריים.

ניהול סיכוני השוק

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכוני שוק ונזילות וליצירת סביבת סיכון נאותה. תפקיד הדירקטוריון, כקובע המדיניות בבנק, הנו להתוות את אופי ניהול הסיכונים ואת מבנה הממשל התאגידי הנדרש.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - תפקידה לבחון את תהליכי ניהול הסיכונים בבנק ואת מידת התאמתם למסגרת המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון ואת מערכות הדיווח וקווי האחריות והסמכות. הוועדה מקיימת דיון מקדים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע למדיניות החשיפה לסיכוני שוק ונזילות (לרבות מדיניות הנוסטרו). כמו כן דנה הוועדה בהיערכות הארגונית לניהול ובקרת סיכונים אלו. הוועדה אף דנה בכל הצעה לפעילות פיננסית חדשה או פעילות חריגה של הבנק ובכל השקעה יזומה במכשיר פיננסי חדש ומגישה, במידת הצורך, את המלצותיה לדירקטוריון.

ההנהלה הבכירה - מתכנסת בתדירות גבוהה לדיון בנושאים שוטפים. מטעם ההנהלה הבכירה, מוסדו מספר ועדות משנה, בהן חברים חברי ההנהלה הבכירה הרלוונטיים לנושאים הנדונים, המטפלות בין השאר בניהול הסיכונים של הבנק.

ועדה לניהול נכסים והתחייבויות - מתכנסת פעמיים בשבוע, בראשות המנכ"ל, וסוקרת דיווחים במכלול הנושאים הקשורים בניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הוועדה מנהלת מעקב אחר עמידה ביעדי הבנק, כפי שהוגדרו בתכנית העבודה ואחר העמידה במגבלות החשיפה לסיכונים שוק, כפי שאושרו על ידי הדירקטוריון. הוועדה מקבלת החלטות אופרטיביות בנושאים שונים וקובעת מחירים ויעדי כמויות עבור כל אחת מהפעילויות העסקיות.

בכל ישיבה סוקרת הוועדה פרמטרים שוטפים של הפעילות הכוללים כמויות ומחירים בכל המגזרים. פרמטרים אלו מהווים אינדיקטורים מרכזיים למצב החשיפות והנזילות. סקירה זו כוללת נתונים בדבר ביצועי אשראי ומחירי ביצוע, גיוסים בחודש השוטף ומחירי הגיוס, יתרות הנכסים הנזילים והרכבם, פעילות בתיק הנוסטרו, פוזיציות מדד ומט"ח, רווח הפסד מפוזיציות מדד ומט"ח, תחזיות פיננסיות, ועוד.

באחריות הוועדה המעקב השוטף אחר כל הדיווחים הקשורים לניהול הסיכונים והנזילות בבנק וניהול תיק הנוסטרו של הבנק.

פורום לניהול סיכונים פיננסיים - מתכנס באופן חודשי על-מנת לסקור את הדיווחים ביחס למצב החשיפה של הבנק לסיכונים השוק. כמו כן, דן הפורום באומדני החשיפה החודשיים ובמסמך החשיפות (באופן רבעוני) ובסוגיות שעלו תוך כדי עבודתן של החטיבה הפיננסית, המחלקה לניהול סיכונים או הבקר ונושאים נוספים על-פי הצורך. בכל ישיבה סוקר הפורום את מצב החשיפות בסיכונים השונים ומצב הנזילות, בין היתר, באמצעות מעקב אחר כל הפרמטרים המופיעים במסמך החשיפות לרבות תוצאות המודלים ותרחישי הקיצון. כמו כן עוקב הפורום אחר אירועים המשפיעים על החשיפות השונות ונזילות הבנק.

מנהל החטיבה הפיננסית - משמש כמנהל סיכונים שוק ונזילות ואחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון זה ואישורה במוסדות הבנק. החטיבה בראשותו עוסקת בניהול השוטף של החשיפות לסיכונים שוק בהנחיית היחידות השונות העוסקות בניהול המכשירים הפיננסיים של הבנק וביצירת החשיפות במגזרי הפעילות השונים. מנהל החטיבה הפיננסית אף ממליץ להנהלה, לדירקטוריון ולוועדת הדירקטוריון באשר לכדאיות יצירת הסיכונים באמצעות המכשירים הפיננסיים המתחרים ליצירת ולגידור סיכונים, ובכל יתר הנושאים הקשורים ליצירת וניהול החשיפות. כמו כן באחריותו ניהול תיק הנוסטרו תוך בחינת השלכות פעילות הנוסטרו על כלל החשיפות.

חטיבת סיכונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי - עוסקת בגיבוש מודלים להערכת החשיפה לסיכונים שוק ונזילות, פיתוח טכניקות לניהול סיכונים ותמיכה בניהול השוטף של החשיפות לסיכונים שוק. כן ממליצה החטיבה לוועדה הפנימית בנושאים הקשורים לכדאיות ניהול החשיפות תוך התחשבות במרכיבי ההכנסה הצפויה מחשיפות אלו ועלויות גידור החשיפות ובבדיקת כדאיות ורווחיות של מוצרים פיננסיים חדשים ו/או קיימים.

באחריות החטיבה לבצע את המעקב השוטף אחר עמידה במגבלות שנקבעו לחשיפות השונות.

האופן וההיקף של מערכות הדיווח

הבנק מנהל את סיכוניו בין השאר בעזרת מערכת ALM, המערכת חולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות ALM - (Asset and Liability Management) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכונים השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing). במהלך שנת 2012 מערכת ה-ALM עברה תהליך תיקוף בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא תיקוף מודלים.

ה- VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה- VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה- VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי): סך VaR - 20 מיליוני ש"ח. ביום 31 בדצמבר 2012 עמד ערך ה-VaR על 5.8 מיליוני ש"ח לעומת 9.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011. הערך המרבי של ה-VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 14.4 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 13.8 בשנת 2011.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות על ידי קביעת מגבלות כמותיות. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן ראוי לציין את החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי, הן בתיק הנוסטרו והן בגיוס המקורות. זאת, על אף שעיקר הפעילות במגזר זה, למעט הפעילות בתיק הנוסטרו, נעשית למח"מ (ריבית) עד שנה. הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת פירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בשיעור הריביות נמוכה, וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

כמו כן, הבנק חשוף לסיכון הנובע מצמצום המרווחים בתחום המשכנתאות וזאת על רקע התחרות החריפה השוררת בתחום זה. אחת ממטרותיה של התכנית האסטרטגית בבנק היא להפחית סיכון זה ולצמצם את התלות של הבנק בתחום זה.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח לפני מס)

השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי			
31/12/11	31/12/12	31/12/11	31/12/12		
עלייה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
השפעת שינוי מידי מקביל בעקום התשואות					
מגזר					
1.5	3.1	14.3	-13.1	7.0	-6.0
לא צמוד					
-3.5	-1.7	6.5	-5.2	-0.4	0.8
צמוד					
6.7	5.9	-6.0	5.6	-2.1	2.1
מטח					
4.7	7.2	14.8	-12.7	4.5	-3.1
סה"כ					
12.0	12.0	20.0	20.0	50.0	50.0
מגבלה					
-12.1	9.4	14.8	-12.7	20.8	-18.5
מקסימום במהלך התקופה					
7.9	4.9	-9.8	9.8	4.5	-3.1
מינימום במהלך התקופה					

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר, 2012 (במיליוני ש"ח):

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾	מטבע ישראלי	
		צמוד מדד	לא צמוד
12,310.4	1,575.3	3,816.1	6,919.0
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾			
386.2	7.4	119.6	259.2
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾			
11,660.3	1,436.3	4,006.6	6,217.4
התחייבויות פיננסיות			
381.7	88.4	50.2	243.1
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾			
654.6	58.0	-121.1	717.7
שווי הוגן נטו			

א. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית		שינוי בשווי הוגן	
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾	מיליוני ש"ח
לא צמוד	צמוד מדד	סך הכל	סך הכל
711.7	-120.3	60.1	-3.1
גידול מידי מקביל של אחוז אחד			
717.1	-121.0	58.2	-0.4
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז			
724.7	-121.5	55.9	4.5
קיטון מידי מקביל של אחוז אחד			

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

במיליוני ש"ח ליום 31/12/12		באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾	
סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי
-304	304	-50%	50%
-37	37	\$ 10 מ'	\$ 10 מ'
304	912	50%	150%

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך התקופה הנסקרת ⁽²⁾			
חשיפה ליום 31/12/12			
ממוצעת	מזערית	מירבית	מיליוני ש"ח
-34	-198	117	-252
1.0	-17.8	18.3	-0.2

(2) החשיפה במגזר הצמוד למדד מוצגת ל- 15 לכל חודש.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד המחירים לצרכן (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי הכולל השפעת השינוי על השווי הכלכלי של תיק הנוסטרו שלא נככל בחישוב הפוזיציה כתוצאה מהתרחיש במיליוני ש"ח):

תרחיש	ליום 31 בדצמבר 2012	מקסימום שנת 2012	מינימום שנת 2012
עלייה של 5% במדד	-6.4	-7.3	6.0

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

ליום 31/12/12		מקסימום שנת 2012		מינימום שנת 2012	
דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
תרחיש					
2.8	-0.3	4.2	1.4	-1.6	-0.4
התחזקות של 10%					
1.4	-0.1	2.1	0.7	-0.8	-0.2
התחזקות של 5%					
-2.8	0.3	1.6	0.3	-4.2	-1.4
החלשות של 10%					
-1.4	0.1	0.8	0.1	-2.1	-0.7
החלשות של 5%					

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משוככים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינוי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית. סיכון זה קיים גם ביחס לפעילות הבנק במט"ח.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את תקופות הפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

ניהול הסיכון בבנק מנוהל באופן דומה לסיכון השוק ומתואר לעיל בפרק סיכוני השוק.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמדידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

ביום 13 בינואר, 2013, פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342 בנושא ניהול סיכון נזילות. במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל III, מצא הפיקוח לנכון, בתקופת הביניים עד לעדכון מלא של ההוראה בהתאם למסמכי באזל, להבהיר ולהדגיש מספר היבטים באמידת סיכון הנזילות. מועד ליישום רוב ההוראה נקבע ליום 1 ביולי, 2013, הבנק נערך ליישום ההוראה למועד שנקבע.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו לפחות אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי (הבנק קבע את המצבים בהם תידרש הרצת המודל בתדירות גבוהה יותר). לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. בנוסף בוחן הבנק את מצב הנזילות שלו באמצעות שני תרחישי קיצון המבטאים: האחד תרחיש לחץ מערכתי (דוגמת כשל בכלל המערכת הבנקאית) העלול להשפיע על הבנק, והשני תרחיש לחץ פנימי המתרחש בבנק בלבד. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 342 המעודכנת, הבנק נערך לעדכון מודל הנזילות לעקרונות יחס הנזילות המזערי המופיע בהוראה הנ"ל ולעקרונות מודל ה- LCR (Liquidity Coverage Ratio) בהוראות באזל III. בנוסף הבנק נערך לפיתוח מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- Net Stable Funding (Ratio NSFR) בהוראות באזל III עד לסוף שנת 2013, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחרגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשויות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) שלא יפחת מ- 2.2. כמו כן, קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות וביניהן שיחס הנכסים נזילים להתחייבויות (לתקופת פרעון עד חודש) בתרחיש קיצון לא יפחת מ- 1.0.

היחס האמור ליום 31 בדצמבר, 2012 עמד על כ- 2.7 בהשוואה ליחס של כ- 2.3 ביום 31 בדצמבר, 2011. ממוצע יחס זה במהלך התקופה היה 2.3 והשיעור הנמוך ביותר של יחס זה היה 2.2.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

להלן דרישות ההון בגין סיכון שוק על פי הנדבך הראשון (מיליוני ש"ח):

סוג הסיכון	דרישת ההון
סיכון ריבית	0.8
סיכון שער חליפין	12.5
סך הכל	13.3

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים, הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע.

בדצמבר 2012 אושרה בבנק מדיניות עדכנית לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרת מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים בבנק, התאבון לסיכון של הבנק וכן, את המסגרת הארגונית, שבאמצעותה מיישמות יחידות הבנק את תהליכי השליטה והבקרה למזעור הסיכונים.

ניהול הסיכון התפעולי בבנק מושתת על שלושה קווי הגנה:

האחריות לניהול הסיכונים התפעוליים מוטלת על הנהלות היחידות והן קו הגנה ראשון, הכולל גם פונקציה לניהול טכנולוגיית המידע, אבטחת מידע והמשכיות עסקית. היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, קצין הציות, הייעוץ המשפטי,

ותהליך ה - SOX המתקיים באגף הכספים, מהווים קו הגנה שני. קו ההגנה השלישי הוא הביקורת הפנימית, המבצעת סקירה בלתי תלויה של הבקורות, ואתגור התהליכים והמערכות לניהול סיכון תפעולי בבנק.

ניהול הסיכונים התפעוליים מושתת על תהליך מתמשך של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, דיווח ובקרה/הפחתה של הסיכונים.

מבנה ארגוני לניהול הסיכון התפעולי:

הדירקטוריון - נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על הסיכון התפעולי ומתווה ומאשר את מדיניות הסיכונים התפעוליים.

ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים - מקיימת דיונים מקדימים לדיוני הדירקטוריון בכל הנוגע לסיכונים תפעוליים. דנה בתהליך/מוצר/פעילות חדשה/ שהכנסתו חושפת את הבנק לסיכונים תפעוליים מהותיים, מדיניות ניהול סיכונים ומגבלות, הערכת הסיכונים, איכות ניהול הסיכונים והבקורות, הלימות ההון, תיאבון לסיכון.

הנהלת הבנק - באמצעות חטיבת הסיכונים בוחנת בעקביות ובאופן שוטף את הסיכונים התפעוליים הגלומים בפעילות הבנק, וארועי הפסד או כמעט הפסד שהתרחשו.

פורום לניהול סיכונים תפעוליים - ועדה בראשות מנכ"ל הבנק, הדנה במדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק לפני הגשתה להנהלה ולדירקטוריון, באישור מוצרים ותהליכים חדשים מהותיים, באישור נוהלי עבודה רלוונטיים הנוגעים לסיכון התפעולי, במעקב אחר יישום ממצאי ביקורת שונים בתחום מעילות והונאות, בפרופיל הסיכון, בתיאבון לסיכון, באופן ובאיכות ניהול הסיכונים והבקורות ובהלימות ההון.

מנהל טכנולוגיית המידע - מנהל חטיבת המשאבים מוגדר כמנהל טכנולוגיית המידע של הבנק. במסגרת ניהול החטיבה אחראי מנהל החטיבה לניהול מערכות המידע, משאבי אנוש, לוגיסטיקה, המערך העורפי וארגון ושיטות.

מנהל המשכיות עסקית - מנהלת יחידת ארגון ושיטות מוגדרת כמנהלת המשכיות עסקית.

אבטחת המידע - אבטחת המידע בבנק מנוהלת על ידי מנהל חטיבת המשאבים ומנהל אבטחת המידע, אשר אמונים על עדכון המדיניות ועל הבקרה של הנושא. אחת לשנה מנהל אבטחת מידע בוחן את הצורך בעדכון מדיניות אבטחת מידע והיא מובאת לאישור ההנהלה והדירקטוריון.

היחידה לניהול סיכונים תפעוליים - היחידה היא חלק מחטיבת הסיכונים ומהווה פונקציה בלתי תלויה לניהול סיכונים תפעוליים. היחידה אחראית לגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול הסיכון התפעולי, תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיה לניהול הסיכונים התפעוליים, כתיבת נהלי עבודה ליישום מסגרת הפעולה לניהול הסיכון התפעולי, המלצה להנהלה ולדירקטוריון בנוגע לתיאבון לסיכון התפעולי, ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים, אתגור אופן ניהול הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק, קבלת דיווחים על אירועי כשל ושותפות בתהליכי הפקת לקחים עבור אירועי כשל מהותיים ורוחביים, יצירת מסגרת לדיווח על פרופיל הסיכון התפעולי לדירקטוריון ולהנהלה ושותפות בתהליך בחינת הסיכונים התפעוליים הגלומים במוצרים ובתהליכים חדשים.

הבנק מקצה הון בגין סיכונים תפעוליים, על פי הוראת בנק ישראל. ההקצאה בהתאם לגישת האינדיקטור הבסיסי, לפיה הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון התפעולי מחושבת על בסיס מכפלת ההכנסה הגולמית הממוצעת בשלוש השנים האחרונות במקדם ששיעורו 15%.

בחודש פברואר 2012, פרסם בנק ישראל את הוראת נב"ת מס' 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי. הבנק יישם והטמיע עיקרי ההוראה בניהול הסיכון התפעולי בבנק.

הפחתת הסיכון התפעולי:

הבנק נערך בשנים האחרונות ליצירת מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. הערכות זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקורות רוחביים על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.

- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגיבוש תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.
 - הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.
 - יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים - המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובעדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.
 - איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד לצורך מעקב, שיפור והפקת לקחים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד ביצוע תחקירים והפקות לקחים לאירועי הפסד או כמעט הפסד.
 - מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד - מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.
- הבנק ביצע סקר סיכונים תפעוליים מקיף שבמסגרתו התבצע מיפוי, זיהוי והערכה של רמת הסיכונים ואפקטיביות הבקורות בהתייחס לתהליכים העסקיים והתפעוליים המהותיים לפי הסקר הוכנה תכנית להפחתת הסיכונים התפעוליים. התכנית כוללת בין השאר טיפול בהפחתת סיכונים הקשורים לסיכונים מעילות והונאות.
- ביטוח** - על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית וכן ביטוח נכסים. ביטוחים אלו נותנים מענה לנושאים העיקריים הבאים: סיכונים הונאה חיצונית ופנימית (מעילה), מקרי גניבת כספים ורכוש יקר, נזק פיננסי כתוצאה מזיוף מסמכים כגון: שיקים, שטרי חליפין, אישורי הפקדה, מכתבי אשראי, מכתבי ערבות, שטרי משכנתא ועוד, נזקים כתוצאה מפשעי מחשב לרבות חדירה של גורם עוין למערכות המחשב של הבנק, נזקים לנכסים פיסיים. נזקים פיננסיים שנגרמים ללקוחות או צד שלישי עקב כשל חומרה או תוכנה. גבול האחריות הכללית של הפוליסה הבנקאית עומד על 22 מיליון דולר.

המשכיות עסקית

במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר אירוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית נערך הבנק למצבי חירום. מערך המחשוב של הבנק מושתת על שני אתרי מחשוב - אתר ראשי במטה הבנק בקרית שדה תעופה, ואתר חלופי בירושלים. פעילות הבנק לשם מוכנות להתאוששות במצב חירום מורכבת מהפעילויות הבאות:

1. תשתיות טכנולוגיות לגבוי מערכות המידע.
2. תכניות פעולה ונהלים - הבנק יצר בשנה האחרונה תשתית נהלים מקיפה להתמודדות וביצוע פעילות במצבי חירום שונים כולל חלופות עבודה ידניות ואפשרויות להעתקת פעילויות קריטיות.
3. ביצוע תרגולים - הבנק לקח חלק השנה בתרגיל נקודת מפנה 6, ואף ביצע תרגולים פנימיים לבדיקת אתרי הגבוי וכן פעילות במס' תחומים בהתאם לנהלי המשכיות עסקית.

סיכונים טכנולוגיים המידע ואבטחת מידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול וניהול תקין של הבנק. סיכונים טכנולוגיים המידע נובעים מפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרוייקטים ומערכות). סיכונים טכנולוגיים המידע כוללים גם סיכונים אבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע בבנק.

בפברואר 2012 עודכנה ואושרה מדיניות ניהול טכנולוגיית המידע בבנק, הכוללת גם מדיניות ניהול סיכונים IT. כמו כן, בנהלי הבנק הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT.

בשנת 2012 הוקמה יחידת OCIO תחת מנהל אגף המחשוב, אשר במסגרת תפקידה מרכזת את הטיפול בסיכונים פרויקטליים ובסיכוני IT. הטיפול כולל מיפוי הסיכונים הקיימים ומעקב אחר ביצוע תוכניות ההפחתה.

הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של יישום פרויקט פיתוח מערכות המחשוב שלו במסגרת פרויקט הקרוי "עולם חדש". סיכוני הפרויקט אלו מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכוני הפרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף המחשוב ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). כמו כן, נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכוני הפרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.

אבטחת מידע

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל חטיבת המשאבים. באחריות מנהל אבטחת המידע לקבוע את מדיניות אבטחת מידע בבנק, לפתח תכנית אבטחת מידע, לעקוב אחר יישומה וכן לטפל באירועים חריגים בתחום אבטחת מידע.

ניהול סיכוני אבטחת מידע תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיית המידע של הבנק.

בשנה האחרונה הורחבה משמעותית בבנק ההערכות בתחום אבטחת המידע בבנק נוכח התגברות האיומים ומתקפות טרור קיברנטי בעולם. הבנק רכש כלים מיכוניים לניטור אבטחת מידע ואף הגדיל את מספר העובדים ביחידת אבטחת מידע.

כל מערכת חדשה או תהליך/מוצר חדש הרלבנטי ל- IT עובר בחינה של מנהל אבטחת מידע, כולל סקרי חדירות - ולא מתבצעת הפעלת המוצר טרם אישור מנהל אבטחת המידע.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשה של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטון, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על ידי המחלקה המשפטית או בסיועה.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

סיכון המוניטין מתאפיין בשני גורמי סיכון עיקריים - סיכון מדרגה ראשונה וסיכון מדרגה שנייה. סיכון מדרגה ראשונה הינו סיכון מוניטין טהור הנובע מהתממשות סיכון המנוהל בבנק ופוגע ברווחי הבנק. למשל, סיכון האשראי, שהינו סיכון מדרגה ראשונה, יכול לגרום להפסד מעצם התממשות תרחיש לפיו לווים מסוימים לא יפרעו את חובם לבנק. סיכון מדרגה שנייה הינו סיכון הנובע מהתממשות סיכונים אחרים. למשל, התממשות סיכון תפעולי של גניבה בהיקף גדול יכול להוביל לירידה במוניטין (וזאת ללא קשר להפסד מהגניבה עצמה) המתבטאת בירידה ברווחי הבנק.

בין גורמי הסיכון, נכללים גם מספר סיכונים נוספים כגון הסיכון התפעולי, סיכון הציות והסיכון האסטרטגי. ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע. ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין.

הדירקטוריון נושא באחריות העליונה לניהול ופיקוח על סיכון המוניטין וליצירת סביבת סיכון נאותה. ההנהלה הבכירה היא אחראית הכללית לצמצום ולניהול סיכון המוניטין. מנהל החטיבה הקמעונאית מוגדר כמנהל סיכון זה. בנוסף מעורבים בניהול הסיכון יחידות הבנק השונות. יחידת הדוברות משמשת כאחראית ברירת מחדל לטיפול בכל אירוע מתגבש או פוטנציאלי, ריכוז ודיווחו למנהל החטיבה הקמעונאית. יחידות נוספות המעורבות בניהול הסיכון הינן: היחידה לתלונות הציבור, המחלקה המשפטית, קצין הציות, אחראי יישום חוק איסור הלבנת הון, גורמים המעורבים בניהול סיכונים, ומשאבי אנוש.

מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

1. אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.
 2. אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להיפך לאירוע סיכון מוניטין.
 3. אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.
- הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרכז על ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהל החטיבה הקמעונאית כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזוהו הגורמים הרלבנטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכוני הציות

כללי

חומרת סיכון הציות עלתה במהלך בשנים האחרונות לנוכח התגברות הרגולציה בישראל ובעולם, האכיפה המינהלית ודרישות הרשויות האמריקאיות. הראיה הצרכנית בניהול עסקים בנקאיים מצד גורמי החקיקה והרשויות השונות וההתפתחות של הפעילות הבנקאית ומורכבותה, מחייבים את הבנק להקפדה על קיום מכלול החובות החלות עליו בקשריו עם לקוחותיו, מכוח חקיקה ראשית, תקנות, צווים, היתרים והוראות בנק ישראל.

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. הוראות צרכניות הינן החוקים, התקנות וההוראות המסדירים את הפעילות הבנקאית בישראל בכל הנוגע ליחסים שבין הבנק לבין הלקוח במסגרת החובות המוחלטות על הבנק כלפי ציבור לקוחותיו, לרבות חוק איסור הלבנת הון, התש"ס 2000, צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א 2001, הוראת הפיקוח על הבנקים והנחיות הרשות לניירות ערך.

ניהול סיכון הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתאגיד יסבול מסנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות.

סיכויי הציות מנוהלים בבנק בכל רמות הארגון, מנאמי הציות בסניפים ובמטה ועד למחלקות ניהול המוצרים. לשם כך הבנק מתבסס על תהליכי עבודה הכוללים את עקרון הבקרה הכפולה של עורך ובודק. כמו כן קיים תהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק, יוטמע בבנק בנהלים, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה. בתהליך זה תומכות, בין היתר, המחלקה המשפטית, ומחלקת ארגון ושיטות.

קצין הציות אחראי לביצוע מדיניות הבנק ולגיבוש מסגרת עבודה כוללת לניהול סיכון הציות ואישורה במוסדות הבנק. מסגרת זו כוללת תכנון, ביצוע ועדכון של מתודולוגיית ניהול סיכויי הציות, ביצוע סקרי ציות שוטפים, הגדרת תהליכי הדיווח לגורמי הניהול השונים.

על פי הוראה 308, מבוצע אחת לחמש שנים, סקר תשתיות אשר במסגרתו ממופות ההוראות הצרכניות, הסיכונים להתרחשות אירועי חריגה מההוראות ובצידם מוגדרות בקורות למניעתם. הסקר הוטמע במערכת ממוכנת לניהול סיכונים המאפשרת מעקב שוטף ודינאמי אחר סיכויי הציות.

קצין ציות עורך ימי עיון לכל נאמני ציות ואיסור הלבנת הון, בשיתוף עם אחראי איסור הלבנת הון, עורך כנסים למנהלי סניפים, השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים בבנק.

סיכויי אכיפה מנהלית

כללי

חוק יעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) - התש"ע 2010 חולל מספר שינויים משמעותיים על ידי הוספת מסלול נוסף לנקיטת הליכים מנהליים בגין הפרות של חוקי ניירות ערך והתקנות הנובעות מהם. הסנקציות האפשריות כנגד תאגיד ו/או יחיד המפר הוראות אלו כוללות: עיצומים כספיים משמעותיים (עד 5 מיליון ש"ח לתאגיד) ללא אפשרות לביטוח / שיפוי, איסור כהונה כנושא משרה, התליית רישיון לפי חוק הייעוץ או אף ביטול.

החקיקה בתחום האכיפה המנהלית התרחבה בינתיים לתחומים נוספים: ביטוח, דיני עבודה, הגבלים עסקיים.

הסיכון לבנק ולעובדיו מתבטא בחשיפה להטלת סנקציות על ידי רשות ניירות ערך בגין הפרה של דיני ניירות ערך לרבות במקרים של רשלנות ואי הקפדה על ההוראות.

ניהול סיכון אכיפה מנהלית

הבנק נערך לצמצום החשיפה לסיכון זה באמצעות גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי הקריטריונים שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך באוגוסט 2011. במסגרת התכנית הבנק ביצע בעזרת יועצים חיצוניים סקר למיפוי הסיכונים בתחום ניירות ערך (במקביל בוצע סקר דומה בתחום הביטוח) בבנק ובחברות הבת.

הטיפול בניהול הסיכון בבנק ובחברות הבת מרוכז אצל מנהל חטיבת הסיכונים - CRO, שהינו חבר הנהלת הבנק ואשר מונה על ידי הדירקטוריון לממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות, והוא פועל באמצעות מחלקת אכיפה פנימית שהוקמה לשם כך בחטיבת הסיכונים.

בהתאם לעקרונות שנקבעו במסמך הקריטריונים הבנק פועל לצמצום החשיפה לסיכון זה דרך טיפול שוטף בפערים שנתגלו בסקר, פעולות הדרכה והטמעה להגברת הציות, וטיפול שוטף לרבות הפקת לקחים בדיווחים על אירועים העלולים להיחשב כהפרות של הוראות החוק.

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכוני הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצל" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקן 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

ריכוז הטיפול בניהול הסיכון בבנק מתבצע על ידי אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור, הכפוף ישירות לראש החטיבה לניהול סיכונים - CRO, שהינו חבר הנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות האחראי הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, מעקב קפדני אחר פעילויות בנקאיות בחשבונות, במטרה לאתר את אלו הנחזות להיות בלתי רגילות ולדווח עליהן לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, עדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, מתן יעוץ שוטף לסניפים בתחום זה וביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם. האחראי מתעדכן באופן שוטף בחידושי החקיקה, הצווים והנורמות הקשורות לאיסור הלבנת הון, בין היתר, בהשתתפות בשיבות ובימי עיון בנושא. באחריותו לדאוג ליישום של כל ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה על פעילות הבנק.

לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"). הנאמן נבחר מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל הסניף/מנהל מחלקה במטה/אחראי איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנאמן מהווה גורם מקצועי הצמוד למקום ביצוע העסקאות ונותן מענה מידי לשאלות המתעוררות בסניפים. תפקידו לסייע לאתר בעיות או קשיים ביישום ההוראות בדבר איסור הלבנת הון ככל האפשר בזמן אמת ולהוות כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור. הנאמן מקבל הדרכות יומי עיון מוגברות במטרה להעלות את רמתו בתחום ומהווה גורם מקשר בין האחראי לנושא איסור הלבנת הון לבין הסניף.

אחראי איסור הלבנת הון עורך ימי עיון לכל נאמני ציות ואיסור הלבנת הון, בשיתוף עם קצין הציות של הבנק, מעביר הדרכה בכנסי מנהלי סניפים, הדרכות בסניפים באופן שוטף, השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים בבנק. בנוסף, הקים הבנק בשנת 2012 לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים, המתעדכנת בהתאם לשינויים ולהתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק נבחנו במבדק ונבדקת עמידתם בו בהצלחה.

ביום 14 לפברואר, 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2007-2010 הדוח כולל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. לבנק ניתנה הזכות להגיש את תגובתו בכתב לדוח בתוך 30 ימים ממועד קבלתו, תוך ציון העובדה כי תישקל הגשת בקשה להטלת עיצום כספי על הבנק על פי הסמכויות הקבועות בחוק. הבנק לומד את ממצאי הדוח ונערך על מנת למסור את תגובתו בכתב בלוח הזמנים המתחייב.

בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מדוח זה ואם כן באיזה סכום.

להערכת הבנק, שיפורים שנעשו בהתנהלות הבנק בנושא הלבנת הון בשנים שלאחר התקופה נשוא הביקורת מקטינים משמעותית את חשיפת הבנק לסיכוני הלבנת הון.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשויות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1	השפעה כוללת של סיכונים אשראי סיכון הנובע מכך שהלווה לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם. הרעה ביציבותם של הלווים השונים ו/או ביכולתם לפרוע את האשראי עלולה להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ועל רווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות מדיניות האשראי בבנק ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לוויים שונים במגזרי הפעילות השונים.
1.1	סיכון בגין איכות לוויים וביטחונות סיכון הנובע מהרעה באיכות הלוויים ו/או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי לבנק, העלולים להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ולפיכך על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הגדרה ברורה של מדיניות האשראי, הקפדה על תהליך חיתום, והגבלת פעילות לסוגי לוויים ספציפיים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.
1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללוויים המשתייכים לענף משק מסוים ביחס לתיק האשראי. הרעה בתוצאות הפעילות העסקית של אותו ענף משק, יכולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על-ידי חלק מהלוויים המשתייכים לענף זה וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל לעניין זה ואלו של הדירקטוריון באשר להיקף חשיפה מקסימאלי לענפי המשק השונים. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.
1.3	סיכון בגין ריכוזיות לוויים/קבוצת לוויים סיכון הנובע מהרעה במצבו של לווי גדול או של קבוצת לוויים גדולה (יחסית לתיק האשראי) שכתוצאה מכך עלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ועל שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל ושל הדירקטוריון על היקף חשיפה מקסימאלי ללווי ולקבוצת לוויים. כן מתקיימת בקרה שוטפת על עמידה במגבלות אלו. הבנק אינו חורג מהמגבלות האמורות.
2	השפעה כוללת של סיכונים שוק סיכון הנובע משינויים של מחירים או שערים בשווקים הפיננסיים או של פרמטרים כלכליים אחרים, המשפיעים על שווי הנכסים או ההתחייבויות של הבנק, ועלולים להביא לשחיקת ההון שלו או לפגוע ברווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע לגבי כל סיכון בנפרד כמפורט להלן, וכן במרוכז באמצעות מודל ה-VaR.
2.1	סיכון ריבית סיכון הנובע מההבדל שבין רגישות שווי הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. כתוצאה מהחשיפה לריבית בבסיסי ההצמדה השונים עלולה להיגרם ירידה עתידית (לאורך חיי הנכסים או ההתחייבויות) בהכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות על רגישות מהתזרים הפיננסי הנקי המהווה של הבנק לתרחיש של שינוי בעקומי הריבית השקלית והריבית הצמודה למדד. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.
2.2	סיכון אינפלציה סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזר הצמוד למדד. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.
2.3	סיכון שערי חליפין סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזרי המט"ח והצמוד למט"ח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.

השפעת הסיכון	גורם הסיכון
נמוכה	2.4 סיכון מחירי מניות ואג"ח סיכון הנובע מירידת ערך של המניות והאג"ח שהבנק מחזיק. לבנק תיק ניירות ערך שמרביתו אג"ח ממשלתי ומיעוטו אג"ח קונצרני. מדיניות הבנק אינה מאפשרת פעילות משמעותית במניות (בין לצרכי מסחר לבין צרכי השקעה). שיעור ההחזקה (לרבות החזקה עקיפה) של הבנק במניות ובמדדי מניות הינו זניח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע באמצעות מגבלות על סכום ההשקעות, אופיין, סחירותן, מח"מ התיק וגובה ההפסד הצפוי מההשקעות אלו. המגבלות מתנהלות הן באמצעות מודל VaR והן באמצעות תרחישי קיצון.
נמוכה	3 סיכון נזילות סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (כלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת של גיוס המקורות העלולה להשפיע על הכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההשענות על מפקידים גדולים, הארכת מח"מ המקורות ושמירה על רמת נזילות גבוהה. לבנק מערכת בקרה המבוססת על מודל פנימי הבוחן מספר תרחישים. כמו כן בוחן הבנק, לאורך זמן, את התנהגות לקוחותיו אשר עשוי להיות לה השפעה על החשיפה לסיכון זה.
בינונית	4 סיכון תפעולי סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות סקר סיכונים תפעוליים, כתיבת נהלים, יישום בקורות והטמעת מערכות בנושאים להם השפעה על החשיפה לסיכון כגון משאבי אנוש, אבטחת מידע, תהליכים וכדומה. בבנק קיים תהליך סדור לאישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים, הכולל בחינת הסיכונים ויישום בקורות הולמות. הבנק מקיים מעקב אחר אירועי הפסד וכמעט הפסד תפעוליים לצורך הפקת לקחים ושיפור הבקרה.
בינונית	5 סיכונים טכנולוגיים המידע סיכון הנובע מכשל בפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה. לרבות, סיכונים אבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של יישום פרויקט של שיפור מערכות המחשוב שלו במסגרת פרויקט הקרוי "עולם חדש". סיכונים הפרויקט מנוהלים באמצעות פורומים סדורים לניהול סיכונים פרויקט ובסיוע יועצים חיצוניים המלווים את מנהל אגף טכנולוגיה המידע ואת מנהל הסיכונים הראשי (CRO). כמו כן נבנתה תכנית הפחתה סדורה לניהול סיכונים הפרויקט ומתבצע מעקב שוטף אחר יישום תכנית הפחתת הסיכונים הכלולה בתכנית.
בינונית	6 סיכונים אבטחת מידע סיכון לפגיעה במידע הקיים בארגון, בעיקר דרך פגיעה בנכסים הטכנולוגיים והסביבה הפיזית של המערכות הממוחשבות. ניהול סיכונים אבטחת מידע בבנק תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיות המידע של הבנק. הבנק לא מאפשר ללקוחותיו כיום ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים - אתר אינטרנט, טלפון סלולרי - לפיכך החשיפה לסיכון אינה גבוהה.
נמוכה	7 סיכון משפטי סיכון הנובע מאירועים בלתי צפויים כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות "יצוגיות, חוסר יכולת לאכזר חוזים, או פסיקות של ערכאות משפטיות לרעת הבנק העלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הבנק. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בקורות משפטיות ומערך "יעוץ משפטי פנימי וחיצוני. ניסיון העבר מלמד שאירועים כאמור לא חשפו את הבנק להפסדים משמעותיים.
נמוכה	8 סיכון רגולטורי סיכון רגולטורי הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה שיש בהם להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק והחובות המוטלות עליו. הבנק, כתאגיד בנקאי וכחברה ציבורית כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה, ומדיניות והוראות ביצוע של רשויות וגופי פיקוח שונים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות קיום מעקב שוטף אחר הצעות ותזכירי חוק, הוראות חוק, וטיוטות והוראות של הרגולטורים השונים (הפיקוח על הבנקים, רשות ני"ע, הרשות לאיסור הלבנת הון, הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים, וכד'). כמו כן, מתבצע מעקב אחר פסיקה חדשה של ערכאות המשפט השונות בישראל. בכדי לוודא שלמות ההוראות לגביהן מבוצע המעקב, מנויה המחלקה המשפטית על פרסומים מקצועיים שוטפים של מספר משרדי עו"ד מובילים בישראל בתחומי הבנקאות, שוק ההון, מקרקעין, דיני עבודה, וכד'.
בינונית	9 סיכון מוניטין סיכון הנובע מפגיעה בדימוי הבנק כמוסד פיננסי יציב ואמין בעקבות פרסומים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, משקיעים, וגופי רגולציה שונים. הפגיעה במוניטין עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך הרעה בפעילות וברווחיות הבנק. ניהול החשיפה מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.

השפעת הסיכון	גורם הסיכון
בינונית	10 סיכון אסטרטגיה סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעות בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בניית תהליך אסטרטגי סדור, קבלת ייעוץ חיצוני ממומחים בתחום ופעולות נוספות להפחתת הסיכון.
	11 סיכון ציות סיכון הציות נובע מכשלון הבנק לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות. החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון רחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. ניהול החשיפה לסיכון מנוהל בכל רמות הארגון, מקצין הציות, נאמני הציות בסניפים ובמטה ועד למחלקות ניהול המוצרים ומתבצע בהתאם לתהליך מובנה על פיו כל שינוי בהוראות הצרכניות המשפיע על הבנק יוטמע בנהלי הבנק, בתהליכי העבודה, בטפסים ובהדרכה.
נמוכה	12 סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון המוניטין. במטרה למזער את החשיפה לסיכון מונה אחראי איסור הלבנת הון האחראי על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן לרבות קיום הדרכות לכלל עובדי הבנק בנושא. כמו כן מונו נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה.
	13 סיכון אכיפה מנהלית סיכון אכיפה מנהלית הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים ו/או עיצומים על הגבלת עיסוק על מי מבין עובדי הבנק, בגין חוסר ציות לדיני ניירות ערך. הבנק נערך להקטנת הסיכון דרך מינוי מנהל חטיבת הסיכונים לתפקיד הממונה על האכיפה הפנימית בבנק ובחברות הבנות, הקמת מחלקת אכיפה פנימית בחטיבת הסיכונים, גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי העקרונות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך, עריכת סקר למיפוי פערים בתחום וטיפול בהשלמת הפערים, ביצוע פעילות הדרכה והטמעה, וטיפול שוטף באירועים העלולים להיחשב כהפרות לרבות הפקת לקחים מתאימה.

עד ליום 20 במרץ, 2012 כיהן מר מוטי גידלי בתפקיד המבקר הפנימי של הבנק. מר גידלי בעל תואר ראשון בכלכלה ובמדעי המדינה ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. הינו בעל ניסיון רב בביקורת. במהלך השנים 1976-2005 מילא תפקידים מגוונים בבנק ישראל במחלקת הפיקוח על הבנקים כמבקר וכמנהל יחידת ביקורת המתמחה בפיקוח ובבקרת אופן ניהול החשיפות, של התאגידים הבנקאיים בישראל, לסיכונים הפיננסיים למיניהם. מינויו אושר על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון ב-25 בנובמבר, 2010. המינוי אושר לאור כישוריו, ניסיונו והשכלתו של מר גידלי.

ביום 22 בפברואר 2012 (לאחר המלצת ועדת ביקורת מיום 9 בפברואר, 2012) אישר הדירקטוריון את סיום כהונתו של מר גידלי (שנקבעה מלכתחילה בהסכמה איתו לתקופה קצובה) עוד החליט הדירקטוריון למנות את מר רון שגיא כמבקר הפנימי של הבנק, המינוי אושר לאור כישוריו, ניסיונו והשכלתו של מר שגיא. החלטה זו נכנסה לתוקפה ביום 20 במרץ 2012, עם קבלת אישורו של בנק ישראל למינוי, והחל מאותו מועד מכהן מר רון שגיא כמבקר הפנימי של הבנק. מר רון שגיא, הינו בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. מר רון שגיא בעל ניסיון בנקאי ובתפקידו הקודם שימש כסמנכ"ל, מנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות של הבנק.

המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א') לחוק הביקורת הפנימית, בהוראת סעיף 146 (ב) לחוק החברות התשנ"ט-1999, וכן בהוראת סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992. המבקר הפנימי אינו בן משפחה של נושא משרה אחר או בעל עניין בבנק, אין לו קשרים עסקיים מהותיים עם הבנק וכן אינו מחזיק במישרין בניירות ערך של הבנק. המבקר הפנימי אחראי גם על היחידה לטיפול בתלונות הציבור, אינו משמש בתפקיד נוסף על תפקידיו אלה, בנוסף, המבקר הפנימי לא משמש בתפקיד אחר מחוץ לבנק אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

עובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), התשנ"ג-1992, ומתמנים רק בהסכמתו של המבקר.

הממונה על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון של הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפוף לו עמד בשנת 2012 על כ-9.5 משרות בממוצע שנתי, (כולל עריכת ביקורת פנימית באמצעות גורמי חוץ מקצועיים בהיקף משרה ממוצע של 1.5 משרות). היקף המשרות הממוצע לתחום פניות הציבור עמד, בשנת 2012, על משרה אחת.

תכנית הביקורת

הביקורת הפנימית בבנק פועלת בהתאם לתכנית עבודה שנתיית המתבססת על תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת, המורכבת מתכנית עבודה לשנה השוטפת ותכנית עבודה לשלוש השנים הבאות.

תכנית העבודה הרב-שנתית מתייחסת למרבית נושאי הביקורת ובכללם: היחידות הארגוניות של הבנק, חברות הבנות ותאגידי העזר, תהליכי העבודה, המוצרים המשווקים והמערכות הממוחשבות. כמו כן, הביקורת הפנימית מבקרת את תהליכי ניהול החשיפות של הבנק לסיכונים השונים, כגון: סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכונים מעילה והונאה), סיכונים ציות וכיוצא בזה. כמו כן, הביקורת הפנימית עוקבת אחר אופן תיקון הליקויים המהותיים המתגלים בעבודת הביקורת של המבקר הפנימי, של רואה החשבון המבקר ושל המפקח על הבנקים בבנק ישראל. דוח שנתי מסכם מוגש אחת לשנה ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק ולחברי ועדת הביקורת.

תכניות העבודה, השנתית והרב-שנתית נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב - 1992, על פי כללי הבנקאות (ביקורת פנימית) התשנ"ג - 1992 ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין.

תכנית העבודה השנתית ותכנית העבודה הרב-שנתית נגזרות ממתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ובקורת, אשר על פיה נקבעת תדירות הביקורת בכל נושא ונושא. במחצית השנייה של 2009 בוצע, בסיוע של חברה חיצונית, סקר סיכונים מקיף על כל יחידות הבנק, בשנת 2011 ביצעה הביקורת הפנימית עדכון מקיף של תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת הפנימית אשר ממנה נגזרה תכנית העבודה השנתית החל משנת 2012. במהלך עדכון תכנית העבודה הרב-שנתית עודכנה מפת הישויות המבוקרות ונקבעה תדירות עדכנית לבדיקתן של אותן הישויות, בהתאמה להתפתחויות

העסקיות והתפעוליות ובהתאם להנחיות הרגולטוריות. תדירות הביקורת נקבעה על פי מטריצה, המנוהלת על-ידי המבקר הפנימי, ואשר מתייחסת להערכת החשיפה לנזק כספי ולהערכת טיב הבקורות המיועדות לצמצום הסיכונים. הערכות אלה אף מתעדכנות באופן שוטף. יוצא מכך, כי לגבי נושאים בעלי סיכון גבוה יותר, תדירות הביקורת תהיה שנה ובנושאים בעלי סיכון נמוך יותר, תדירות הביקורת תהיה שנתיים או שלוש.

ועדת הביקורת והדירקטוריון אישרו תכנית עבודה זו ובכלל זה את הגדלת משאבי הביקורת הפנימית בהתאמה לנדרש על פי התכנית הרב-שנתית החדשה.

כחלק מתהליך הטמעת ה-ICAAP בבנק ועל פי הנחיות המפקח על הבנקים וכן הוראות באזל II, נדרש כי גורם בלתי תלוי יאתגר ויאבחן את התהליך המתבצע על-ידי הבנק. הביקורת הפנימית של הבנק נקבעה כגורם הבלתי תלוי שמתפקידו להכין את מסמך הסקירה הבלתי תלוי. מסמך הסקירה הבלתי תלוי סוקר את המערכת לניהול הסיכונים שמיושמת על-ידי הבנק, את היחס בין הסיכון לבין רמת ההון של התאגיד הבנקאי, ואת המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון הפנימית. מסמך הסקירה הבלתי תלוי כולל פירוט של תהליכי הבחינה והבקורות שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות העולות מהסקירה. המסמך מוצג בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון. לצורך הכנת סקירה זו הביקורת הפנימית נעזרת בייעוץ מקצועי חיצוני.

תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית נדונה ואושרה על-ידי ועדת הביקורת ביום 20 בדצמבר, 2011 ולאחריה על-ידי יו"ר הדירקטוריון ועל-ידי מליאת הדירקטוריון בישיבתו מיום 29 בדצמבר, 2011.

במהלך שנת 2012 פעלה הביקורת הפנימית בהתאם לתכנית עבודה זו. אך, לנוכח שינויים בפעילות העסקית ובמספר תהליכים מהותיים בבנק, ובהתאם להמלצת הביקורת הפנימית, אישרה ועדת הביקורת, במהלך השנה, עדכון של תכנית העבודה. תכניות העבודה השנתית והרב-שנתית מותירות בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות מהן ובתנאי שיעדכן את יו"ר הדירקטוריון ואת יו"ר ועדת הביקורת באופן שוטף ויקבל את אישורם לכך.

גם עסקאות מהותיות, שבוצעו על-ידי הבנק, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי ונבחנות על ידו, לרבות תהליך אישורן של אותן העסקאות. במסגרת בחינה זו נבחנה עסקת ההתקשרות מהותית בתחום מערכות המידע, וכן לוותה עסקת מכירת מבנה מטה הבנק בירושלים על-ידי המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי, רשאי במסגרת התקציב המאושר, להיעזר במיקור חוץ לביצוע עבודות ביקורת הדורשות ידע ומומחיות מיוחדים ו/או במקרים של תקן משרות חסר.

המבקר הפנימי עורך את תכניות הביקורת הפנימית על פי התקנים המקצועיים המקובלים, ופועל בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

במהלך שנת 2011 התבצעה הערכה חיצונית לפעילות הביקורת הפנימית של הבנק ונבחנה עמידתה בעריכת דוחות הביקורת בהתאמה לתקנים מקצועיים מקובלים. ממצאי הבדיקה, כי הביקורת הפנימית של הבנק פועלת בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים, הוצגו בפני ועדת הביקורת של הדירקטוריון. בשנת 2012 ביצעה הביקורת הפנימית הליך פנימי של הערכת איכות עבודת פונקציית הביקורת הפנימית אשר ממצאיה הוצגו בפני ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנה גישה חופשית למידע, בהתאם לקבוע בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992, ובכלל זה, קיימת גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים הגנוזים באותן המערכות, ונתוני החברות הבנות.

בנק ישראל פרסם, בחודש דצמבר 2011, הוראת ניהול בנקאי חדשה המתייחסת לפונקציית הביקורת הפנימית. מטרת ההוראה הינה ליישם את העקרונות הכלליים המפורטים במסמכי באזל II בדבר הביקורת הפנימית. ההוראה מגדירה את תפקידי פונקציית הביקורת הפנימי, שיטות העבודה הנדרשות מפונקציית הביקורת על מנת למלא תפקידיה באופן אפקטיבי, מתכונת הדיווחים של פונקציית הביקורת ועוד. ההוראה נכנסה לתוקף ב 1 ביולי 2012. המבקר הפנימי פעל על מנת ליישם הוראה זו.

התייחסות לתאגידים המהווים החזקות מהותיות

המבקר הפנימי משמש גם כמבקר הפנימי של כל החברות הבת של הבנק. חברות הבת כלולות בתכניות העבודה השנתית והרב-שנתית ומבוקרות בתדירות שנקבעה בהתאם להערכת הסיכונים והבקורות הקיימות, כמפורט בסעיף הקודם.

דוחות ביקורת ודיונים עליהם

על פי נוהל עבודת ועדת הביקורת ונוהל עבודת המבקר הפנימי הנגזר ממנו, כל דוח ביקורת מוגש בכתב לגורם המבוקר, למנהל הכללי, ליושב ראש הדירקטוריון וליושב ראש וועדת הביקורת. לגבי כל דוח ביקורת מתקיים דיון עם המבוקרים וכן נערך דיון מסכם על הממצאים וההמלצות המהותיות עם המנהלים הממונים ומנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים גם לדיון בוועדת הביקורת וזאת לאחר קבלת ההתייחסות המתאימה לממצאי הדוח מהגורם המבוקר וממנכ"ל הבנק.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2012 נידון בוועדת הביקורת ביום 24 ביולי, 2012. דוח שנתי מסכם על פעילות הביקורת הפנימית במהלך כל שנת 2012, הכולל גם מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית, נידון בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 29 בינואר, 2013.

הביקורת הפנימית גם מדווחת לוועדת הביקורת, מדי רבעון, על אופן ומידת היישום של המלצות הביקורת הפנימית שעלו מדוחות הביקורת שנערכו בתחומי הפעילות השונים של הבנק.

הדוחות על סיכום פעילות הביקורת הפנימית ועל אופן ומידת יישום המלצות הביקורת הפנימית מוגשים גם ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק.

תגמול המבקר הפנימי

כמצוין לעיל, המבקר הפנימי משמש בתפקידו החל מיום ה- 20 במרץ, 2012, ועלות שכרו הסתכמה בשנת הדוח לסך של 992 אלפי ש"ח (עלות זו כוללת את סך עלות שכרו בשנת הדוח כולל את העלות בגין תפקידו כסגן המבקר הפנימי עד ליום 20 במרץ, 2012).

הערכת הדירקטוריון

אחת לשנה מקיימת ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו. ישיבה זו התקיימה ביום 20 בנובמבר, 2012.

על סמך הדיווחים השוטפים המוגשים על ידי המבקר הפנימי ועל פי נהלי העבודה של פונקציית הביקורת הפנימית, הניחה ועדת הביקורת את דעתה לגבי עמידת מבקר הפנים בתקנים המקצועיים שלפיהם ערך את דוחות הביקורות על פעולות הבנק השונות. בנוסף, ועדת הביקורת ניהלה סקירה על עבודת פונקציית הביקורת הפנימית שבוצעה על ידי גורם חיצוני וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 הביקורת הפנימית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון סבורים כי לשכר ולתשלומים אשר ניתנים למבקר הפנימי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר.

הדירקטוריון וועדת הביקורת גם סבורים שההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי לתת מענה הולם וכדי למלא אחר יעדי הביקורת הפנימית בבנק.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס. 303) הינו דירקטוריון הבנק, שמות חברי הדירקטוריון, מיומנותם החשבונאית והפיננסית מפורטים בפרק הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים שלהלן.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת גילוי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית, חברי הנהלה נוספים, מנהל מחלקת חשבות ומנהל יחידת דוחות כספיים, במסגרת דיוני הוועדה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור וכל נושא שהוועדה רואה צורך לדון בו קודם העברת הדוחות לוועדת ביקורת.

קודם לאישור הדוחות הכספיים על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיטת הדוח התקופתי השנתי, לוועדת ביקורת. הבנק הסמיך את ועדת הביקורת לשמש גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים. הוועדה מורכבת מחברי הדירקטוריון הבאים: יו"ר הוועדה, מר שמואל אשל אשר הינו דירקטור חיצוני, מר שלום הוכמן ומר אדיב ברוך אשר הינם דירקטורים חיצוניים ומר רם הרמלך.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל על אישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי, לעיונם של חברי הדירקטוריון, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות.

במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

שונוות

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דוח כספי - SOX ACT 404"

ביום 5 בדצמבר, 2005 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act בסעיף 404 נקבעו על-ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקורות תוך מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיים הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.

כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקורות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקורות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית.

הנהלת הבנק בביקור הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations (COSO) of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה כי ליום 31 בדצמבר, 2012, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2012, בוקרה על-ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 155 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2012.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי שלה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון הרביעי המסתיים ביום 31 בדצמבר, 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

קוד אתי

לבנק קוד אתי אשר אושר על ידי ההנהלה בשנת 2009 שמטרתו לתת ביטוי למדיניות הבנק בתחום האתיקה המקצועית של עובדיו ולקבוע את אמות המידה האתיות לפיהן נדרשים עובדיו לפעול.

הבנק מקפיד על קיום החוק והוראות הרשיות השונות, ואלו מעוגנים בנהליו. הקוד האתי של הבנק נועד להוסיף תשתית ערכית לנהליו על מנת להבטיח סביבת עבודה ערכית ואיכותית לעובדיו.

בבסיס הקוד האתי עומדים מספר עקרונות: יושר אישי, הגינות, אמינות, מקצועיות, אחריות, נאמנות לבנק וללקוחותיו.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות. בשנת 2012 תרם הבנק 537 אלפי ש"ח (2011 - 598 אלפי ש"ח) לעמותות לעזרה ולמוסדות ציבוריים.

עסקאות עם בעל שליטה

1.1 לפי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 תאגיד החייב בדיווח לפי תקנות אלו ימסור בדוח מידי ובדוח התקופתי פרטים "בדבר כל עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר התאגיד התקשר בה". בין היתר, נדרש תאגיד מדווח לכלול "פירוט ביחס לזהות צדדי העסקה, תוכנה ומאפייניה האיכותיים והכמותיים, העניין האישי של בעל השליטה בה, מועד אישורה ופרטי האורגן שאישר את העסקה".

1.2 האמור לעיל לא יחול במקרה בו מדובר בעסקה "זניחה" כהגדרת מונח זה בתקנה 64(3)(ד)(1) לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים), התשנ"ג - 1993 - קרי עסקה העונה על "הסוגים והמאפיינים של העסקאות" שהתאגיד רואה אותן כזניחות. איגוד הבנקים פנה לרשות ניירות ערך לצורך קביעת מתכונת הדיווח אשר תחול על בנקים בהקשר זה. בהמשך לפנייתו האמורה של איגוד הבנקים ולדיונים שנערכו בין הבנק לרשות ניירות ערך בסוגיה, נקבע כי מתכונת הדיווח לעסקאות של הבנק עם בעל השליטה בו או עם אדם אחר שלבעל השליטה יש בהן ענין אישי, בחלוקה לעסקאות בנקאיות ועסקאות שאינן בנקאיות, תהיה כדלקמן:

א. לגבי עסקאות בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לעסקאות בנקאיות חריגות אשר לגביהן יפרסם הבנק דיווח מידי עם התרחשותן. לעומת זאת, עסקאות בנקאיות שאינן חריגות תפורטנה במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר (ר' טבלה להלן), וזאת למרות שעל פי תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 נדרש הבנק למסור דיווח מידי גם בעסקאות שאינן חריגות.

ב. לגבי עסקאות שאינן בנקאיות - הבנק יקבע קריטריונים לסיווג עסקאות כאמור שהינן "זניחות", עליהן יחולו ההוראות לעניין דיווח על עסקאות עם בעל שליטה החלות על יתר התאגידים המדווחים (קרי - שאינם בנקים). הוראות ניהול בנקאי תקין (312) של המפקח על הבנקים (להלן: "נב"ת 312"), קובעות כי ככלל, הבנק לא יעשה עסקה עם "איש קשור" (כהגדרת מונח זה בהוראה האמורה) בתנאים מועדפים על אלה שהוא עושה בעסקה דומה עם אחרים, למעט "איש קשור" שהוא תאגיד בבעלות מלאה של הבנק שאינו נותן אשראי או שירות אחר לאדם מחוץ לקבוצת הבנק.

1.3 להלן פירוט בדבר הקריטריונים שנקבעו כאמור בישיבת ועדת הביקורת הדירקטוריונית מיום 18 בפברואר, 2010, בחלוקה לעסקאות בנקאיות ושאינן בנקאיות:

1.3.1 עסקאות בנקאיות "חריגות":

עסקאות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבנה כעסקאות חריגות:

א. לענין עסקאות "חבות" - עסקת חבות תחשב לחריגה אם בעקבות ביצועה סך החבות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 5% מהון הבנק, כמשמעות מונח זה בנספח א' להוראות ניהול בנקאי תקין (311), כפי שדווח בדוחות הכספיים שפורסמו לאחרונה לפני מועד העסקה (להלן: "הון רגולטורי"), או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך קבוצת בעל השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

במידה ויוודע לבנק על עסקאות חבות אשר לבעל השליטה עניין אישי בהן ואשר נב"ת 312 אינה חלה לגביהן משום שאינן מבוצעות עם "איש קשור" כהגדרת מונח זה בנב"ת 312, הבנק יביא לאישור בהתאם לקבוע בנב"ת 312 האמורה. לגבי עסקאות אלו ימסור הבנק מידע במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר במתכונת המופיעה בטבלאות להלן (טבלה נפרדת לעסקאות אלו ולעסקאות כאמור אשר נב"ת 312 חלה לגביהן). בהקשר זה יובהר, כי הקריטריון הקבוע לעסקת חבות חריגה עם בעל שליטה, או שלבעל השליטה עניין אישי בה, יחול בין אם הוראה 312 חלה על עסקה זו ובין אם היא לא חלה.

בנוסף, כל הפרשה ספציפית להפסדי אשראי או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב כעסקה מהותית.

ב. לענין עסקאות "פיקדון" - הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא תיחשב לעסקה חריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל השליטה (כהגדרת המונח בנב"ת 312) אשר אינו נמנה על חברות שהינן בשליטת בעל השליטה תיחשב כחריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותו "איש קשור" יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על-ידי הבנק לפני מועד העסקה;

לענין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח תחשב לחריגה אם סכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 4% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.

ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקאות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.1% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה.

חריגה זמנית זניחה מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ד) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה שאינה חריגה", וינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה חריגה הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה חריגה, וינתן לגביו דיווח מיידי.

1.3.2 עסקאות שאינן בנקאיות:

העסקאות שלהלן תיחשבה כעסקאות זניחות:

א. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאינה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

ב. עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הרגולטורי.

ג. נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים וכנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם - הוצאות עד לסך של 250,000 ש"ח בשנה.

ד. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הרגולטורי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות:

לצורך ההחלטות דלעיל, על כל סעיפיהן, תהיה למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

(1) "חבות" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.

(2) "תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על-ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי.

תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות שלספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

(3) "קבוצת בעל השליטה" - בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, וכן זוגו של כל אחד מאלה.

להלן פרטים על היתרות של קבוצת בעל השליטה ושל אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, ליום 31 בדצמבר, 2012 (באלפי ש"ח):

היתרה הגבוהה במהלך שנת 2012			יתרה ליום 31/12/2012			סוג היתרה
יצוא חברה להשקעות בע"מ	קרובי בעל השליטה	קבוצת בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קרובי בעל השליטה	קבוצת בעל השליטה	
0.1	-	252.0	0.1	-	49.2	אשראי
-	-	145.8	-	-	107.2	מסגרת שלא נוצלה
(196.5)	(641.9)	(13,469.9)	(196.5)	(637.2)	(7,685.2)	פיקדונות

להלן פרטים על ההכנסות מעמלות בגין עסקאות בניירות ערך ו/או עסקאות במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון) ששולמו על-ידי קבוצת בעל השליטה ועל-ידי אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012 (באלפי ש"ח):

קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ
156.2	1.8	4.1
הכנסות מעמלות		

1.3.3 להלן פרטים על עסקאות שאינן בנקאיות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012 (באלפי ש"ח) ואשר אינן עסקאות "זניחות" כהגדרתן לעיל:

(1) פוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O):

ביום 13 בספטמבר, 2012 אישר דירקטוריון הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת מיום 11 בספטמבר, 2012), בהמשך ובהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק מיום 7 בספטמבר, 2010, את התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O), כמפורט להלן:

(א) גבולות אחריות ותקופה לכל פוליסה: 22 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודש, החל מיום 1 באוקטובר, 2012 ועד ליום 30 בספטמבר, 2013.

(ב) הפרמיה השנתית שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה בהתאם להחלטה זו (כולל התמורה בגין שירותי חזית של המבטח) תהא זו ששולמה בגין השנה הקודמת, דהיינו 82.1 אלפי דולר ארה"ב. סכום השתתפות העצמית בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 25 אלף דולר ארה"ב לבנק.

עוד אישר הדירקטוריון לעניין ההתקשרות בפוליסה לביטוח נושאי משרה, כדלקמן:

(א) הפרמיה השנתית כאמור לעיל לעיל הינה בתנאי שוק.

(ב) התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, היא בתנאי שוק, והיא אינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.

(ג) עסקאות התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי הענין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O), והתקשרות הבנק לרכישת פוליסת ביטוח בנקאי כאמור בסעיף לעיל אינן פוגעות בטובת הבנק.

(2) כתבי שיפוי

ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי על זימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 [אסמכתא מס': 2012-01-020319].

הדירקטוריון, ההנהלה ושכרם של נושאי המשרה הבכירים

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם: *

שם הדירקטור/ית	העיסוק העיקרי
זאב גוטמן	יו"ר דירקטוריון הבנק
ד"ר זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר
שמואל אשל	יועץ וליווי עסקי
משה באואר	מנכ"ל ודירקטור בסי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ
עובד בן-עוזר	מנהל חברות
אדיב ברוך (החל לכהן ביום 13.9.12)	שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ
פרופ' שלום-יוסף הוכמן	מרצה במימון; יועץ וחבר בדירקטוריונים
רם הרמלך (החל לכהן ביום 13.9.12)	מנכ"ל ובעלים במנוף מרנג בע"מ ודירקטור בחברות
פנחס וולובלסקי	עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין
ד"ר אפרת טולקובסקי (כיהנה עד ליום 3.12.12)	מרצה באוניברסיטה, מנהלת אקדמית במכון חיים כצמן גזית גלוב לנדל"ן
אירה סובל (החלה לכהן ביום 18.2.13)	רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטוריות בחברות ציבוריות
יונתן עירוני (כיהן עד ליום 15.5.12)	יועץ פיננסי; כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד ליום 27.10.2011
ד"ר נורית קראוס (החלה לכהן ביום 29.1.12)	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ
גדעון שובל	מנכ"ל ומ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ

* פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, לרבות התאריך שבו החלה כהונתם, חברותם בוועדות הדירקטוריון, כהונה בדירקטוריונים נוספים, האם עובדי הבנק, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין והאם בן משפחה של בעל עניין אחר, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ולתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, לפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בחוק החברות הנ"ל (להלן: "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית") ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית; בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית; בהתאם להוראה 630 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, בדוח הדירקטוריון יפורט המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, כפי שקבע הדירקטוריון, ונימוקי הדירקטוריון להחלטתו כמפורט בהוראה הנ"ל; בנוסף, יש לפרט את המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, אשר קבע הבנק שראוי שיהיו בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות כספיים. עוד קובעת הוראה 630 הנ"ל כי בדוח הדירקטוריון יפורט מספר הדירקטורים שהנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במועד הדיווח.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (המעוגנת בנוהל עבודת הדירקטוריון) המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יהיה זה הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 וחוק החברות, דהיינו: (א) לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית; (ב) לפחות שניים מחברי ועדת ביקורת יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

וזאת מהנימוקים המפורטים להלן: (א) להערכת הדירקטוריון המספר המזערי דלעיל יאפשר לדירקטוריון ולועדת הביקורת לעמוד בחובות המוטלות עליהם בהתאם להוראות הדין ומסמכי ההתאגדות, במיוחד לאחריותם לבדיקת מצבו הכספי של הבנק ולעריכת הדוחות הכספיים; (ב) המספר המזערי דלעיל מתחשב בגודל הבנק, במורכבות פעילותו ובמגוון הסיכונים הכרוכים בו.

במועד הדיווח, כל חברי הדירקטוריון הבנק וכל חברי ועדת ביקורת הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, כמפורט להלן:

זאב גוטמן:

השכלה: לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר), מוסמך במינהל עסקים, הרייט-ואט אדניבור.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק; דירקטור, מנהל ובעל שליטה בחברת זאב גוטמן ניהול ויעוץ בע"מ; חבר בעמותות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר בתפקידי ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, כדלקמן: חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחודש אוקטובר 2010 ועד ליום 18 באוגוסט 2011); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחודש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007); כיהן כדירקטור בדירקטוריונים הבאים: מגל חברה להנפקות בע"מ; פאנקה בע"מ, LTD (FIBI BANK (SWITZERLAND) LTD; הבינלאומי הנפקות בע"מ; סטוקופין (ישראל) בע"מ; HIGHTRADE; הבורסה לני"ע בת"א; מסלקת מעו"ף; יו"ר דירקטוריון בבנק אוצר החייל; "מעלות"; הבינלאומי סוכנות לביטוח (2005) בע"מ; יובנק בע"מ.

ד"ר זלמן שובל:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D.) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ויו"ר משותף של קרן פייר; יו"ר או דירקטור בדירקטוריונים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר כמנכ"ל בנק ליצוא ושגריר ישראל בארה"ב, יו"ר בנק ירושלים, חבר וועדת הכספים של הכנסת, חבר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת.

שמואל אשל:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יעוץ וליווי עסקי.
- שימש כסמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות (2004-2009); חבר הנהלת בנק איגוד, סמנכ"ל, ראש אגף עסקים של בנק איגוד (2004-1998); תפקידים נוספים בבנק איגוד החל משנת 1977. כיהן עד יוני 2009 כדירקטור בליבלוב

סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ. בנוסף, כיהן כיו"ר איגוד ליסינג בע"מ ודירקטור בקרן ההלוואות פלנוס (1998 - 2004).

משה באואר:

השכלה: השכלה תיכונית.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל ודירקטור סי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ. סגן יו"ר הדירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ ודירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר כמנהל מח' מטבע חוץ בבנק אלון ומזכיר הבנק ובהמשך כמזכיר בנק ליצוא.

עובד בן-עוזר:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפדינגטון סקול אוף פוליטיקל סיינס.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנהל חברות. דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר כמנכ"ל יוניטרסט חברה להשקעות בע"מ וכיו"ר איגוד חברי הבורסה לניירות ערך בת"א. כיהן כחבר דירקטוריון מעלות וועדת הדירוג שלה וכיהן כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ (עד לשנת 2010).

אדיב ברוך (מכהן החל מיום 13.9.2012)

השכלה: תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום: שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזורית; דירקטור בתאגידים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר כ-Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'ינה; כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS; שימש כמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטרס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ.

פרופ' שלום-יוסף הוכמן:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני (M.B.A.) במימון מהאוניברסיטה העברית בירושלים; ד"ר (Ph.D.) במימון מאוניברסיטת טורונטו.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מרצה במימון; פרופ' חבר (מרצה מן החוץ) במכללה הבינתחומית הרצליה; יועץ וחבר בדירקטוריונים המפורטים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- כיהן כמנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט (עד לשנת 2006); כיהן כפרופסור חבר באוניברסיטת יוסטון בארה"ב וכמרצה מן החוץ באוניברסיטת תל אביב (בין השנים 2000-2011);

רם הרמלך (מכהן החל מיום 13.9.2012)

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - מנכ"ל מנוף מרג בע"מ ודירקטור בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.

- כיהן כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכויי האשראי בבנק מרכזתיל דיסקונט (בשנים 1998-5/2012); כיהן כמנכ"ל מעלות החברה הישראלית לדירוג ני"ע בשנים 1994-1998.

עו"ד פנחס וולובלסקי:

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur.) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוק כיום - עו"ד, שותף במשרד עורכי-דין. חבר בדירקטוריונים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- שימש בעבר כיו"ר דירקטוריון הבנק.

ד"ר אפרת טולקובסקי: (כיהנה עד ליום 3.12.12):

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בהנדסת אלקטרוניקה, מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.A.) במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב; ד"ר (Ph.D.) במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום - מרצה באוניברסיטה ומנהלת אקדמית במכון חיים כצמן גזית גלובל לנדל"ן. חברה בדירקטוריונים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- בשנים 2004-2002 כיהנה כחברת סגל בפקולטה להנדסת תעשייה וניהול בטכניון בחיפה.

רו"ח אירה סובל (מכהנת החל מיום 18.2.2013)

השכלה: רו"ח מוסמך, תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים / חשבונאות, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'ווסטרן, שיקגו, ארה"ב.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום: רו"ח, יועצת כלכלית לחברות ודירקטוריות בחברות ציבוריות. מכהנת כדירקטורית בחברות כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.
- בשנים 1994 - 2002, מנהלת ביקורת בכירה בתחום הבנקאות ב-KPMG סומך-חייקין; עוזרת מנכ"ל הפירמה.

יונתן עירוני (כיהן עד ליום 15.5.2012):

השכלה: תואר ראשון (B.A.) בכלכלה מהאוניברסיטה העברית, ירושלים.

כישורים וניסיון:

- עיסוקו כיום - יועץ פיננסי. דירקטור בתאגידים כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012;
- כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד לסוף חודש אוקטובר 2011; מנכ"ל ודירקטור בנק אינווסטק לישראל בע"מ (כיום יובנק בע"מ) בין השנים 1998-2005.

ד"ר נורית קראוס: (מכהנת מיום 29.1.12):

השכלה: תואר ראשון B.Sc., הנדסת אורונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc., פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc., פיזיקה, טכניון חיפה.

כישורים וניסיון:

- עיסוקה כיום - מנהלת ומייסדת רדסטארט שירותי מידול וייעוץ בע"מ העוסקת בפעילות ייעוץ בפיתוח מודלים.
- שימשה בעבר ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבנק לאומי (בשנים 2006 - 2011); מנהלת המסחר האלגוריתמי ב-Schonfeld Securities, בארה"ב (בשנים 2000 - 2006).

גדעון שובל:

השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.

כישורים וניסיון:

עיסוקו כיום - מנכ"ל וממלא מקום יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ.

במהלך שנת 2012 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 29 בינואר, 2012, הוחלט למנות את גב' נורית קראוס כדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכדירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות לתקופה של שלוש שנים.

ביום 15 במאי, 2012, חדל מר יונתן עירוני לכהן כדירקטור בבנק עם כניסתה לתוקף של הודעת התפטרותו (הפרישה לא הייתה בנסיבות שיש להביאם לידיעת מחזיקי ני"ע).

ביום 13 בספטמבר, 2012, החל לכהן מר רם הרמלך כדירקטור בבנק על פי החלטת הדירקטוריון מיום 28 ביוני, 2012 למנותו ולאחר שהתקבל אישור בנק ישראל למינויו.

באסיפה כללית מיוחדת שהתקיימה ביום 13 בספטמבר, 2012, הוחלט למנות את מר אדיב ברוך כדירקטור חיצוני בבנק על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999; (ביום 18 בפברואר, 2013, אושררה באסיפה כללית מיוחדת כהונתו כדירקטור חיצוני של מר ברוך בהתאם להליך האישור הקבוע בסעיף 5 לתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), התשס"ז - 2006).

באסיפה כללית שנתית שהתקיימה ביום 3 בדצמבר, 2012, הוחלט לבחור ולמנות לתקופת כהונה נוספת את הדירקטורים המכהנים בבנק (שאינם דירקטורים חיצוניים) - ה"ה זאב גוטמן (יו"ר); זלמן שובל; גדעון שובל; פנחס וולובלסקי; משה באואר; עובד בן- עוזר ורם הרמלך. עוד הוחלט באסיפה הכללית הנ"ל למנות לתקופת כהונה נוספת של שלוש שנים את שמואל אשל כדירקטור חיצוני על פי חוק החברות.

ביום 3 בדצמבר, 2012, סיימה ד"ר אפרת טולקובסקי את כהונתה (השנייה) כדירקטורית חיצונית בבנק על פי חוק החברות. באסיפה כללית מיוחדת של הבנק ביום 18 בפברואר, 2013, הוחלט למנות את גב' אירה סובל כדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין וכדירקטורית בלתי תלויה על פי חוק החברות לתקופת כהונה של שלוש שנים.

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק 12 דירקטורים בהם 5 דירקטורים חיצוניים (3 דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות ו-2 דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין).

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר, 2010, פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומכנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים.

בהמשך לכך, עומד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים (5 דירקטורים חיצוניים מתוך 12-13 דירקטורים).

במהלך שנת 2012 ועד מועד פרסום הדוח חלו השינויים הבאים בהרכבי ועדות הדירקטוריון:

ביום 6 בפברואר, 2012, מונתה גב' קראוס כחברה בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה וגב' אפרת טולקובסקי כדירקטורית בוועדת תגמול.

ביום 15 במאי, 2012, מונתה גב' קראוס כחברה בוועדה לניהול סיכונים;

ביום 13 בספטמבר, 2012, מונה מר ברוך כחבר בוועדת ביקורת;

ביום 25 באוקטובר, 2012, מונה מר הרמלך כחבר בוועדת ביקורת, וועדה לניהול סיכונים וועדה לתכנון הון ואסטרטגיה; במועד הנ"ל סיים מר אשל כהונתו כחבר בוועדה לניהול סיכונים ומר בן עוזר סיים כהונתו כחבר בוועדת ביקורת;

ביום 27 בנובמבר, 2012, עודכן הרכב ועדת תגמול על פי הוראות תיקון 20 לחוק החברות שחבריה הנם על פי הפירוט להלן;

ביום 18 בפברואר, 2013, החלה גב' סובל לכהן כחברה בוועדת ביקורת עם מינויה כדירקטורית חיצונית בבנק.

למועד פרסום הדוח פועלות ועדות הדירקטוריון כדלקמן:

ועדת ביקורת: ה"ה שמואל אשל (יו"ר) (דח"צ), אדיב ברוך (דח"צ), שלום הוכמן (דח"צ), רם הרמלך וגב' אירה סובל (דח"צ לפי הוראה 301).

ועדה לניהול סיכונים: ה"ה זאב גוטמן (יו"ר), שלום הוכמן (דח"צ), נורית קראוס (דח"צ לפי הוראה 301) ורם הרמלך.

ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה: ה"ה גדעון שובל (יו"ר), זאב גוטמן, שלום הוכמן (דח"צ), נורית קראוס (דח"צ לפי הוראה 301) ורם הרמלך.

ועדת תגמול: אדיב ברוך (יו"ר) (דח"צ), שמואל אשל (דח"צ), שלום הוכמן (דח"צ) ועובד בן עוזר.

ועדת אשראי דירקטוריונית: משה באואר (יו"ר), עובד בן עוזר, פנחס וולובלסקי, שלום הוכמן (דח"צ) ושמואל אשל (דח"צ).

בשנת 2012 התקיימו 20 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-40 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

מנכ"ל	אוריאל פז
משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מיכאל טייר
משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	ניסן לוי
סמנכ"ל, מנהל חטיבת הסיכונים (C.R.O)	מיכאל בן-ישי
סמנכ"ל, היועצת המשפטית	שרית וייסטון
סמנכ"ל, מנהל אגף אשראי קמעונאי	אריק זוילי
סמנכ"ל, מנהל אגף כספים	ארנון זית
סמנכ"ל, מנהלת אגף סינוף	דינה פרומוביץ
מבקר פנימי, סמנכ"ל, במעמד חבר הנהלה	רון שגיא (3)

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה:

מזכיר הבנק	כרמל פלורנץ
מנהל אגף מערכות מידע	דני נחום (4)
מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן	איילת רוסק (5)

שכר נושאי המשרה הבכירים

ראו לקמן בנספח א.

שכר רואה החשבון המבקר

ראו לקמן בנספח א.

דירקטוריון הבנק מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הבנק.

אוריאל פז

מנהל כללי

זאב גוטמן

יו"ר הדירקטוריון

28 בפברואר 2013

- (1) לפרטים נוספים על נושאי משרה בכירים בבנק מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012 ובאתר מג"א של רשות ניירות ערך בכתובת <http://www.magna.isa.gov.il>
- (2) מר אשר בן דוד כיהן בתפקיד משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית, עד ליום 12 בדצמבר, 2012.
- (3) מר מוטי גידלי סיים תפקידו כמבקר פנימי של הבנק ביום 20 במרץ, 2012, ומר רון שגיא החל לכהן בתפקיד זה במועד הנ"ל.
- (4) מר דני נחום חדל לכהן בתפקיד זה ביום 15 בפברואר, 2013; מר מיכאל טייר מכהן בפועל גם בתפקיד מנהל טכנולוגיות המידע (מנמ"ר) במקומו של מר נחום.
- (5) גב' איילת רוסק מכהנת בתפקיד זה מיום 30 במאי, 2012.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012

נספח א' לדוח הדירקטוריון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שיעור השינוי ב-%
2011	2012	

א. רווח ורווחיות (1)

באחוזים			
* 7.3%	5.4%		1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
174.8	230.9	32%	2. הכנסות ריבית, נטו
(15.1)	(36.0)	138%	3. הוצאות בגין הפסדי אשראי
159.7	194.9	22%	4. הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
* 123.5	113.4	-8%	5. הכנסות שאינן מריבית
(223.1)	(254.5)	14%	6. הוצאות תפעוליות ואחרות
* 60.1	53.8	-10%	7. רווח לפני מיסים
*(14.6)	(17.7)	21%	8. הפרשה למיסים
* 45.5	36.1	-21%	9. רווח נקי

ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי
2010	2011	

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

באחוזים			
0.17%	0.37%		10. הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור נטו (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל)
9.1%	9.7%		11. יחס הון ליבה לרכיבי סיכון (באזל II)
13.7%	14.4%		12. יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח			
11,483	12,292	7%	ג. מאזן - סעיפים עיקריים
792	1,361	72%	13. סך כל המאזן
1,491	1,163	-22%	14. מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,058	9,581	6%	15. ניירות ערך
9,065	9,814	8%	16. אשראי לציבור
1,612	1,581	-2%	17. פיקדונות הציבור
645	694	8%	18. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
963	1,031	7%	19. הון עצמי
			20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון (באזל II)
2,308	1,997	-13%	ד. סעיפים חוץ - מאזניים
339	195	-43%	21. יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
			22. יתרת ערבויות

* מספרי ההשוואה כוללים רווח ממכירת מבנה ההנהלה בסך 20.8 מיליוני ש"ח לאחר מס. לפרטים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

(1) מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומיוונו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים.

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31

בדצמבר 2012

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

ה. פירוט תגמולים נושאי משרה בכירים (אלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012									
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	תגמולים בעבור שירותים				תגמולים אחרים	
				שכר ⁽¹⁾	דמי ניהול ⁽²⁾	מענק ⁽³⁾	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	ריבית ⁽⁵⁾	אחר ⁽⁶⁾
זאב גוטמן ⁽⁷⁾	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	1,397	-	-	-	1,397
אוריאל פז ⁽⁸⁾	מנכ"ל	מלא	-	-	2,059	-	711	3	2,773
אשר בן דוד ⁽⁹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	-	1,176	30	(10)	4	1,200
ניסן לוי ⁽¹⁰⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	1,112	-	-	24	3	1,139
מיכאל טיייר ⁽¹¹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים	מלא	-	1,083	-	-	24	-	1,107
מיכאל בן ישי ⁽¹²⁾	סמנכ"ל, מנהל חטיבת הסיכונים	מלא	-	1,043	-	-	-	4	1,047

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011									
שם	תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	תגמולים בעבור שירותים				תגמולים אחרים	
				שכר ⁽¹⁾	דמי ניהול ⁽²⁾	מענק ⁽³⁾	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות ⁽⁴⁾	ריבית ⁽⁵⁾	אחר ⁽⁶⁾
זאב גוטמן ⁽⁷⁾	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	283	-	-	-	283
יונתן עירוני ⁽⁸⁾	יו"ר הדירקטוריון	חלקי	-	-	622	310	-	-	932
אבי בזורה ⁽⁹⁾	מנכ"ל לשעבר	-	-	-	-	1,015	-	-	1,125
אוריאל פז ⁽¹⁰⁾	מנכ"ל	מלא	-	-	2,049	-	781	2	2,832
בנצי אדירי ⁽¹¹⁾	סמנכ"ל, מנהל אגף עיסקי	מלא	-	282	766	171	-	-	1,219
אשר בן דוד ⁽¹²⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	-	1,194	-	9	2	1,205
ניסן לוי ⁽¹³⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית	מלא	-	1,053	-	-	2	4	1,059
ארנון זית ⁽¹⁴⁾	סמנכ"ל, מנהל אגף כספים	מלא	-	1,047	-	-	2	4	1,053

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31

בדצמבר 2012

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

ה. פירוט תגמולים נושאי משרה בכירים (אלפי ש"ח) - (המשך)

- (1) כולל הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, ביטוח לאומי וחופשה וכן תנאים נלווים לשכר, אך אינו כולל מס שכר. נכלל ברו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (2) כולל תשלום דמי ניהול חודשים והטבות נלוות אך אינו כולל מע"מ. נכלל ברו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (3) כולל מענק שהופרש בגינו בשנת הדוח וטרם שולם (ללא מס שכר). נכלל ברו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (4) לפרטים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים. נכלל ברו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (5) כולל הטבת ריבית בגין הלוואות שניתנו בתנאי הטבה. נכלל ברו"ה בסעיף רווח מפעילות מימון לפני הוצאות להפסדי אשראי.
- (6) כולל הטבת שווי רכב. נכלל ברו"ה בסעיף הוצאות אחרות.
- (7) מר זאב גוטמן - יושב ראש הדירקטוריון של הבנק - מספק שירותי ניהול לבנק בהיקף של 4 ימים בשבוע בממוצע החל מ-18 באוקטובר, 2011 על-פי הסכם התקשרות מיום 6 בנובמבר, 2011 באמצעות חברה בשליטתו "זאב גוטמן ניהול ויעוץ בע"מ" לתקופה בלתי קצובה. לפרטים נוספים ראה ביאור 22.
- דמי הניהול החודשיים של מר זאב גוטמן צמודים למדד המחירים לצרכן.
- כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההתקשרות לפרטים נוספים ראה ביאור 22.
- (8) מר אוריאל פז - מנכ"ל הבנק, מספק שירותי ניהול לבנק החל מיום 8 באפריל 2010 על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברה בשליטתו "אוריאל פז יעוץ בע"מ" לתקופה של 4 שנים. דמי הניהול החודשיים של מר אוריאל פז צמודים למדד המחירים לצרכן. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 וכן ביאור 22.
- למר אוריאל פז יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך 29 אלפי ש"ח.
- (9) מר אשר בן דוד - כיהן כמנהל החטיבה הקימעונית החל מיום 1 במאי, 2010, ועד ליום 12 בדצמבר, 2012, וזאת על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברה בשליטתו "יאק ניהול נכסים בע"מ". על פי תוספת להסכם זה יספק מר אשר בן דוד שירותי ייעוץ לבנק החל מיום 12 בדצמבר, 2012, ועד ליום 20 במרץ, 2013, ובמועד זה יסתיים הסכם הניהול. דמי הניהול החודשיים של מר אשר בן דוד צמודים למדד המחירים לצרכן. בנוסף, על פי הסכם הניהול על הבנק לשלם דמי ניהול מלאים בגין תקופת הסתגלות של 3 חודשים ממועד סיום הסכם הניהול. למר אשר בן דוד הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 564,142 יחידות אופציה מסוג A וכן 282,070 יחידות אופציה מסוג B. אופציות אלה שוערכו לתאריך המאזן בשווי אפסי בשל פקיעתן הצפויה של אופציות אלה עם סיום ההסכם למתן שירותים כאמור לעיל. לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22 ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי. למר אשר בן דוד יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך 57 אלפי ש"ח.
- (10) מר ניסן לוי - מנהל החטיבה הפיננסית, מועסק בבנק החל מיום 1 ביולי, 1999 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר ניסן לוי צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר ניסן לוי לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר ניסן לוי הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 155,139 יחידות אופציה מסוג A וכן 77,569 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22 ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי. למר ניסן לוי יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך 45 אלפי ש"ח.
- (11) מר מיכאל טייר - מנהל חטיבת המשאבים, מועסק בבנק החל מיום 18 בספטמבר, 2011, על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר מיכאל טייר צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר מיכאל טייר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר מיכאל טייר הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 155,139 יחידות אופציה מסוג A וכן 77,569 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22 ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי. למר מיכאל טייר יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך אלף ש"ח.
- (12) מר מיכאל בן ישי - מנהל חטיבת הסיכונים, מועסק בבנק החל מיום 1 בינואר 1998 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר מיכאל בן ישי צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר מיכאל בן ישי לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות.
- למר מיכאל בן ישי יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך 77 אלפי ש"ח.
- (13) מר יונתן עירוני כיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 30 במרץ, 2006, ועד ליום 27 באוקטובר, 2011 (אך המשיך לכהן כדירקטור עד לתאריך 15 במאי 2012). על פי הסכם למתן שירותי ניהול מיום 30 במרץ, 2006, עניק מר עירוני שירותים כיו"ר דירקטוריון לבנק בהיקף של כיום וחצי-יומיים בשבוע. השירותים יוענקו לבנק במתכונת של התקשרות בין מזמין לבין קבלן עצמאי וזאת באמצעות חברה בשליטתו של מר עירוני (יונתן עירוני החזקות בע"מ). התמורה בגין השירותים נקבעה לסך חודשי של 41,666 ש"ח בתוספת מע"מ, צמוד למדד המחירים לצרכן. כמו כן, זכאית חברת הניהול לתשלום חודשי בגין החזר הוצאות קבועות (טלפון, רכב, דלק וכיוצא בזה) בסך של 4,065 ש"ח בתוספת מע"מ והחזר הוצאות שוטפות הכרוכות בהענקת השירותים (כגון: הוצאות נסיעה לחו"ל, אירוח וכיוצא בזה). בהתאם למדיניות הבנק וכנגד קבלות היו"ר יהיה זכאי לבנוס שנתי בהתאם ובכפוף להמלצת דירקטוריון הבנק ואישור האסיפה הכללית, מבלי שיהיה בכך כדי להוות תחייבות לתשלום בנוס שנת. תקופת ההתקשרות היא לשנה, ובסוף כל שנה היא תתחדש מאלה לשנה נוספת. כל צד רשאי להביא לסיום ההתקשרות בכל עת, בהודעה בכתב של 3 חודשים. האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישרה ביום 29 בינואר, 2012, תשלום מענק פרישה למר יונתן עירוני בסך 360 אלפי ש"ח כולל מע"מ.
- (14) מר אבי בזורה כיהן בתפקיד מנכ"ל החל מיום 5 בדצמבר, 2007, וסיים כהונתו ביום 13 לאפריל, 2010. עם סיום העסקתו שולמו למר אבי בזורה סכומים בגין הודעה מוקדמת של 6 חודשים ותקופת הסתגלות של 3 חודשים על פי הסכם העסקתו (תקופת ההודעה המוקדמת וההסתגלות הגיעו

נתונים עיקריים על הבנק ועל החברות המאוחדות שלו לשנה שהסתיימה ביום 31

בדצמבר 2012

נספח א' (המשך) לדוח הדירקטוריון

לכלל סיום ביום 31 לדצמבר, 2010). בהתאם להסכם שנחתם עימו בתאריך 15 במאי, 2012, שולם למר אבי בזורה בשנת 2012 מענק הסתגלות נוסף מעבר לקבוע בהסכם העסקתו בסך 1.0 מיליון ש"ח. מענק זה הופרש בדוחות הכספיים לשנת 2011.

(15) מר בנצי אדירי - כיהן כמנהל האגף העסקי בבנק החל מיום 2 אפריל, 2007, ועד ליום 22 בדצמבר, 2011 (החל מתאריך 1 לאפריל 2011 סיפק מר בנצי אדירי שירותי ניהול על פי הסכם למתן שירותי ניהול באמצעות חברה בשליטתו "בנצי אדירי שירותי ניהול בע"מ"). שכרו החודשי של בנצי אדירי היה צמוד למדד המחירים לצרכן. בחודש נובמבר, 2011, אושר תשלום מענק פרישה בסך 171 אלפי ש"ח למר בנצי אדירי.

(16) מר ארנון זית - מנהל אגף הכספים, מועסק בבנק החל מיום 2 אפריל, 2000, על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר ארנון זית צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר ארנון זית לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למר ארנון זית הוקצו במסגרת תוכנית האופציות למנהלים בכירים 103,426 יחידות אופציה מסוג A וכן 51,713 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים בדבר תוכנית האופציות למנהלים בכירים ראה ביאור 22 ולפרטים בדבר תוכנית התגמול ראה בפרק ה"הון האנושי" בדוח הכספי. למר ארנון זית יתרת אשראי בתנאי הטבה ליום 31 בדצמבר, 2012, בסך 156 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
ו. נתונים על המבנה הארגוני		
16	17	1. מספר סניפי הבנק ⁽¹⁾
463	509	2. מספר עובדים כולל חברות בנות (כולל עובדי כח אדם במיקור חוץ)
16	19	3. מספר משרות בשעות נוספות (ממוצע חודשי)
15	20	4. מספר ישיבות מליאת הדירקטוריון
61	40	5. מספר ישיבות ועדות הדירקטוריון

ז. שכר רואה החשבון המבקר ^(2,3,4) באלפי שקלים חדשים

מאוחד		הבנק	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2011	2012	2011	2012
עבור פעולות הביקורת: (5)			
954	989	1,168	1,185
עבור שירותי מס (6)			
240	95	240	95
עבור שירותים אחרים			
325	106	325	106
1,519	1,190	1,733	1,386
סך הכל שכר של ר"ח מבקרים			

- (1) לאחר תאריך המאזן נפתח סניף נוסף, נכון ליום פירסום המאזן מספר סניפי הבנק עומד על 18.
- (2) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת עבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 - לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.
- (3) שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.
- (4) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (5) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.
- (6) שירותי מס שוטפים והכנת דוחות לרשויות מס.

סקירת הנהלה

דין וחשבון לשנת 2012

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו

להלן מידע רב תקופתי ופירוטים שונים לדוחות הכספיים אשר יש בהם כדי לתת תמונה רחבה על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו ואלה מובאים בתוספת כדלהלן:

תוספת	נושא	עמוד
א	מאזנים מאוחדים לשנים 2008 - 2012	132
ב	דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנים 2008 - 2012	133
ג	שיעורי הכנסה והוצאה	134
ד	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	140
ה	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד	142
ו	מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון לשנים 2011 ו- 2012	144
ז	דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים לשנים 2011 ו- 2012	145

מאזנים מאוחדים - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2012 - 2008

סכומים מדווחים

תוספת א

31 בדצמבר					
2008	2009	2010	2011	2012	
מיליוני ש"ח					
					נכסים
350.7	765.1	652.3	792.3	1,360.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,291.7	1,083.2	1,314.9	1,490.7	1,163.0	ניירות ערך
7,652.3	7,481.1	8,158.4	9,148.8	9,672.1	אשראי לציבור *
(142.2)	(131.8)	(121.5)	(91.0)	(90.7)	הפרשה להפסדי אשראי ¹
7,510.1	7,349.3	8,036.9	9,057.8	9,581.4	אשראי לציבור, נטו
51.8	52.4	56.7	79.7	117.9	בניינים וציוד
** 9.9	** 23.6	** 23.9	7.2	20.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
** 37.1	** 27.8	** 41.0	54.9	47.7	נכסים אחרים
9,251.3	9,301.4	10,125.7	11,482.6	12,291.5	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
7,279.3	7,115.7	7,407.8	9,064.6	9,813.7	פיקדונות הציבור
139.5	103.9	86.5	76.2	63.3	פיקדונות מבנקים
3.7	5.4	4.9	0.8	-	פיקדונות הממשלה
50.0	-	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
1,188.3	1,391.8	1,921.1	1,611.9	1,581.0	תעודות התחייבות וכתבי התחייבויות נדחים
** 17.2	** 11.0	** 10.7	15.0	16.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
** 53.4	** 67.7	** 61.5	69.5	123.0	התחייבויות אחרות
8,731.4	8,695.5	9,492.5	10,838.0	11,597.4	סך כל ההתחייבויות
519.9	605.9	633.2	644.6	694.1	הון עצמי
9,251.3	9,301.4	10,125.7	11,482.6	12,291.5	סך כל ההתחייבויות וההון

* ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי השוואה תקופות קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 31 בדצמבר 2011, אינם ברי השוואה לנתוני שנים קודמות. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב תקופתי לשנים 2008 - 2012

סכומים מדווחים

תוספת ב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
*2008	*2009	*2010	*2011	2012	
מיליוני ש"ח					
632.7	486.2	426.7	559.0	555.7	הכנסות ריבית
500.5	370.1	302.1	384.2	324.8	הוצאות ריבית
132.2	116.1	124.6	174.8	230.9	הכנסות ריבית, נטו
6.8	(1.3)	(2.6)	*** 15.1	36.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי**
125.4	117.4	127.2	159.7	194.9	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
23.1	50.5	24.5	6.1	22.6	הכנסות מימון שאינן מריבית
98.5	97.9	98.9	91.9	90.2	עמלות
0.8	0.1	0.6	25.5	0.6	הכנסות אחרות
122.4	148.5	124.0	123.5	113.4	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
102.6	105.8	120.7	134.1	137.8	משכורות והוצאות נילוות
24.4	27.9	29.4	37.6	46.9	אחזקה ופחת בניינים וציוד
39.2	39.9	53.0	*** 51.4	69.8	הוצאות אחרות
166.2	173.6	203.1	223.1	254.5	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
					רווח לפני מיסים
81.6	92.3	48.1	60.1	53.8	
29.9	33.6	14.0	14.6	17.7	הפרשה למיסים
51.7	58.7	34.1	45.5	36.1	רווח נקי
					רווח למניה (בש"ח)
0.73	0.83	0.48	0.65	0.51	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

* מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומוינו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים. יצוין כי בשנת 2011 נכלל בסעיף הכנסות אחרות רווח ממכירת מבנה הנהלת הבנק בסכום של 25.4 מיליון ש"ח, ובסעיף הוצאות מס סכום של 4.6 מיליון ש"ח. לפרטים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

** ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה תקופות קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 31 בדצמבר 2011, אינם ברי השוואה לנתוני שנים קודמות. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים.

*** סווג מחדש.

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק וחברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת ג

2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
מיליוני ש"ח		באחוזים	
מטבע ישראלי לא צמוד			
נכסים ⁽⁷⁾	6,502.7	312.4	4.80
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	76.0	(1.0)	
סך הכל נכסים	6,578.7	311.4	4.73
התחייבויות	5,935.2	(159.0)	(2.68)
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	77.3	(6.4)	
סך הכל התחייבויות	6,012.5	(165.4)	(2.75)
פער הריבית		2.12	1.98
מטבע ישראלי צמוד מדד			
נכסים ⁽⁷⁾	3,466.7	184.0	5.31
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	77.3	(0.1)	
סך כל הנכסים	3,544.0	183.9	5.19
התחייבויות ⁽⁷⁾	3,481.0	(154.5)	(4.44)
סך הכל התחייבויות	3,481.0	(154.5)	(4.44)
פער הריבית		0.87	0.75
מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾			
נכסים ⁽⁷⁾	1,551.0	42.1	2.71
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	405.0	1.1	
השפעת נגזרים מגדרים	14.0	0.3	
סך כל הנכסים	1,970.0	43.5	2.21
התחייבויות ⁽⁷⁾	1,423.1	(11.3)	(0.79)
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	481.0	16.8	
השפעת נגזרים מגדרים	14.0	(0.6)	
סך כל התחייבויות	1,918.1	4.9	0.26
פער הריבית		1.92	2.47
סך הכל			
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁷⁾	11,520.4	538.5	4.67
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	558.3	-	
השפעת נגזרים מגדרים	14.0	0.3	
סך כל הנכסים	12,092.7	538.8	4.46
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁷⁾	10,839.3	(324.8)	(3.00)
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	558.3	10.4	
השפעת נגזרים מגדרים	14.0	(0.6)	
סך כל התחייבויות	11,411.6	(315.0)	(2.76)
פער הריבית		1.67	1.70

הערות: בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק וחברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)

תוספת ג (המשך)

2012	
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני ש"ח	
1.0	בגין מכשירים נגזרים אחרים
42.7	עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾
257.4	רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי
(36.0)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
221.4	רווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון	
11,520.4	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
8.9	נכסים כספיים אחרים ⁽⁷⁾
45.0	הפרשה להפסדי אשראי
(85.9)	
11,488.4	סך כל הנכסים הכספיים
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון	
10,839.3	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾
12.7	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁷⁾
35.4	
10,887.4	סך כל ההתחייבויות הכספיות
סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות	
601.0	נכסים לא כספיים
105.1	התחייבויות לא כספיות
(34.0)	
672.1	סך כל האמצעים ההוניים

הערות: בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק וחברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

תוספת ג

2011			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
מיליוני ש"ח		באחוזים	
מטבע ישראלי לא צמוד			
6,124.9	300.5	4.91	4.91
נכסים ⁽⁷⁾			
5,413.6	(164.5)	(3.04)	
התחייבויות ⁽⁷⁾			
145.6	(10.4)		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
5,559.2	(174.9)		(3.15)
סך כל התחייבויות			
פער הריבית			
1.761.87			
מטבע ישראלי צמוד מדד			
3,282.6	205.1	6.25	
נכסים ⁽⁷⁾			
256.8	8.1		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
3,539.4	213.2		6.02
סך כל הנכסים			
3,590.5	(210.8)	(5.87)	(5.87)
התחייבויות ⁽⁷⁾			
3,590.5	(210.8)		
סך הכל התחייבויות			
פער הריבית			
0.150.38			
מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾			
1,281.0	131.1	10.23	
נכסים ⁽⁷⁾			
341.3	26.5		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
1,622.3	157.6		9.71
סך כל הנכסים			
1,114.0	(86.5)	(7.76)	
התחייבויות ⁽⁷⁾			
452.6	(39.8)		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
1,566.6	(126.3)		(8.06)
סך כל התחייבויות			
פער הריבית			
1.652.47			
סך הכל			
10,688.5	636.7	5.96	
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁷⁾			
598.1	34.6		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
11,286.6	671.3		5.95
סך כל הנכסים			
10,118.1	(461.8)	(4.56)	
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁷⁾			
598.2	(50.2)		
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾			
10,716.3	(512.0)		(4.78)
סך כל התחייבויות			
פער הריבית			
1.171.39			

הערות: בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק וחברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)

תוספת ג (המשך)

2011	
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני ש"ח	
בגין מכשירים נגזרים אחרים	1.4
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾	34.7
רווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי	195.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(13.4)
רווח מפעולות מימון לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	182.0
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון	10,688.5
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾	19.6
נכסים כספיים אחרים ⁽⁷⁾	153.1
הפרשה להפסדי אשראי	(88.0)
סך כל הנכסים הכספיים	10,773.2
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון	10,118.1
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁶⁾	7.4
התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁷⁾	25.3
סך כל ההתחייבויות הכספיות	10,150.8
סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות	622.4
נכסים לא כספיים	35.3
התחייבויות לא כספיות	(34.9)
סך כל האמצעים ההוניים	622.8

הערות: בסוף תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק וחברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)

תוספת ג (המשך)

מטבע חוץ - נומינלי בדולר של ארה"ב

2012			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
מיליוני \$ ארה"ב		באחוזים	
פעילות מקומית ⁽³⁾			
נכסים ⁽⁷⁾	403.2	10.7	2.65
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	195.4	0.6	
סך כל הנכסים	598.6	11.3	1.89
התחייבויות ⁽⁷⁾	368.9	(2.9)	(0.79)
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	59.6	(0.5)	
סך כל התחייבויות	428.5	(3.4)	(0.81)
פער הריבית		1.86	1.08
2011			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
יתרה ממוצעת לתקופה ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
מיליוני \$ ארה"ב		באחוזים	
פעילות מקומית ⁽³⁾			
נכסים ⁽⁷⁾	362.3	9.7	2.68
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	108.1	0.8	
סך כל הנכסים	470.4	10.5	2.23
התחייבויות ⁽⁷⁾	316.4	(2.4)	(0.76)
השפעת נגזרי ALM ⁽⁸⁾	145.0	(0.5)	
סך כל התחייבויות	461.4	(2.9)	(0.63)
פער הריבית		1.92	1.60

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ואחרי השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (4) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
- (5) האחוזים מחושבים על בסיס הנתונים באלפי ש"ח.
- (6) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (7) למעט מכשירים נגזרים.
- (8) ALM - נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות), שלגביהם ניתן ליחס הכנסה (הוצאה) למגזר הצמדה.

נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר

תוספת ד					31 בדצמבר
2012					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש 3 עד חודשים	מעל חודשים 3 עד שנה	מעל שנה עד 5 שנים	מעל 3 שנים	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים	4,491.7	863.2	1,059.0	134.6	85.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	72.9	18.8	77.9	89.6	-
סה"כ שווי הוגן	4,564.6	882.0	1,136.9	224.2	85.6
התחייבויות פיננסיות	(3,822.8)	(1,175.7)	(537.8)	(626.7)	(42.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(144.7)	-	(42.6)	(50.9)	(4.9)
סה"כ שווי הוגן	(3,967.5)	(1,175.7)	(580.4)	(677.6)	(47.3)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	597.1	(293.7)	556.5	(453.4)	38.3
החשיפה המצטברת במגזר	597.1	303.4	859.9	406.5	444.8
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים	86.6	160.6	735.3	987.4	1,235.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	69.5	-	-	50.1	-
סה"כ שווי הוגן	156.1	160.6	735.3	1,037.5	1,235.6
התחייבויות פיננסיות	(62.0)	(236.6)	(1,133.9)	(1,138.5)	(997.7)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	(50.2)	-
סה"כ שווי הוגן	(62.0)	(236.6)	(1,133.9)	(1,188.7)	(997.7)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	94.1	(76.0)	(398.7)	(151.2)	237.9
החשיפה המצטברת במגזר	94.1	18.0	(380.6)	(531.8)	(293.9)
מטבע חוץ⁽²⁾					
נכסים פיננסיים	1,293.7	37.7	86.0	39.7	74.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	7.4	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	1,301.1	37.7	86.0	39.7	74.9
התחייבויות פיננסיות	(935.5)	(227.1)	(268.1)	(5.4)	(0.2)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	(17.4)	(31.8)	(37.8)	(1.4)
סה"כ שווי הוגן	(935.5)	(244.5)	(299.9)	(43.2)	(1.6)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	365.6	(206.8)	(213.9)	(3.4)	73.2
החשיפה המצטברת במגזר	365.6	158.8	(55.1)	(58.6)	14.6
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
סך כל הנכסים	5,871.9	1,061.5	1,880.3	1,161.7	1,396.1
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	149.8	18.8	77.9	139.7	-
סה"כ שווי הוגן	6,021.7	1,080.3	1,958.2	1,301.4	1,396.1
סך כל ההתחייבויות	(4,820.3)	(1,639.5)	(1,939.9)	(1,770.5)	(1,040.4)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(144.7)	(17.4)	(74.4)	(138.9)	(6.3)
סה"כ שווי הוגן	(4,965.0)	(1,656.9)	(2,014.3)	(1,909.4)	(1,046.7)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	1,056.7	(576.5)	(56.0)	(608.0)	349.4
החשיפה המצטברת	1,056.7	480.1	424.1	(183.9)	165.6

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר (המשך)

31 בדצמבר								
2011				2012				
משך שנים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון(1)	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
שנים	%	שנים	%	מיליוני ש"ח				
0.62	4.26	0.38	3.70	6,919.0	29.9	(0.2)	23.2	232.0
0.05		0.44	-	259.2	-	-	-	-
0.61		0.38	3.70	7,178.2	29.9	(0.2)	23.2	232.0
0.31	3.27	0.29	2.13	(6,217.3)	-	-	-	(12.0)
0.28		0.61	-	(243.1)	-	-	-	-
0.31		0.30	2.13	(6,460.4)	-	-	-	(12.0)
0.93	7.53	0.08	1.57	717.8	29.9	(0.2)	23.2	220.0
				717.8	717.8	687.8	688.0	664.8
3.16	3.68	3.00	3.13	3,816.1	-	4.6	155.2	450.8
0.22		0.58	-	119.6	-	-	-	-
3.08	3.68	2.93	3.13	3,935.7	-	4.6	155.2	450.8
2.33	2.75	2.47	1.50	(4,006.6)	-	-	(14.5)	(423.3)
-		1.62	-	(50.2)	-	-	-	-
2.33		2.46	1.50	(4,056.8)	-	-	(14.5)	(423.3)
0.83	0.93	0.47	1.63	(121.1)	-	4.6	140.7	27.5
				(121.1)	(121.2)	(121.2)	(125.7)	(266.5)
0.23	3.81	0.44	3.82	1,575.3	4.6	-	11.8	27.0
-	-	-	-	7.4	-	-	-	-
0.23	3.81	0.44	3.82	1,582.7	4.6	-	11.8	27.0
0.23	1.33	0.18	0.90	(1,436.3)	-	-	-	-
0.23		-	-	(88.4)	-	-	-	-
0.23	1.33	0.17	0.90	(1,524.7)	-	-	-	-
-	2.48	0.28	2.92	58.0	4.6	-	11.8	27.0
				-	-	53.5	53.5	41.7
1.35	3.83	1.20	3.14	12,310.3	34.5	4.4	190.2	709.7
0.11		0.47		386.2	-	-	-	-
1.33		1.18	3.14	12,696.5	34.5	4.4	190.2	709.7
0.96	2.81	1.02	1.85	(11,660.3)	-	-	(14.5)	(435.3)
0.25		0.60	-	(381.7)	-	-	-	-
0.95	2.81	1.01	1.85	(12,042.0)	-	-	(14.5)	(435.3)
0.38	1.02	0.17	1.29	654.6	34.5	4.4	175.7	274.5
				654.6	654.6	620.2	615.8	440.0

ששימשו לחישוב השווי ההוגן ראה בציור 21 בדוח הכספי.

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בציור 21 בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיהיה כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

תוספת ה

31 בדצמבר 2012								
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)		
הפסדי אשראי (4)			מזה					
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל
מיליוני ש"ח								
ציבור - מסחרי								
(6) -	0.1	(0.1)	-	-	2.7	5.1	-	5.1
0.1	0.2	0.2	-	0.7	16.0	22.1	0.7	22.1
7.9	1.1	1.8	57.2	79.7	1,167.0	1,798.7	79.7	1,798.7
0.1	-	0.1	13.0	19.5	377.1	421.1	19.5	421.1
(6) -	-	(6) -	-	-	0.9	0.9	-	0.9
0.6	0.5	0.8	4.6	4.7	26.8	30.9	4.7	30.9
(6) -	0.2	(0.2)	-	0.1	2.1	2.6	0.1	2.6
0.4	0.3	0.2	-	0.5	51.9	52.6	0.5	52.6
(6) -	-	(6) -	-	-	1.0	1.1	-	4.2
0.2	-	0.2	-	-	38.0	45.4	-	45.8
0.2	0.2	0.3	-	0.1	31.3	35.3	1.1	36.6
0.1	-	(6) -	0.2	0.2	10.4	13.3	0.2	14.7
9.6	2.6	3.3	75.0	105.5	1,725.2	2,429.1	106.5	2,435.3
60.5	7.6	(1.8)	-	261.6	6,882.7	7,389.9	261.6	7,389.9
22.5	25.9	34.5	3.1	33.3	1,064.2	1,315.6	33.3	1,315.6
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	9,672.1	11,134.6	401.4	11,140.8
סך הכל ציבור - פעילות בישראל								
(6) -	-	(6) -	-	-	141.8	141.8	-	177.9
(6) -	-	(6) -	-	-	223.8	223.8	-	223.8
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,037.7	11,500.2	401.4	11,542.5
-	-	-	-	-	23.1	23.1	-	24.5
92.6	36.1	36.0	78.1	400.4	10,060.8	11,523.3	401.4	11,567.0

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 10,060.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 22.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 20.9 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,462.5 מיליוני ש"ח (בשנת 2011 כולל: חובות - 9,148.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 133.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 7.2 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,210.9 מיליוני ש"ח).
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) יתרה נמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח.

דין וחשבון לשנת 2012 - בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

תוספת ה (המשך)

31 בדצמבר 2011									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)			מזה						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	חובות (2)	בעייתי (5)	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל	
מיליוני ש"ח									
ציבור - מסחרי									
0.2	-	(0.2)	-	0.2	7.0	7.7	0.2	7.7	חקלאות
0.1	-	(0.3)	-	0.5	25.3	28.6	0.5	28.6	תעשייה
7.2	1.7	-	33.5	96.1	973.7	1,570.0	98.7	1,574.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	2.1	9.7	391.7	391.7	9.7	391.7	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	0.9	0.9	-	0.9	חשמל ומים
0.3	0.1	(2.0)	-	1.4	29.4	32.0	1.4	32.0	מסחר
0.4	0.3	0.6	-	-	14.8	15.3	-	15.3	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
0.5	0.5	0.5	-	2.0	66.8	68.2	2.0	68.2	תחבורה ואחסנה
-	0.1	0.1	-	-	1.6	1.8	-	12.8	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	-	-	-	44.3	63.4	-	159.2	שירותים פיננסיים
0.1	-	-	-	1.3	47.7	53.6	1.3	75.0	שירותים עסקיים ואחרים
0.1	0.1	-	-	0.2	22.9	42.2	0.2	43.4	שירותים ציבוריים וקהילתיים
8.9	2.8	(1.3)	35.6	111.4	1,626.1	2,275.4	114.0	2,409.1	סך הכל מסחרי
69.9	8.3	1.2	-	253.5	6,627.9	6,987.4	253.5	6,987.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
13.9	8.2	15.2	-	52.1	894.8	1,096.9	52.1	1,096.9	אנשים פרטיים - אחר
92.7	19.3	15.1	35.6	417.0	9,148.8	10,359.7	419.6	10,493.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	7.2	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
92.7	19.3	15.1	35.6	417.0	9,148.8	10,359.7	419.6	10,500.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
92.7	19.3	15.1	35.6	417.0	9,148.8	10,359.7	419.6	10,500.6	סך הכל

* הוצג מחדש

מאזנים מאוחדים - מידע רב רבעוני לסופי כל רבעון בשנים 2011 ו-2012

סכומים מדווחים

תוספת ו

2011				2012				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח								
								נכסים
530.2	509.9	1,272.9	792.3	433.7	762.5	1,054.4	1,360.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,192.3	1,351.8	1,557.3	1,490.7	1,883.9	1,390.2	1,150.1	1,163.0	ניירות ערך
8,327.8	8,562.3	8,798.8	9,057.8	9,166.7	9,441.4	9,487.9	9,581.4	אשראי לציבור, נטו
63.2	62.7	68.0	79.7	83.7	93.7	102.3	117.9	בניינים וציוד
22.3	21.6	14.1	7.2	11.4	4.9	12.3	20.9	נכסים בגין מכשירים נגזרים
53.4	60.3	57.6	54.9	54.0	45.3	41.6	47.7	נכסים אחרים
10,189.2	10,568.6	11,768.7	11,482.6	11,633.4	11,738.0	11,848.6	12,291.5	סך כל הנכסים
								התחייבויות והון
7,522.6	7,875.4	9,195.0	9,064.6	9,283.5	9,533.5	9,605.2	9,813.7	פיקדונות הציבור
84.0	82.5	82.4	76.2	73.5	72.8	71.1	63.3	פיקדונות מבנקים
5.3	-	31.0	0.8	1.9	1.3	-	-	פיקדונות הממשלה
1,885.3	1,917.5	1,752.8	1,611.9	1,538.2	1,369.4	1,400.8	1,581.0	תעודות התחייבות וכתבי התחייבויות נדחים
-	7.1	10.3	15.0	5.0	19.2	13.1	16.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
90.5	62.6	66.1	69.5	71.4	67.7	72.2	123.0	התחייבויות אחרות
9,587.7	9,945.1	11,137.6	10,838.0	10,973.5	11,063.9	11,162.4	11,597.4	סך כל ההתחייבויות
601.5	623.5	631.1	644.6	659.9	674.1	686.2	694.1	הון עצמי
10,189.2	10,568.6	11,768.7	11,482.6	11,633.4	11,738.0	11,848.6	12,291.5	סך כל ההתחייבויות וההון

דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב רבעוני לשנים 2011 ו-2012

סכומים מדווחים

תוספת ז

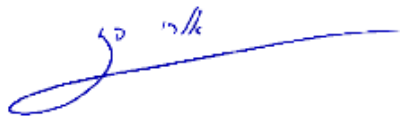
2012								2011*
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 1
מיליוני ש"ח								
102.7	154.7	170.4	127.9	123.2	148.1	156.5	131.2	הכנסות ריבית
42.9	95.6	112.7	73.6	70.0	102.3	117.4	94.5	הוצאות ריבית
59.8	59.1	57.7	54.3	53.2	45.8	39.1	36.7	הכנסות ריבית, נטו
15.8	10.7	6.3	3.2	7.1	4.8	2.4	0.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי **
44.0	48.4	51.4	51.1	46.1	41.0	36.7	35.9	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית								
5.4	3.2	10.2	3.8	3.3	5.8	(4.0)	1.0	הכנסות מימון שאינן מריבית
21.9	22.3	22.7	23.3	23.1	22.3	22.7	23.8	עמלות
0.2	0.2	0.1	0.1	-	-	25.5	-	הכנסות אחרות
27.5	25.7	33.0	27.2	26.4	28.1	44.2	24.8	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
36.1	33.9	35.4	32.4	37.5	33.3	32.3	31.0	משכורות והוצאות נילוות
12.9	11.6	11.6	10.8	10.5	9.7	9.9	7.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
20.0	15.3	16.7	17.8	13.2	12.5	12.2	13.5	הוצאות אחרות **
69.0	60.8	63.7	61.0	61.2	55.5	54.4	52.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
רווח לפני מיסים								
2.5	13.3	20.7	17.3	11.3	13.6	26.5	8.7	
(0.1)	5.1	6.6	6.1	1.8	2.9	6.5	3.4	הפרשה למיסים
2.6	8.2	14.1	11.2	9.5	10.7	20.0	5.3	רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)								
0.04	0.12	0.20	0.16	0.12	0.13	0.31	0.09	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

* מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומיוגו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים. יצוין כי ברבעון השני לשנת 2011 נכלל בסעיף הכנסות אחרות רווח ממכירת מבנה הנהלת הבנק בסכום של 25.4 מיליון ש"ח, ובסעיף הוצאות מס סכום של 4.6 מיליון ש"ח. לפרטים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

אני, אוריאל פז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנהל כללי

28 בפברואר, 2013

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

28 בפברואר, 2013

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (COSO) - Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2012, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק "קוסט פורר גבאי את קסירר", כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 157 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012.

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
וחשבונאי ראשי

אוריאל פז
מנהל כללי

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

28 בפברואר, 2013

דוחות כספיים

דין וחשבון לשנת 2012

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

155 דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי

157 דוח רואה החשבון המבקר

הדוחות הכספיים

159 מאזנים

160 דוחות רווח והפסד

161 דוחות על השינויים בהון העצמי

162 דוחות על תזרימי המזומנים

165 ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על הדיווח הכספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight (PCAOB) Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים - של הבנק ומאוחדים - לימים 31 בדצמבר, 2012 ו-2011 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012 והדוח שלנו מיום 28 בפברואר, 2013 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
28 בפברואר, 2013

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר, 2012 ו-2011 ואת דוחות הרווח וההפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד לימים 31 בדצמבר, 2012 ו-2011 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 28 בפברואר, 2013 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

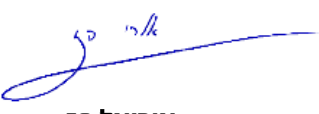
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

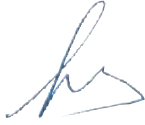
תל-אביב,
28 בפברואר, 2013

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק			
31 בדצמבר					
2012	2011	2012	2011		
ביאור		מיליוני ש"ח			
נכסים					
3	1,360.6	792.3	1,359.9	791.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4	1,163.0	1,490.7	1,184.7	1,573.0	ניירות ערך ⁽¹⁾
5	9,672.1	9,148.8	9,672.1	9,148.8	אשראי לציבור
5	(90.7)	(91.0)	(90.7)	(91.0)	הפרשה להפסדי אשראי
5	9,581.4	9,057.8	9,581.4	9,057.8	אשראי לציבור, נטו
6	-	-	-	-	אשראי לממשלה
7	-	-	364.7	343.2	השקעות בחברות מוחזקות
8	117.9	79.7	19.5	21.8	בניינים וציוד
20	20.9	7.2	20.9	7.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
9	47.7	54.9	43.0	43.2	נכסים אחרים
סך כל הנכסים		11,482.6	12,574.1	11,838.0	
התחייבויות והון					
10	9,813.7	9,064.6	11,189.2	10,517.0	פיקדונות הציבור
11	63.3	76.2	63.3	76.2	פיקדונות מבנקים
	-	0.8	-	0.8	פיקדונות הממשלה
12	1,581.0	1,611.9	498.0	517.8	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
20	16.4	15.0	16.4	15.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13	123.0	69.5	113.1	66.6	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
סך כל ההתחייבויות		10,838.0	11,880.0	11,193.4	
16א	694.1	644.6	694.1	644.6	הון עצמי
סך כל ההתחייבויות והון		11,482.6	12,574.1	11,838.0	

 ארנון זית
 סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים
 וחשבונאי ראשי

 אוריאל פז
 מנהל כללי

 זאב גוטמן
 יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
28 בפברואר, 2013

- (1) מזה שועבדו למלווים בבנק ובמאחד לימים 31.12.2012 ו- 31.12.2011 בסך 169.5 מיליון ש"ח ובסך 354.0 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 4.
- (2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 31.12.12 ו- 31.12.2011 בסך 1.9 ובסך 1.7 מיליון ש"ח בהתאמה.
- הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות רווח והפסד

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2012	(1) 2011	(1) 2010	2012	(1) 2011	(1) 2010	
ביאור			מיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית	23	555.7	559.0	426.7	562.0	564.5
הוצאות ריבית	23	324.8	384.2	302.1	337.8	398.2
הכנסות ריבית, נטו		230.9	174.8	124.6	224.2	166.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי (2)	5	36.0	(3) 15.1	(2.6)	36.0	(3) 15.1
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		194.9	159.7	127.2	188.2	151.2
הכנסות שאינן מריבית						
הכנסות מימון שאינן מריבית	24	22.6	6.1	24.5	22.1	6.8
עמלות	25	90.2	91.9	98.9	81.3	81.9
הכנסות אחרות	26	0.6	25.5	0.6	0.1	0.1
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		113.4	123.5	124.0	103.5	88.8
הוצאות תפעוליות ואחרות						
משכורות והוצאות נילוות	27	137.8	134.1	120.7	123.2	122.6
אחזקה ופחת בניינים וציוד		46.9	37.6	29.4	33.6	27.4
הוצאות אחרות	28	69.8	(3) 51.4	53.0	98.8	(3) 67.8
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		254.5	223.1	203.1	255.6	217.8
רווח לפני מיסים						
הפרשה למיסים	29	17.7	14.6	14.0	15.0	8.0
רווח לאחר מס		36.1	45.5	34.1	21.1	14.2
חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס						
		-	-	-	15.0	31.3
רווח נקי		36.1	45.5	34.1	36.1	45.5
רווח למניה (בש"ח)						
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)		0.51	0.65	0.48	0.51	0.65

- (1) מספרי ההשוואה בדוח זה סווגו ומיוגו מחדש בעקבות הוראת המפקח על הבנקים בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד. לפרטים ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים. יצוין כי בשנת 2011 נכלל בסעיף הכנסות אחרות רווח ממכירת מבנה הנהלת הבנק בסכום של 25.4 מיליון ש"ח, ובסעיף הוצאות מס סכום של 4.6 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.
- (2) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה תקופות קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 31 בדצמבר 2011, אינם ברי השוואה לנתוני שנים קודמות. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים.
- (3) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

		רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	קרנות הון				
סך הכל הון עצמי	עודפים	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	מפרמיה	הון המניות הנפרע	
מיליוני ש"ח							
605.9	385.4	(2.1)	222.6	-	95.3	127.3	יתרה ליום 1 בינואר 2010
34.1	34.1	-	-	-	-	-	רווח נקי
							התאמות בגין ניירות ערך
7.0	-	7.0	-	-	-	-	זמינים למכירה לפי שווי הוגן
							התאמות בגין הצגת ניירות ערך
(17.6)	-	(17.6)	-	-	-	-	זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
3.8	-	3.8	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
633.2	419.5	(8.9)	222.6	-	95.3	127.3	יתרה ליום 1 בינואר 2011
							השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי
(9.5)	(9.5)	-	-	-	-	-	רווח נקי
45.5	45.5	-	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
(25.0)	(25.0)	-	-	-	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
3.1	-	-	3.1	3.1	-	-	התאמות בגין ניירות ערך
(6.2)	-	(6.2)	-	-	-	-	זמינים למכירה לפי שווי הוגן
							התאמות בגין הצגת ניירות ערך
1.9	-	1.9	-	-	-	-	זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
1.6	-	1.6	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
644.6	430.5	(11.6)	225.7	3.1	95.3	127.3	יתרה ליום 1 בינואר 2012
36.1	36.1	-	-	-	-	-	רווח נקי
0.7	-	-	0.7	0.7	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
							התאמות בגין ניירות ערך
29.6	-	29.6	-	-	-	-	זמינים למכירה לפי שווי הוגן
							התאמות בגין הצגת ניירות ערך
(10.3)	-	(10.3)	-	-	-	-	זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
(6.6)	-	(6.6)	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
694.1	466.6	1.1	226.4	3.8	95.3	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2010	2011	2012
מיליוני ש"ח					
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
34.1	45.5	36.1	34.1	45.5	36.1
רווח נקי לשנה					
התאמות:					
(14.8)	(31.3)	(15.0)	-	-	-
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות					
2.8	2.4	2.3	10.3	13.0	17.7
פחת על בניינים וציוד					
(2.6)	* 15.1	36.0	(2.6)	* 15.1	36.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(23.7)	(46.3)	2.2	(24.9)	(36.8)	(41.3)
הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
(3.2)	(7.7)	(21.8)	(3.2)	(7.7)	(20.2)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר					
-	-	-	-	(20.8)	-
רווח מממוש בניינים וציוד					
-	0.8	0.7	-	0.8	0.7
הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות					
0.5	* (4.4)	(17.6)	1.6	* (4.0)	(18.4)
מיסים נדחים, נטו					
(6.3)	5.0	(5.8)	(6.3)	4.7	(5.7)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)					
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
0.9	-	-	0.9	-	-
פיקדונות בבנקים					
(685.0)	(1,052.1)	(559.6)	(685.0)	(1,052.1)	(559.6)
אשראי לציבור					
(0.3)	16.7	(13.7)	(0.3)	16.7	(13.7)
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
(20.6)	(184.1)	(72.0)	(17.1)	(181.9)	(72.0)
ניירות ערך למסחר					
(4.7)	(5.2)	5.9	(11.0)	(6.3)	19.0
נכסים אחרים					
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
(17.4)	(10.3)	(12.9)	(17.4)	(10.3)	(12.9)
פיקדונות מבנקים					
741.9	1,429.6	672.2	292.1	1,656.8	749.1
פיקדונות הציבור					
(0.5)	(4.1)	(0.8)	(0.5)	(4.1)	(0.8)
פיקדונות הממשלה					
(0.3)	4.3	1.4	(0.3)	4.3	1.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
41.9	30.8	37.1	90.0	102.7	92.2
התחייבויות אחרות					
42.7	204.7	74.7	(339.6)	535.6	207.6
מזומנים נטו מפעילות שוטפת					

* סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2010	2011	2012
מיליוני ש"ח					
תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון					
(1,287.6)	(1,372.3)	(2,205.0)	(1,585.7)	(1,260.3)	(2,423.4)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה					
1,043.3	1,148.0	2,676.4	1,265.9	1,190.3	2,877.3
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה					
130.9	144.1	26.6	122.8	116.3	26.6
תמורה מפידין ניירות ערך זמינים למכירה					
(0.4)	(1.2)	-	(14.6)	(45.3)	(48.7)
רכישת בניינים וציוד					
-	-	-	-	34.7	-
תמורה מממוש בניינים וציוד					
(113.8)	(81.4)	498.0	(211.6)	35.7	431.8
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה					
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
-	104.3	78.7	667.0	104.3	296.9
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
(41.0)	(62.7)	(83.3)	(227.7)	(510.6)	(368.0)
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
-	(25.0)	-	-	(25.0)	-
דיבידנד ששולם לבעלי מניות					
(41.0)	16.6	(4.6)	439.3	(431.3)	(71.1)
מזומנים נטו מפעילות מימון					
(4.8)	0.9	(7.4)	(4.8)	0.9	(7.4)
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים					
(107.3)	139.0	575.5	(107.1)	139.1	575.7
גידול (קטיון) במזומנים ופיקדונות בבנקים					
764.0	651.9	791.8	764.2	652.3	792.3
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת השנה					
651.9	791.8	1,359.9	652.3	792.3	1,360.6
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה					
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
708.0	797.8	833.4	708.0	797.8	833.4
ריבית שהתקבלה					
299.6	346.7	329.2	299.6	346.7	329.2
ריבית ששולמה					
11.8	25.4	10.3	11.8	25.4	10.3
מיסים על הכנסה ששולמו					
20.1	5.1	7.7	20.1	5.1	7.7
מיסים שהתקבלו					
פעולות שאינן במזומן:					
-	-	-	-	-	7.2
רכישת רכוש קבוע באשראי					
-	-	-	-	-	-
מימוש רכוש קבוע באשראי					

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים

דין וחשבון לשנת 2012

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קימעונאי אחר, במימון עסקי בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית, אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים באופן עקבי, והתואמים את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, הם:

א. בסיס הדיווח של הדוחות הכספיים

1. הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים. בהתאם לתקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים" הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 31 בדצמבר 2003 והחל מאותו מועד הבנק החל לדווח בסכומים מדווחים. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.

בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

תמצית הנתונים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצורכי מס ניתנת בביאור 31.

2. כללי האיחוד

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק כוללים את הדוחות של חברות שלבנק קיימת שליטה בהן. יתרות ועסקאות הדדיות שבין הבנק לחברות הבנות בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים. בדוחות הבנק הנפרדים השקעות בחברות מוחזקות מוצגות לפי שיטת השווי המאזני.

3. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות שלו הינו שקל חדש.

ב. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

1. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.

2. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

שיעור העליה (הירידה) בשנת			ליום 31 בדצמבר		
2010	2011	2012	2010	2011	2012
באחוזים					
(6.0)	7.7	(2.3)	3.549	3.821	3.733
שער החליפין של דולר ארה"ב (ש"ח)					
מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):					
2.3	2.5	1.6	210.9	216.3	219.8
חודש נובמבר					
2.7	2.2	1.4	211.7	216.3	219.4
חודש דצמבר					

ג. עקרונות עריכת הדוחות הכספיים:

תקן חשבונאות מספר 29 - "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים IFRS"

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

1. בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, החל מה-1 בינואר 2011 מיישם הבנק את תקני ה-IFRS הבאים, בכפוף להוראות המפקח בדבר אופן יישומם:

הנושא	תקן דיווח
תשלום מבוסס מניות	IFRS 2
צירופי עסקים	IFRS 3
נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו	IFRS 5
מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות	IAS 8
אירועים לאחר תאריך המאזן	IAS 10
רכוש קבוע	IAS 16
חכירות	IAS 17
הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי	IAS 20
השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ	IAS 21
דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים	IAS 27
השקעות בחברות כלולות	IAS 28
דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות	IAS 29
זכויות בעסקאות משותפות	IAS 31
רווח למניה	IAS 33
דיווח כספי לתקופות ביניים	IAS 34
ירידת ערך נכסים	IAS 36
נכסים בלתי מוחשיים	IAS 38
נדל"ן להשקעה	IAS 40

ראה סעיף כו להלן - יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, תקן דיווח כספי בינלאומי IAS19 הודן בהטבות עובדים טרם אומץ, התקן יאומץ בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

2. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

כמו כן, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

3. תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים (למעט אם נקבע אחרת על-ידי המפקח על הבנקים):

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

מיום 1 בינואר, 2011, ואילך הבנק מעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

ד. קיצוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

1. נכסים והתחייבויות הנובעים מצד נגדי זהה מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
 - בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (Legally enforceable right) לקיצוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו ו/או בו זמנית.
2. נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים מוצגים במאזן לפי סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים שנמנו לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיצוז.
3. פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

ה. ניירות ערך

1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.
2. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי ניירות ערך

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

שיש להם מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגינם בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

3. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שוויים הוגן. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

4. הבנק בוחר בכל תקופת דווח את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע קריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על-ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן, קבע הבנק קריטריונים שלפיהם תבוצע הפרשה מיידית לירידת ערך. קריטריונים אלו מתבססים, בין היתר, על הגורמים הבאים:

- הדירוג הנוכחי של נייר הערך על-ידי סוכנויות הדירוג.
- תשואה נוכחית חריגה שבה נסחר נייר הערך.
- משך הזמן שבו נסחר נייר הערך בתשואה חריגה.
- אינדיקציות שליליות מהותיות מתוך הדוחות הכספיים.

כמו כן, נקבעו קריטריונים לביצוע הפרשה לירידת ערך בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת עלות מופחתת.
2. ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

ו. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 140) (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (FAS 166), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונאלי

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

ניירות הערך שנמכרו לא נגרעו מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שנרכשו נרשמים לפי שווים ביום ביצוע העסקה בסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר".

הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות מימון, בהתאמה.

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלת ניירות ערך המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל. השינויים בשווי של ניירות ערך הנ"ל על בסיס צבירה נזקפים בדוח הרווח וההפסד לסעיף הכנסות מאשראי לציבור, וההתאמה לשווי שוק נזקפת להתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

ASU 2011-03 התנאים לקיומה של שליטה אפקטיבית בהסכמי רכש חוזר (להלן: "התיקון"):

בחודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB תיקון שמטרתו הינה שיפור ופישוט הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר מסוג ריפו ועסקאות דומות. השינוי חל באופן רוחבי לנכסים פיננסיים שהועברו במסגרת עסקאות ריפו ולהסכמים אחרים אשר גם מקנים וגם מחייבים את המעביר לרכוש מחדש או לפדות את הנכסים הפיננסיים לפני מועד פירעונם החוזי.

על פי העדכון, נדרש לשנות את האופן שבו מוערך קיום שליטה אפקטיבית בידי מעביר בעסקאות רכש חוזר. הערכת קיום שליטה אפקטיבית תתמקד בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא יובא בחשבון (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר, וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל. קריטריונים נוספים לבחינת קיום השליטה האפקטיבית לא שונו על-ידי ה-ASU.

התיקון חל מה- 1 בינואר, 2012, על העברות של נכסים שחלו לאחר זה, או על עסקאות קיימות שחל בה שינוי לאחר מועד התחילה.

ליישום התיקון לא היתה השפעה מהותית.

ז. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר, 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

השינויים העיקריים במדיניות החשבונאית בעקבות ההוראה הינם:

תאגיד בנקאי נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשות להפסדי אשראי יכללו:

- הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על-ידי התאגיד הבנקאי.

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי, בגין האשראי המאזני ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, מבוצעת בהתבסס על אומדן של שיעורי הפסדי אשראי מהעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים משנת 2008 ועד 2010 ושיעורי מחיקות חשבונאיות נטו משנת 2011 שנרשמו בפועל בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי לא בעייתי ואשראי בעייתי בשנים 2008 עד 2012. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, ובהם:

- חוב פגום - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום למעט אם הוא מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה, ועל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש שבמסגרת הארגון מחדש העניק הבנק לחייב ויתור (Concession) אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק. חוב שיסווג כחוב פגום יוערך על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים. על אף האמור לעיל, חובות בעייתיים בארגון מחדש יחזרו לצבור ריבית כאשר החוב משולם לפי תנאי ההסדר במשך תקופה רציפה של 6 חודשים לפחות הצפי לפירעון האשראי נתמך בהערכת אשראי מבוססת. סיווג חוב בעייתי כ'פגום' יבוטל במידה ומתקיימים התנאים המצטברים: (א) החוב מובטח היטב ובהליכי גביה. (ב) לא קיימים בגין החוב "מרכיבי פיגור" (לרבות מחיקות) ולהערכת הבנק יתרת החוב המקורית תיפרע במלואה.

- סיכון אשראי נחות - מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, ומאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בגין החובות הפגומים אין לרשום הכנסות ריבית. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית. בעת גביית חוב פגום על בסיס מזומן, באם קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - ישמש התקבול להקטנת היתרה הרשומה עד למידה הנדרשת להסרת ספק זה. באם לא קיים ספק לגביי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב - יוכר התקבול כהכנסות ריבית על בסיס מזומן

הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בהוראה כי:

- יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
- יש למחוק חשבונאית באופן מיידי כנגד הפרשה להפסדי אשראי כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזהה כאינו בר גבייה.
- אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב שנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. יש למחוק חשבונאית תוך שנתיים.
- יש למחוק חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- במועד היישום לראשונה הבנק נדרש בין היתר:
- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו למועד יישום ההוראה וטרם נגבו בפועל בגין כל חוב אשר עומד במועד זה בתנאים המתייחסים.
- ההפרשים שנוצרו במועד היישום לראשונה של ההנחיות החדשות, בין יתרת ההפרשות להפסדי אשראי, על פי ההנחיות הקיימות, לבין יתרתן המחושבת על פי ההנחיות החדשות, נזקפו לסעיף העודפים בהון העצמי.
- ההפרשה הנוספת משמשת רק כסמן לגבי הפרשה הקבוצתית כך שבמידה וסך כל ההפרשה הקבוצתית נמוכה מההפרשה הנוספת והכללית יש לבצע את ההפרשה לפי הגבוה מבין שני החישובים.
- שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים יהיו כדלקמן:
- סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" - 1%.
- סיכון אשראי "נחות" - 2%.
- סיכון אשראי "פגום" - 4%.

בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיר שניתנו החל משנת 2009 ואילך, ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ-60% כמו כן, הבנק מיישם תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן האשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי:

במהלך חודש אפריל 2011 פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-02 בנושא החלטה בידי נותן אשראי האם ארגון מחדש של חוב מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי. בהתאם לתקינה אמריקאית בנושא (ASC 310), חוב שארגון מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. העדכון מספק הנחיות נוספות המבהירות מתי ייחשב ארגון מחדש של חוב כארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו הוענק על-ידי נותן האשראי ויתור. בפרט, נכללו הבהרות בכל הקשור לאופן היישום של מבחן הויתור בריבית אפקטיבית. כמו כן, נכללו הנחיות לקביעה האם הוענק

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

היותו בארגון מחדש של חוב שבמסגרתו הריבית החוזית בהתאם לתנאים החדשים גבוהה יותר מהריבית החוזית המקורית, אך עדיין נמוכה בהשוואה לריבית בשוק לגבי הלוואות בעלות מאפייני סיכון דומים ובהתחשב במכלול התנאים שנקבעו במסגרת הארגון מחדש. כמו כן הובהר כי במצבים בהם לחייב לא קיימת אפשרות לגייס חוב בעל מאפייני סיכון דומים בתנאי שוק יידרש הבנק לבחון את מכלול התנאים האחרים של הארגון מחדש לקביעה האם הוענק ויתור. בנוסף, בהתאם לתקינה הקיימת, דחייה לא משמעותית בתשלומים לא מהווה ויתור. ה-ASU מספק רשימה של סממנים שעשויים להצביע על כך שהעיקוב אינו מהותי, כגון: הסכום של התשלומים שאורגנו מחדש אינו מהותי ביחס ליתרת החוב שלא נפרעה או ביחס לשווי הביטחון וכן הדחייה אינה מהותית ביחס לתדירות התשלומים (חודשית, רבעונית וכד'), מועד הפירעון החוזי המקורי והמח"מ הצפוי המקורי של החוב. בהתאם ל-ASU, נותן האשראי חייב להביא בחשבון השפעה מצטברת של ארגון חוב מחדש שבוצע בעבר בעת ביצוע הערכה האם הדחייה אינה מהותית.

כמו כן, הפרסום האמור קובע שורה של דרישות גילוי לגבי פעולות ארגון מחדש של חוב בעייתי.

ח. הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור

החל מיום 1 בינואר 2006 מיישם הבנק את הנחיות המפקח על הבנקים ליישום הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא "הפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור" (להלן - "הנחיות המפקח"). הנחיות המפקח התייחסו למספר סוגיות עיקריות בכל הקשור לאופן חישוב ההפרשות לחובות מסופקים בגין הלוואה לדיור ובכללם כללי חישוב אחידים לקביעת ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור, אשר עומק הפיגור בהן עולה על שישה חודשים (ההפרשה מחושבת בשיעורים שבין 8% ל-80% מיתרת החוב שבפיגור, בהתאם לעומק הפיגור). אשר יושמו על-ידי הבנק בעבר, למעט המפורט להלן:

הפרשות בגין הלוואות בהסדרים ובארגון מחדש:

א. הלוואה בהסדר - הלוואה בה בוצע הסדר ללא שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה. חישוב עומק הפיגור יבוצע תוך התחשבות ביתרת הפיגורים ולפי החיוב החודשי המקורי. ביטול הפרשה יתבצע במידה והלוואה עמד בהחזרי ההלוואה במשך תקופה של שנתיים ממועד ההסדר או אם חלפה מחצית התקופה שנותרה במשנה ההלוואה שבו נוצרו הפיגורים, כמוקדם מביניהם.

ב. הלוואה בארגון מחדש - הלוואה בה שונה לוח הסילוקין. בגין הלוואות אלו תוקפא ההפרשה לפי עומק הפיגור ותירשם יתרת פיגור רעיונית השווה ליתרת הפיגור והכל למועד ההסדר. הקפאת ההפרשה ויתרת הפיגור הרעיונית תהיה לתקופה של חצי שנה אשר בסיומה רשאי הבנק להפחית את יתרת הפיגורים הרעיונית במשך שנתיים בקו ישר. בנוסף, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים (מכתבי הפיקוח מיום 11 ביולי, 2010, ומיום 1 במאי, 2011), מחושבת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בשיעור 0.75% בגין יתרת הלוואות לדיור שניתנו החל משנת 2009 ואילך ואשר היחס בין החוב לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת ההלוואה (LTV) גבוה מ-60%.

כמו כן, מדיניות הבנק למחוק חשבונאית הלוואות לדיור שמופרשות להפסד אך כתוצאה מהליכי הגבייה אין כנגדן יתרת בטוחה למימוש החוב.

ט. רכוש קבוע

• הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- עלויות עוקבות
עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.
- עלויות תוכנה
תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלויות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
עלויות הקשורות לפיתוח תוכנת מחשב או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה או למוכרה. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות להכנת התוכנה לשימושה המיועד. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.
- פחת
הפחת מחושב מהעלות, בהתאם לתקופת השימוש המשוערת, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושיים שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת.
הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.
נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.
- גריעה
ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע בעת מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או ממימושו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".
להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 8 להלן.

י. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן, בכל מועד דיווח, את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים הלא כספיים (כגון: בניינים וציוד ונכסים לא מוחשיים לרבות מוניטין) כאשר ישנם סימנים, כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר-השבה שלהם.
הסכום בר-ההשבה של נכס או יחידה מניבת מזומנים הוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש. שווי השימוש הוא הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בשיעור הריבית לפי מס, הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). כאשר ערכו בספרים של הנכס עולה על סכום בר-השבה הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו בספרים של הנכס לסכום בר-השבה. ההפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-השבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך, למעט הפסד מירידת ערך מוניטין שאינו מבוטל.

יא. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא קו עסקים בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות. תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן לקיים לגבי מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 30 להלן.

יב. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב ועלויות עסקה הניתנות לייחוס במישורין, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות יחסית ליתרות הקרן במחזור לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

יג. הוצאות נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב והוצאות גיוס פיקדונות מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

יד. מסים על הכנסה

מסים על הכנסה בדוח רווח והפסד כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס בשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה בתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למיסים על הכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים מחושבים בשל הפרשים בעיתוי הכללת הכנסות והוצאות בין הדיווח הכספי לבין הכרתם לצורכי מס הכנסה וכן בשל התאמת נכסים לא כספיים בגין פער בין ערכם המותאם לבין הערך שיותר לניכוי לצרכי מס הכנסה. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

בחישוב המיסים הנדחים לא מובאים בחשבון המיסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות כל עוד מתקיימת ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעות אלו. מדיניות חלוקת דיבידנד בחברות המוחזקות הינה בדרך שלא תגרום לחיוב מס נוסף בבנק.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 29 להלן.

טו. מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. השינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, יוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.

הטיפול החשבונאי בשינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מנכס, מהתחייבות או מעסקה חזויה תלוי באפקטיביות של יחסי הגידור.

החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של נגזר, המיועד לגידור תזרים מזומנים מדווח תחילה בהון העצמי ואחר כך, כאשר העסקה החזויה משפיעה על דוח רווח והפסד, הוא מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

החלק הלא אפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של הנגזר המיועד כנ"ל מוכר מיידית בדוח רווח והפסד.

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחווה המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החווה המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משזוהה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחווה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החווה המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תוכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים.

רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

טז. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות על בסיס צבירה, לרבות הכנסות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, למעט:

1. השלמת ריבית המגיעה לבנק מהממשלה בגין הלוואות מסוימות לדיור נזקפת לדוח הרווח וההפסד לפי הריבית האפקטיבית הגלומה בתזרים המזומנים הנובע מהסכם הלוואה ומהסכם השלמת הריבית.
2. עמלות מפירעון מוקדם בהלוואות לדיור נזקפות לדוח הרווח וההפסד בשיעורים שווים במשך שלוש שנים, למעט החלק המיוחס להון הפיננסי הנזקף לדוח רווח והפסד עם קבלתו.
3. דמי ניהול בגין הלוואות שנמכרו נזקפים לדוח רווח והפסד על פני יתרת תקופת פירעון הלוואות ויחסית ליתרותיהן.
4. ריבית פיגורים בגין הלוואות לדיור נזקפת לדוח הרווח וההפסד רק עם גבייתה.
5. הכנסות מדיבידנד נזקפות לדוח הרווח וההפסד במועד הזכאות לקבלן.

יז. זכויות עובדים

1. בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד ומעביד ישנן עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין מענקי יובל מחושבות על-ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר כאשר שיעור עליית השכר מבוסס על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לגיל העובד.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

2. העתודה לפיצויי פרישה מחושבת על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם של העובדים ובהתאם לדין, לתנאי הסכם העבודה, ונוהג וציפיות ההנהלה. סכום היעודה לפיצויים הכלול במאזן כולל רווחים שנצברו.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 14 להלן.

יח. התחייבויות תלויות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 וההוראות הנלוות אליו לעניין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן. הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

1. סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.

2. סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.

3. סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

במקרה בו התממשות החשיפה צפויה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים במלוא סכום החשיפה, כפי שנאמדה על-ידי הנהלת הבנק. במקרה של חשיפה אפשרית לא נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלא ניתן גילוי לסכום החשיפה. במקרה של חשיפה קלושה אין צורך בביצוע הפרשות ו/או במתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרכיב עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 19 להלן.

יט. עסקאות תשלום מבוסס מניות

הבנק מכיר בעסקאות תשלום מבוסס מניות על פי הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS2 כפי שאומץ על-ידי המפקח על הבנקים. הטבה בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, נמדדת בתאריך מתן ההטבה (יום ההענקה) בהסתמך על מודל תמחור אופציות מקובל. שווי ההטבה נזקף באופן שוטף להוצאות כנגד קרן הון, על פני תקופת ההבשלה.

עלות עסקה המסולקת במזומן נמדדת לפי השווי ההוגן במועד ההענקה באמצעות שימוש במודל תמחור אופציות מקובל, ראה פרטים נוספים בביאור 22. השווי ההוגן מוכר כהוצאה על פני תקופת ההבשלה ובמקביל מוכרת התחייבות. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל תקופת דיווח לפי השווי ההוגן עד לסילוקה, כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לרווח או הפסד.

כאשר החברה מבצעת שינויים בתנאים של הענקה המסולקת במכשירים הוניים, מוכרת הוצאה נוספת מעבר להוצאה המקורית שחושבה בגין כל שינוי המגדיל את השווי ההוגן הכולל של התגמול המוענק או שמיטיב עם העובד/נותן השירות האחר לפי השווי ההוגן במועד השינוי.

כאשר שינויים מבוצעים בתוכנית לתשלום מבוסס מניות, התאגיד הבנקאי מכיר בהשפעות שינויים שמגדילים את השווי ההוגן הכולל של התוכנית במהלך תקופת ההבשלה שנותרה ובנוסף בהשפעות שינויים המשנים את אופיה של התוכנית מהתחייבות, להוני, או להיפך.

כ. שימושים באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

כא. רווח למניה

הרווח למניה מחושב על-ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה במספר המניות הרגילות המשוקלל שקיים במהלך התקופה.

ברווח הבסיסי למניה נכללות רק מניות אשר קיימות בפועל במהלך התקופה.

מניות רגילות פוטנציאליות (ניירות ערך המירים כדוגמת אגרות חוב להמרה, כתבי אופציה ואופציות לעובדים) נכללות רק בחישוב הרווח המדולל למניה במידה שהשפעתן מדללת את הרווח למניה על-ידי כך שהמרתן מקטינה את הרווח למניה או מגדילה את ההפסד למניה מפעילויות נמשכות. בנוסף, מניות רגילות פוטנציאליות שהומרו במהלך התקופה נכללות ברווח המדולל למניה רק עד למועד ההמרה, ומאותו מועד נכללות ברווח הבסיסי למניה.

כב. מספרי ההשוואה

בדוחות הכספיים צוינו מספרי ההשוואה שסווגו מחדש. בנושא זה, ראה גם סעיף כו להלן.

כג. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח נערך לפי הוראות המפקח על הבנקים ותקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS7) בדבר הדוח על תזרימי מזומנים. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים והתחייבויות הוצגו בנטו, למעט הפעילות באשראי לדיור, בתנועה בפריטים לא כספיים, בניירות ערך שאינם למסחר ובאגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים. מזומנים כוללים גם פיקדונות בבנקים שתקופתם המקורית ממועד הפקדתם הינה עד שלושה חודשים.

כד. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות. ביום 23 במאי, 2011, פירסם הפיקוח על הבנקים הבהרה לפיה נדחה היישום לראשונה של ההנחיה הנ"ל ל-1 באפריל 2011.

ההנחיה קובעת בין היתר, כי תאגיד בנקאי הצופה כי ישלם לעובדיו, בעת עזיבתם, הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון את מספר העובדים הצפויים לעזוב ואת הטבות שהבנק צופה כי ידרש לשלם בגין הטבות שמעבר לתנאים החוזיים, בפרישה מוקדמת של עובדים.

השלכות החוזר על מדידת ההתחייבות והן על תהליך הבקרה הפנימית בנושא זכויות עובדים אינה מהותית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

כה. מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

1. ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את:

1.1. מדידת שווי הוגן - תקן חשבונאות אמריקאי (ASC 820-10) (FAS 157) להלן "ASC 820-10".

ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

כמו כן, ASC 820-10 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-ASC 820-10 מחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן מחליף את ההנחות האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, ASC 820-10 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את סיכון האשראי וסיכונים אחרים של הבנק במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן.

ASC 820-10 חל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך למעט מספר מכשירים פיננסיים אשר לגביהם היישום הוא במתכונת מוגבלת של יישום למפרע במועד היישום לראשונה. ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים המסוימים לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים מוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר, 2011, אשר מוצגת בנפרד.

התאגיד הבנקאי נדרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

בחודש ינואר 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונאית בנושא שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן. בהתאם לעדכון נדרש לגלות סכומים של מעברים משמעותיים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך וכן לכלול הסברים למעברים אלה. נדרש לתת גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון.

1.2. חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות-תקן חשבונאות אמריקאי (FAS 825-10) (159) להלן "ASC 825-10".

מטרת ASC 825-10 הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים והתחייבויות מגודרים ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ASC 825-10 מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרת חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן ולא נידחות. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל מתבצעת לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, ASC 825-10 קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות. למרות האמור לעיל, הובהר על-ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים. התקן חל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך.

2. ASU 2011-04 מדידת שווי הוגן (להלן: "התיקון"):

- בחודש מאי 2011 פרסם ה-FASB תיקון בנוגע ל-ASC 820 מדידה וגילוי של שווי הוגן. הגילוי חדש לא משנה באופן ניכר את הדרישות הקיימות, אלא מבהיר: התיקון מציג מספר שינויים, וביניהם: השוק העיקרי בו מתבצע המדידה ייחשב השוק בו מתבצע עיקר נפח ורמת הפעילות עבור אותו נכס או התחייבות, ולא השוק בעיני הישות המשקף נפח או רמה שכזו. איסור שימוש בפקטור גודל ההחזקה לא רק על מכשירים סחירים המסווגים ברמה 1 במדרג השווי ההוגן כפי שנקבע כיום, אלא גם לגבי יתר המכשירים ברמה 2 ו-3 למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על-ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1. התיקון מספק הנחיות למדידת שווי ההוגן בתיקים של מכשירים פיננסיים. יתירה מכך, התיקון מציב דרישות גילוי חדשות, ביניהן: סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי ההוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך במסגרת הביאורים נדרש גילוי לגבי שוויים ההוגן. לגבי פריטים שנכללו ברמה 3 יינתן מידע בדבר תהליך ההערכה שמיושם על-ידי הישות המדווחת וגילוי בדבר ניתוח רגישות של מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ויחסים הדדיים בין נתונים לא נצפים אלו אם קיימים מעברים כלשהם של מדידת שווי הוגן מרמה 2 לרמה 1 או להיפך, לרבות פירוט הסיבות למעברים.

התיקון בתוקף החל מה-1 בינואר, 2012, באופן של מכאן ולהבא. בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים. ליישום לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט שינוי הצגתו של דרישות הגילוי החדשות.

להתייחסות מפורטת בנושא ראה ביאור 21 להלן.

כו. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים:

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2012, מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית.
2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים והפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלו כמפורט להלן:

 - תקן חשבונאות בינלאומי 7 (IAS) דוח על תזרימי מזומנים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

- תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS) מסים על ההכנסה.
 - תקן חשבונאות בינלאומי 23 (IAS) עלויות אשראי.
 - תקן חשבונאות בינלאומי 24 (IAS) גילויים בהקשר לצד קשור.
3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא פעולות בין תאגיד בנקאי לבעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.
4. עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי (להלן - "ההוראה").
- להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה:

1. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בחודש דצמבר 2011, פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר אימוץ מתכונת חדשה לדוח רווח והפסד אשר נועדה להתאים את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד לאופן ההצגה המקובל של תאגידים בנקאיים בעולם ובארה"ב, תוך שמירה על מידת הפירוט הקיימת בהוראות הדיווח לציבור.

כפועל יוצא מאימוץ המתכונת החדשה לדוח רווח והפסד הסעיף "רווח מפעילות מימון" הוחלף שלושה סעיפים: "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" ו"הכנסות מימון שאינן מריבית". בנוסף בוטל סעיף רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים.

כמו כן, על פי הוראות הפיקוח, הגדרת המונח ריבית תוקנה בכדי להבהיר שריבית תכלול גם הפרשי הצמדה למדד על הקרן.

לעניין יישום ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" התאגיד הבנקאי נדרש להפסיק לצבור הפרשי הצמדה למדד החל מיום 1 בינואר, 2012, בגין כל מלאי החובות הפגומים ולבטל הפרשי הצמדה למדד שנצברו בעבר על הקרן וטרם שולמו רק בגין חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר, 2012.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר, 2012, באופן של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

להלן פירוט הסיווגים מחדש שבוצעו:

א. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר:

- * רווחים או הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה.
- * הכנסות/הוצאות בגין מכשירים נגזרים ששימשו לפעילות ALM.
- * הפרשי שער למעט הפרשי שער על הריבית שנכללים כחלק מהכנסות או הוצאות הריבית.

ב. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר:

- * רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר.
- * דיבידנדים בגין מניות מוחזקות למסחר.
- * הכנסות/הוצאות בגין מכשירים נגזרים אחרים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. מרכיבי הרווח המימוני המפורטים להלן סווגו לסעיף עמלות:

* הכנסות מעמלות המרה.

* הכנסות מעמלות מעו"ף.

* הכנסות מעמלות מערבויות.

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור לעיל, הכנסות (הוצאות) שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של 22.1 מיליוני ש"ח ו- 22.6 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012. כמו כן, סכומים של 6.8 מיליוני ש"ח, ו- 6.1 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, וכן סכומים של 22.7 מיליוני ש"ח, ו- 24.5 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010 סווגו כאמור.

הכנסות (הוצאות) שנכללו ברווח מפעילות מימון בסך של 13.3 מיליוני ש"ח, 14.5 מיליוני ש"ח ו- 14.6 מיליוני ש"ח, בבנק ובמאוחד, לשנה שהסתיימה בימים 31 בדצמבר, 2012, 31 בדצמבר, 2011, 31 בדצמבר, 2010, בהתאמה, סווגו לסעיף "עמלות".

ד. רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת הסעיף "רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות נטו" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". הסכומים שסווגו אינם מהותיים.

בוטל סעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לגבי סיווג של אירוע או עסקה כפריט מיוחד, לפיה פריט מיוחד הינו פריט אשר "אינו רגיל" ו-"אינו שכיח". לאור זאת תאגיד בנקאי יהיה רשאי לסווג אירוע או עסקה כפריט מיוחד רק באישור של המפקח על הבנקים.

רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים" סווגו מחדש כדלהלן:

רווחים (הפסדים) מממוש בנינים וציד סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, "רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים" שנבע מממוש בנינים וציד בסך של 20.9 מיליוני ש"ח בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, הוכר בסעיף "הכנסות אחרות" בסכום של 25.5 מיליוני ש"ח, ובסעיף הפרשה למיסים בסכום של 4.5 מיליוני ש"ח.

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלה

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 30 בנובמבר, 2011, בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיישם הבנק את תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) המפורטים להלן:

IAS 7 - דוחות תזרים מזומנים;

התקן מספק מידע באמצעות דוח על תזרימי המזומנים בכל אשר לשינויים שחלו בתקופת הדיווח במזומנים ובשווי מזומנים המסווג תזרימי מזומנים במהלך התקופה מפעילויות שוטפות, מפעילויות השקעה ומפעילויות מימון. בדוח על תזרימי המזומנים בוצע שימוש בשיטה העקיפה, ובהתבסס על הרווח לאחר מס. עם זאת, תאגיד בנקאי יוכל להציג את תזרימי המזומנים מפעילויות שוטפות לפי השיטה הישירה.

תזרימי מזומנים הנובעים מעסקאות במטבע חוץ נרשמים במטבע הפעילות של התאגיד על-ידי הכפלת הסכום במטבע חוץ בשער החליפין בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ בתאריך תזרים המזומנים. ההשפעה של שינויים בשער החליפין על מזומנים ושווי מזומנים המוחזקים במטבע חוץ או העומדים לפירעון במטבע חוץ מוצגת בנפרד מיתר השינוי במזומנים ושווי מזומנים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

לתזרימי מזומנים מריבית ומדיבידנדים שנתקבלו או ששולמו וכן לתזרימי מזומנים הנובעים ממיסים על ההכנסה יינתן גילוי בנפרד. עוד נקבע כי עסקאות שאינן מחייבות את השימוש במזומנים ושווי מזומנים אינן נכללות בדוח על תזרימי מזומנים אלא בנספח.

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר, 2012, באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתו.

להלן פירוט הסיווגים מחדש שבוצעו:

שינויים נטו בתזרים בגין נכסים שוטפים (כגון: פיקדונות בבנקים, ניירות ערך למסחר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, אשראי לציבור ואשראי לממשלה) שנכללו בעבר במסגרת פעילות בנכסים בסך של (620.8) מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד, לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012, סווגו לפעילות שוטפת. כמו כן, סכום של 982.5 מיליוני ש"ח ובסך של 980.4 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, וסכום של 701.5 מיליוני ש"ח ובסך של 705 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010, סווגו כאמור.

שינויים נטו בתזרים בגין התחייבויות (כגון: פיקדונות מהציבור, פיקדונות מהבנקים, פיקדונות מהממשלה, נטו התחייבויות בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות אחרות) שנכללו בעבר במסגרת פעילות בהתחייבויות ובהון ובסך של 659.9 מיליוני ש"ח ובסך של 736.8 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה, לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2012, סווגו לפעילות שוטפת. כמו כן, סכום של 1,419.5 ובסך של 1,646.7 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה, לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2011, ובסך של 766.1 מיליוני ש"ח בבנק ובמאוחד בהתאמה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2010, סווגו כאמור.

IAS 12 - מסים על ההכנסה;

התקן, במתכונת האימוץ, דומה בהוראותיו לתקן חשבונאות ישראלי 19 בדבר מסים על הכנסה שיושם עד כה על ידי הבנק. יחד עם זאת, לצד אימוץ התקן הבינלאומי שונו הוראות ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

ככלל, נכסי מסים נדחים יוכרו בספרים בגין הפסדים מועברים, זיכוי מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תתהווה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים הגדרת המונח צפוי (Probable) תיושם באופן עקבי למונח "יותר סביר מאשר לא" (More likely than not) במסגרת כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

בנוסף, הובהרו התנאים הנדרשים בכדי שתאגיד בנקאי יוכל לקבוע שהפרש זמני הניתן לניכוי בגין השקעה מסוימת יתהפך בעתיד הנראה לעין, באמצעות עסקת מכירה. התנאים נועדו להגביר את הביטחון בכך שהמכירה תהיה צפויה ומבוססים על דוגמה שנכללה בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

כמו כן במצבים שבהם מתקיימים תנאי חוסר ודאות במסים על ההכנסה, תאגידים בנקאיים מיישמים את הכללים שנקבעו בהבהרה 48FIN בדבר חוסר ודאות במסים על ההכנסה, כל עוד אלה אינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, זאת בדרך של קביעת מדיניות, נהלים ויישום דרישות תיעוד בכל הקשור לפוזיציות מס בדרגות אי ודאות שונות.

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן כאמור לעיל, החל מיום 1 בינואר, 2012, באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

IAS 23 - עלויות אשראי;

התקן קובע כי על חברה להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה והקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל נכסים

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

קבועים, נדל"ן להשקעה ומלאי הדורש פרק זמן ממושך כדי להביאו למצב מכירה. יחד עם זאת, יודגש כי לתאגיד בנקאי לא יתהוו עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים בנוגע לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שיהוו.

ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה על דוחות הבנק.

IAS 24 - גילויים בהקשר לצד קשור

התקן קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור. כמו כן, נדרש גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו של ישות זו. התיקון ל- IAS 24 (להלן - התיקון) מבהיר את הגדרת צד קשור על מנת לפשט את זיהוי היחסים עם צד קשור ולמנוע חוסר עקביות ביישום הגדרה זו. בנוסף, לחברות הקשורות לממשלה ניתנת, במסגרת התיקון, הקלה חלקית במתן גילוי בדבר עסקאות עם הממשלה ועם חברות אחרות כאמור. במסגרת האימוץ של התקן על-ידי הפיקוח על הבנקים, הותאמה מתכונת הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים על מנת לעמוד בדרישות הגילוי של IAS 24 והן בגילויים הנדרשים מכוח תקנות ניירות ערך, התש"ע-2010. תאגיד בנקאי יידרש ליישם את הכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא. במידה ולא תימצא התייחסות כאמור, יידרש התאגיד הבנקאי ליישם את הכללי שנקבעו בתקן 23, ובפרט לעסקאות של המעדת הלוואות או גיוס פיקדונות בין חברות בתוך הקבוצה הבנקאית.

ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות של הבנק. גילויים התווספו בהתאם לצורך.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא פעולות בין תאגיד בנקאי לבעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.

בחודש דצמבר 2006 פרסם פרסם בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד המוסד הישראלי את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבעל השליטה בה" (להלן, "תקן 23"). בהתאם לתקן 23 נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה יימדדו במועד העסקה לפי שוויה ההוגן של העסקה, כאשר ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה ייזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן יוכר כקישון ביתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה, כדלקמן-

- העברת נכס לישות מבעל שליטה או לחלופין העברת נכס מישות לבעל השליטה.
 - נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על-ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על-ידי בעל השליטה בגין הוצאה, ויתור בעל השליטה על חוב שמגיע לו מהישות במלואו או בחלקו.
 - הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה.
- כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבעל השליטה בה. לפיכך, בוטל הטיפול שנקבע בהוראות הדיווח לציבור לעניין עסקאות עם בעל שליטה או עם חברה בשליטת התאגיד הבנקאי. עם זאת הושארה על כנה ההנחיה בדבר התקשרות המשך בתמורה שונה.

4. עדכון הוראות הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי (להלן - "ההוראה")

- ביום ה- 25 במרץ 2012 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בדבר עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי המבוסס על עדכון 2010-10 של ה-FASB לדרישות הגילוי בארה"ב על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי איכות אשראי. ההוראות בנושא מבוססות על דרישות הגילוי של

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה-FASB (סעיף 10-310 בקודיפיקציה), על דרישות גילוי הקיימות ב-call report וגם על גילוי שניתן בפועל על-ידי בנקים בארה"ב. לאור האמור, עודכנו הוראות הדיווח לציבור והוגדרו המונחים "מגזר אשראי", "קבוצות חובות" ו"אינדיקציה לאיכות אשראי".

הדרישות מרחיבות את הגילוי הכמותי והאיכותי בגין כל קבוצת חובות כפי שהוגדרה בהוראה, על איכות חובותיה לתאגיד הבנקאי, לרבות:

- תיאור של האינדיקציה לאיכות האשראי.
 - יתרת החוב הרשומה של החובות, לפי האינדיקציה לאיכות האשראי.
 - לכל אינדיקציה לאיכות האשראי, המועד או טווח המועדים שבו המידע עודכן לגבי אינדיקציה זו.
 - התנועה בהפרשה להפסדי אשראי.
- רכישות ומכירות של חוב ואיכות תיק האשראי. בין היתר, תאגיד בנקאי ייתן גילוי כמותי ואיכותי בגין כל קבוצת חובות, כפי שהוגדרה במסגרת החוזר, על איכות חובותיה לתאגיד הבנקאי, לרבות:
- א. תיאור של האינדיקציה לאיכות האשראי.
- ב. יתרת החוב הרשומה של החובות, לפי האינדיקציה לאיכות האשראי.
- ג. לכל אינדיקציה לאיכות האשראי, המועד או טווח המועדים שבו המידע עודכן לגבי אינדיקציה זו.
- ההוראה חלה החל מהדוח משנת 2012. מובהר כי בדוח לציבור לשנת 2012 יכללו גילויים מאזניים בלבד. החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ, 2013 ואילך יינתן כל הגילוי הנדרש לפי הוראה זו.

כז. תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם:

1. בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB שלושה תקנים חדשים:
 - IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים
 - IFRS 11 הסדרים משותפים
 - IFRS 12 גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות
- התקנים החדשים ייושמו למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. התקנים כוללים הוראות מעבר עם הקלות מסוימות בעת היישום לראשונה.
- להלן עיקרי הוראות התקנים האמורים:

IFRS 10 - דוחות כספיים מאוחדים

על פי IFRS 10 (להלן - תקן 10) על מנת שתתקיים שליטה נדרש קיומם של כוח (power) וחשיפה או זכות לתשואות משתנות (variable returns) מהחברה המושקעת. כוח הינו היכולת להשפיע ולכוון את הפעילויות של החברה המושקעת, אשר משפיעות באופן משמעותי על התשואה של המשקיע. תקן 10 קובע כי בעת בחינת קיומה של שליטה יש להביא בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות.

בנוסף, תקן 10 קובע כי משקיע יכול שישלוט גם אם מחזיק פחות מרוב זכויות ההצבעה בחברה המוחזקת (שליטה אפקטיבית), וזאת בניגוד ל-IAS 27 הקיים אשר איפשר לבחור שני מודלים לאיחוד - מודל השליטה האפקטיבית ומודל השליטה המשפטית.

תקן 10 ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013, או לאחריו. להערכת הבנק, לתקן 10 לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

IFRS 11 - הסדרים משותפים

IFRS 11 (להלן - תקן 11) מחליף את IAS 31 בדבר הטיפול החשבונאי בזכויות בעסקאות משותפות ואת SIC 13 בדבר פרשנות לטיפול החשבונאי בהשקעות לא כספיות על-ידי ישויות בשליטה משותפת.

תקן 11 מגדיר הסדרים משותפים כהסדרים חוזיים שלפיהם לשני צדדים או יותר קיימת שליטה משותפת.

תקן 11 מחלק את ההסדרים לשני סוגים:

- עסקאות משותפות (joint ventures), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים נטו של העסקה המשותפת ואשר יטופלו רק לפי שיטת השוויון המאזני.
- פעילויות משותפות (joint operations), שבהן לצדדים להסדר יש שליטה משותפת על הזכויות בנכסים של הפעילות המשותפת ומחויבות משותפת בגין ההתחייבויות של הפעילות המשותפת ולכן יאוחדו בדוחות הכספיים על פי חלקה היחסי בפעילות זו כפי שנקבע בהסדר המשותף, בדומה לטיפול החשבונאי הקיים היום.

תקן 11 ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי בכפוף למתן גילוי וכן בכפוף לאימוץ מוקדם של שני התקנים הנוספים שפורסמו במקביל-IFRS 10 דוחות כספיים מאוחדים ו-IFRS 12 גילויים בנושא זכויות בישויות אחרות.

לא צפויה השפעה מהותית על תוצאות הבנק כתוצאה מאימוץ תקן זה.

IFRS 12 - גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות

IFRS 12 (להלן - תקן 12) קובע דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות של הבנק, לרבות חברות בנות, הסדרים משותפים, חברות כלולות וישויות מובנות (structured entities). תקן 12 מרחיב את דרישות הגילוי בנוגע לשיקולים ולהנחות ששימשו את ההנהלה בקביעת קיומה של שליטה, שליטה משותפת או השפעה מהותית בישויות מוחזקות, וכן בקביעת סוג ההסדר המשותף. תקן 12 כולל גם דרישות גילוי לגבי ישויות מוחזקות מהותיות.

מטרת דרישות הגילוי החדשות היא לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות והסיכונים הנובעים מהזכויות של התאגיד המדווח בישויות אחרות, וכן להבין את ההשפעה של אותן זכויות על המצב הכספי של התאגיד המדווח. מטרה זו באה לידי ביטוי בדרישות גילוי נרחבות ומקיפות, בין השאר: שיקול דעת והנחות משמעותיות שבאו לידי ביטוי בקביעת מהותן של זכויות בישויות ובהסדרים, זכויות בחברות בנות, זכויות בהסדרים משותפים ובחברות כלולות וזכויות בישויות מובנות.

הגילויים המתאימים ייכללו בדוחות הכספיים של הבנק עם אימוץ התקן לראשונה ביום 1 בינואר, 2013 או לאחריו. להערכת הבנק, לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומי החדשים, לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2. בחודש מאי 2011 פרסם ה-IASB תיקון לשני תקנים קיימים:

- IAS 27R (מתוקן 2011) דוחות כספיים נפרדים
- IAS 28R (מתוקן 2011) השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות.

IAS 27R - דוחות כספיים נפרדים

IAS 27R מחליף את IAS 27 ומטפל רק בדוחות כספיים נפרדים.

ההנחיות הקיימות לגבי דוחות כספיים נפרדים נותרו ללא שינוי במסגרת תקן 27 המתוקן.

IAS 28R - השקעות בחברות כלולות ועסקאות משותפות

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

IAS 28R (להלן - תקן 28 המתוקן) מחליף את IAS 28. השינויים העיקריים הנכללים בו לעומת IAS 28 מתייחסים לטיפול החשבונאי לפי שיטת השווי המאזני בהשקעות בעסקאות משותפות, כתוצאה מפרסום IFRS 11 והמעבר מיישום שיטת האיחוד היחסי ליישום שיטת השווי המאזני בהשקעות אלה.

תקן 28 המתוקן ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2013 או לאחריו. אימוץ מוקדם אפשרי, אולם אם חברה בוחרת לבצעו, עליה לאמץ את IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12 ו- IAS 27R (מתוקן 2011) כמכלול אחד.

להערכת הבנק, לתקנים 27 ו- 28 המתוקנים לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת ריבית:

אימוץ ASC 310-20 בדבר "עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות":

ב-29 בדצמבר, 2011, פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות.

ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה.

בנוסף ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

התיקונים הקשורים לאימוץ נושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו מיום 1 בינואר, 2014 ואילך.

התאגיד הבנקאי בוחן את ההשפעה הצפויה של אימוץ הכללים על הדוחות הכספיים, בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתו.

4. גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר, 2013, פרסם בנק ישראל חוזר אודות שינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על פיקדונות. התיקונים להוראות הדיווח לציבור נועדו להתאים את דרישת הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים בארה"ב.

השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספו הגדרות למונחים;
- נוספו דרישות גילוי (במגזרי פעילות, מצב נזילות);
- הרחבת הגילוי על פיקדונות הציבור בתוספת ג' לסקירת ההנהלה;
- נוספה דרישה לגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות, בביאורים על פיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות הממשלה;
- בביאור על פיקדונות הציבור: נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית. בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים, נוספה דרישה לדיווח לפי גודל בהתאם למדרגות, נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בישראל.

• בביאור 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון": נוספה דרישה לגילוי על מועדי הפירעון החוזיים של האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, הושמטו השורות המתייחסות למועדי הפירעון של פריטים לא כספיים.

הוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013, ואילך למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ, 2013 ואילך.

5. טיוטת עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן - "הטיוטה")

ביום 19 בפברואר, 2013, לנוכח הגידול המואץ במערכת הבנקאית באשראי לדיור בשנים האחרונות (גידול של כ- 76% בחמש השנים האחרונות) במקביל לעליה במחירי הדירות, פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הנחיות לעניין אשראי לדיור ונדל"ן, בנושא הקצאת ההון וההפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור ושינוי משקל הסיכון של ערבות לפי חוק המכר.

להלן עיקרי ההנחיות אשר נכללו בטיוטה החדשה:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואה לדיור ממונפת בעלת רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר, 2010 משוקללת ב-100%. על פי טיוטת ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35% - נשאר ללא שינוי.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 45% ועד 60%, ישוקללו ב- 50%, במקום ב- 35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ- 60% ישוקללו ב- 75% לצרכי דרישת הון, במקום ב- 35% או ב- 100% (ראה בנקודה הבאה).
- במקביל תבוטל הדרישה (מאוקטובר 2010) לשקלל ב- 100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר שיעור הריבית המשתנה בהן עולה על 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

ב. הנחיות הטיוטה קובעות דרישה להגדלה של ההפרשה לחובות מסופקים בגין ההלוואות לדיור - כך שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת ההלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימאלי של 0.35%. בסוף הרביעי השלישי של 2012 עמד יחס זה, בממוצע, על כ-0.22%.

ג. בנוסף, קובעות ההנחיות בטיוטה הפחתה בהקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%. מהלך זה מהווה הקלה בדרישות הקצאת ההון ועשוי להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לענף הבינוי והנדל"ן.

מטרת ההנחיות היא להגדיל את כריות ההון וההפרשה הנדרשות בגין העלייה בסיכונים הגלומים בתיק האשראי לדיור. במקביל, הצעד מקל בדרישות הון בגין ערבויות חוק מכר לאחר מסירת הדירה למשתכן, וזאת בגלל רמת הסיכון הנמוכה יחסית הגלומה בהן.

ההנחיות החדשות יחולו מיום 1 בינואר 2013, ההשפעה המיידית תהיה הגדלה של ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי בסך של כ- 17-20 מיליוני ש"ח ברוטו לפני מס (ירידה של כ- 0.2% ביחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון). ביחס להשפעה המתמשכת הבנק בוחן את השפעת ההוראה על הרכב מתן האשראי לדיור, וכן על רווחיותו העתידית.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

6. הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר, 2012, פורסם חוזר בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג לאחר דוח רווח והפסד.

כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויישמו בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים למעט שינוי הצגתי.

ביאור 3 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2012	2011	2012	2011
מזומנים ופיקדונות בבנק ישראל	1,030.6	206.0	206.0
מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים	330.0	586.3	585.8
סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים	1,360.6	792.3	791.8
מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים	1,360.6	792.3	791.8

ביאור 4 - ניירות ערך - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
786.2	784.5	3.4	1.7	786.2
10.0	10.0	-	-	10.0
3.0	2.8	0.2	-	3.0
799.2	797.3	3.6	1.7	799.2
סה"כ אגרות חוב				
1.1	1.1	-	-	1.1 ⁽²⁾
מניות				
800.3	798.4	3.6 ⁽³⁾	1.7 ⁽³⁾	800.3 ⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
354.0	345.1	8.9	-	354.0
6.6	6.6	-	-	6.6
2.1	2.2	-	0.1	2.1
362.7	353.9	8.9	0.1	362.7
362.7	353.9	8.9 ⁽⁴⁾	0.1 ⁽⁴⁾	362.7
1,163.0	1,152.3	12.5	1.8	1,163.0

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
(2) כולל מניות בסך 0.1 מיליוני ש"ח שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות.
(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 23-24.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
1,011.8	1,023.7	3.3	15.2	1,011.8
115.1	115.3	0.5	0.7	115.1
13.7	17.7	-	4.0	13.7
78.6	79.9	0.2	1.5	78.6
1,219.2	1,236.6	4.0	21.4	1,219.2
סה"כ אגרות חוב				
1.1	1.1	-	-	1.1
מניות				
1,220.3	1,237.7	4.0 ⁽³⁾	21.4 ⁽³⁾	1,220.3 ⁽²⁾

31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
232.5	229.1	3.4	-	232.5
של ממשלת ישראל				
5.0	5.0	-	-	5.0
של מוסדות פיננסיים בישראל				
7.5	7.9	-	0.4	7.5
של אחרים בישראל				
25.4	26.6	-	1.2	25.4
של אחרים זרים				
270.4	268.6	3.4	1.6	270.4
סה"כ אגרות חוב				
270.4	268.6	3.4 ⁽⁴⁾	1.6 ⁽⁴⁾	270.4
סך הכל ניירות ערך למסחר				
1,490.7	1,506.3	7.4	23.0	1,490.7
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות בסך 0.1 מיליוני ש"ח שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות.

(3) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 23-24.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים	הפסדים	
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
587.0	585.5	3.2	1.7	587.0
232.9	232.9	-	-	232.9
-	-	-	-	-
3.0	2.8	0.2	-	3.0
822.9	821.2	3.4	1.7	822.9
סה"כ אגרות חוב				
1.1	1.1	-	-	1.1 ⁽²⁾
824.0 ⁽²⁾	822.3	3.4 ⁽³⁾	1.7 ⁽³⁾	824.0 ⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב				
352.0	343.1	8.9	-	352.0
6.6	6.6	-	-	6.6
2.1	2.1	-	-	2.1
-	-	-	-	-
360.7	351.8	8.9 ⁽⁴⁾	- ⁽⁴⁾	360.7
סה"כ אגרות חוב				
360.7	351.8	8.9 ⁽⁴⁾	- ⁽⁴⁾	360.7
סך הכל ניירות ערך למסחר				
1,184.7 ⁽²⁾	1,174.1	12.3	1.7	1,184.7
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(5) מזה ערך במאזן בסך 222.9 מיליוני ש"ח (260.7 מיליוני ש"ח בשנת 2011) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 23-24.

ביאור 4 - ניירות ערך (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב				
865.6	876.2	3.3	13.9	865.6
347.2	347.7	0.3	0.8	347.2
13.7	17.7	-	4.0	13.7
78.5	79.8	0.2	1.5	78.5
1,305.0	1,321.4	3.8	20.2	1,305.0
סה"כ אגרות חוב				
1.1	1.1	-	-	1.1
מניות				
1,306.1	1,322.5	3.8 ⁽³⁾	20.2 ⁽³⁾	1,306.1 ⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

31 בדצמבר 2011				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
ניירות ערך למסחר -				
229.0	225.6	3.4	-	229.0
5.0	5.0	-	-	5.0
7.5	7.9	-	0.4	7.5
25.4	26.6	-	1.2	25.4
266.9	265.1	3.4	1.6	266.9
266.9	265.1	3.4 ⁽⁴⁾	1.6 ⁽⁴⁾	266.9
סה"כ אגרות חוב				
סך הכל ניירות ערך למסחר				
1,573.0	1,587.6	7.2	21.8	1,573.0
סך הכל ניירות ערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כולל מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.1 מיליוני ש"ח.

(3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(5) מזה ערך במאזן בסך 260.7 מיליוני ש"ח (144.1 מיליוני ש"ח בשנת 2010) בגין אגרות חוב של חברות מאוחדות.

לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 23-24.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס

מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי:

2012						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
36.0	*** -	36.0	34.5	(1.8)	3.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39.6)	-	(39.6)	(28.8)	(7.6)	(3.2)	מחיקות חשבונאיות
3.5	-	3.5	2.9	-	0.6	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(36.1)	-	(36.1)	(25.9)	(7.6)	(2.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
92.6	*** -	92.6	22.5	60.5	9.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽¹⁾
1.9	-	1.9	0.2	-	1.7	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות*:

1,565.4	-	1,565.4	374.8	-	1,190.6	שנבדקו על בסיס פרטי
8,495.4	388.7	8,106.7	689.4	6,882.7	534.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
280.1	-	280.1	-	280.1	-	⁽²⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
10,060.8	388.7	9,672.1	1,064.2	6,882.7	1,725.2	סך הכל חובות*

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*

9.0	-	9.0	1.8	-	7.2	שנבדקו על בסיס פרטי
81.7	***	81.7	20.5	60.5	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
53.1	-	53.1	-	** 53.1	-	⁽³⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
90.7	***	90.7	22.3	60.5	7.9	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 ** כולל יתרות הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 7.4 מיליוני ש"ח.
 *** יתרה הנמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי:

2011						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
122.8	-	122.8	10.2	70.8	41.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(42.0)	-	(42.0)	(8.2)	(7.4)	(26.4)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011
16.1	-	16.1	4.9	13.6	(2.4)	שינויים אחרים בהפרשה ליום 1.1.2011 (נזקפו להון העצמי)
15.1	-	15.1	15.2	1.2	(1.3)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(23.3)	-	(23.3)	(10.3)	(9.1)	(3.9)	מחיקות חשבונאיות
4.0	-	4.0	2.1	0.8	1.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(19.3)	-	(19.3)	(8.2)	(8.3)	(2.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
92.7	-	92.7	13.9	69.9	8.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ⁽¹⁾
1.7	-	1.7	0.3		1.4	⁽¹⁾ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:

יתרת חוב רשומה של חובות*:

1,633.3	-	1,633.3	318.6	0	1,314.7	שנבדקו על בסיס פרטני
7,515.5	-	7,515.5	591.8	6,627.9	295.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾
6,516.3	-	6,516.3	-	6,516.3	-	⁽²⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
9,148.8	-	9,148.8	910.4	6,627.9	1,610.5	סך הכל חובות*

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*

7.3	-	7.3	0.8	0	6.5	שנבדקו על בסיס פרטני
83.7	-	83.7	13.1	69.9	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
61.8	-	61.8	-	** 61.8		⁽³⁾ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
91.0	-	91.0	13.9	69.9	7.2	סך ההפרשה להפסדי אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
** כולל יתירות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 8.2 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

31 בדצמבר 2012					
חובות לא פגומים מידע נוסף			בעייתיים (2)		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים
0.7	5.2	1,167.0	57.2	10.3	1,099.5
0	3.4	377.1	13.0	6.5	357.6
0	0	38.0	-	-	38.0
0.9	0.3	143.1	4.8	1.0	137.3
1.6	8.9	1,725.2	75.0	17.8	1,632.4
62.7	261.6	6,882.7	-	261.6 (6)	6,621.1
17.7	9.8	1,064.2	3.1	26.6	1,034.5
82.0	280.3	9,672.1	78.1	306.0	9,288.0
-	-	141.8	-	-	141.8
-	-	223.8	-	-	223.8
82.0	280.3	10,037.7	78.1	306.0	9,653.6
-	-	23.1	-	-	23.1
82.0	280.3	10,060.8	78.1	306.0	9,676.7

31 בדצמבר 2011				
חובות לא פגומים - מידע נוסף				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים
16.5	40.3	1,633.3	35.6	1,597.7
63.3	250.2	6,516.3	-	6,516.3
25.3	20.1	999.2	-	999.2
105.1	310.6	9,148.8	35.6	9,113.2
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
105.1	310.6	9,148.8	35.6	9,113.2

- 1 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
- 2 סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- 3 ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.5 להלן.
- 4 מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
- 5 צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 9.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- 6 כולל יתרת הלוואות לדיר בסך 102.3 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה.

ביאור 5 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

31 בדצמבר 2012					2. מידע נוסף על חובות פגומים
ייתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	
					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל
					ציבור מסחרי
65.5	57.2	27.7	2.5	29.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
14	13.0	13.0	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
4.8	4.8	1.8	0.3	3.0	מסחרי - אחר
84.3	75.0	42.5	2.8	32.5	סך הכל מסחרי
0	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
7.5	3.1	-	0.7	3.1	אנשים פרטיים - אחר
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
91.8	78.1	42.5	3.5	35.6	סך הכל (1)

(1) מזה:

70.3	60.9	25.3	3.5	35.6	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
55.8	46.5	10.9	3.5	35.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2011					סך הכל ציבור
ייתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ** חובות פגומים	יתרת ** חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ***	יתרת הפרשה פרטנית ***	יתרת ** חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ***	
56.6	35.6	31.9	3.7	3.7	
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
56.6	35.6	31.9	3.7	3.7	סך הכל (2)

(2) מזה:

48.8	28.8	25.1	3.7	3.7	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
23.2	6.8	3.1	3.7	3.7	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

** יתרת חוב רשומה.

*** הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 5 -סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

2012	2012	2. מידע נוסף על חובות פגומים ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית
30.8	54.4	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
0.7	0.2	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
1.8	3.1	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היו חובות אלה צוברים ריבית לפי תנאיו המקוריים
0.7	0.2	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

31 בדצמבר 2012					2. מידע נוסף על חובות פגומים
יתרת חוב רשומה					ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל
סך הכל***	צובר** לא בפיגור	צובר** בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר** בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					ציבור מסחרי
37.3	7.8	-	-	29.5	בינוי ונדל"ן- בינוי
3.1	-	-	-	3.1	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
3.0	-	-	-	3.0	מסחרי- אחר
43.4	7.8	-	-	35.6	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
3.1	-	-	-	3.1	אנשים פרטיים - אחר
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
46.5	7.8	-	-	38.7	סך הכל
31 בדצמבר 2011					
35.6	-	-	-	35.6	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
35.6	-	-	-	35.6	סך הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.
** צובר הכנסות ריבית.
*** נכללו בחובות פגומים.

ביאור 5 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות *

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2012					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	מזה: ריבית משתנה*	יתרת הלוואות לדיור		עד 60%	מעל 60%
		מזה: בולט ובלון*	סך הכל*		
638.6	4,352.0	123.6	5,332.7	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
56.9	1,483.2	20.1	1,662.2		
4.5	20.9	0.9	45.6	שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
700.0	5,856.1	144.6	** 7,040.5	סך הכל	

31.12.2011					
359.5	5,520.8	105.8	** 6,791.7	סך הכל	

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך כ- 157.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012, וכ- 168 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012				
סיכון אשראי חוץ (3) (2) מאזני	אשראי (2)		סיכון אשראי חוץ (3) (2) מאזני	אשראי (2)			
		מספר לוויים (1)			מספר לוויים (1)	תקרת האשראי באלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח				
3.7	14.0	3,120	2.5	19.3	3,545	עד 10	
11.5	57.4	4,325	9.9	79.7	5,554	עד 20	מעל - 10
21.0	228.3	7,882	21.3	265.5	9,173	עד 40	מעל - 20
32.0	408.8	7,829	32.4	435.2	8,375	עד 80	מעל - 40
32.0	578.7	5,497	29.0	516.4	4,827	עד 150	מעל - 80
49.9	1,128.2	5,433	53.6	1,058.8	5,032	עד 300	מעל - 150
99.1	1,738.9	4,327	159.3	1,816.4	4,617	עד 600	מעל - 300
121.8	1,617.4	2,101	170.4	1,673.5	2,244	עד 1,200	מעל - 600
77.5	889.2	635	97.1	957.2	695	עד 2,000	מעל - 1,200
88.6	798.8	324	169.5	880.4	385	עד 4,000	מעל - 2,000
106.0	500.6	114	115.0	610.3	132	עד 8,000	מעל - 4,000
204.6	643.7	71	254.0	677.5	78	עד 20,000	מעל - 8,000
239.5	461.1	26	183.9	460.7	24	עד 40,000	מעל - 20,000
123.7	83.7	4	164.6	221.2	7	עד 60,000	מעל - 40,000
1,210.9	9,148.8	41,688	1,462.5	9,672.1	44,688		

- (1) מספר הלוויים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.
 (2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים ליכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה בודד.

ביאור 6 - אשראי לממשלה (במאוחד ובבנק)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2011	2012	
1.9	1.4	אשראי במסגרת הסדרים להשלמת הריבית לזכאי משרד הבינוי והשיכון
(1.9)	(1.4)	בניכוי - השלמת ריבית מראש מהממשלה
-	-	סך הכל אשראי לממשלה

(1) על פי הסכם בין ממשלת ישראל לבין הבנק התחייבה הממשלה להשלים לבנק, בגין הלוואות מסויימות לדיור שניתנו לזכאים לסיוע על פי הנחיות משרד הבינוי והשיכון, את פער הריבית שבין שיעור הריבית הממוצעת הנמוכה שהיתה נהוגה בבנקים למשכנתאות, על פי נוסחה מוסכמת, לבין שיעור הריבית בפועל על ההלוואות הנ"ל. השלמת הריבית כאמור בגין כל תקופת ההלוואה מראש כשהיא מהווה לפי ריבית בשיעור של 2% לשנה הועמדה כפיקדון לזכות הבנק אצל החשב הכללי, הנושא ריבית בשיעור זהה.

ביאור 7 - השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההשקעה

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2012	2011	2012	2011
חברות מאוחדות			
השקעה במניות לפי שיטת השווי המאזני		-	343.2
מזה: רווחים שנצברו ממועד הרכישה		-	31.3
סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו		-	0.1
		-	(0.8)

ב - חלק הבנק ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות

הבנק			מאוחד		
2010	2011	2012	2010	2011	2012
18.8	38.1	18.6	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות					
הפרשה למיסים					
4.8	6.9	3.3	-	-	-
(0.8)	(0.1)	0.3	-	-	-
מיסים שוטפים					
מיסים נדחים					
4.0	6.8	3.6	-	-	-
סך כל ההפרשה למיסים					
14.8	31.3	15.0	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס					

ביאור 7 - השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - פרטים על החברות המוחזקות

שם החברה	פרטים על החברה	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים ובזכויות הצבעה %	השקעה במניות לפי שווי מאזני ליום 31 בדצמבר		תרומה לרווח הנקי מפעולות רגילות ביום 31 בדצמבר	
			2012	2011	2012	2011
			מיליוני ש"ח			
תומר ירושלים בע"מ	(1)	100	157.4	150.8	6.6	21.5
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	(2)	100	148.0	139.5	7.7	8.3
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ	(3)	100	34.7	34.8	(0.1)	0.5
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	(4)	100	1.5	1.5	-	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	(5)	100	6.5	6.5	-	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	(6)	100	0.4	0.4	-	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	(7)	100	16.2	9.7	0.8	1.0
ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ	(8)	100	-	-	-	-

- (1) עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק. ראה ביאור 8 בקשר עם מכירת מבנה ההנהלה.
- (2) עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.
- (3) ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עוסקת במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות, בנוגע למכירת פעילות החברה ראה ביאור 33.
- (4) ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות.
- (5) ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום להנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל".
- (6) החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת חשבונות ונכסים פיננסיים של תושבי חוץ ואחרים בנאמנות.
- (7) ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס אמצעים בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור. בשנת 2012 גייסה החברה 194 מיליוני ש"ח באמצעות הנפקת תעודות התחייבות ובשנת 2011 - 100 מיליוני ש"ח. לפרטים ראה באור 12 ב.
- (8) ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ משמשת כזרוע לביצוע פעילויות בסדרות האג"ח המוצעות לציבור על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. החל משנת 2007 החברה לא פעילה. הבנק החל בתהליכי סגירת החברה.

ד - רכישת תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת בת (ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ)

הבנק מחזיק לתאריך המאזן תעודות התחייבות של החברה הבת בע"מ. כולל של 226,493 אלפי ש"ח (מסדרות א', ו', ז' ו-ח'). לגבי סידרה א' - לבנק זכות לקבל ריבית על פי התעודות, אך רשאי לוותר על כך. לגבי סדרות: ו', ז' ו-ח' לבנק אין זכות לקבלת ריבית.

בחודש יולי, 2012 מכר הבנק לחיצוניים את אחזקותיו בסדרה ב' בסך של כ- 79.5 מיליוני ש"ח ע"ג. בתמורה לכ- 104.4 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בנק				מאוחד			
סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ⁽¹⁾	סך הכל	עלויות תוכנה ⁽⁴⁾⁽⁵⁾	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ^{(1) (3) (6)}
עלות הנכסים^{(2) (4)}							
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	74.1	-	28.8	45.3	168.6	53.9	44.8
תוספות	1.2	-	0.9	0.3	45.3	25.8	8.1
גריעות	-	-	-	-	30.0	5.1	5.2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	75.3	-	29.7	45.6	183.9	74.6	47.7
תוספות	-	-	-	-	55.9	47.3	3.7
גריעות	-	-	-	-	3.3	-	2.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	75.3	-	29.7	45.6	236.5	121.9	48.7
פחת והפסדים מירידת ערך							
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	51.1	-	23.1	28.0	111.9	39.7	32.8
פחת לשנה	2.4	-	1.1	1.3	13.0	6.7	3.7
גריעות	-	-	-	-	20.7	5.1	5.2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011	53.5	-	24.2	29.3	104.2	41.3	31.3
פחת לשנה	2.3	-	1.0	1.3	17.7	9.8	4.6
גריעות	-	-	-	-	3.3	-	2.7
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	55.8	-	25.2	30.6	118.6	51.1	33.2
יתרה להפחתה							
לתאריך המאזן	19.5	-	4.5	15.0	117.9	70.8	15.5
בתחילת שנת הדיווח	21.8	-	5.5	16.3	79.7	33.3	16.4
הערך בספרים							
ליום 31 בדצמבר 2010	23.0	-	5.7	17.3	56.7	10.0	16.2
ליום 31 בדצמבר 2011	21.8	-	5.5	16.3	79.7	33.3	16.4
ליום 31 בדצמבר 2012	19.5	-	4.5	15.0	117.9	70.8	15.5
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2012			8.93	5.78		24.82	18.15
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2011			8.61	5.87		26.04	15.05

- (1) כולל שיפורים במושכר.
- (2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 77.2 מיליוני ש"ח במאוחד, ו-37.2 מיליוני ש"ח בבנק (2011 - 66.5 מיליוני ש"ח, ו-34.9 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.
- (3) ביום 14 באפריל 2011 חתמה חברת תומר בע"מ (חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק), על הסכם למכירת מבנה הנהלת הבנק ברחוב הרברט סמואל 2 בירושלים בתמורה לסך של כ-35 מיליוני ש"ח בתוספת מע"מ. הרווח שהוכר בדוחות הכספיים לשנת 2011 בגין מכירת המבנה הינו 20.8 מיליוני ש"ח. במסגרת המכירה התחייבה חברת הבת לשכור מהרוכשים, בהתאם להסכם שכירות שנחתם עימם, את הנכס הנמכר באופן אשר יבטיח לרוכש תמורה קבועה בגין הנכס בשיעור שהוסכם לתקופה של 10 שנים.
- (4) ביום 7 באפריל 2011 עברו משרדי הנהלת הבנק מירושלים לקריית שדה התעופה.
- (5) לרבות הוצאות שהונו בגין שכר עבודה ומיקור חוץ בסך 11.2 מיליוני ש"ח (2011 - 7.4 מיליוני ש"ח).
- (6) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.
- (7) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.

ביאור 9 - נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בנק		מאוחד		
31 בדצמבר				
2011	2012	2011	2012	
25.0	36.3	23.2	35.0	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 29)*
0.1	-	6.7	5.4	הוצאות הנפקת אגרות חוב וגיוס פיקדונות לזמן ארוך**
4.1	4.1	4.4	4.3	הוצאות מראש
0.2	0.1	0.9	0.9	הכנסות לקבל
11.0	-	15.2	-	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות*
2.8	2.5	4.5	2.1	חייבים אחרים ויתרות חובה
43.2	43.0	54.9	47.7	סך כל הנכסים האחרים

* סווג מחדש.

** הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.

ביאור 10 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בנק		מאוחד		
31 בדצמבר				
2011	2012	2011	2012	
731.1	790.6	682.5	777.4	פיקדונות לפי דרישה (כולל פח"ק)
7,738.2	8,017.7	6,334.4	6,655.4	פיקדונות לזמן קצוב ⁽¹⁾
2,047.7	2,380.9	2,047.7	2,380.9	פיקדונות בתוכניות חסכון ⁽¹⁾
10,517.0	11,189.2	9,064.6	9,813.7	סך כל פיקדונות הציבור

(1) לאחר מיון תוכניות חסכון לפיקדונות לזמן קצוב בשנת 2012 בסך 223.1 מיליוני ש"ח (2011 - 241.5 מיליוני ש"ח).

ביאור 11 - פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר			
2011	2012	2011	2012
76.2	63.3	76.2	63.3

פיקדונות לזמן קצוב מבנקים מסחריים

ביאור 12 - תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים

א - ההרכב

מאוחד		בנק		משך חיים ממוצע ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾
31 בדצמבר					
2011	2012	2011	2012		
מיליוני ש"ח				%	שנים
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:					
126.7	120.4	937.3	746.5	2.95%	3.26
386.2	377.1	669.7	834.0	1.67%	3.70
4.9	0.5	4.9	0.5	4.84%	2.24
סך הכל תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים					
517.8	498.0	1,611.9	1,581.0		
517.8	498.0	517.8	498.0		מזה: כתבי התחייבות נדחים

ב - פרטים נוספים

- א. (1) ביום 4 במאי, 2011, הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, על פי דוח הצעת מדף מיום 1 במאי, 2011, שפורסם על פי תשקיף מדף מיום 17 ביוני, 2009, אגרות חוב (סדרה יד') בע.ג. כולל של 100 מיליוני ש"ח בתמורה ל- 100 מיליוני ש"ח.
- ב. ביום 30 באוגוסט, 2011, פרסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" (חברה בת של הבנק) תשקיף מדף להנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים.
- ג. ביום 24 בדצמבר, 2012, הנפיקה חברת ירושלים מימון והנפקות, על פי דוח הצעת מדף מיום 24 בדצמבר, 2012, שפורסם על פי תשקיף מדף מיום 31 באוגוסט, 2011, אגרות חוב (סדרה ט') בע.ג. של 122,421 אש"ח ע.ג. אגרות חוב בתמורה ל- 122,421 אש"ח ו- 71,761 אלפי ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה יו) בתמורה לסך של 71,761 אלפי ש"ח.
- ד. לירושלים מימון הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפיקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיסוכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימוש של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.
- ה. ביום 22 באפריל, 2012, הודיעה Standard & Poor's Maalot (להלן - מעלות) כי בהמשך למעקב אחר דירוג הבנק תחת המתודולוגיה המעודכנת לדירוג בנקים של מעלות (כפי שפורסמה ב- 9 בנובמבר, 2011), היא מוציאה את דירוג הבנק מ- CreditWatch (עם השלכות שליליות) אליו הוכנס ב- 2 ביוני, 2011 והיא משאירה את הדירוג ilA+ של הבנק (תחזית הדירוג שלילית). לפרטים ראה דיווח מיידי מיום 22 באפריל, 2012 (אסמכתא 106239-01-2012). דירוג זה הינו גם הדירוג של אגרות החוב (למעט כתבי ההתחייבות הנדחים כמפורט להלן) שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, דהיינו ilA+. כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי ירושלים מימון והנפקות, מדורגים ברמת דירוג אחת נמוכה מדירוג הבנק וזאת על פי מתודולוגית חברת הדירוג. לפיכך, דירוגם הנו ilA.
- ביום 13 בדצמבר, 2012, הודיעה מעלות כי קבעה דירוג של ilA+ לאגרות החוב (סדרה ט') ודירוג של ilA לכתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה יו).

ביאור 12 - תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

(2) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(3) לגבי רכישות של הבנק של תעודות התחייבות שהונפקו על ידי חברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ראה באור ד7. במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידי ושיוחזקו על ידי הציבור.

ביאור 13 - התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד		הבנק		
31 בדצמבר				
2012	2011	2012	2011	
34.8	34.8	35.4	34.8	הכנסות מראש
14.5	15.4	13.4	14.6	משכורות ונלוות לשלם
-	-	18.1	16.3	עודף התחייבויות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
5.6	7.2	6.5	9.0	הוצאות לשלם
-	-	-	7.2	דכאים בגין רכוש קבוע
1.7	1.7	1.9	1.9	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים (ראה באור 19א)
6.9	6.9	1.1	1.5	עודף עתודה לפיצויי פרישה על היעודה (ראה באור 14א)
3.1	3.5	36.7	37.1	דכאים אחרים ויתרות זכות
66.6	69.5	113.1	123.0	סך הכל התחייבויות אחרות

ביאור 14 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - פיצויי פרישה

העתודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים על בסיס שכרם האחרון ותקופת עבודתם בבנק ובחברות הבנות שלו. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין. להלן סכומי העתודה והיעודה:

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2011	2012	2011	2012
56.6	56.3	59.3	59.3
49.7	55.2	52.4	57.8
6.9	1.1	6.9	1.5
עודף העתודה לפיצויים על היעודה (נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות")			

ביאור 14 - זכויות עובדים (המשך)

ב - עתודה למענקי יובלות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסויים, למענק מיוחד ("מענק יובלות"). בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחושבת העתודה בגין התחייבות זו החל משנת 2007 על בסיס אקטוארי ומוצגת בערך נוכחי. שיעור ההיוון שנקבע על-ידי המפקח על הבנקים הינו 4%, ובהתחשב בגורם עליית השכר העתידית. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יובלות שיתרתן: במאוחד 2.6 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2011 - 2.1 מיליוני ש"ח), בבנק 2.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2011 - 1.9 מיליוני ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג - חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב- 6.2 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק בסך 5.5 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2011 - 6.0 מיליוני ש"ח במאוחד ו- 5.5 מיליוני ש"ח בבנק) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד - תאור תכניות תגמול לעובדים

בנק ירושלים גיבש במהלך שנת 2010 תוכנית תגמול לעובדי הבנק המבוססת על המסמך שפרסם המפקח על הבנקים בנושא זה במטרה לעגן נוסחה ברורה וידועה מראש הקושרת בין תשואת הבנק לגובה המענק השנתי שיחולק וזאת תוך בחינה ארוכת טווח של יעדי הבנק ותוך התחשבות ברמת הסיכון הקיימת בהשגת תשואה זו. חלוקת המענק בין עובדי הבנק תהיה דיפרנציאלית ותבוסס על מדדי ביצוע כמותיים ואיכותיים ועל פרמטרים נוספים. היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתכנית, יהיו העובדים ובכללם חברי ההנהלה זכאים לתשלום בONUS שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן (נתונים באלפי ש"ח):

תשואה מחושבת	סכום מענק לעובדים	סכום מענק לחברי הנהלה	סה"כ סכום מענק לעובדים וחברי הנהלה
החל מ- עד ל-	החל מ- עד ל-	החל מ- עד ל-	החל מ- עד ל-
8.5%-9%	1,200	-	1,200
9%-10%	2,900	400	3,300
10%-11%	4,500	700	5,200
11%-12%	6,000	950	6,950
12%-13%	7,250	1,500	8,750
13%-14%	8,500	2,000	10,500
14%-15%	11,000	2,700	13,700
15%-16%	13,000	3,300	16,300
	15,000	4,500	19,500

ה - זכויות אחרות

ככלל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה (למעט המנכ"ל) אינם זכאים למענקי הסתגלות ולפיצויים מוגדלים בעת פרישה. לפרטים בדבר תנאי העסקתם של המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון ראה להלן בביאור 22 "בעלי עניין וצדדים קשורים".

ו - תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות, למנכ"ל הבנק ולמנהלים בכירים בבנק ראה להלן בביאור 22 "עסקאות תשלום מבוסס מניות".

ביאור 15 - שעבודים ותנאים מגבילים

א - על פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלקת מעו"ף להפקיד בטוחות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון שנפתח במסלקת הבורסה על שם מסלקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכם בסך של 49.7 מיליוני ש"ח.

2. חשבון שנפתח בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר, 2012, הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 1.3 מיליוני ש"ח.

החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ב - כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון שנפתח במסלקת הבורסה על שמה ואשר מנוהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכם בסך של 6 מיליוני ש"ח.

2. חשבון שנפתח בבנק לאומי לישראל בע"מ ע"ש מסלקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ- 25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר, 2012, הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 1.7 מיליוני ש"ח.

ג - לצורך הבטחת אשראי שנתן או יתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי אגרת חוב מיום 24 בינואר, 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון יעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. שווי אגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר, 2012, הסתכם בסך של 169.5 מיליוני ש"ח.

פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים

מאוחד ובנק		
2011	2012	
מיליוני ש"ח		
406.9	225.3	ניירות ערך זמינים למכירה

ביאור 16 א - הון עצמי

א - הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 מורכב מ- 100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר, 2011 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2011 - דומה)).

ב - בשנים 2012 ו- 2010 לא חולק דיבידנד.

ג - ביום 31 במרץ, 2011, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בסך של 25 מיליוני ש"ח. דיבידנד זה חולק ביום 27 באפריל 2011.

ביאור 16א - הון עצמי (המשך)

ד - חלוקת הדיבידנד מתבצעת בכפוף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ולהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדנה בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע לבנקים ביום 30 ביוני 2010 כי בנוסף להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 331, בנק שאינו עומד ביעד ההון של 7.5% או שחלוקת הדיבידנד תגרום לו שלא יעמוד ביעד, אינו רשאי לחלק דיבידנד, אלא לאחר קבלת אישור המפקח על הבנקים.

ביאור 16ב - הון עצמי - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאוחד

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		
2011	2012	
644.6	693.0	הון רובד 1, לאחר ניכויים
318.6	338.0	הון רובד 2, לאחר ניכויים
963.2	1,031.0	סך הכל ההון הכולל

ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון

6,395.8	6,452.3	סיכון אשראי
171.6	148.2	סיכונים שוק
491.1	553.3	סיכון תפעולי
7,058.5	7,153.8	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון

באחוזים		
9.1	9.7	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.7	14.4	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.0	13.0	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

א - הון רובד 1

31 בדצמבר		
2011	2012	
644.6	694.1	הון עצמי
-	(1.1)	בניכוי רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
644.6	693.0	סך הכל הון רובד 1

ב - הון רובד 2

הון רובד 2 עליון:

45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתווסף, בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה. 0.9 -

הון רובד 2 תחתון:

318.6	337.1	כתבי התחייבות נדחים
318.6	338.0	סך הכל הון רובד 2

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
1,360.6	-	50.3	293.0	-	1,017.3
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
1,163.0	1.1	-	2.7	189.7	969.5
ניירות ערך					
9,581.4	-	127.4	1,097.4	3,474.7	4,881.9
אשראי לציבור, נטו					
117.9	117.9	-	-	-	-
בניינים וציוד					
20.9	-	3.8	5.5	-	11.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
47.7	4.7	-	-	2.5	40.5
נכסים אחרים					
12,291.5	123.7	181.5	1,398.6	3,666.9	6,920.8
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
9,813.7	-	369.3	1,065.3	3,011.8	5,367.3
פיקדונות הציבור					
63.3	-	-	10.9	52.4	-
פיקדונות מבנקים					
1,581.0	-	-	0.5	833.9	746.6
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים					
16.4	-	0.4	2.0	-	14.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
123.0	35.4	-	-	-	87.6
התחייבויות אחרות					
11,597.4	35.4	369.7	1,078.7	3,898.1	6,215.5
סך הכל התחייבויות					
694.1	88.3	(188.2)	319.9	(231.2)	705.3
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	192.6	(280.8)	69.0	19.2
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
694.1	88.3	4.4	39.1	(162.2)	724.5
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011					
מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
792.3	-	50.2	179.9	-	562.2
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
1,490.7	1.9	-	41.8	449.9	997.1
ניירות ערך*					
9,057.8	-	162.2	1,104.3	3,086.3	4,705.0
אשראי לציבור, נטו					
79.7	79.7	-	-	-	-
בניינים וציוד					
7.2	-	0.5	2.0	0.4	4.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
54.9	4.9	-	-	1.3	48.7
נכסים אחרים					
11,482.6	86.5	212.9	1,328.0	3,537.9	6,317.3
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
9,064.6	-	335.0	1,004.7	2,764.3	4,960.6
פיקדונות הציבור					
76.2	-	-	17.6	58.6	-
פיקדונות מבנקים					
0.8	-	-	-	0.4	0.4
פיקדונות הממשלה					
1,611.9	-	-	4.9	669.7	937.3
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים					
15.0	-	-	10.0	-	5.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
69.5	34.8	-	-	-	34.7
התחייבויות אחרות					
10,838.0	34.8	335.0	1,037.2	3,493.0	5,938.0
סך הכל התחייבויות					
644.6	51.7	(122.1)	290.8	44.9	379.3
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	126.5	(243.7)	105.1	12.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
644.6	51.7	4.4	47.1	150.0	391.4
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

* סווג מחדש.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
1,359.9	-	50.3	293.0	-	1,016.6
1,184.7	1.1	-	2.7	192.7	988.2
9,581.4	-	127.4	1,097.4	3,474.7	4,881.9
364.7	351.0	-	-	-	13.7
19.5	19.5	-	-	-	-
20.9	-	3.8	5.5	-	11.6
43.0	4.5	-	-	-	38.5
12,574.1	376.1	181.5	1,398.6	3,667.4	6,950.5
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
11,189.2	-	369.3	1,065.3	3,486.7	6,267.9
63.3	-	-	10.9	52.4	-
498.0	-	-	0.5	377.1	120.4
16.4	-	0.4	2.0	-	14.0
113.1	35.4	-	-	-	77.7
11,880.0	35.4	369.7	1,078.7	3,916.2	6,480.0
סך הכל התחייבויות					
694.1	340.7	(188.2)	319.9	(248.8)	470.5
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	192.6	(280.8)	69.0	19.2
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
694.1	340.7	4.4	39.1	(179.8)	489.7
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) - הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
791.8	-	50.2	179.9	-	561.7
1,573.0	1.9	-	41.8	394.1	1,135.2
9,057.8	-	162.1	1,104.3	3,086.3	4,705.1
343.2	333.9	-	-	9.3	-
21.8	21.8	-	-	-	-
7.2	-	0.5	2.0	0.4	4.3
43.2	4.6	-	-	-	38.6
11,838.0	362.2	212.8	1,328.0	3,490.1	6,444.9
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,517.0	-	334.9	1,004.7	3,185.4	5,992.0
76.2	-	-	17.6	58.6	-
0.8	-	-	-	0.4	0.4
517.8	-	-	4.9	386.2	126.7
15.0	-	-	10.0	-	5.0
66.6	34.8	-	-	-	31.8
11,193.4	34.8	334.9	1,037.2	3,630.6	6,155.9
סך הכל התחייבויות					
644.6	327.4	(122.1)	290.8	(140.5)	289.0
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	126.5	(243.7)	105.1	12.1
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
644.6	327.4	4.4	47.1	(35.4)	301.1
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

* סווג מחדש.

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון -

מאוחד⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מעל שנתיים ועד 3 שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש	
ליום 31 בדצמבר 2012					
מטבע ישראלי לא צמוד					
563.9	720.0	1,162.7	543.5	1,454.8	נכסים
480.0	986.3	1,220.3	575.8	2,678.2	התחייבויות
83.9	(266.3)	(57.6)	(32.3)	(1,223.4)	הפרש
	38.7	35.3	18.8	(71.7)	נגזרים
מטבע ישראלי צמוד למדד					
388.2	421.6	323.5	69.1	36.2	נכסים
485.5	685.9	1,145.5	237.1	63.3	התחייבויות
(97.3)	(264.3)	(822.0)	(168.0)	(27.0)	הפרש
-	(0.1)	-	-	69.5	נגזרים
מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾					
120.1	121.3	122.6	2.2	305.8	נכסים
-	5.4	269.9	227.3	945.6	התחייבויות
120.1	115.9	(147.3)	(225.1)	(639.8)	הפרש
-	(37.8)	(31.8)	(17.4)	7.4	נגזרים
פריטים לא כספיים					
-	-	-	-	-	נכסים
-	-	-	-	-	התחייבויות
-	-	-	-	-	הפרש
סך הכל					
1,072.2	1,262.9	1,608.8	614.8	1,795.9	נכסים
965.5	1,677.6	2,635.7	1,040.2	3,687.1	התחייבויות
106.7	(414.7)	(1,026.9)	(425.4)	(1,890.2)	הפרש

ליום 31 בדצמבר 2011 *

סך הכל					
1,178.8	1,295.3	1,530.5	316.6	1,179.5	נכסים
867.5	1,729.3	2,398.5	1,166.5	3,001.1	התחייבויות
311.3	(434.0)	(868.0)	(849.9)	(1,821.6)	הפרש

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 3.7 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(3) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(4) כפי שנוכללה בביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

* סווג מחדש

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון -

מאוחד⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מעל 20 שנה	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 4 שנים
	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל						
4.30%	6,920.8	29.8	8,378.1	117.3	1,232.4	1,797.6	360.3	425.6
3.00%	6,215.5	-	6,386.7	-	-	209.9	65.5	170.7
1.30%	705.3	29.8	1,991.4	117.3	1,232.4	1,587.7	294.8	254.9
	19.2		16.2				(3.4)	(1.5)
3.83%	3,666.9	-	4,805.4	215.1	1,279.0	1,385.1	346.5	341.0
2.30%	3,898.1	-	4,180.3	-	18.9	475.3	567.0	501.8
1.53%	(231.2)	-	625.1	215.1	1,260.1	909.8	(220.5)	(160.8)
	69.0	-	69.4	-	-	-	-	-
3.20%	1,580.1	4.6	1,810.1	1.9	422.8	480.3	114.9	118.2
1.30%	1,448.4	-	1,448.6	-	-	-	0.4	-
1.90%	131.7	4.6	361.5	1.9	422.8	480.3	114.5	118.2
	(88.2)		(81.0)				(1.4)	
	123.7	123.7	-	-	-	-	-	-
	35.4	35.4	-	-	-	-	-	-
	88.3	88.3	-	-	-	-	-	-
3.97%	12,291.5	158.1	14,993.6	334.3	2,934.2	3,663.0	821.7	884.8
2.53%	11,597.4	35.4	12,015.6	-	18.9	685.2	632.9	672.5
1.44%	694.1	122.7	2,978.0	334.3	2,915.3	2,977.8	188.8	212.3
4.45%	11,482.6	149.7	14,150.3	302.4	2,904.8	3,811.7	828.4	802.3
2.92%	10,838.0	34.8	11,092.1	-	131.3	573.1	592.6	632.2
1.53%	644.6	114.9	3,058.2	302.4	2,773.5	3,238.6	235.8	170.1

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון -

(המשך) בנק⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מעל שנתיים ועד 3 שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש	
ליום 31 בדצמבר 2012					
מטבע ישראלי לא צמוד					
617.0	743.6	1,187.0	487.5	1,450.2	נכסים
528.5	1,004.3	1,249.9	578.2	2,712.7	התחייבויות
88.5	(260.7)	(62.9)	(90.7)	(1,263.5)	הפרש
	38.7	35.3	18.8	(71.7)	נגזרים
מטבע ישראלי צמוד למדד					
389.4	422.4	323.7	69.1	33.7	נכסים
487.1	686.4	1,161.2	237.5	62.5	התחייבויות
(97.7)	(264.0)	(837.5)	(168.4)	(28.8)	הפרש
	(0.1)			69.5	נגזרים
מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾					
120.1	121.3	122.6	2.2	303.1	נכסים
-	5.4	269.9	227.3	945.5	התחייבויות
120.1	115.9	(147.3)	(225.1)	(642.4)	הפרש
-	(37.8)	(31.8)	(17.4)	7.4	נגזרים
פריטים לא כספיים					
-	-	-	-	-	נכסים
-	-	-	-	-	התחייבויות
-	-	-	-	-	הפרש
סך הכל					
1,126.5	1,287.3	1,633.3	558.8	1,787.0	נכסים
1,015.6	1,696.1	2,681.0	1,043.0	3,720.7	התחייבויות
110.9	(408.8)	(1,047.7)	(484.2)	(1,933.7)	הפרש

ליום 31 בדצמבר 2011*

סך הכל					
1,208.2	1,316.0	1,534.6	318.0	1,179.3	נכסים
972.6	1,861.4	2,393.8	1,234.0	3,081.8	התחייבויות
235.6	(545.4)	(859.2)	(916.0)	(1,902.5)	הפרש

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

(2) נכסים ללא תקופת פרעון כולל נכסים בסך 3.7 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(3) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(4) כפי שנכללה בביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

* סווג מחדש

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפירעון - (המשך) בנק⁽¹⁾

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

סכומים מדווחים

שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרה מאזנית ⁽⁴⁾		סך הכל תזרימי המזומנים	מכל 20 שנה	מכל 10 שנים ועד 20 שנה	מכל 5 שנים ועד 10 שנים	מכל 4 שנים ועד 5 שנים	מכל 3 שנים ועד 4 שנים
	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל						
4.30%	6,950.5	29.9	8,570.3	117.3	1,232.4	1,867.5	393.6	474.2
2.94%	6,480.0	-	6,659.3	-	-	267.6	96.2	221.9
1.36%	470.5	29.9	1,911.0	117.3	1,232.4	1,599.9	297.4	252.3
	19.2		16.2				(3.4)	(1.5)
3.83%	3,667.4	-	4,808.7	217.9	1,279.6	1,385.4	346.5	341.1
2.74%	3,916.2	-	4,200.7	-	18.9	477.3	567.5	502.3
1.09%	(248.8)	-	608.0	217.9	1,260.7	908.1	(221.0)	(161.2)
	69.0		69.4					
3.20%	1,580.1	4.6	1,807.4	1.9	422.8	480.3	114.9	118.2
1.30%	1,448.4	-	1,448.5		-	-	0.4	-
1.90%	131.7	4.6	358.9	1.9	422.8	480.3	114.5	118.2
	(88.2)		(81.0)	-	-	-	(1.4)	-
-	376.1	376.1	-	-	-	-	-	-
-	35.4	35.4	-	-	-	-	-	-
-	340.7	340.7	-	-	-	-	-	-
4.02%	12,574.1	410.5	15,186.4	337.1	2,934.8	3,733.2	855.0	933.4
2.68%	11,880.0	35.4	12,308.5	-	18.9	744.9	664.1	724.2
1.34%	694.1	375.1	2,877.9	337.1	2,915.9	2,988.3	190.9	209.2
4.53%	11,838.0	425.4	14,318.4	302.4	2,904.8	3,866.9	851.1	837.1
3.21%	11,193.4	34.8	11,701.6	-	29.5	687.7	694.3	746.5
1.32%	644.6	390.6	2,616.8	302.4	2,875.3	3,179.2	156.8	90.6

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים (במאחד ובבנק)
(יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה)

יתרות החוזים ⁽¹⁾				יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ליום 31 בדצמבר				
2011	2012	2011	2012	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
0.3	0.7	821.8	1,038.5	התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו
0.8	0.2	178.4	32.9	ערבויות לרוכשי דירות
0.2	0.3	76.8	81.4	ערבויות להבטחת אשראי
0.2	0.5	84.1	80.5	ערבויות אחרות
0.2	0.2	133.7	134.4	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	76.7	80.1	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.7	1.9	1,371.5	1,447.8	סה"כ

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף שנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

ב - התקשרויות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה ⁽¹⁾ לסוף שנה (במאחד ובבנק)
יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾

ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	
2,242.8	1,936.7	מטבע ישראלי לא צמוד
61.1	59.7	מטבע ישראלי צמוד למדד
3.8	0.4	מטבע חוץ
2,307.7	1,996.8	סך הכל

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
0.9	4.8	הלוואות מפקדונות לפי מידת גביה
2.6	1.8	הלוואות עומדות

(1) אשראים מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
(2) הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 301 מיליוני ש"ח (2011 - 390.7 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה⁽¹⁾ לסוף שנה (המשך)

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה⁽²⁾

31 בדצמבר						
2011	2012					
סך הכל	סך הכל	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	עד שנה
162.1	137.4	10.9	54.7	27.9	28.8	15.1
132.9	120.7	8.1	45.6	25.1	27.1	14.8

תזרימי חוזיים עתידיים

תזרימים צפויים מהוונים⁽³⁾ ⁽⁴⁾

- (1) אשראים ופיקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפקדונות לפי מידת גביה.
 (3) היוון בוצע לפי שיעור של 2.4% (2011 - 3.26%).
 (4) הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ג - תביעות

1. כללי

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטית באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שמפורט כדלקמן:

א. בחודש יולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים הנ"ל גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. התביעה והבקשה לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור, ולא פורט בהן איזה חלק ממנו מיוחס לבנק.

בפברואר 2008 הועברה תביעה זו לגישור בפני כב' המשנה לנשיא (בדימוס) תיאודור אור. הצדדים חתמו על הסכם פשרה כולל לתשלום פיצוי לגופים ציבוריים נזקקים, אשר אושר על ידי מגשר ואושר ביום 5 בדצמבר 2011 על ידי בית המשפט (אשר הורה לפרסם את הסדר הפשרה). לפי הסכם זה, ישלם הבנק לגופים האמורים סך של 644,549 ש"ח (חלקו של הבנק - 3.185%, מתוך סכום הפשרה הכולל בסך של 20,237,000 ש"ח). ביום 25 במרץ 2012 שולם על ידי בנק ירושלים סך של 8 אלפי ש"ח מתוך הסך האמור, וביום 5 ביוני 2012 שולמה יתרת הסכום על ידי הבנק. בכך באה תביעה זו על סיומה.

ב. ביום 12 ביולי 2010 הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד הבנק, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית בסך כולל של 10,692 אלפי ש"ח לכלל הקבוצה המיוצגת. בתביעה נטען כי הבנק לא הסיר את כל רישומי השעבודים הרשומים על שמו להבטחת הלוואות שכבר סולקו במלואן על ידי הלווים. לפיכך, נתבע כי הבנק יסיר רישומים אלו ויפצה לקוחות שהסירו רישומים אלו על חשבונם. בימים אלו מתקיימים הליכי גישור גישור בתיק זה.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטית, הסיכויים כי הבנק יידרש לשלם תשלומים במסגרת התובענה הינם קלושים.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד - התחייבויות תלויות אחרות

1. בחודש ינואר 2012 אושרה באסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק החלטה, לפיה יעניק הבנק למי שיכהנו מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המירבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק.
 2. במסגרת הקמת החברה, "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בשליטה מלאה של הבנק (להלן: "מימון והנפקות") התחייב הבנק לשפות את מימון והנפקות בגין כל התחייבויותיה, זאת בכדי לעמוד בדרישות הוראות המפקח על הבנקים בנושא יחס הון מזערי (סעיף 4 להוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין). במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור. למועד הדוח, יתרת התחייבות הבנק הינה ל- 45 מיליון ש"ח ע.ג. תעודות פיקדון (סדרה א'), 228 מיליון ש"ח ע.ג. תעודות פיקדון (סדרה ב'), 150 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ג'), 68 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ו'), 420 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ז'), 360 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ח'), 122 מיליון ש"ח ע.ג. (סדרה ט'), 100 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ד) ו- 72 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ט), שהונפקו על ידי מימון והנפקות. בחודש יוני 2012 הגיע מועד הפדיון הסופי של תעודת התחייבות (סדרה ה') ובכך נפדתה יתרת הקרן בסך של 33 מיליון ש"ח ע.ג. התחייבות הבנק הנ"ל אינה ניתנת לביטול או לשינוי מאחר שתלויות בהן זכויות בעלי תעודות הפיקדון.
 3. ביום 14 לפברואר, 2013, נמסר לבנק דוח ביקורת שנערך על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא איסור הלבנת הון, בעקבות ביקורת שנערכה בבנק בין החודשים מאי- נובמבר 2011 ואוגוסט - דצמבר 2012. ואשר התייחסה לפעילות הבנק בשנים 2008-2010 הדוח כולל פירוט ממצאים וכן דרישות לביצוע פעולות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. לבנק ניתנה הזכות להגיש את תגובתו בכתב לדוח בתוך 30 ימים ממועד קבלתו, תוך ציון העובדה כי תישקל הגשת בקשה להטלת עיצום כספי על הבנק על פי הסמכויות הקבועות בחוק. הבנק לומד את ממצאי הדוח ונערך על מנת למסור את תגובתו בכתב בלוח הזמנים המתחייב.
- בשלב זה אין ביכולת הבנק להעריך האם יוטל עליו עיצום כספי כתוצאה מדוח זה ואם כן באיזה סכום.
- להערכת הבנק, שיפורים שנעשו בהתנהלות הבנק בנושא הלבנת הון בשנים שלאחר התקופה נשוא הביקורת מקטינים משמעותית את חשיפת הבנק לסיכונים הלבנת הון.
4. הבנק התחייב לאפשר למפקדים וחוסכים לקבל הלוואות בגובה פקדונותיהם לרכישת דירה או לרכישת רכב, בריבית הנמוכה מהריבית התעריפית שתהיה נהוגה בבנק בעת מתן הלוואה. זכות זו תעמוד להם מתום שנה ממועד תחילת תקופת הפקדון ובתנאי שהם יעמדו בתנאים הנהוגים בבנק לגבי מתן הלוואות, כמו כן, הכספים יופקדו במועדים שנקבעו בתנאי התוכנית.

להלן הרכב סכומי ההתחייבות למתן האשראי:

פרטי החסכון	שיעור הפחתה מהריבית התעריפית	התחייבות מירבית למתן הלוואות ליום 31 בדצמבר	
	%	2012	2011
תוכניות חסכון בהפקדה חודשית	0.25%	2,388.0	2,088.3
תוכניות חסכון בהפקדה חד פעמית	0.4%	1,028.5	895.9
תוכניות חסכון (הפקדה חודשית או חד פעמית)	0.5%	42.8	45.4
סך הכל		3,459.3	3,029.6

יצוין כי השפעת ההנחות המצויינות לעיל ושיעור ניצולן בפועל אינו מהותי.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה - התקשרויות

1. הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
	2012	*2011	2012
שנה ראשונה	14.0	13.8	2.2
שנה שניה	13.2	13.0	2.0
שנה שלישית	15.5	12.8	1.9
שנה רביעית	11.7	11.4	1.9
שנה חמישית ואילך	111.9	101.9	6.3
סה"כ חוזי שכירות לזמן ארוך	166.3	152.9	14.3

* הוצג מחדש

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאחד ובבנק)

א. יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכונים שוק. סיכונים שוק כוללים בין היתר סיכונים בסיס, סיכונים ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות וכן ריבית (Swap), חוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשוויים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2012				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (1)(2)				
649.0	-	649.0	-	-
Forward חוזי				
490.8	-		320.8	170.0
Swaps				
1,139.8	-	649.0	320.8	170.0
סה"כ				
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
643.5	610.7	32.8	-	-
אופציות שנכתבו				
643.5	610.7	32.8	-	-
אופציות שנקנו				
1,287.0	1,221.4	65.6	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
65.5	-	65.5	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
2,492.3	1,221.4	780.1	320.8	170.0
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM (1)(2)				
16.4	-	15.9	0.1	0.4
שווי הוגן ברוטו חיובי				
11.9	-	3.5	6.4	2.0
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים (1)				
4.5	4.2	0.3	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
4.5	4.2	0.3	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
20.9	4.2	16.2	0.1	0.4
סך הכל שווי הוגן חיובי				
16.4	4.2	3.8	6.4	2.0
סך הכל שווי הוגן שלילי				

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (2)(1)				
624.1	-	624.1	-	-
חוזי Forward				
170.0	-	-	70.0	100.0
Swaps				
794.1	-	624.1	70.0	100.0
סה"כ				
ב. נגזרים אחרים (1)				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
237.4	224.7	12.7	-	-
אופציות שנכתבו				
237.4	224.7	12.7	-	-
אופציות שנקנו				
474.8	449.4	25.4	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
15.5	-	15.5	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
1,284.4	449.4	665.0	70.0	100.0
סך כל הסכום הנקוב				

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים ALM (1)(2)				
3.6	-	2.4	0.8	0.4
שווי הוגן ברוטו חיובי				
11.4	-	9.9	1.5	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים (1)				
3.6	3.5	0.1	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
3.6	3.5	0.1	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
7.2	3.5	2.5	0.8	0.4
סך הכל שווי הוגן חיובי				
15.0	3.5	10.0	1.5	-
סך הכל שווי הוגן שלילי				

ביאור 20 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (במאוחד ובבנק) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

סך הכל	בנקים	בורסות	
ליום 31 בדצמבר 2012			
20.9	16.4	4.5	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽³⁾
20.9	16.4	4.5	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
61.5	55.6	5.9	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים
82.4	72.0	10.4	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
ליום 31 בדצמבר 2011			
7.2	3.6	3.6	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים ⁽³⁾
7.2	3.6	3.6	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
84.3	80.9	3.4	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים
91.5	84.5	7.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
 (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (3) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 20.9 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2011 - 7.2 מיליוני ש"ח) הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

ד. פרוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

סך הכל	מעל 5 ועד שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
ליום 31 בדצמבר 2012 -				
170.0	100.0	-	70.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
320.8	320.8	-	-	חוזי ריבית (אחר)
780.1	37.3	186.0	556.8	חוזי מטבע חוץ
1,221.4	-	-	1,221.4	חוזים בגין מניות
2,492.3	458.1	186.0	1,848.2	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2011 -				
100.0	-	-	100.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
70.0	45.0	-	25.0	חוזי ריבית (אחר)
665.0	-	128.1	536.9	חוזי מטבע חוץ
449.4	-	-	449.4	חוזים בגין מניות
1,284.4	45.0	128.1	1,111.3	סך הכל

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
 (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 21 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאחד)

א - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בבאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שבכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

ב - השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי ההוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבورסה המוצגות לפי שווי שוק.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכויי אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 21 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר									
2011***					2012				
שווי הוגן					שווי הוגן				
סה"כ	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן	סה"כ	רמה 3 (1)	רמה 2 (1)	רמה 1 (1)	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים									
792.3	-	-	792.3	792.3	1,360.6	388.7	-	971.9	1,360.6
מזומנים ופיקדונות בבנקים									
1,488.8	-	2.2	1,486.6	1,488.8	1,161.9	-	4.0	1,157.9	1,161.9
ניירות ערך*									
9,263.4	9,263.4	-	-	9,057.8	9,744.9	9,744.9	-	-	9,581.4
אשראי לציבור, נטו									
7.2	-	3.6	3.6	7.2	20.9	-	16.4	4.5	20.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים									
50.0	50.0	-	-	50.0	43.0	43.0	-	-	43.0
נכסים פיננסיים אחרים									
11,601.7	9,313.4	5.8	2,282.5	11,396.1	12,331.3	10,176.6	20.4	2,134.3	12,167.8
סך הכל הנכסים הפיננסיים									
התחייבויות פיננסיות									
9,159.6	9,159.6	-	-	9,064.6	9,865.8	9,865.8	-	-	9,813.7
פיקדונות הציבור									
80.2	80.2	-	-	76.2	72.8	72.8	-	-	63.3
פיקדונות מבנקים									
0.9	0.9	-	-	0.8	-	-	-	-	-
פיקדונות הממשלה									
1,633.2	338.5	-	1,294.7	1,611.9	1,634.0	425.6	-	1,208.4	1,581.0
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים									
15.0	-	11.4	3.6	15.0	16.4	-	11.9	4.5	16.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים									
34.7	34.7	-	-	34.7	87.6	87.6	-	-	87.6
התחייבויות פיננסיות אחרות									
10,923.6	9,613.9	11.4	1,298.3	10,803.2	11,676.6	10,451.8	11.9	1,212.9	11,562.0
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות									

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים. לפירוט נוסף, ראו בסעיף ב בביאור זה.

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 4.
 ** מזה: נכסים והתחייבויות אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2011 ו-31.12.2012 בסך 2,172.9 מיליוני ש"ח ו-801.1 מיליוני ש"ח, 2,267.5 מיליוני ש"ח, 631.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 21 א'.
 *** הוצג מחדש.

ביאור 21א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
786.2	-	2.3	783.9	אגרות חוב ממשלת ישראל
14.1	1.1	1.7	11.3	אגרות חוב חברות אחרות
800.3	1.1	4.0	795.2	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר:				
362.7	-	-	362.7	אגרות חוב- למסחר
362.7	-	-	362.7	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.1	-	0.1	-	חוזי ריבית- אחר
16.2	-	15.9	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניות
20.9	-	16.4	4.5	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,183.9	1.1	20.4	1,162.4	סך הכל הנכסים הפיננסים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
2.0	-	2.0	-	חוזי ריבית- שקל מדד
6.4	-	6.4	-	חוזי ריבית- אחר
3.8	-	3.5	0.3	חוזי מטבע חוץ
4.2	-	-	4.2	חוזי מניות
16.4	-	11.9	4.5	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
16.4	-	11.9	4.5	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* בשנת 2012 ובשנת 2011 הועברו מרמה 1 לרמה 2 סך של 2.3 מיליוני ש"ח, וסך של 2.4 מיליוני ש"ח בהתאמה.

ביאור 21א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)*	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)*	
מיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה :				
1011.8	-	2.4	1009.4	אגרות חוב ממשלת ישראל
193.7	-	2.2	191.5	אגרות חוב חברות אחרות
13.7	-	-	13.7	אגרות חוב מגובי נכסים
1,219.2	-	4.6	1,214.6	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר :				
270.4	-	-	270.4	אגרות חוב- למסחר
270.4	-	-	270.4	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.4	-	0.4	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.8	-	0.8	-	חוזי ריבית- אחר
2.5	-	2.4	0.1	חוזי מטבע חוץ
3.5	-	-	3.5	חוזי מניות
7.2	-	3.6	3.6	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,496.8	-	8.2	1,488.6	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	1.5	-	חוזי ריבית- אחר
-	-	9.9	0.1	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	3.5	חוזי מניות
15.0	-	11.4	3.6	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15.0	-	11.4	3.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* בשנת 2012 ובשנת 2011 הועברו מרמה 1 לרמה 2 סך של 2.3 מיליוני ש"ח, וסך של 2.4 מיליוני ש"ח בהתאמה.

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים ⁽¹⁾ (מאוחד)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - יתרות

צדדים קשורים		בעלי עניין							
		מחזיקי מניות							
		אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾		אחרים		בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾		בעלי שליטה ⁽⁴⁾	
אחרים ⁽⁷⁾									
3	2	3	2	3	2	3	2	3	2

ליום 31 בדצמבר 2012 -

נכסים

-	-	5.4	0.7	-	-	-	-	0.2	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	5.4	0.7	-	-	-	-	0.2	-	אשראי לציבור, נטו

התחייבויות

0.6	0.6	5.1	2.8	2.0	2.0	0.2	0.2	13.6	7.9	פיקדונות הציבור
-	-	0.8	0.8	-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות
-	-	-	-	34.8	34.8	-	-	600.9	600.9	מניות (כלול בהון העצמי) ⁽⁸⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סיכון אשראי בנכסים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2011 -

נכסים

-	-	5.4	5.4	-	-	-	-	0.2	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
-	-	5.4	5.4	-	-	-	-	0.2	-	אשראי לציבור, נטו

התחייבויות

0.5	0.5	6.2	5.5	2.5	1.7	0.2	0.2	13.3	10.1	פיקדונות הציבור
-	-	3.4	3.4	-	-	-	-	-	-	התחייבויות אחרות- זכאים אחרים ויתרות זכות
-	-	-	-	34.8	34.8	-	-	558.8	558.8	מניות (כלול בהון העצמי)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סיכון אשראי בנכסים פיננסיים חוץ מאזניים

הערות: בסוף ביאור 22.

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - תמצית תוצאות עסקיות

צדדים קשורים	בעלי עניין			
	מחזיקי מניות			
אחרים ⁽⁷⁾	אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾	אחרים	בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾	בעלי שליטה ⁽⁴⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 -				
-	-	-	-	(0.1)
-	-	-	-	-
-	-	-	-	(0.2)
0.5	15.0	0.1	0.1	0.1
(0.5)	(15.0)	(0.1)	(0.1)	(0.4)
סה"כ				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 -				
-	(0.1)	-	-	(0.2)
-	-	-	-	-
-	-	-	-	(0.3)
0.5	15.4	0.1	0.1	0.1
(0.5)	(15.5)	(0.1)	(0.1)	(0.6)
סה"כ				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 -				
-	-	0.1	-	(0.2)
-	-	-	-	-
-	-	-	-	0.3
0.5	13.6	0.1	0.1	0.1
(0.5)	(13.6)	0.0	(0.1)	-
סה"כ				

* פירוט בטבלה ד' הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים.
 ** פירוט בטבלה ג' תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות).

הערות: בסוף ביאור 22.

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג - תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
אנשי מפתח ניהוליים ⁽⁶⁾		אחרים		בעלי השפעה מהותית ⁽⁵⁾		בעלי שליטה ⁽⁴⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 -

11	*11.9	-	-	-	-	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
13	3.1	1	0.1	1	0.1	1	0.1	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.8 מיליוני ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 -

11	*12.6	-	-	-	-	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
13	2.8	1	0.1	1	0.1	1	0.1	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

* מזה: תשלום מבוסס מניות 0.8 מיליוני ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 1.1 מיליוני ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 -

11	*11.7	-	-	-	-	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
13	1.9	1	0.1	1	0.1	1	0.1	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

* מזה: תשלום מבוסס מניות 2.3 מיליוני ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0.7 מיליוני ש"ח.

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

המאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2011	2012
א. בגין נכסים		
0.2	0.1	0.2
מאשראי לציבור		
ב. בגין התחייבויות		
(0.3)	(0.4)	(0.3)
על פיקדונות הציבור		
(0.1)	(0.3)	(0.1)
סך כל הכנסות ריבית, נטו		

* סכומים הנמוכים מ-0.1 מיליוני ש"ח מוצגים בביאור זה כ-0.

- (1) בעלי עניין וצדדים קשורים כהגדרתם בתקנות ניירות ערך.
- (2) צד קשור - צד קשור שאינו בעל עניין כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי החשבון.
- (3) יתרה לתאריך המאזן.
- (4) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה - וזאת על בסיס יתרות בסוף כל חודש.
- (5) בעל שליטה - כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- (6) מחזיקי מניות בעלי השפעה מהותית - בהתאם לסעיף 2.80(2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (7) אנשי מפתח ניהוליים - בהתאם לסעיף 2.80(4) בהוראות הדיווח לציבור.
- (8) בהתאם לסעיף 2.80(92) בהוראות הדיווח לציבור.
- (9) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

ה - תנאי העסקה של המנכ"ל

ביום 13 באפריל, 2010 החל מר אוריאל פז (להלן: "מר פז" או "המנכ"ל") בכהונתו כמנכ"ל הבנק לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל למינוי. דיווח מידי מפורט של הבנק בקשר לתנאי ההעסקה של המנכ"ל ניתן ביום 15 במרץ, 2010. תנאי העסקתו של המנכ"ל, כמפורט להלן, אושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק ביום 14 במרץ 2010, כנדרש ביחס לעסקה חריגה עם נושא משרה.

להלן עיקרי ההסכם למתן שירותי ניהול בין הבנק לבין אוריאל פז יעוץ בע"מ, חברה בבעלותו ובשליטתו המלאה של המנכ"ל (להלן: "חברת הניהול"), מיום 10 באוקטובר, 2010 (להלן: "הסכם ניהול") (הסכם זה החליף הסכם עבודה שנחתם עם המנכ"ל ביום 8 באפריל 2010), כדלקמן:

1. חברת הניהול זכאית לתמורה בסך של 120,000 ש"ח ברוטו לחודש ("תשלום חודשי") במהלך תקופת הסכם הניהול צמוד לשיעור בעליית המדד למחירים לצרכן שפורסם ביום 15 בפברואר, 2010 בגין חודש ינואר 2010.
2. תקופת ההתקשרות על פי הסכם הניהול מיום 8 באפריל, 2010 היא לתקופה בת 4 שנים, אך כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את תקופת ההתקשרות באמצעות הודעה מוקדמת, מראש ובכתב, של ששה חודשים. בנוסף, הבנק יהיה רשאי להביא את הסכם ההתקשרות לכלל סיום, באופן מידי, וללא פיצוי, וזאת בכל אחד מהמקרים הבאים:
(א) המנכ"ל הורשע בעבירה שיש עמה קלון בעניין הקשור במתן השירותים לבנק או בעבירה אחרת מסוג פשע;
(ב) בית המשפט פסק כי המנכ"ל מעל מעילה חמורה באמון הבנק, או מעילה בכספי הבנק או פגע במזיד בבנק או בעובד מעובדיו באופן שגרם נזק משמעותי לבנק ו/או לעובד מעובדיו; (ג) בנסיבות בהן ניתן היה לשלול מהמנכ"ל תשלום פיצויי פיטורים, כולם או חלקם, לו היה מועסק כעובד בבנק.
3. בהמשך לאישור תנאי העסקתו של המנכ"ל מיום 14 במרץ 2010 הנ"ל והסכם הניהול, החליט דירקטוריון הבנק ביום 27 בפברואר, 2011, לאחר שהתקבל אישור ועדת ביקורת של הבנק לכך ביום 21 בפברואר, 2011, לאמץ תוכנית אופציות להקצאת יחידות אופציות לחברת הניהול בהיקף ובתנאים הקבועים בתוכנית. בהתאם לתוכנית האופציות, הוקצו על שם חברת הניהול עד 2,115,530 יחידות אופציה מסוג A ועד 1,410,355 יחידות אופציה מסוג B. לפרטים נוספים בדבר תוכנית האופציות ראה דוח מידי של הבנק מיום 07 במרץ, 2011 (מספר אסמכתא: 2011-01-071295). וביאור 22 א' לדוחות הכספיים.

4. מענקים חד פעמיים

בתכנית נקבעה זכאות של חברת הניהול לשני בונוסים חד פעמיים, בסכום מירבי של 240 אלפי ש"ח כל אחד, וזאת כתלות, לגבי אחד הבונוסים, בנוסחה של ביצועי מניית הבנק בבורסה בתקופה שמיום אישור התכנית ועד ליום 13 באפריל, 2011 וביחס לבונוס החד פעמי האחר, כתלות בהנפקת הון על ידי הבנק במחיר שישקף שיעור פרמיה מסוים על ההון העצמי, כפי שנקבע בנוסחת הבונוס החד פעמי. יצוין, כי עד ליום 13 באפריל, 2011 לא התקיימו התנאים דלעיל, ולפיכך חברת הניהול אינה זכאית למענקים המפורטים בסעיף זה.

5. מענק שנתי

חברת הניהול תהיה זכאית למענק שנתי, בהתאם לתוכנית מענק שנתי המהווה חלק בלתי נפרד מהסכם הניהול ("תוכנית מענק שנתי").

בהתאם לתוכנית המענק השנתי, תהיה חברת הניהול זכאית למענק שנתי הנגזר מה"תשואה המחושבת" כמוגדר להלן והמגובלת לגובה של 24 תשלומים חודשיים ברוטו (דהיינו, 2,880 אלפי ש"ח) (להלן: "המענק השנתי"). המענק השנתי יהיה החל מגובה של שלושה תשלומים חודשיים ברוטו (דהיינו, 360 אלפי ש"ח) (בממוצע תשואה להון וגידול בהון של 9%) ועד לגובה של 24 תשלומים חודשיים כאמור לעיל ברוטו (בממוצע של 15%).

יצוין, כי סכום הבונוס נקוב בתכנית כמכפלות התשלום החודשי המשולם לחברת הניהול. כנגזר מכך, מאחר

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

והסכומים החודשיים צמודים כמפורט לעיל, הרי שגם סכומי המינימום והמקסימום של הבונוס הינם סכומי צמודי מדד.

תשלום כל מענק שנתי יתפרס על פני 3 שנים (50% בשנה הראשונה ו- 25% בשנים השנייה והשלישית), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלום. תשלום בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון. יצוין כי בנק ישראל הביע הסתייגותו ביחס לסעיף האמור המבטא את הקשר בין אי יכולת לשלם דיבידנד בשל מגבלה רגולטורית ו/או הלימות הון לבין תשלום מענק. יו"ר הדירקטוריון במכתבו לבנק ישראל מיום 11 באוגוסט, 2011, הודיע לבנק ישראל כי רשם בפניו את ההסתייגות האמורה, וכי דירקטוריון הבנק יפעל על פי עמדתו של בנק ישראל בנושא, ובמידת הצורך יפנה אליהם. יובהר כי שינוי כאמור לא נעשה בפועל בהסכם.

תשואה מחושבת משמעה "התשואה המדווחת" כהגדרתה להלן, בנטרול השפעת המיזם כאמור להלן.

תשואה מדווחת משמעה הממוצע בין התשואה השנתית (נטו) על ההון העצמי כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק לבין שיעור הגידול בהון העצמי של הבנק כמדווח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק. דיבידנד שהוכרז ושולם במהלך השנה והנפקות הון ככל שיהיו, ינטרלו לצורך חישוב הגידול בהון העצמי (כלומר, לא ילקחו בחשבון לצורך חישוב שיעור הגידול בהון העצמי).

בחישוב התשואה השנתית ינטרלו רווחים חד פעמיים (הוגדר כי רווחים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי הון (למעט רווח הון פוטנציאלי ממכירת נכס מקרקעין מסויים שהוגדר בתכנית, ואשר לא הוחרג מחישוב התשואה). בחישוב הגידול בהון ינטרלו הנפקות הון. אופן נטרול המרכיבים האמורים ייבדק על ידי בודק חיצוני בלתי תלוי שזהותו הוגדרה בתכנית.

בתכנית הוגדר מיזם להקמה ותפעול של בנקאות קמעונאית חדשה לבנק ("המיזם") ונקבע בתקופה שמאישור המיזם בדירקטוריון ועד למועד בו פעילות המיזם תהיה רווחית מבחינה חשבונאית, ינטרלו השלכות המיזם מרכיבי נוסחת הבונוס (ההון המרוחק למיזם ינטרל מהמכנה של נוסחת התשואה להון; ההכנסות וההוצאות הקשורות למיזם, כמו גם מגן המס שיווצר ממנו, ינטרלו מהמונה בחישוב התשואה על ההון לצורך קביעת סכום הבונוס). יישום הנוסחה יבוקר וייבדק על ידי הגורם הבלתי תלוי כנזכר לעיל.

1 - תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

ביום 3 באוקטובר, 2011, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר זאב גוטמן (להלן: "מר גוטמן" או "היו"ר") כדירקטור בבנק וכן את תנאי העסקתו כיו"ר הדירקטוריון המיועד של הבנק, לאחר שהתקבל אישור ביחס לתנאי ההתקשרות, אישור ועדת ביקורת בישיבתה מיום 20 ביוני, 2011, ולאחריה הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 ביולי, 2011.

ביום 27 באוקטובר 2011 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר גוטמן כיו"ר דירקטוריון הבנק. דוח מידי בקשר לתנאי ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון ניתן במסגרת דוח מידי של זימון אסיפה כללית מיום 4 בספטמבר 2011 ותיקן לו מיום 26 בספטמבר, 2011.

להלן עיקרי תנאי ההתקשרות:

1. השירותים יוענקו לבנק ע"י היו"ר במתכונת של התקשרות בין מזמין לבין קבלן עצמאי וזאת באמצעות חברה

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

בשליטת היו"ר. על בסיס מתכונת זו נקבעה התמורה בגין שירותים אלה לבנק. לא יתקיימו בין היו"ר לבין הבנק יחסי עובד ומעביד.

במקרה בו יינתנו הוראות בעניין זה על ידי בנק ישראל ו/או רשות מוסמכת אחרת, האוסרות על מתן השירותים באמצעות חברת ניהול, יבואו תנאי התקשרות אלה לכלל סיום ובד בבד היו"ר יועסק כעובד הבנק לכל דבר ועניין. במקרה זה, יותאמו תנאי העסקתו כך שמצבו הכלכלי של היו"ר לא ישונה לטובה או לרעה, בעקבות שינוי זה. ככל שלא תהא להסכמה בעניין זה, יקבעו תנאי העסקתו כעובד הבנק על ידי רו"ח המוסכם על הצדדים.

2. התמורה בגין השירותים תהיה כדלקמן: סכום חודשי קבוע של 108,340 ש"ח (מאה ושמונה אלף ושלוש מאות וארבעים ש"ח), בצירוף מס ערך מוסף כדין (להלן: "התמורה החודשית"). התמורה החודשית תעודכן מידי חודש בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן, כמפורט בתנאי ההתקשרות.

היה ובגין שנת כספים נתונה הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו, יעלה על 61 מיליוני ש"ח, תועלה התמורה החודשית ב- 10%. מובהר כי היה ולאחר עדכון כאמור לעיל בשנת מס כלשהי ירד הרווח הנקי השנתי של הבנק מתחת ל- 61 מיליוני ש"ח - תופחת התמורה החודשית ב- 10%. העלאות התמורה החודשית או הפחתות התמורה החודשית יבוצעו חודש לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק, ויחולו מאותו מועד ואילך, ללא תחולה רטרואקטיבית. בכל מקרה התמורה החודשית לא תפחת מהתמורה החודשית הקבועה בסעיף לעיל ולא תעלה על 10% מהתמורה החודשית המעודכנת (לצורך ההבהרה - היה ובמשך שנתיים רצופות הרווח הנקי השנתי של הבנק בהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים שלו עלה על 61 מיליוני ש"ח - תועלה התמורה החודשית ב- 10% רק פעם אחת). מנגנון עדכון זה יחל החל מפרסום הדוחות המבוקרים של הבנק לשנת 2012.

3. חופשה בהיקף של עד 30 יום לכל שנה קלנדרית מלאה וכן היעדרות עקב מחלה בהיקף של עד 30 יום בשנה קלנדרית מלאה, לא יביאו להפחתת התמורה החודשית.

4. הבנק יישא בכל ההוצאות השוטפות הכרוכות בהענקת השירותים, וכנגד המצאת קבלות (מקום שאלו לא מגיעות לבנק במישור), לרבות העמדת רכב וטלפון.

5. היו"ר יהיה זכאי להיכלל בתוכנית תגמול לחברי הנהלה הקובעת מדדים ותנאי סף לקבלת בונוס שנתי, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 25 בנובמבר, 2010 (להלן: "התכנית"). בהתאם לתנאי ההתקשרות, יחולו לגביו כל הוראות התוכנית בכפוף למדדים ולמדרגות ייעודיות שנקבעו ליו"ר, כמפורט להלן.

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתוכנית, יהיה היו"ר המיועד זכאי לתשלום בונוס שנתי בהתאם למדרגות, כדלקמן:

סכום המענק (בש"ח)	"תשואה מחושבת" *
-	עד 9% (לא כולל)
100,000	9% ועד 10%
120,000	מעל 10% ועד כולל 11%
140,000	מעל 11% ועד כולל 12%
170,000	מעל 12% ועד כולל 13%

* כהגדרתה לעיל בסעיף ד'

ביאור 22 - בעלי עניין וצדדים קשורים (מאוחד) ⁽¹⁾ (המשך)

היה והבנק יעמוד בתנאי הסף לתשלום מענקים, כקבוע בתוכנית, יהיה היו"ר זכאי לתשלום בונוס שנתי המותנה בתשואה מחושבת מינימאלית של 9%. המענק השנתי יהיה החל מגובה של 100,000 ש"ח + מע"מ (בתשואה מחושבת של 9% ומעלה) ועד לסך מרבי של 530,000 ש"ח + מע"מ לשנה קלנדרית, וזאת גם במקרה בו על פי תוצאותיו העסקיות של הבנק היה היו"ר זכאי לתשלום מענק גבוה יותר.

המענק ישולם במועדים ובתנאים הקבועים בתוכנית. יצוין, כי בהתאם לתוכנית, המענק למנהלי הבנק ישולם בשלבים על פני שלוש שנים ממועד הזכאות (60% בגין שנת הזכאות ו- 20% בשנה ובשנתיים שלאחר מועד הזכאות), כאשר תשלום כל חלק מהמענק השנתי מותנה בהמשך עמידה ביעדים בשנה הקבועה לתשלום.

תשלומם בפועל של המענק השנתי מותנה בכך שבשנה בה אמור להיות התשלום מבוצע, לא קיימת מגבלה רגולטורית ו/או מגבלת הלימות הון על חלוקת דיבידנד בשיעור של לפחות 33% מהרווח הנקי שבשנת התשלום לבעלי המניות של הבנק. ככל שחלה מגבלה כאמור על חלוקת הדיבידנד, יידחה תשלום הבונוס, כולו או חלקו, למועד בו תוסר המגבלה האמורה. במקרה של יכולת לתשלום חלקי של הדיבידנד, ישולמו הדיבידנד לבעלי המניות והבונוס, פרו-רטה, לשיעור המגבלה האמורה, ותשלום יתרת הבונוס יידחה למועד שבו תוסר המגבלה הרגולטורית ו/או מגבלת הלימות ההון.

בשלב זה, ועל פי התוכנית, הוראות הסעיף דלעיל, לא ייושמו עקב הסתייגות בנק ישראל לסעיף המבטא את הקשר בין אי יכולת לשלם דיבידנד בשל מגבלה רגולטורית ו/או הלימות הון לבין תשלום מענק שניתנה בהתייחס לתנאי העסקה של מנכ"ל הבנק (ראה לעיל פירוט על הסתייגות כאמור ומכתבו של יו"ר הדירקטוריון מיום 11 באוגוסט, 2010 לבנק ישראל בתיאור תנאי העסקה של המנכ"ל).

6. עוד יהיה זכאי היו"ר לבונוס מיוחד - בנוסף לבונוס השנתי כאמור בסעיף (ה) לעיל, ומבלי לגרוע ממנו, היה ובהתאם לדוחות המבוקרים השנתיים של הבנק תהיה לבנק תשואה שנתי (נטו) על ההון העצמי של לפחות 9% - הרי בהתאם ובכפוף לאישורים הדרושים על פי הוראות כל דין, ישולם ליו"ר בונוס מיוחד וזאת בהתחשב בתרומתו המיוחדת לרווחיות הבנק. היקף הבונוס המיוחד נתון לשיקול דעתו הבלעדי של דירקטוריון הבנק, ולאישורה של האסיפה הכללית, והוא ישולם במועד תשלום הבונוס השנתי.

7. כל צד רשאי להביא לסיום ההתקשרות בכל עת, בהודעה בכתב של שלושה חודשים. עם תום תקופת ההסכם, יחולו על היו"ר מגבלות שונות לתקופות ובתנאים כמפורט בתנאי ההתקשרות. ניתנה הודעה על סיום ההתקשרות בטרם חלפו 12 חודשים מתחילת תוקפה של ההתקשרות, הרי שבמשך חודשיים ממועד סיום תקופת ההודעה המוקדמת, לא יעבוד היו"ר עבור בנק אחר בישראל, וזאת בתנאי שבתקופה זו ימשיך הבנק לשלם את מלוא התשלומים המגיעים לחברת הניהול על פי ההתקשרות בין הצדדים.

1 מנכ"ל

- א. המנכ"ל יהיה זכאי לאופציות משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואת מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 70,518 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה, ועד ל- 423,106 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואת מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.6 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 282,071 יחידות לכל מנה.
- ב. האופציות יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 5 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה במועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק והחמישית מבשילה 4 שנים לאחר מועד תחילת עבודתו של המנכ"ל בבנק. האופציות תהיינה ניתנות למימוש למשך תקופה של 72 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות ההסכם.
- ג. תוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג A תהיה בטווח שבין 8.6 ש"ח למנה הראשונה ועד 10.8 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת אופציה מסוג B תהיה בטווח שבין 10.3 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.5 ש"ח למנה החמישית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.
- ד. כל יחידת אופציה תקנה למנכ"ל את הזכות לקבל לידיו, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.
- ה. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנכ"ל, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 180 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.
- ו. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 נרשמו תקבולים בגין אופציות למנכ"ל הבנק בסך של כ- 0.8 מיליון ש"ח (-0.9 מיליון ש"ח). האומדן לשוויון הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך בכ- 4.2 מיליון ש"ח. במועד הענקה ועד ליום 27 בפברואר, 2011 טרם החליט דירקטוריון הבנק על אופן הענקת האופציות למנכ"ל הבנק, בין אם במסגרת תכנית המסולקת במכשירים הוניים עם חלופת סילוק במזומן ובין אם במסגרת תכנית המסולקת במזומן. כתוצאה מכך, ובהיעדר יכולת של דירקטוריון החברה לקבוע כי סילוק האופציות יעשה באמצעות מכשירים הוניים, טיפלה החברה בהענקה האמורה כהענקה המסולקת במזומן כהגדרתה בתקן דיווח כספי בינלאומי מספר 2. כפועל יוצא, מדדה החברה בכל תקופת דיווח את השווי ההוגן של ההתחייבות כאשר השינויים נזקפו לדוח רווח והפסד וזאת בהתחשב בתקופת ההבשלה.
- ז. ביום 27 בפברואר, 2011, החליט דירקטוריון הבנק כי האופציות שהוענקו למנכ"ל הבנק יסולקו במכשירים הוניים. אי לכך, סיווגה החברה באותו מועד את ההתחייבות בגין האופציות למנכ"ל להון וזאת בהתאם לשוויה ההוגן לאותו מועד.

חישוב אומדן השווי הכלכלי למועד הנ"ל התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:

סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 27% ל- 30%.

שיעור ריבית חסרת סיכון: בין 4.5% ל- 5.1%.

מחיר מניה: 6.56 ש"ח.

2 מנהלים בכירים

- א. המנהלים הבכירים בבנק שלהם אושרה ביום 29 בנובמבר, 2011 על ידי דירקטוריון הבנק הקצאת יחידות פאנטום (להלן "המנהלים") יהיו זכאים ליחידות פאנטום משני סוגים - יחידות מסוג A ויחידות מסוג B. כמות יחידות האופציות מסוג A תשתנה בהתאם לתשואות מניית הבנק כמפורט להלן: החל מ- 58,765 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואות מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור של עד וכולל 6.5% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה, ועד ל- 352,589 יחידות לכל מנה, במקרה שתשואות מניית הבנק ממועד תחילת ההעסקה עד מועד מימוש יחידת האופציה תשקף תשואה שנתית בשיעור שמעל 9% מעל למחיר מניה בסיסי של 8.84 ש"ח למניה. כמות יחידות האופציות מסוג B תהיה 176,294 יחידות לכל מנה.
- ב. יחידות הפאנטום יבשילו ויהיו ניתנות למימוש ב- 4 מנות שנתיות, אשר הראשונה שבהן מבשילה בתאריך 29 לנובמבר 2012 והרביעית מבשילה 3 שנים לאחר מועד זה. יחידות הפאנטום יהיו ניתנות למימוש למשך תקופה של 48 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות תוכנית האופציות.
- ג. תוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג A תהיה בטווח שבין 9.37 ש"ח למנה הראשונה ועד 11.16 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 4% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש ותוספת המימוש לכל יחידת פאנטום מסוג B תהיה בטווח שבין 11.14 ש"ח למנה הראשונה ועד 12.9 ש"ח למנה הרביעית, נושא ריבית דריבית בשיעור שנתי של 3% ממועד ההבשלה ועד למועד המימוש, הכל כפוף להתאמות שפורטו בהסכם.
- ד. היחידות מוענקות ללא כל תמורה.
- ה. היחידות אינן ניתנות להעברה, למעט במקרה של מוות או במקרה של אי כשירות משפטית.
- ו. תוכנית האופציות מקנה הוראת הגנה לנהנה בתקופת המימוש, במקרה של חלוקת מניות הטבה, חלוקת ניירות ערך בדרך של זכויות, שינויים במבנה הארגוני של הבנק וכן בכל עת בה יוכרז דיבידנד.
- ז. כל יחידת פאנטום תקנה למנהלים את הזכות לקבל לידיהם, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב- 30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש.
- ח. במקרה של ניתוק יחסי עובד-מעביד בין הבנק למנהלים שלא מסיבת מוות, יהיו האופציות שהבשילו ניתנות למימוש תוך 30 יום ממועד ניתוק יחסי עובד-מעביד, שאם לא כן יפקעו.
- ט. בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 נרשמו הוצאות בגין אופציות למנהלים בסך של כ- 108 אלפי ש"ח (31 בדצמבר, 2011 - 26 אלפי ש"ח). האומדן לשוויון הכלכלי של האופציות אשר חושב על ידי מעריך חיצוני תוך שימוש במודל הבינומי מוערך ליום 31 בדצמבר 2012 בכ- 0.3 מיליוני ש"ח.
- חישוב אומדן השווי הכלכלי התבסס על הפרמטרים העיקריים הבאים:
- סטיית תקן של התשואה השנתית: בין 24% ל- 29%.
- שיעור הריבית חסרת סיכון: בין 2.3% ל- 3.2%.
- מחיר מניה: 4.96 ש"ח.

ביאור 23 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2010	2011	2012
הכנסות ריבית					
385.5	495.2	510.1	385.5	495.2	510.1
מאשראי לציבור					
2.3	9.8	8.2	2.3	9.8	8.2
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים					
2.1	5.6	0.7	1.8	5.2	0.7
מפיקדונות בבנקים					
41.2	52.9	42.5	36.9	47.8	36.0
מאגרות חוב					
-	0.9	0.5	0.2	1.0	0.7
מנכסים אחרים					
431.1	564.4	562.0	426.7	559.0	555.7
סך הכל הכנסות הריבית					
הוצאות ריבית					
276.2	357.5	309.8	198.4	262.3	241.0
על פיקדונות הציבור					
5.4	5	3.8	5.4	5.0	3.8
על פיקדונות מבנקים					
32	35.6	24.2	97.8	116.9	80.0
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים					
0.5	-	-	0.5	-	-
על התחייבויות אחרות					
314.1	398.1	337.8	302.1	384.2	324.8
סך הכל הוצאות הריבית					
117.0	166.3	224.2	124.6	174.8	230.9
סך הכנסות ריבית, נטו					
פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית					
-	-	(1.2)	-	-	(1.2)
הוצאות ריבית					
פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב					
40	48.4	36.3	36.0	43.1	29.9
זמינות למכירה					
1.2	4.7	5.9	0.9	4.7	6.1
למסחר					
41.2	53.1	42.5	36.9	47.8	36.0
סך הכל כלול בהכנסות ריבית					

ביאור 24 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2011	2010	2012	2011	2010
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1. מפעילות במכשירים נגזרים					
15.6	(15.2)	(3.0)	15.6	(15.2)	(3.0)
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (1)					
(15.3)	17.4	4.7	(15.3)	17.4	4.7
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)					
3. מהשקעה באגרות חוב					
20.5	4.5	22	19.7	4.5	19.7
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה					
(10.2)	(6.4)	(4.4)	(9.9)	(5.7)	(3.6)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה					
10.3	(1.9)	17.6	9.8	(1.2)	16.1
סך הכל מהשקעה באגרות חוב					
1.0	3.9	0.7	1.0	3.9	0.4
4. הכנסות מימון אחרות					
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר					
(3.8)	(0.4)	-	(3.8)	(0.4)	-
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
14.8	2.3	4.5	14.8	2.3	4.5
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו (2)					
11.0	1.9	4.5	11.0	1.9	4.5
סך הכל מפעילויות למטרות מסחר					
22.6	6.1	24.5	22.1	6.8	22.7
סך הכנסות מימון שאינן מריבית					

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור. מזה בגין הפרשי שער נגזרים ALM לימים 31 בדצמבר 2012, 2011 ו-2010 בבנק ובמאוחד, 15.6 מיליוני ש"ח, (20.3) מיליוני ש"ח, (5.5) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאג"ח למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 31 בדצמבר 2012, 2011 ו-2010 בסך של 8.8 מיליוני ש"ח, 1.8 מיליוני ש"ח, 0.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 25 - עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2011	2010	2009	2011	2010	2009
טיפול באשראי	20.5	19.5	21.1	19.5	21.1
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	17.0	18.4	20.0	18.4	19.9
עמלות ליווי פרוייקטים	13.4	9.8	7.3	9.8	7.4
עמלות מביטוח חיים	10.5	11.1	11.8	11.1	8.5
הפרשי המרה *	9.4	9.6	9.2	9.6	9.2
פעילות בניירות ערך	7.8	10.0	15.4	10.0	11.7
עמלות מעסקי מימון *	3.9	4.9	5.4	4.9	5.4
עמלות מביטוח נכס	3.5	4.5	5.2	4.5	-
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים*	1.5	1.4	1.1	1.4	1.1
כרטיסי אשראי	0.7	0.9	0.8	0.9	0.6
ניהול חשבון	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
פעילות סחר חוץ	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
עמלות אחרות *	1.6	1.4	1.2	1.4	1.4
סך הכל עמלות	90.2	91.9	98.9	91.9	86.7

* סווג מחדש

ביאור 26 - הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד			הבנק		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2012	2011	2010	2012	2011	2010
רווח הון ממכירת בניינים וציוד ⁽¹⁾	-	25.4	-	-	-
אחרות	0.6	0.1	0.6	0.1	0.6
סך כל ההכנסות האחרות	0.6	25.5	0.6	0.1	0.6

(1) לפרטים - ראה ביאור 8.

ביאור 27 - משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד						הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2010	2011	2012	*2010	*2011	2012	
73.3	83.8	83.6	81.0	92.1	95.1	משכורות *
19.0	18.6	20.7	19.6	19.4	21.5	ביטוח לאומי ומס שכר
16.0	18.8	17.5	17.1	21.0	19.7	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות וחופשה
2.3	0.8	0.8	2.3	0.8	0.8	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות **
0.3	0.6	0.6	0.7	0.8	0.7	הוצאות נלוות אחרות *
110.9	122.6	123.2	120.7	134.1	137.8	סך הכל משכורות והוצאות נלוות

* סווג מחדש

** מזה: 0.8 מיליוני ש"ח בשנת 2012 (2011 - 0.8 מיליוני ש"ח, 2010 - 2.3 מיליוני ש"ח) הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.

ביאור 28 - הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מאוחד						הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2010	2011	2012	2010	2011	2012	
32.0	34.8	52.8	15.2	16.1	21.8	מחשב *
7.6	7.2	9.4	9.7	8.2	10.1	שירותים מקצועיים
3.4	5.8	12.2	3.5	5.9	12.2	שיווק ופרסום
3.3	3.9	4.0	3.7	4.5	4.6	אחזקת רכב *
-	-	3.4	-	-	3.4	מוקד טלפוני
2.5	3.0	3.2	2.5	3.0	3.2	הדרכה והשתלמויות
3.1	3.0	2.8	3.2	3.1	3.0	תקשורת
1.8	1.6	2.0	2.0	1.8	2.2	עמלות *
1.6	1.6	1.8	1.8	1.7	1.9	שכר חברי דירקטוריון שאינם מועסקים בבנק
1.6	1.6	1.7	1.6	1.6	1.8	משרדיות
1.6	1.4	1.4	1.6	1.5	1.4	ביטוח
8.2	3.9	4.1	8.2	4.0	4.2	אחרות *
66.7	67.8	98.8	53.0	51.4	69.8	סך הכל הוצאות אחרות

* סווג מחדש.

ביאור 29 - הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - הרכב ההפרשה למסים על הרווח

הבנק			מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2011	2012	2010	2011	2012
מיסים שוטפים -					
7.6	4.7	32.5	11.0	12.2	35.8
בגין שנת החשבון					
(1.9)	-	-	(1.9)	-	(0.1)
בגין שנים קודמות					
5.7	4.7	32.5	9.1	12.2	35.7
סך הכל מיסים שוטפים					
מיסים נדחים - (ניכוי) / תוספת					
4.7	3.3	(11.2)	4.9	2.4	(11.7)
בגין שנת החשבון					
-	-	(6.3)	-	-	(6.3)
בגין שנים קודמות					
4.7	3.3	(17.5)	4.9	2.4	(18.0)
סך הכל מיסים נדחים					
10.4	8.0	15.0	14.0	14.6	17.7
הפרשה למיסים על ההכנסה					

ביאור 29 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב - התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

בנק			מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2010	2011	2012	2010	2011	2012	
29.7	22.2	36.1	48.1	60.1	53.8	רווח לפני מס
35.34%	34.48%	35.53%	35.34%	34.48%	35.53%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
10.5	7.7	12.8	17.0	20.7	19.1	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
						מס (חסכון במס) בגין:
(0.4)	(0.4)	-	(0.4)	(0.5)	-	הפרשה כללית ונוספת להפסדי אשראי
1.3	0.7	0.9	1.3	0.7	0.9	הוצאות אחרות לא מוכרות
(0.1)	-	-	(0.9)	(4.6)	(1.1)	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
(1.9)	-	-	(1.9)	-	(0.1)	מיסים בגין שנים קודמות
(0.1)	(1.6)	(0.5)	(0.1)	(1.5)	(0.5)	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	-		(1.7)	(1.1)	(1.8)	הכנסות חברות בת בישראל
1.1	1.6	1.8	0.7	0.9	1.2	הפרשים אחרים
10.4	8.0	15.0	14.0	14.6	17.7	הפרשה למיסים על ההכנסה

ג - שומות

לבנק הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת 2007. לשתי חברות בנות הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. שומות המס בחברות הבנות עד וכולל 2008 נחשבות כסופיות. המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.

ד - יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים

בנק				מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
שיעור מס ממוצע		במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע		במיליוני ש"ח	
מיסים נדחים לקבל:							
בגין הפרשי עיתוי:							
35.2%	35.9%	2.5	2.8	34.6%	35.2%	2.8	3.1
35.3%	35.9%	2.4	0.4	35.3%	36.1%	2.5	0.6
35.1%	35.9%	3.0	2.2	35.4%	-	-	-
-	-	-	-	35.1%	35.9%	1.2	0.6
35.1%	35.9%	12.3	25.4	35.1%	35.9%	12.3	25.4
35.1%	35.9%	-	0.8	35.1%	35.9%	-	0.8
35.1%	35.9%	4.8	4.7	35.1%	30.4%	4.4	4.5
35.1%	35.9%	25.0	36.3	35.3%	35.0%	23.2	35.0

הערה: מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהינה הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים.

ביאור 29 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה - שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.

בהתאם לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכרי"ם ומוסדות כספיים) (הוראת השעה), התשס"ט-2009 שאישרה הכנסת בחודש דצמבר 2010 יעמוד שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים על 16% בשנים 2010-2012.

בחודש אוגוסט 2012 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכרי"ם ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ב-2012 אשר קבע כי שיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת 2012 תחול לגבי שליש מהרווח בשנה זו. הצו האמור ביטל את הוראת השעה האמורה.

ביום 5 בדצמבר 2011, התקבל בכנסת חוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2011 (להלן - החוק). במסגרת החוק בוטל, בין היתר, החל משנת 2012, מתווה ההפחתה של שיעורי מס החברות. במסגרת בחוק גם הועלה מס החברות לשיעור של 25% החל משנת 2012. לאור העלאת שיעור מס החברות ל- 25% כאמור להעיל, הועלו בהתאמה גם שיעור המס על רווח הון ריאלי ושיעור המס של השבח הריאלי.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם הבנק:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
2010	25%	16.00%	35.34%
2011	24%	16.00%	34.48%
2012	25%	*16.33%	35.53%
2013 ואילך	25%	17.00%	35.90%

* שיעור משוקלל

השפעת השינויים כאמור על יתרות המסים הנדחים, הביאה לגידול ביתרות המסים הנדחים בסך של כ- 0.4 מיליוני ש"ח. עדכון יתרות המסים הנדחים הביא לגידול ברווח הנקי בשנת 2012 בסך של כ- 0.5 מיליוני ש"ח ולקיטון ברווח כולל אחר בשנת 2012 בסך של כ- 0.1 מיליוני ש"ח.

א. כללי

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים. להלן פירוט מגזרי הפעילות המדווחים:

מגזר משקי בית

לקוחות המגזר הינם משקי בית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית.

מגזר בנקאות פרטית

לקוחות המגזר הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).

מגזר עסקי

לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידים ועמותות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סכומים שלא הוקצו והתאמות

כולל השקעה בקרנות נאמנות ורווח הון ממכירת רכוש קבוע, אם היו. כמו כן, המגזר כולל הפרשה לירידת ערך רכוש קבוע, אם הייתה. בשנת 2011 נרשם רווח הון ממכירת המבנה בסך 20.8 מיליוני ש"ח.

ב - הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

רווח זה כולל את עלויות המימון הבין מגזרי - חיוב המגזר נותן ההלוואה וזיכוי המגזר מגייס הפיקדון במחירי מעבר (בהתאם לכך מוגדלות ההכנסות במגזר שגייס את הפיקדונות ומנגד מוקטנות ההכנסות במגזרים שעשו שימוש באשראי).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן מדויק, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, לכל אחד ממגזרי הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

תשואה להון

הקצאת ההון לצורך חישוב התשואה להון בכל אחד ממגזרי הפעילות התבססה על נכסי הסיכון הממוצעים בכל מגזר. חישוב התשואה בכל מגזר נעשתה בהתאם להון העצמי אשר יוחס כאמור למגזר.

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
מיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
230.9	-	(17.1)	38.5	21.5	188.0
מחיצוניים					
-	-	22.0	(5.0)	(2.4)	(14.6)
בין מגזרי					
113.4	-	22.6	22.4	11.6	56.8
הכנסות שאינן מריבית-מחיצוניים					
344.3	-	27.5	55.9	30.7	230.2
סה"כ הכנסות					
(36.0)	-	-	(2.0)	(0.6)	(33.4)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(236.8)	-	(5.6)	(29.6)	(24.0)	(177.6)
הוצאות תפעוליות ואחרות למעט פחת והפחתות					
(17.7)	-	(0.2)	(2.1)	(2.1)	(13.3)
פחת והפחתות					
53.8	-	21.7	22.2	4.0	5.9
רווח לפני מיסים					
(17.7)	-	(7.1)	(7.2)	(1.2)	(2.2)
הפרשה למיסים על הרווח					
36.1	-	14.6	15.0	2.8	3.7
רווח נקי					
5.4%	-	30.1%	10.2%	4.3%	1.0%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
11,488.4	-	1,955.2	1,311.9	1,192.6	7,028.7
יתרה ממוצעת של נכסים					
10,887.4	-	70.2	3,405.1	1,119.7	6,292.4
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
7,069.9	-	509.2	1,527.4	653.1	4,380.2
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
1,987.5	-	-	247.8	263.7	1,476.0
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
2,382.7	-	-	72.7	-	2,310.0
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
163.1	-	(14.5)	28.8	13.1	135.7
מרווח מפעילות מתן אשראי					
29.5	-	-	5.6	6.0	17.9
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות					
38.3	-	19.4	(0.9)	-	19.8
אחר					
230.9	-	4.9	33.5	19.1	173.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 *					
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקי	ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ
מיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
161.6	17.7	39.6	(44.1)	-	174.8
(20.7)	(3.0)	(8.3)	32.0	-	-
61.8	10.0	20.1	6.2	25.4	123.5
202.7	24.7	51.4	(5.9)	25.4	298.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(20.4)	2.7	2.6	-	-	(15.1)
(152.6)	(20.6)	(32.5)	(4.4)	-	(210.1)
(9.7)	(1.3)	(1.9)	(0.1)	-	(13.0)
20.0	5.5	19.6	(10.4)	25.4	60.1
רווח לפני מיסים					
(5.8)	(1.6)	(5.6)	3.0	(4.6)	(14.6)
14.2	3.9	14.0	(7.4)	20.8	45.5
רווח נקי					
4.3%	7.4%	7.4%	(19.8%)	-	7.3%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
6,608.9	982.7	1,165.8	2,015.8	-	10,773.2
5,505.7	835.0	3,728.9	81.2	-	10,150.8
3,552.4	556.0	1,969.2	389.2	-	6,466.8
1,539.0	227.9	318.9	-	-	2,085.8
2,601.6	-	125.9	-	-	2,727.5
יתרה ממוצעת של נכסים					
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול					
101.3	9.3	24.2	(33.1)	-	101.7
17.7	5.4	7.1	-	-	30.2
21.9	-	-	21.0	-	42.9
140.9	14.7	31.3	(12.1)	-	174.8
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

* סווג מחדש.

ביאור 30 - מגזרי פעילות (במאוחד) (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
מיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
124.6	-	(38.2)	37.9	13.7	111.2
-	-	29.8	(8.1)	(2.8)	(18.9)
124.0	0.5	18.3	21.9	11.1	72.2
248.6	0.5	9.9	51.7	22.0	164.5
סה"כ הכנסות					
2.6	-	-	4.0	-	(1.4)
(192.8)	-	(4.0)	(33.7)	(18.3)	(136.8)
(10.3)	-	(0.2)	(1.5)	(1.1)	(7.5)
48.1	0.5	5.7	20.5	2.6	18.8
רווח לפני מיסים					
(14.0)	(0.2)	(1.7)	(6.0)	(0.7)	(5.4)
34.1	0.3	4.0	14.5	1.9	13.4
רווח נקי					
5.5%	-	15.2%	7.3%	2.8%	4.0%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
9,460.1	-	1,589.0	1,262.8	852.9	5,755.4
8,896.9	-	86.0	3,279.1	729.1	4,802.7
5,701.1	-	244.1	1,836.5	579.7	3,040.8
2,018.3	-	-	265.7	207.6	1,545.0
3,115.0	-	-	252.2	-	2,862.8
70.9	-	(22.5)	22.7	8.0	62.7
22.5	-	-	3.9	3.4	15.2
31.2	-	14.1	3.2	(0.5)	14.4
124.6	-	(8.4)	29.8	10.9	92.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					

ביאור 31 - מידע על בסיס נתונים נומינליים של הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2011	2012	
11,836.6	12,572.9	סך הכל נכסים
11,193.5	11,880.0	סך הכל התחייבויות
643.1	692.9	הון עצמי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
45.5	36.3	רווח נקי

ביאור 32 - אירוע מהותי בתקופת הדוח

1. ביום 15 במאי, 2012, נחתם עם מנכ"ל הבנק לשעבר, מר אבי בזורה, הסדר בקשר עם סיום העסקתו. לפרטים ראה דיווח מידי מיום 16 במאי, 2012 (אסמכתא: 2012-01-126258).

ביאור 33 - אירוע לאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 בינואר 2013 התקשרה ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים, כמשמעותה בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995, המנוהלת על ידה. השלמת העסקה צפויה בתוך תקופה של מספר חודשים בהתאם למגגנונים שנקבעו בהסכם בין הצדדים. יצוין כי ההכנסות שנבעו לחברת הבת מהפעילות הנמכרת כאמור, וכן התמורה בגין המכירה כאמור, הן בסכום שאינו מהותי לבנק. (אסמכתא: 2013-01-008226).

דוח תקופתי

דין וחשבון לשנת 2012

בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

שם החברה: בנק ירושלים בע"מ

מס' חברה ברשם החברות: 520025636

כתובת: הרברט סמואל 2, ירושלים 91022.

טלפון: 076-8096601; פקסימיליה: 076-8096019; דואר אלקטרוני: carmelf@bankjerusalem.co.il

דו"ח תקופתי לשנת 2012

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי של הבנק לשנת 2012.

תאריך הדו"חות הכספיים - 31.12.2012

תאריך הדו"ח - 28.02.2013

תקנה 9 - דוחות כספיים

לדוח תקופתי זה מצורפים כחלק בלתי נפרד הימנו הדוחות הכספיים של הבנק וחווות דעת רואי החשבון של הבנק מיום 28.02.2012.

תקנה מספר 10 ג - שימוש בתמורה מהנפקת ני"ע

בתקופת הדו"ח לא הייתה הנפקת של ניירות ערך של הבנק על פי תשקיף.

תקנה 11,12,13 - השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות ליום 31 בדצמבר 2012, שינויים בהשקעות בחברות מוחזקות בתקופת הדוח, הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות (1) בע"מ	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ (2)	ירושלים חיתום והנפקות (3) בע"מ	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ (4)
מספר המניות	970,000	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100	100
סוג מניה ועג.	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח
סך ע"ג בש"ח	970	10,000	5,726,000	31,300	1,050,000	2,350,000	100	100
עלותם המותאמת (אלפי ש"ח)	45,562	12	19,592	-	1,382	3,640	-	-
ערכם במאזן (אלפי ש"ח)	157,400	148,000	34,700	500	1,600	6,500	14,920	-
השקעה בכתבי התחייבות (אלפי ש"ח) (4)	-	-	-	-	-	-	222,900	-
שינויים בהשקעה בכתבי התחייבות בשנת הדיווח (אלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	(37,800)	-
יתרת הלואות (באלפי ש"ח)	2,070	-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהלואות בשנת בדיווח (באלפי ש"ח)	2,070	-	-	-	-	-	(2,703)	-

המניות בחברות הבנות אינן נסחרות בבורסה. הבנק מחזיק בחברות הבנות ב- 100% מההון, מזכויות ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים, למעט 27 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.ג. של תומר ירושלים בע"מ המוחזקות על ידי זלמן שובל (דירקטור בבנק, וקרוב של בעלת השליטה ועשוי להיחשב כבעל שליטה. ראה תקנה 21 א להלן). במהלך 2012 לא היה שינויים בהשקעה במניות הערות:

- (1) ביום 7 בינואר 2013 התקשרה החברה בהסכם, עם צד ג' לא קשור לבנק, למכירת פעילות ניהול התיקים של החברה, כמשמעות המונח בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995.
- (2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.
- (3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.
- (4) החברה אינה פעילה ונמצאת בהליך פירוק מרצון.
- (5) תנאי כתבי ההתחייבות המוחזקים על ידי הבנק נכון לתאריך הדוחות הכספיים:

מספר נייר	ריבית	ריבית קבועה/ משתנה	שער בבורסה	הצמדה	המדד היסודי	שנות הפדיון
סדרה א'	4.1%	קבועה	127.11	מדד	אפריל 2005	2006 עד 2015
סדרה ו'	3.5%	משתנה	101.1	שקלי לא צמוד	-	2011 עד 2013
סדרה ז'	2.8%	משתנה	99.9	שקלי לא צמוד	-	2013 עד 2016
סדרה ח'	3.1%	משתנה	100.74	שקלי לא צמוד	-	2015 עד 2019

תקנה 13 - הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן בשנת 2012:

שם החברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ*	חברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (*)
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה	8,110	10,400	(176)	19	25	135	427
הפרשה למיסים	(1,550)	(1,953)	(98)	(10)	16	(31)	(132)
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	6,560	8,447	(78)	9	41	105	295
רווח נקי	6,560	8,447	(78)	9	41	105	295
נתונים נוספים:							
דמי ניהול שקיבל הבנק עבור שנת 2012	-	25	27	-	-	10	75
ריבית שקיבל/זכאי לקבל הבנק עבור שנת 2012	124 (*)	-	-	-	-	-	10,008 (**)

(*) ריבית חובה בגין אשראי לזמן קצר.

(**) ריבית בגין כתבי התחייבות שולמה במועדים הבאים: 1/3, 31/5, 30/11.

הריבית שהבנק זכאי לה עבור התקופה שלאחר תאריך הדוחות הכספיים ועד לתאריך הדוח הינה בסך של כ-300 אלפי ש"ח.

תקנה מספר 14 - רשימת הלוואות

הרכב יתרת הלוואות - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

רשימת הלוואות באחריות הבנק - ראה באור 5 לדוחות כספיים.

תקנה מספר 20 - מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדו"ח לא נרשמו ני"ע של הבנק למסחר ולא חלה הפסקת מסחר בבורסה בניירות הערך של הבנק.

תקנה מספר 21 - תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

- א. לפרטים בדבר תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2012, ראה נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.
- ב. תשלומים ששולמו לכל חברי הדירקטוריון של הבנק (למעט יו"ר דירקטוריון הבנק) ואשר אינם חורגים מהמקובל הסתכמו בשנת 2012 בסך של 1,802 אלפי ש"ח. לשכר יו"ר הדירקטוריון נספח א' לדו"ח הדירקטוריון.

תקנה מספר 21 א - השליטה בתאגיד

יצוא חברה להשקעות בע"מ, שהנה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לני"ע בת"א, מחזיקה בכ- 86.2253% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק.

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק על פי היתר שליטה מאת בנק ישראל. גב' כנה שובל מחזיקה בבנק באמצעות יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ומחזיקה בכ- 86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב- 0.33% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה כמפורט להלן: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי. הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ. על פי חוות דעת משפטית שקיבל הבנק על פי בקשתו, מעו"ד של מר זלמן שובל, עשוי מר זלמן שובל להיחשב גם הוא כבעל שליטה בבנק.

תקנה מספר 22 - עסקאות עם בעל שליטה

- לפירוט על תשלומים ועסקאות עם "בעלי עניין וצדדים קשורים" ראה בביאור 22 לדוחות הכספיים.
- לפירוט על עסקאות עם בעלי שליטה ראו פרק "עסקאות עם בעלי שליטה" בדוח הדירקטוריון.

תקנה מספר 24 - החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

ראה נספח א' מצ"ב.

תקנה 24 א - הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

- הון רשום: ההון הרשום של הבנק הנו 100,250,000 ש"ח ע.ג.
- הון מונפק: ההון המונפק של הבנק הנו 70,517,741 ש"ח ע.ג.
- מניות: כל מניות הבנק הן מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת.
- ניירות ערך המירים (לא סחירים): עד 3,525,885 יחידות אופציה מסוג A ו-B הניתנות למימוש לעד 3,525,885 למניות בנות 1 ש"ח ע.ג. של הבנק שהוקצו ביום 3.5.2011 לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז, מנכ"ל הבנק) על פי תוכנית אופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27.2.2011.

תקנה 24 ב - מרשם בעלי המניות

ראה נספח ב' המצ"ב.

תקנה מספר 25 א - מען רשום

כתובת המען הרשום, כתובת הדואר האלקטרוני, טלפון ופקסימיליה, כמפורט בעמוד הראשון לדוח תקופתי זה לעיל.

תקנה מספר 26 - רשימת הדירקטורים לתאריך הדו"ח

ראה נספח ג' המצ"ב.

תקנה מספר 26 א - רשימת נושאי משרה בכירה לתאריך הדו"ח

ראה נספח ד' המצ"ב.

תקנה מס' 26 ב - מו"חים עצמאיים

-אין-

תקנה מספר 27 - רואה החשבון המבקר של הבנק

קוסט פורר גבאי את קסירר.

מענו: רח' עמינדב 3, ת"א.

תקנה מספר 28 - שינויים בתזכיר ובתקנות

ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק תיקון לתקנון הבנק שנועד בעיקר לשתי מטרות: (א) תיקון תקנון, בין היתר, בעקבות חוק חברות (תיקון מס' 16), התשע"א-2011. (ב) תיקון תקנון הבנק לענין הוראות הנוגעות לביטוח ושיפוי ולפיו נוספה אפשרות לשיפוי בהתאם לחוק החברות התשנ"ט-1999 וכן כתוצאה מחקיקת חוק יעול אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"א-2001 ומחקיקת חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011. יצוין, כי עד לתיקון הנ"ל לא כלל תקנון הבנק הוראות בדבר אפשרות לשיפוי נושאי משרה.

תקנה מספר 29 - המלצות הדירקטוריון והחלטות אסיפה כללית

(א) -אין-

(ב) -אין-

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

באסיפה כללית מיוחדת מיום 29 בינואר, 2012 התקבלו ההחלטות, כדלקמן:

- למנות את ד"ר נורית קראוס כדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות וכדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, לתקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד אישור מינויה כדירקטורית על ידי בנק ישראל.
- לאשר מתן מענק ליו"ר הדירקטוריון הקודם, מר יונתן עירוני, בגין כהונתו כיו"ר הדירקטוריון בין השנים 2006-2011, בסך של 360,000 ש"ח.
- לאשר תיקונים לתקנון ההתאגדות של הבנק:
 - (א) לאשר את התיקונים בתקנות 2, 14, 55, 74א(ג), 75 עד 76, 77א, 81, 83, 84א, 87 עד 87א, 90, 92 עד 95, 96א, 102 עד 103, 106 (ד) לתקנון הבנק בנוסח שצורף כנספח לדוח המיידית על זימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מיידית מיום 19 בינואר, 2012 [אסמכתא מס' 020319-01-2012] (להלן: "הדוח המיידית").
 - (ב) לאשר את התיקונים בתקנות: 84 עד 84ט לתקנון הבנק, בהתאם לנוסח תקנון הבנק שצורף כנספח לדוח המיידית.
- אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח לדוח המיידית, וזאת:
 - (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המיידית המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם.
 - (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת.
- באסיפה כללית מיוחדת מיום 23 באפריל, 2012:
 - לאשר את תנאי ההתקשרות של יו"ר הדירקטוריון כמפורט בדוח המיידית לזימון לאסיפה הכללית המצ"ב כנספח לפרוטוקול זה החל ממועד תחילת מתן השירותים על ידו לבנק.

- **באסיפה כללית מיוחדת מיום 13 בספטמבר, 2012 התקבלו ההחלטות, כדלקמן:**
למנות את מר אדיב ברוך כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות התשנ"ט-1999, לתקופה של שלוש שנים שתחילתה במועד אישור האסיפה הכללית ובכפוף לאישור מינויו כדירקטור על ידי בנק ישראל.
- **באסיפות כלליות מיוחדות מיום 18 בפברואר, 2013 (לאחר תאריך המאזן) התקבלו החלטות כדלקמן:**
(א) לאשרר את מינוי של מר אדיב ברוך כדירקטור חיצוני לפי הוראות חוק החברות.
(ב) בכפוף לאישור בנק ישראל, למנות את ר"ח אירה סובל כדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות וכדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין, לתקופה של שלוש שנים.

תקנה מספר 29 א - פירוט החלטות החברה

- להלן, החלטות הבנק בנושאים המפורטים בתקנה זו, כדלקמן:
- ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי על זימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מידי מיום 19 בינואר, 2012 [אסמכתא מס' 01-020319-2012] (להלן: "הדוח המידי"), וזאת:
(א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המידי המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם.
(ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת.
לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012.
 - ביום 13 בספטמבר, 2012 אישר דירקטוריון הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת מיום 11 בספטמבר, 2012), בהמשך ובהתאם להחלטות האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק מיום 7 בספטמבר, 2010, את התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי הענין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (O&D), כמפורט להלן:
(א) גבולות אחריות ותקופה לכל פוליסה: 22 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ולתקופה, וזאת לתקופה של 12 חודש, החל מיום 1.10.12 ועד ליום 30.09.13.
(ב) הפרמיה השנתית שישלם הבנק בגין רכישת פוליסת נושאי המשרה בהתאם להחלטה זו (כולל התמורה בגין שירותי חזית של המבטח) תהא זו ששולמה בגין השנה הקודמת, דהיינו 82.1 אלפי \$ ארה"ב. סכום השתתפות העצמית בפוליסת ביטוח נושא המשרה לא יעלה על סך של 25,000 \$ ארה"ב לבנק.
עוד אישר הדירקטוריון לעניין ההתקשרות בפוליסה לביטוח נושאי משרה, כדלקמן:
(א) הפרמיה השנתית כאמור לעיל הינה בתנאי שוק.
(ב) התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלי השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, היא בתנאי שוק, והיא אינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.
(ג) עסקאות התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי הענין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (O&D), והתקשרות הבנק לרכישת פוליסת ביטוח בנקאי כאמור בסעיף ב' לעיל אינן פוגעות בטובת הבנק.

נספח א' לדוח התקופתי לשנת 2012

מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

למיטב ידיעת הבנק, ובהתאם לדיווחים שהתקבלו אצלו, להלן פירוט ניירות הערך שבעלי ענין ונושאי משרה בכירה מחזיקים בבנק ובחברה מוחזקת שפעילותה מהותית לבנק, בתאריך הסמוך לתאריך דוח תקופתי זה:

שם	מספר זיהוי	סוג נייר ערך	מספר הנייר בורסה	מספר מניות	שיעור אחזקה באחוזים	מס' מניות בהנחה של מימוש אופציות	שיעור אחזקה בדילול מלא ⁽¹⁾ באחוזים
יצוא חברה להשקעות בע"מ ²	52002515	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	60,804,120	86.2253	60,804,120	82.1193
כ. שובל, באמצעות כ. שובל אחזקות בע"מ ואי.סי.הון לישראל חברה בע"מ	8187841	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	79,551	0.1128	79,551	0.1074
שובל זלמן	31077605	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	1	0.0000	1	0.0000
חברה לנאמנות פיננסית בע"מ	510192785	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	155,481	0.2205	155,481	0.2100
נאמנות חוץ בע"מ ³	510141989	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	1	0.0000	1	0.0000
גדעון שובל	058239864	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	1,667	0.0024	1,667	0.0023
באואר משה	00756091	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	5,000	0.0071	5,000	0.0068
בן עוזר עובד	04937091	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	1	0.0000	1	0.0000
יצחק סלע באמצעות א.י.ל. סלע בע"מ	511549164	מניה רג' בת 1 ש"ח ע.ג.	726018	3,529,887	5.0057	3,529,887	4.7673
בייזר חיים	3629599	מניה רג' 1 ש"ח ע.ג.	726018	1	0.0000	1	0.0000
אוריאל פז (באמצעות אוריאל פז ייעוץ בע"מ) ¹	024496952	יחידות אופציה (לא סחירות) מסוג A ו-B	—	עד 3,525,885	0.0000	עד 3,525,885	4.7619

1 בהתאם לתוכנית אופציות על פיה הוקצו ביום 3.5.2011 יחידות אופציה מסוג A ו-B לאוריאל פז יעוץ בע"מ (חברה בבעלות ובשליטתו המלאה של מר אוריאל פז מנכ"ל הבנק) ("המחזיק"). יוקנו למחזיק בעת המימוש מניות רק בגין מרכיב ההטבה. כמו כן, על פי שיקול דעת הדירקטוריון, ובכפוף לנימוק החלטתו, יכול הבנק להחליט כי חלק התמורה במניות המימוש כל יחידת אופציה תקנה למחזיק את הזכות לקבל לידיו תמורה במזומן. לכן, כמות מניות המימוש המירבית האפשרית בגין יחידות האופציה הנ"ל הנה תיאורטית בלבד, והחזקות המחזיק, אם וככל שתמומשנה יחידות האופציה על ידו, עשויות להיות נמוכות מהשיעור המפורט לעיל.

2 חברה ציבורית. לתיאור השליטה בחברה זו ראה בתקנה 21א לעיל.

3 חברה בשליטת כנה שובל.

נספח ב' לדוח התקופתי לשנת 2012

מרשם בעלי המניות של הבנק

להלן, מרשם בעלי מניות רגילות של הבנק [מניות בנות 1 ש"ח ע.ב. כ"א]:

שם	מספר זיהוי	מען	סך מניות רגילות [בנות 1 ש"ח ע.ב. כ"א]
1 יצוא חברה להשקעות בע"מ	6-002515-52	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	32,486,430
2 חברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ	4-009806-51	רחוב אחד העם 9, קומה 12, הצד המערבי, מגדל שלום, ת"א	38,031,295
3 חב' לנאמנות פינוסית בע"מ	5-019287-51	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
4 נאמנות חוץ בע"מ	9-014198-51	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
5 זלמן שובל	31077605	שרת 78, תל-אביב	1
6 חיים בייזר	3629599	צופר 2, רמת אפעל, 52960	1
7 עובד בן-עוזר	049370919	גלוסקין 1, תל-אביב	1
8 יהודה בר-לב	064837123	טולקובסקי 3א', תל-אביב	10
9 משה קרמר	059761759	רח' דמשק אליעזר 5, בני-ברק	1
סה"כ מניות רגילות [בנות 1 ש"ח ע.ב. כ"א]			70,517,741

נספח ג' לדוח התקופתי לשנת 2012

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם:
ד"ר זלמן שובל	זאב גוטמן - יו"ר	
031077605	50467513	מס' זיהוי:
1930	1951	תאריך לידה:
רח' משה שרת 78, תל - אביב	דינוביץ 37, פתח תקווה	מענו להמצאת כתבי-יד:
ישראלית	ישראלית	נתינות:
יו"ר ועדת תיגמול (עד ליום 27.11.2012)	יו"ר הוועדה לניהול סיכונים, חבר בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה	חברותו בוועדות הדירקטוריון:
אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:
לא	לא	אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין- השכלתו:
תואר ראשון (B.A.) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A.) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה; ותואר שלישי (Ph.D.) ביחסים בינלאומיים ומדעי המדינה מאוניברסיטת פאסיפיק.	לימודי ראיית חשבון, המכללה למינהל (ללא תואר); מוסמך במינהל עסקים, הריט-ואט אדניבור.	
23.3.1964	18.10.2011; מונה כיו"ר הדירקטוריון ביום 27.10.11	התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:
יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר.	כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק. דירקטור, מנהל ובעל שליטה בחברת זאב גוטמן ניהול ויעוץ בע"מ. תפקידי ניהול שונים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, חבר הנהלה, משנה למנכ"ל, כדלקמן: מנהל סיכונים קבוצתי ראשי (CRO), ראש החטיבה לניהול סיכונים (מחודש אוקטובר 2010 ועד ליום 18.8.2011); מנהל סיכונים פיננסיים ראשי, ראש החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים (מחודש מרץ 2007 ועד לחודש אוקטובר 2010); ראש אגף שוק ההון והמט"ח (משנת 2000 ועד חודש מרץ 2007). כיהן בדירקטוריון מקבוצת הבנק הבינלאומי. (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:
יו"ר או חבר בדירקטוריונים הבאים: יצוא חברה להשקעות בע"מ, סי. אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, אי.סי.סי. - הון לישראל חברה בע"מ. יו"ר דירקטוריון משותף בשבול גרופמן נדל"ן בע"מ ובשבול גרופמן נדל"ן אחזקות בע"מ 2007, טרה פירמה בע"מ, כנה שובל אחזקות בע"מ, המרכז הבינתחומי הרצליה וקרן וולף. חבר בחבר הנאמנים: אוניברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בן גוריון והמרכז האוניברסיטאי אריאל. כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק מ-12/89 עד 9/90 וכן מ-3/93 עד 6/98. בתקופה שמיום 10/90 ועד 03/93, ובין 06/98 ועד 01/00, בעת שירותו כשגריר ישראל בווינגטון, הייתה הפסקה בחברותו בדירקטוריון.	חבר בעמותות הבאות: מכהן כחבר בוועד המנהל של אגודת הידידים; אוניברסיטת תל-אביב; כמו כן, מכהן בוועד המנהל ומשמש כיו"ר וועדת השקעות של אגודת ידידים - מרכז רבין בלינסון, השרון. כיהן בדירקטוריון מקבוצת הבנק הבינלאומי (ראה פירוט בדוח הדירקטוריון).	דירקטור בתאגידים הבאים:
כן	לא	האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד
כן	כן	האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון לפי סעיף 92 (א) (12) לחוק החברות -

דין וחשבון לשנת 2012 - בנק ירושלים בע"מ וחברות מאוחדות שלו

שם:	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שמואל אשל	משה באואר	אדיב ברוך	
מס' זיהוי:	52352424	007560915	057671398
תאריך לידה:	1954	1933	1962
מענו להמצאת כתיב ב-דין:	אבשלום חביב 3, תל-אביב	רח' שלום עליכם 33, תל-אביב	שאול אביגור 9, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון:	י"ר ועדת ביקורת, חבר בועדת אשראי דירקטוריונית, ועדה לניהול סיכונים (עד ליום 25.10.2012), ובוועדת תיגמול	י"ר ועדת אשראי דירקטוריונית.	י"ר ועדת תגמול (מיום 27.11.12), חבר בועדת ביקורת (מיום 13.9.12).
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) במדעי המדינה ולימודי עבודה, אוניברסיטת תל-אביב.	תיכנית	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול, טכניון חיפה.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	4.12.2009 (ביום 3.12.12 אישרה האסיפה הכללית את מינויו לתקופת כהונה שנייה);	1.10.1972	13.09.2012
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	ייעוץ וליווי עסקי; סמנכ"ל בנק איגוד בתחום המשכנתאות עד לשנת 2009. עד ליוני 2009 כיהן כדירקטור בליבלוב סוכנות לביטוח ובכרמל - איגוד למשכנתאות והשקעות בע"מ.	מנכ"ל ודירקטור סי.אף.סי. חברה למימון מקיף בע"מ.	שותף מנהל ודירקטור בסיגנום בע"מ, חברה העוסקת בניהול השקעות והבראת חברות בתחומים: מערכות מידע, תקשורת, תוכנה, אינטרנט ומערכות טכנולוגיות הגנה אזרחית; י"ר דירקטוריון פילת גרופ בע"מ; נשיא ומנכ"ל של פינט פוינט אדוואנס קורפ. כיהן כ- Venture partner בחברת אינפיניטי סין-איי צ'ינה (עד 2011); כיהן כנשיא ומנכ"ל BOS (עד 2006); שימש כסמנכ"ל בכיר לפיתוח עסקי ונשיא נס ונטרס בחברת נס טכנולוגיות בע"מ (עד 2003).
דירקטור בתאגידים הבאים:	פרופיט תעשיות בניה בע"מ; שמואל אשל יעוץ וליווי עסקי בע"מ.	סגן י"ר הדירקטוריון של יצוא חברה להשקעות בע"מ. חבר בדירקטוריונים הבאים: טרה פירמה בע"מ, אי.סי.סי. הון לישראל בע"מ, מרקטור חברה לניהול בע"מ (בפירוק), נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ואיתנים ביטוח בע"מ (חברה לא פעילה).	י"ר דירקטוריון פילת טכנולוג'ס בע"מ וחברות מקבוצתה; מכהן כדירקטור בתאגידים הבאים: תפוז אנשים בע"מ; פינט פוינט אדוואנס קורפ; מנגו DSP; סיגנום בע"מ; ווין גלובל מרקטס; ווין גלובל מרקטס אינק (ישראל) לימיטד; ANXIN CHINA-HOLDING LIMITED מכהן כחבר ועדת ביקורת שאינו דירקטור במכון היצוא הישראלי כיהן בעבר כדירקטור בתאגידים הבאים: מעיין ונצ'רס בע"מ (עד 2009); מכון היצוא הישראלי (עד 2010); רבינטקס תעשיות בע"מ (עד 2011); קאו קפיטל בע"מ (עד 2011).
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:	לא	לא	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן	כן	כן

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם:
עובד בן עוזר	פרופ' שלום-יוסף הוכמן	רם הרמלך	
049370919	042067348	55734107	מס' זיהוי:
1929	1947	1959	תאריך לידה:
רח' גלוסקין 1, תל-אביב	רח' פסטרנק 5/30, תל-אביב.	טווס 14, הוד השרון	מענו להמצאת כתבי בי-דין:
ישראלית	ישראלית	ישראלית	נתינות:
חבר ועדת ביקורת (עד ליום 25.10.2012), חבר בוועדת אשראי דירקטוריונית ובוועדת תיגמול.	חבר בוועדה לניהול סיכונים, ועדת ביקורת, ועדת אשראי דירקטוריונית, ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה, וועדת תגמול (החל מיום 27.11.2012).	חבר בוועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים ובוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (מיום 25.10.12).	חברות בוועדות הדירקטוריון:
אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:
לא	לא	לא	אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין:
תואר ראשון (B.A.) ותואר שני (M.A.) במדעי המדינה מפקדונות סקול אוף פוליטיקל סיינס.	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני (M.B.A.) במימון מהאוניברסיטה העברית בירושלים; ד"ר (Ph.D.) במימון מאוניברסיטת טורונטו.	תואר ראשון (B.A.) בסטטיסטיקה וגאוגרפיה מאוניברסיטת תל אביב; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.	השכלה:
1972	26.7.2007	13.09.2012	התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:
מנהל חברות.	מרצה במימון; יועץ וחבר בדירקטוריונים; מנכ"ל בנק מרכנתיל דיסקונט (עד חודש יולי 2006)	בעל שליטה במנוף מרגע בע"מ (ממאי 2012); משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית ומנהל סיכונים האשראי בבנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 1998-5/2012)	העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:
דירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ, נאמנות חוץ בע"מ, חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ומגדל שלום מאיר בע"מ. מכהן כחבר בחבר הנאמנים של הסוכנות היהודית וכחבר בוועדות כספים ונכסים והתחייבויות של הסוכנות היהודית. חבר בחבר הנאמנים, אוניברסיטת תל-אביב; חבר ועדת השקעות, מרכז סיגלה, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב. כיהן עד לשנת 2010 כדירקטור בירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ.	חבר בדירקטוריונים הבאים; מגדל קרנות נאמנות (דח"צ); חבר ועדת השקעות בכלל גמל (אינו דירקטור); דירקטור ובעל שליטה בחב' הוכמן פיננסים בע"מ.	דירקטור חיצוני בחברת שניב תעשיות נייר בע"מ; דירקטור בחברת ח.י; כיהן כדירקטור מטעם בנק מרכנתיל דיסקונט בא"י אמריקה ישראל להשקעות בע"מ (עד מאי 2012) ובנפא ניהול פיננסי אישי בע"מ (עד יוני 2009).	דירקטור בתאגידים הבאים:
לא	לא	לא	האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:
כן	כן	כן	האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון:

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם:
פנחס וולובלסקי	ד"ר אפרת טולקובסקי (חדלה לכהן כדירקטורית)	אירה סובל (החלה לכהן כדירקטורית לאחר תאריך המאזן)	
004262481	059275826	027811546	מס' זיהוי:
1935	1965	1970	תאריך לידה:
רח' גלעד 5, רמת-גן	רח' ישעיהו 27, תל-אביב	בת יפתח 6, תל-אביב	מענו להמצאת כתבי-דין:
ישראלית	ישראלית	ישראלית	נתינות:
חבר ועדת אשראי דירקטוריונית	חברה בוועדת ביקורת; ועדה לניהול סיכונים; ועדת תגמול (חדלה לכהן בכל הוועדות)	חברה בוועדת ביקורת (מיום 18.2.2013)	חברות בוועדות הדירקטוריון:
אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטורית חיצונית. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	דירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלויה. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:
לא	לא	לא	אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין:
השכלה:	השכלה:	השכלה:	
בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ויחסים בינלאומיים מהאוניברסיטה העברית בירושלים; תואר שני במשפטים (M.Jur.) מהאוניברסיטה העברית בירושלים.	השכלה: תואר ראשון (B.A.) בהנדסת אלקטרוניקה, מאוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.A.) במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב; ד"ר (Ph.D.) במימון וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'ווסטרן, שיקגו, ארה"ב.	
31.10.1990	04.12.2006	18.02.2013	התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:
עורך דין.	מרצה ומנהלת אקדמית במכון חיים כצמן גזית גלובל לנדל"ן.	רו"ח עצמאית דירקטורית בחברות ויועצת עסקית.	העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:
דירקטור בתאגידים הבאים:	חברה בדירקטוריונים הבאים: בבילון בע"מ (דח"צ); אקו סיטי בע"מ; אקו סיטי אס.אל יזמות ובניה בע"מ.	מכהנת כדירקטורית בתאגידים הבאים: לודז'יה רוטקס השקעות; מדיפאואר (אוברסיז) פאבליק קו לימיטד; אילקס מדיקל בע"מ; ניסקו פרויקטים ואלקטרוניקה (1999) בע"מ (עד 2012).	
חבר בדירקטוריונים הבאים: סי.אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, יצוא חברה להשקעות בע"מ, אי.סי.סי. הון לישראל בע"מ, ארוול אחזקות בע"מ, עפר דור חב' לנאמנות בע"מ, אוח' חב' לנאמנות בע"מ, Comprehensive Holding Corporation SA, וב- CHC Finance. דירקטור ובעל שליטה בחברת פנחס וולובלסקי בע"מ			
לא	לא	לא	האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:
כן	כן	כן	האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המדערי שקבע הדירקטוריון:

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	
שם:	יונתן עירוני (חדל לכהן כדירקטור) ⁵	ד"ר נורית קראוס	גדעון שובל
מס' זיהוי:	04878906	023691751	058239864
תאריך לידה:	1949	1968	1963
מענו להמצאת כתיב ב-דין:	עשאהל 18, צהלה, תל-אביב	זריצקי 8/8 תל-אביב	הרימון 10, תל-אביב
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון:	חבר בועדה לניהול סיכונים ובעדה לתכנון הון ואסטרטגיה (חדל לכהן בועדות).	חברה בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (מיום 06.02.2012) ובעדה לניהול סיכונים (מיום 15.05.2012).	יו"ר הועדה לתכנון הון ואסטרטגיה; חבר בועדת תגמול (עד ליום 27.11.12).
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשובה או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי;	דירקטור חיצוני על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין ודירקטור בלתי תלוי. בעלת מומחיות חשובה ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין:	לא	לא	לא
השכלה:	תואר ראשון (B.A) בכלכלה מהאוניברסיטה העברית, ירושלים.	תואר ראשון B.Sc, הנדסת אוירונאוטיקה וחלל, טכניון חיפה; תואר M.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה; תואר D.Sc, פיזיקה, טכניון חיפה.	השכלה: תואר ראשון (L.L.B.) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M.) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	30.3.2006	29.1.2012	26.10.2000
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	יועץ פיננסי; יועץ כספי לחברת גנדי; כיהן כיו"ר דירקטוריון הבנק עד ליום 27.10.11.	מנכ"ל ומייסדת רדסטארט שירותי מידול ויועץ בע"מ; ראש תחום תיקוף מודלים וראש ענף סיכון כולל בבכ"ל [2006-2011]	מנכ"ל ומ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ
דירקטור בתאגידים הבאים:	חבר בדירקטוריונים הבאים: שגיר מערכות רכב בע"מ, נר. ספאנטק תעשיות בע"מ, אי.פי. מ. פתרונות אוטומציה בע"מ, אדגר השקעות ופיתוח בע"מ, א.ע. נכסים בע"מ (חברה לא פעילה); דירקטור ובעל שליטה בחברת יונתן עירוני החזקות בע"מ. יו"ר ועדת אשראי של הגופים המוסדיים בקבוצת הביטוח מגדל (נציג חיצוני שאינו דירקטור).	-	מ"מ יו"ר דירקטוריון ייצוא חברה להשקעות בע"מ;
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:	לא	לא	בנם של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק, ומר זלמן שובל, דירקטור בבנק והעשוי להיחשב גם הוא כבעל שליטה בבנק [ראה פירוט בתקנה 21 לעיל].
האם הוא בעל מומחיות חשובה ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון:	כן	כן	כן

5 חדל לכהן ביום 15 במאי, 2012

נספח ד' לדוח התקופתי לשנת 2012

נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31.12.2012 הינם ה"ה (6):

שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם:
מיכאל טייר	אוריאל פז	מס' זיהוי:
051705234	024496952	תאריך לידה:
10.01.1953	29.07.1969	תאריך תחילת כהונה:
15.09.2011	13.04.2010	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:
מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים.	מנהל כללי מסנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת משאבים (משמש בפועל כמנהל טכנולוגיות המידע). מנכ"ל תומר ירושלים בע"מ (חברה בת)	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:
לא	לא	השכלה:
תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב	תואר ראשון במדעי המחשב.	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:
תפקידים שונים בבנק הפועלים בע"מ: חבר הנהלה, מסנה למנכ"ל וממונה על החטיבה לבנקאות קמעונאית (2007-2009); מנהל אזור השרון (-2005) 2007;	מנכ"ל אלעד מערכות בע"מ (2011-2008); VP בחטיבת Financial services באמדוקס (-2005) 2008	

(6) חדלו לכהן בתקופת הדוח: מר אשר בן דוד, מסנה למנכ"ל, בתפקידו כמנהל החטיבה הקמעונאית ביום 12.12.2012; מר מוטי גידלי בתפקידו כמפקד פנימי ביום 20.03.2012.

שם נושא המשרה ופרטיו		שם נושא המשרה ופרטיו
שם:	ניסן לוי	מיכאל בן-ישי
מס' זיהוי:	059857946	067374793
תאריך לידה:	05.05.1967	13.09.1950
תאריך תחילת כהונה:	1.7.2011 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.04.2009, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	1.8.2011 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.03.07, כמפורט בניסיון העסקי מטה]
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים (CRO);
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	י"ר או דירקטור בחברות הבת: תומר ירושלים בע"מ; עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ	לא
השכלה:	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית; תואר שני במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת בר-אילן.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	חבר הנהלה, מנהל חטיבת סיכונים ומנהל סיכונים ראשי CRO, בנק ירושלים בע"מ (עד 1/7/11); מנהל אגף בקרת ניהול סיכונים ומנהל סיכונים ראשי CRO, בנק ירושלים בע"מ (04/09-11/10); מנהל המחלקה הכלכלית וניהול סיכונים, בנק ירושלים בע"מ (2000-2009).	חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-7/11); חבר הנהלה, מנהל אגף אשראי קמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (11/10-03/07); מנהל מטה אשראי קמעונאי ופעילות משקי בית וסגן מנהל האגף הקמעונאי, בנק ירושלים בע"מ (2005-2006).

שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם:
שרית וייסטון	ארנון זית	אריק זילי	מס' זיהוי:
023069115	028420768	321254583	תאריך לידה:
14.10.1967	03.02.1971	07.06.1962	תאריך תחילת כהונה:
25.11.2010 [מכהנת כנושאת משרה בכירה בבנק מיום 01.08.05, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	25.11.2010 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 01.07.08, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	03.07.2012 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק מיום 25.11.2010, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה כחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:
סמנכ"ל, חברת הנהלה; היועצת המשפטית	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. דירקטור בחברות הבת: ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ; ירושלים תפעול פיננסי (2005) בע"מ (בפירוק).	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף ערוצי שות"פ.	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:
לא	לא	לא	השכלה:
תואר במשפטים (LLB), אוניברסיטת בר-אילן	תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת בר-אילן; תואר שני במנהל עסקים ומימון, האוניברסיטה העברית. רואה חשבון מוסמך.	תואר ראשון בכלכלה, אוניברסיטת פאריס דופין; תואר שני במנהל עסקים ומימון, אוניברסיטת פאריס דופין	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:
סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית (מ-11/10 עד היום); היועצת המשפטית (- 08/05 - 11/10);	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי (מ-11/10 עד היום); חבר הנהלה, חשב, חשבונאי ראשי, בנק ירושלים בע"מ (2008-11/10); מנהל מחלקת חשבונאות, בנק ירושלים בע"מ (2005-2008)	מנהל אגף שיתופי פעולה (מיום 25.11.2010 ועד ליום 03.07.2012); מנהל פיתוח מוצר ומנהל מחלקת אשראי צרכני, ויזה-כאל כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (-2000 2010)	

שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם נושא המשרה ופרטיו	שם:
דניאל נחום (7) (חדל לכהן כנושא משרה)	רון שגיא	דינה פרומוביץ	מס' זיהוי:
053356028	052189859	022294045	ש. לידה:
17.10.1955	30.10.1953	22.02.1966	תאריך תחילת כהונה:
17.7.2011	20.03.2012 [מכהן כנושא משרה בכירה בבנק משנת 2003, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	25.11.2010 [מכהנת כנושאת משרה בכירה בבנק מיום 01.01.03, כמפורט בניסיון העסקי מטה]	התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בעל ענין בו:
מנהל טכנולוגיית המידע (כפוף במישורין למנכ"ל); מנהל אגף מערכות מידע	סמנכ"ל, מבקר פנימי, במעמד חבר הנהלה	סמנכ"ל, חברת הנהלה, מנהלת אגף סינוף. דירקטורית בחברה הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ.	האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד -
לא	לא	לא	השכלה:
תואר ראשון במדעי המחשב ופילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן.	תואר ראשון, כלכלה, האוניברסיטה העברית	תואר ראשון, הנדסה תעשייה וניהול, שנקר; תואר שני, ניהול ציבורי, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני מנהל עסקים, המכללה למנהל.	ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:
מנהל טכנולוגיית המידע, מנהל אגף מערכות מידע (מ-02/11 ועד 2/13); מנהל יחידת תשתיות, מתודולוגיות, חברות בנות ואבטחת איכות, בנק דיסקונט לישראל בע"מ (2009-2011); מנהל פיתוח פרויקט אופק, בנק דיסקונט לישראל בע"מ-חברת נס (2004-2009).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: סגן ומ"מ מבקר פנימי (05.12.2010); סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות בבנק ירושלים (2003-2010).	תפקידים שונים בבנק ירושלים: חברת הנהלה, מנהלת אגף בנקאות קמעונאית ודוברת הבנק (07/09-11/10); דוברת הבנק; מנהלת מערך השיווק, מנהלת משאבי אנוש.	

(7) ביום 15.2.2013 סיים תפקידו כמנהל טכנולוגיות המידע בבנק.

שם נושא המשרה ופרטיו		שם נושא המשרה ופרטיו	
שם:	כרמל פלורנץ	שם:	אילת רוסק
מס' זיהוי:	013230628	מס' זיהוי:	027808757
ש. לידה:	25.12.1965	ש. לידה:	04.07.1970
תאריך תחילת כהונה:	15.07.2010	תאריך תחילת כהונה:	30.05.2012
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:		מזכיר הבנק וחברות הבת.	
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד -		מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן	
לא		לא	
השכלה:		תואר ראשון במשפטים (LLB) אוניברסיטת תל-אביב.	
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:		תואר ראשון, כלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן. תואר שני, מינהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן.	
תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת מחלקת רגולציה; (12/09-07/10); עו"ד, במחלקה המשפטית (05/03-11/09).		תפקידים שונים בבנק ירושלים: מנהלת מחלקת סקטור נדל"ן (2008-כיום); מנהלת שלוחת ירושלים של סקטור נדל"ן (2007-2008).	

שאלון ממשל תאגידי

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה		√	1. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר.
סעיף 239 לחוק החברות			בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים): דירקטור א': _____ דירקטור ב': _____ מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: <u>3 דירקטורים חיצוניים על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999. בנוסף, מכהנים 2 דירקטורים חיצוניים על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301.</u>
חוק החברות - סעיף 1 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות), ותקנה 10(ב) (א) ו-48(ג) (א) לתקנות הדוחות			2. 1. א. מספר הדירקטורים הבלתי תלויים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 2 (הדירקטורים שצינו לעיל המכהנים כדירקטורים חיצוניים על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 הנ"ל ושסווגו גם כדירקטורים בלתי תלויים על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט - 1999). 2. ב. נכון למועד פרסום שאלון זה - - בתאגיד שיש בו בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה - בעל שליטה) - שליש מבין חברי הדירקטוריון, לפחות, בלתי תלויים. - בתאגיד שאין בו בעל שליטה - רוב חברי הדירקטוריון בלתי תלויים. ג. התאגיד קבע בתקנון כי יכהן בו שיעור / מספר מינימאלי של דירקטורים בלתי תלויים. אם תשובתכם הינה "נכון" יצוין- שיעור/מספר הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון: שליש מכלל הדירקטורים (כולל דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות, התשנ"ט-1999) התאגיד עמד בפועל בהוראת התקנון בשנת הדיווח (לענין כהונת דירקטורים בלתי תלויים): X כן □ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).

1 בשאלון זה "שיעור" - מספר מסוים מתוך כל הדירקטורים. כך, לדוגמה, בתאגיד בו נקבע שיעור של שליש דירקטורים בלתי תלויים יצוין 1/3.

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיפים 240(ב), 241, 245א. ו- 246 לחוק החברות		√	3. בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו- (ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי). אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין הגורם שערך את הבדיקה האמורה: <u>מזכיר הבנק באמצעות קבלת הצהרה על היעדר זיקה כאמור מהדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים. לעניין זיקה זניחה של אחד הדירקטורים החיצוניים, הנוגה להפנות לדוח מידי מיום 10 בינואר, 2013 [אסמכתא: 01-010482-2013].</u>
חוק החברות - סעיף 3 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)		√	4. כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים² למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין מספר הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.
סעיפים 255, 269 ו- 278 לחוק החברות			5. טרם התחלת כל ישיבת דירקטוריון ביקש התאגיד מכל הדירקטורים המשתתפים בדיון ו/או בהצבעה כאמור, גילוי לגבי קיומו של עניין אישי ו/או ניגוד עניינים שלהם בנושא שעל סדר יומה של הישיבה, לפי העניין.³ בנוסף, יצוין האם דירקטורים שהודיעו על קיומו של עניין אישי ו/או ניגוד עניינים, השתתפו בדיון ו/או בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה שלרוב הדירקטוריון היה עניין אישי כאמור בסעיף 278(ב) לחוק החברות): ☐ כן. שיעור הדירקטורים כאמור שהשתתפו בדיון ו/או בהצבעה: _____. (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדיונים/הצבעות שהיו בשנת הדיווח). ☐ לא
סעיף 266(א) לחוק החברות		√	3. 6. בשנת הדיווח, לא סירב הדירקטוריון להעמיד שירותי ייעוץ מקצועי על חשבון התאגיד, בהתאם לבקשת דירקטור לפי סעיף 266(א) לחוק החברות, ככל שנתבקש לכך. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטוריון סירב כאמור) - יפורטו נימוקי הדירקטור לבקשה ונימוקי הדירקטוריון לאי-היענות לבקשה, או לחלופין תינתן הפנייה לדיווח המידי בו ניתן גילוי לאמור: _____. ☐ לא רלוונטי (הדירקטוריון לא נתבקש כאמור).

2 עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק, לא ייחשב כ"כפיפות" לעניין שאלה זו.

3 בשנת היישום לראשונה, תאגיד רשאי שלא לענות על שאלה זו.

עצמאות הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיף 106 לחוק החברות		√	7. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח משיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח משיבות הדירקטוריון כאמור) - יצינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות האדם הנוסף משיבות הדירקטוריון כאמור: זהות: _____. תפקיד: _____. פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____. האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) שיעור נוכחותו משיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח: _____. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).

כשירות וכישורי הדירקטורים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיפים 85 ו-222 לחוק החברות, סעיף 46ב. לחוק ניירות ערך		√	8. בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה - קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה). אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצינו - א. פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: _____. ב. הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיים כהונתם של הדירקטורים: _____. ג. מנין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: _____. ד. הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: _____.
הוראת חובה סעיפים 224א.ו-224ב. לחוק החברות		√	9. כל הדירקטורים שכהינו בתאגיד במהלך שנת הדיווח הצהירו עובר למועד זימון האסיפה הכללית שעל סדר יומה היה מינוים, כי יש להם הכישורים הדרושים (תוך פירוטם) והיכולת להקדיש את הזמן הראוי לשם ביצוע תפקידם וכי לא מתקיימות לגביהם ההגבלות האמורות בסעיפים 226 ו-227 לחוק החברות, ולעניין דירקטור בלתי תלוי מתקיים בהם גם האמור בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה "דירקטור בלתי תלוי" שבסעיף 1 לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצינו שמות הדירקטורים שלא התקיים האמור לגביהם: _____.

כשירות וכישורי הדירקטורים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
10. לתאגיד יש תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד. אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: X כן □ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)	√	חוק החברות - סעיף 4 (א) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	
11. יו"ר הדירקטוריון (או אדם אחר שמינה הדירקטוריון) אחראי על הטמעת הוראות הממשל התאגידי החלות על התאגיד, ופעל לעדכון הדירקטורים בנושאים הקשורים בממשל תאגידי במהלך שנת הדיווח. אם הדירקטוריון מינה אדם אחר לתפקיד האחראי (חלף יו"ר הדירקטוריון), נא ציינו את שמו ותפקידו: _____.	√	חוק החברות - סעיף 4 (ב) לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	
12. א. בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: "לפחות חמישים מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בסעיף 240 לחוק החברות ובלבד שלפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית".	√	הוראת חובה סעיף 92(א)(12) לחוק החברות	
ב. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית ופיננסית, דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים כאמור: _____.	√	הוראת חובה סעיף 219(ד) לחוק החברות	
12. ג. מספר הדירקטורים שביהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח: בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית: כל הדירקטורים המכהנים/כיהנו בדירקטוריון הנם בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית. בעלי כשירות מקצועית: הדירקטורים החיצוניים כהגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקן 301 (הכולל גם דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות) הנם בעלי כשירות מקצועית. במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שביהנו בשנת הדיווח.	_____	סעיפים 92(א)(12), 219(ד), 240(א) לחוק החברות, תקנה 10(ב)(9) (א) ו-48(ג)(9) לתקנות הדוחות	
13. 1. א. במועד מינוי דירקטור חיצוני בשנת הדיווח, קוימה הוראת סעיף 239(ד) לחוק החברות לענין גיוון הרכב הדירקטוריון משני המינים. 2. □ לא רלוונטי (לא מונה דירקטור חיצוני בשנת הדיווח)	√	הוראת חובה סעיף 239(ד) לחוק החברות	
ב. בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____.	√	חוק החברות - סעיף 2 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	
ג. מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 10, נשים: 2	_____		

מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון
14. מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח:		
א. רבעון ראשון (שנת 2012): 7. רבעון שני: 4. רבעון שלישי: 4. רבעון רביעי: 5.		סעיפים 97, 98 ו-224א. לחוק החברות
ב. לצד כל אחד משמות הדירקטורים שביהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור השתתפותו מישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו): (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).		
שם הדירקטור	שיעור השתתפותו מישיבות הדירקטוריון ביקורת (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו); <u>וועדת ביקורת משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.</u>	שיעור השתתפותו מישיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו)
זאב גוטמן (י"ר)	100%	אינו חבר
זלמן שובל	65%	אינו חבר
שמואל אשל	100%	100% (י"ר) הוועדה). 100% (י"ר) הוועדה). 100% מישיבות וועדה לניהול סיכונים (כיהן עד ליום 25.10.12); 100% מישיבות וועדת תגמול חבר גם בוועדת אשראי דירקטוריונית; לא התקיימו בשנת הדוח ישיבות של הוועדה הנ"ל.

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון			
		י"ר וועדת אשראי דירקטוריונית; לא התקיימו בשנת הדוח ישיבות של הוועדה הנ"ל	אינו חבר	אינו חבר	משה באואר 95%
		80% משיבות וועדת תגמול; חבר בוועדת אשראי דירקטוריונית; לא התקיימו בשנת הדוח ישיבות של הוועדה הנ"ל.	100% (כיהן כחבר בוועדה עד ליום 25.10.12)	100% (כיהן כחבר בוועדה עד ליום 25.10.12)	עובד בן עוזר 100%
		100% משיבות וועדת תגמול(מכהן כ"ר וועדת תגמול מיום 27.11.12)	100% (מכהן כחבר הוועדה מיום 13.9.2012)	100% (מכהן כחבר הוועדה מיום 13.9.2012)	אדיב ברוך 100% (החל לכהן כדירקטור ביום 13.9.2012)
		100% משיבות וועדה לניהול סיכונים; 100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה. 100% משיבות וועדת תגמול (החל לכהן ביום 27.11.12). חבר גם בוועדת אשראי דירקטוריונית; לא התקיימו בשנת הדוח ישיבות של הוועדה הנ"ל.		100%	שלום יוסף- הוכמן 100%
		100% משיבות וועדה לניהול סיכונים (מכהן כחבר הוועדה מיום 25.10.2012). חבר בוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (מכהן כחבר הוועדה מיום 25.10.2012; לא התקיימו ממועד תחילת כהונתו ישיבות של הוועדה).	100% (מכהן כחבר הוועדה מיום 25.10.2012)	83.3% (מכהן כחבר הוועדה מיום 25.10.2012)	רם הרמלך 100% (החל לכהן כדירקטור ביום 13.9.2012)

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)					
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון			
		חבר גמ בוועדת אשראי דירקטוריונית; לא התקיימו בשנת הדוח ישיבות של הוועדה הנ"ל.	אינו חבר	אינו חבר	פנחס וולבלסקי 100%
		100% משיבות וועדה לניהול סיכונים; 100% משיבות וועדת תגמול (החלה לכהן ביום 6.2.12 ועד תום כהונתה כדירקטורית בבנק).	100%	100%	אפרת טולקובסקי 88.23% (כיהנה כדירקטורית עד ליום 3.12.12)
		75% משיבות וועדה לניהול סיכונים; 75% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	אינו חבר	אינו חבר	יונתן עירוני 88.88% (כיהן כדירקטור עד ליום 15.5.12)
		100% משיבות וועדה לניהול סיכונים (החלה לכהן כחברה ביום 15.5.12). 100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (החלה לכהן ביום 6.2.12).	אינה חברה	אינה חברה	נורית קראוס 100% (החלה לכהן כדירקטורית ביום 29.1.12)
		100% משיבות הוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה (יו"ר הוועדה). 80% משיבות וועדת תגמול (חדל לכהן כחבר הוועדה ביום 27.11.12).	אינו חבר	אינו חבר	גדעון שוכל 100%
15. 1. חוק החברות - סעיף 5 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	✓	בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.			
16. 2. הוראת חובה סעיף 60 לחוק החברות	✓	בשנת הדיווח כונסה אסיפה שנתית (ולא יאחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה).			

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה סעיף 94(א) לחוק החברות		✓	17. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: _____.
הוראת חובה סעיף 119 לחוק החברות		✓	18. בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור: _____.
הוראת חובה סעיפים 95 ו-121 לחוק החברות	_____	_____	19. בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, ככל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. אם תשובתכם הינה "נכון" - נא הפנו לדיווח המיידית אודות האסיפה הכללית אשר אישרה את ככל הכהונה ו/או הפעלת הסמכויות כאמור: _____. X לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד ככל כהונה כאמור).
סעיפים 95 ו-121 לחוק החברות		✓	20. 1. המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) - 2. א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____. ב. הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)
סעיף 106 לחוק החברות		✓	21. בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).

ועדת הביקורת			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות	✓	כל הדיקטורים החיצוניים היו חברים בוועדת הביקורת במהלך שנת הדיווח.	22.
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות	✓	יו"ר ועדת הביקורת הוא דירקטור חיצוני.	23.
הוראת חובה סעיף 115 לחוק החברות	—	—	24. 1. בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח -
	✓	א. בעל השליטה או קרובו. □ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
	✓	ב. יו"ר הדירקטוריון.	2.
	✓	ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	3.
	✓	ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	4.
	✓	ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. □ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
הוראת חובה סעיף 115 (ה) לחוק החברות	✓	מי שאינו ראוי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח משיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.	25.
הוראת חובה סעיף 116א. לחוק החברות	✓	מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.	26.
הוראת חובה סעיף 117(1) לחוק החברות, חוק החברות - סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגיד מומלצות)	✓	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הועדה, לענין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.	27.
הוראת חובה סעיף 115 (ה) לחוק החברות	✓	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו ראוי להיות חבר הועדה, היה זה באישור יו"ר הועדה ו/או לבקשת הועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).	28.
הוראת חובה סעיף 117(6) לחוק החברות	✓	בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגבי ההגנה שניתנת לעובדים שהתלוננו כאמור.	29.

תפקידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
הוראת חובה תקנה 2(3) לתקנות אישור הדוחות הכספיים, והנחיית גילוי בעניין הליך אישור הדוחות הכספיים.		✓	30. א. המלצותיה של הועדה בנוגע לדוחות הכספיים שהוגשו בשנת הדיווח הובאו בפני הדירקטוריון זמן סביר לפני הדיווח בדירקטוריון, ודיווחה לו על כל ליקוי או בעיה שהתגלו במהלך הבחינה.
	_____	_____	ב. יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות לקראת ישיבת הדירקטוריון בה יאושרו הדוחות התקופתיים או הרבעוניים: <u>3 ימים לדוח שנתי ו-2 ימים לדוח רבעוני.</u>
	_____	_____	מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון (שנת 2012): <u>7 ימים.</u> דוח רבעון שני: <u>7 ימים.</u> דוח רבעון שלישי: <u>7 ימים.</u> דוח שנתי: <u>7 ימים.</u>
הוראת חובה סעיף 168 לחוק החברות, תקנה 2(2) לתקנות אישור הדוחות הכספיים.		✓	31. רואה החשבון המבקר של התאגיד הוזמן לכל ישיבות הועדה והדירקטוריון, והמבקר הפנימי קיבל הודעות על קיום הישיבות כאמור, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.
הוראת חובה	_____	_____	32. בועדה התקיימו בכל שנת הדיווח, כל התנאים המפורטים להלן:
תקנה 3 לתקנות אישור הדוחות הכספיים.		✓	א. מספר חבריה לא פחת משלושה (במועד הדיווח בועדה ואישור הדוחות כאמור).
		✓	ב. התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).
		✓	ג. יו"ר הועדה הוא דירקטור חיצוני.
		✓	ד. כל חבריה דירקטורים ורוב חבריה דירקטורים בלתי תלויים.
		✓	ה. לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
		✓	ו. חברי הועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.
		✓	ז. המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.
	_____	_____	אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יפורט אילו מהתנאים כאמור לא התקיימו: _____.

רואה חשבון מבקר			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיף 117(5) לחוק החברות	✓		33. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר בגין שירותי ביקורת בשנת הדיווח ושכר טרחתו ביחס להיקף שעות הביקורת בשנת הדיווח, הינם נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת ראויה.
סעיף 117(5) לחוק החברות	✓		34. טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, העבירה ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) את המלצותיה לאורגן הרלוונטי בתאגיד, בקשר עם היקף עבודתו ושכרו של רואה החשבון המבקר. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר). אם תשובתכם הינה "נכון" - יציין האם האורגן הרלוונטי בתאגיד פעל על פי המלצות ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים): ☐ כן ☐ לא (במקרה שהתשובה היא "לא", נא פרטו בהערות סיום לשאלון זה כיצד האורגן הרלוונטי (תוך ציון זהותו) הניח דעתו בקשר עם היקף עבודתו ושכרו של רואה החשבון המבקר). (יש לסמן x במשבצת המתאימה).
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדיו")	✓		35. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) בחנה בשנת הדיווח כי לא היתה מגבלה על עבודת רואה החשבון המבקר.
תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים, חוק החברות - סעיף 6 לתוספת הראשונה (הוראות ממשל תאגידי מומלצות)	✓		36. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) דנה בשנת הדיווח עם רואה החשבון המבקר בממצאי הביקורת והשלכותיהם.
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדיו")	✓		37. ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, בדבר התאמת כשירותו לביצוע ביקורת בתאגיד וזאת לאור אופי פעילות התאגיד ומורכבותו. ☐ לא רלוונטי (בשנת הדיווח לא מונה רואה חשבון מבקר).
חוק ניירות ערך ותקנותיו (לעניין "דוחות מבוקרים כדיו")	_____	_____	38. נא פרטו את מספר השנים בהם מכהן השותף המטפל במשרד רואה החשבון המבקר בתפקידו (כרואה חשבון מבקר בתאגיד): <u>מחודש ספטמבר 2011</u>
סעיף 168 (ב) לחוק החברות, תקנה 2 לתקנות אישור הדוחות הכספיים	✓		39. רואה החשבון המבקר השתתף בשנת הדיווח בכל ישיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים אליהן הוזמן.

עסקאות עם בעלי עניין			
מסגרת נורמטיבית	לא נכון	נכון	
סעיפים 255, 253, 117, 270-278 לחוק החברות	✓		40. התאגיד אימץ נוהל, שאושר בידי ועדת ביקורת, שעניינו עסקאות בעלי עניין על מנת להבטיח כי עסקאות כאמור יאושרו כדין.
סעיף 270(4) לחוק החברות	✓		41. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יציין - - מספר המועסקים על-ידי התאגיד מקרב בעל השליטה בו ו/או קרובו (לרבות חברות שבשליטתם): ____. - האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגנים הקבועים בד"ן: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). ____.
סעיף 254 לחוק החברות, סעיף 36 לחוק ניירות ערך (פרט חשוב למשקיע הסביר)	✓		42. למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יציין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).

שמואל אשל
יו"ר ועדת הביקורת
ויו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים

זאב גוטמן
יו"ר הדירקטוריון

28 בפברואר 2013

תאריך החתימה

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

מען לדיור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית

אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף פסגת זאב

שד' משה דיין 164, ירושלים

סניף קרית

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין

קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

ירושלים חיתום והנפקות בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתנו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il